

HOMILIE 2006

Římskokatolická farnost Veverská Bítýška

Výběr homilií z roku 2006

Obsah

Cesta mudrců je symbolem naší životní cesty k Bohu.....	4
Lidské tělo má v Božích očích velkou hodnotu	5
Carpe Diem	6
Objevit svoji cestu jako Boží dar.....	8
Zapálená svíce připomíná, že Pán je s námi.....	10
Čeho jsme ochotni se zřeknout?	11
Všecko dělejte k Boží oslavě	12
Osobní svědectví svatého Pavla	14
Nenechat touhu zatlačit realitou	16
Bohu nejde o tvůj výkon.....	17
Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?	18
My kážeme Krista ukřižovaného.....	19
Odkud jsme přišli, co děláme a kam půjdeme.....	21
Byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu.....	23
Ježíš Kristus je Pán	25
Láska k Bohu a láska k člověku spolu souvisí	26
On je můj Pán	27
Kultura života	28
Vy máte být ten nekvašený chléb.....	29
Je to záležitost lásky.....	30
Když mluvíme o lásce, přejdeme k činům.....	32
Často se podobáme malému dítěti	33
O svědomí se musíme starat	34
Dar lásky a dar rozumu	35
Moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat	36
Ty jsi Boží dítě a Bůh s tebou počítá	37
Jste Božím majetkem	38
Eucharistie dává život	40
Snažte se, aby váš život byl hezký	42
Potřebujeme jeden druhého	43
Všichni pokřtění musí být hlasateli evangelia.....	44
Velebí má duše Pána	46
Skrze nás Bůh působí	48
Poselství svátku svatého Jakuba	50
Usilovat o pokoru, mírnost a trpělivost	52
Snažme se ukazovat na Ježíše	53
Dobře využít čas.....	54
Jako muže a ženu je stvořil	56
Boží slovo se stává	57
Tohle je dům Boží	59
Přinášet lidsky Boha do našeho života.....	60
Dobro i zlo se řetězí.....	62
Bůh ti odpusť, bratře	64
Křik vašich ženců pronikl k sluchu Pána	66
Tenhle svět je skutečný.....	67
Inflace slova	69
Nejvyšší stavitel mostů.....	71
Blahoslavenství dávají laťku výš	72
Potřebuji, Pane, Tvoje odpuštění	74
Věčnost začíná dnes	76

On byl, je a přijde	78
Doba adventní nabízí nový začátek	79
Dopis z vězení	80
K čemu je advent?	82
Z lásky k nám přijal omezení	83
Prošlapávat cestu jednoho člověka k druhému a všech lidí k Bohu	85
Správná oslava Božího narození se musí promítnout do našeho života	86
Štěstí člověka nespočívá v seberealizaci, ale ve službě	87

Cesta mudrců je symbolem naší životní cesty k Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.01.2006 - pátek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Zjevení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Lz 60,1-6](#); 2. čtení [Ef 3,2-3a.5-6](#); evangelium [Mt 2,1-12](#);

(dětská mše svatá)

Tak já půjdu blíž k vašim veličenstvům (děti představující tři krále) a, děcka, na něco se vás zeptám. Co myslíte, mluví věci? Víte, co jsou to věci: stromček, židle, stůl... Mluví věci? Mohou mluvit? Ne. Tak, že by se nějak stůl rozevřel a začal mluvit, to ne. Ale jsou věci, které, když je někdo uvidí, tak hned ví, co to znamená.

Co to znamená, když má dospělý tady na prstě prstýnek, snubní prstýnek? Nebojte se, co to asi znamená? To má přece mamka, taťka, že patří dva lidé k sobě, ten muž že je ženatý, ta paní že je vdaná. Nebo co to znamená, když má někdo na krku křížek? No, Matěji? Lído, řekni to. Že je někdo věřící. A v co věří takový člověk, nebo spíš v koho? V Boha, v Pána Ježíše. A co třeba znamená zlato? No, bohatství, správně. Bylo to znakem králů. A teď to bude těžší, co znamená to kadidlo? To je ze stromu taková pryskyřice, co to je to kadidlo? Co se s tím dělá? Dává se to na rozžhavené uhlí a ono to ... někomu to voní, někomu méně, ale každopádně to stoupá nahoru, vzhůru. Kadidlo, tady to, jak to stoupá nahoru, nám připomíná naše modlitby, že naše modlitby takhle stoupají k Bohu. Od vždycky lidé tady to kadidlo ve všech chrámech, i třeba v těch pohanských, takto sypali na dřevěné uhlí a říkali, že to obětovali těm bohům.

No a poslední, co přinesli ti tři králové, byla? Myrha. Co je to myrha? Mast.

Takže tři králové přinesli zlato, kadidlo, myrhu. Přinesli to zlato, protože tím chtěli vyjádřit, že Pán Ježíš je král. Přinesli kadidlo, protože chtěli vyjádřit, že je Bůh. A tu myrhu, že je (je to mastička na rány) – že je člověk. Že je člověk, že se může zranit, že bude trpět, že umře na kříži. To bylo takové hodně důležité tady ty tři dary. Ty dary vyjadřovali jejich víru. Pro ně to nebylo vůbec jednoduché. Vidíte, že oni šli, slyšeli jsme to v evangeliu, šli za hvězdou.

Ještě u ty hvězdy, vidíte, ještě hvězda. Honzíku, ukaž hvězdu, zvedni ji, ať všichni vidí. Pořádně, neboj. Jakou máš krásnou hvězdu. Ta hvězda pro ně byla čím, pro ty mudrce? Mapou, ukazatelem, byla pro ně průvodcem. A oni se na tohoto průvodce spolehli a šli. Nevíme, jak dlouho šli, ale asi dost.

A napřed si teda mysleli, že se Vykupitel narodí v hlavním městě a že to bude syn krále. Bylo to pro ně velké překvapení, když zjistili, že to tak není. Ale dokázali si to v hlavě srovnat, dokázali si přiznat, že se tady v tomto mylili a nevzdali se. Nevzdali se, když ten Bůh nevypadal tak, jak oni si ho představovali, když to bylo jinak, než jaká byla jejich představa. Tohle je důležité pro nás dospělé. Když ten Bůh přišel jinak, než oni ho čekali, v někom jiném.

Takže oni uviděli dítě a uvěřili, že to dítě je Boží Syn, že to dítě je ten, kterého oni hledají. To dítě nebylo vůbec ničím zvláštní, nebylo ničím zajímavé, nemělo kolem hlavy žádnou svatozář, ale bylo v obyčejném domě a kolem něho byli dva obyčejní lidé – Maria a Josef. A oni se tomuhle dítěti poklonili.

Tady ti mudrci od východu jsou pro nás vzorem obrovské víry, víry a té cesty. Ta cesta, kterou oni museli jít, byla cesta, kterou šli svýma nohama po zemi, ale byla to právě i cesta taková duchovní, toho duchovního růstu, kdy oni pořád objevovali tu velikost Boží a přicházeli na to, že ta velikost Boží se nekryje s naší představou, jak by to mělo být. Ale dokázali to přijmout. Ve víře tohle dokázali přijmout a nevzdali svoje hledání.

Ať jsou nám ti mudrci od východu tady v tomhle vzorem, abychom i my dokázali přijmout to, co nám Bůh říká, i když je to jiné, než my čekáme a abychom nikdy po celý svůj život nevzdali svou cestu za Ním. Protože ta cesta mudrců od východu je právě symbolem naší životní cesty k Bohu, k Ježíši, za Ježíšem. Jdeme za Ním každý den a to je náš úkol.

Lidské tělo má v Božích očích velkou hodnotu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.01.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Sam 3,3b-10.19](#); 2. čtení [1 Kor 6,13c-15a.17-20](#); evangelium [Jan 1,35-42](#);

Bratři a sestry, slyšíte, jak mluvím, nebo spíš nemluvím, takže bude to jenom pár takových střípků, pár myšlenek k zamyšlení, v podstatě ke každému čtení.

Když to vezmeme od začátku, tak jsme slyšeli v prvním čtení o tom, jak Samuel se poprvé setkává s Bohem a neví, jak na to má reagovat, protože to bylo poprvé. Nikdy se nesetkal s ničím takovým a proto hledá přirozené vysvětlení. Většina informací, většina vjemů, které k nám přicházejí, tak k nám přicházejí zrakem, a potom sluchem. Ale ten sluch je na druhém místě.

Tady to, jak Bůh oslovuje Samuela, nám má připomenout to, že Pán Bůh používá i cesty, které jsou, řekli bychom třeba, trochu méně obvyklé, nebo používá cesty, které jsou nenápadné. A na nás je, abychom slyšeli a odpověděli. Na nás je, abychom to nepřeslechli.

Pán Bůh tady k tomu volání nebo k tomu nalezení té cesty může použít úplně kohokoliv. Velekněz Eli, to byla, můžeme říct s trochou nadsázky, taková dost tragická postava Izraele. On je vedl k tomu, aby prožívali bohoslužby po té vnější stránce, ale už se tam vytrácelo takové to vnitřní prožívání, to, čemu říkáme rozjímání nebo sebereflexe. A potom oni se soustředili na to vnější, a to byla chyba. To vnější, jak víme, nás má přivádět k tomu vnitřnímu.

A potom, velekněz Eli měl problém, a sice se svými syny. Jeho synové Chofni a Pinchas už vůbec nějak nesdíleli nadšení pro službu Hospodinu a vlastně nejraději by se tohoto úkolu vzdali, ale nevěděli, jak to udělat. A to bylo něco, co Eliho velmi trápilo.

Co tím chci říct? My si někdy říkáme: „Když se někomu daří, tak se mu daří určitě ve všem. Když je někdo smolař, tak bude určitě smolař vždycky.“ Ne. Je to takový paradox, ale Pán Bůh používá i tyto lidi, které my označujeme třeba za smolaře nebo za lidi neúspěšné. Když jsme četli o tom, co vlastně Eli udělal pro Samuela, tak můžeme říct, že Eli nebyl úspěšný ve vlastní rodině, ale pro Samuela udělal obrovský kus práce. Byl mu duchovním vůdcem. To vedení pokračovalo i potom dál, i potom, co se Samuel takhle setkal s Bohem v jeho slově a Eli mu byl průvodcem. Pro nás je to zase takovým jakýmsi ujištěním, snad i varováním, abychom nepokládali nějakého člověka za nehodného, abychom řekli: „Ne, skrze něho Pán Bůh nemůže nic udělat.“ Skrze každého člověka, i skrze toho nejméně úspěšného a nejneopatrnějšího Pán Bůh chce působit.

Druhé čtení apoštol Pavel adresuje do Korinta, kde Korint bylo, my bychom řekli, takové velkoměsto, kde se nacházelo opravdu úplně všechno, všechny názory. A Pavel by chtěl, aby se křesťané vystříhali dvou takových krajností. Jedna ta krajnost říká, že to naše lidské tělo má jakousi podřadnou úlohu, protože konec konců všichni to známe – jsme nemocní, pořád nás něco bolí, jsme unavení, naše lidské tělo má svoje limity, velmi omezené. A tak podle některých lidí to lidské tělo má jenom jakousi podřadnou úlohu. Ale není tomu tak. Protože Pán Ježíš přijal toto naše lidské omezené tělo. Co víc, po svém zmrtvýchvstání si ho pořád nechává. Je sice vylepšené, oslavené, ale je to pořád tady toto naše lidské tělo. Takže toto naše lidské tělo, které jsme dostali, každý z nás, má v Božích očích velkou hodnotu.

To je jedna ta krajnost – podceňování lidského těla. Nebo na druhé straně, zase ta druhá krajnost je přeceňování. My žijeme v době, kdy je to lidské tělo víceméně přeceňováno. Setkáváme se s tím často v reklamě, kde se často říká: „Když si koupíte náš nějaký přípravek, tak se vám bude dobře dařit, vaše tělo bude dobře fungovat a budete šťastni. Naopak, když si ho nekoupíte, nebudete mít úspěch, nebude se vám dařit, budete nešťastni.“ Všichni víme, když se nad tím zamyslíme, že to není pravda a že to takhle nefunguje, ale bohužel mnoho lidí tomu věří.

Proč mluví apoštol Pavel tak příkře, řekli bychom? To se musíme podívat už do Starého zákona. Když Bůh mluví skrze proroky, tak říká, že se zasnoubil se svým vyvoleným národem. Říká, tím, že jim dal svůj zákon, tak s nimi uzavřel sňatek. A když potom Izraelité se otočili k modlám, k nepravým bohům, tak proroci jim říkají: „To je stejné, jako když žena opustí muže. Hospodin se pro vás stal vaším manželem, vy jste byli jeho manželkou, jako vyvolený národ. A vy jste od něho odešli. Takhle jste se proti němu provinili, jako když žena opustí svého muže.“ Nebo muž ženu (oni to říkali tady v tom jednom směru, ale platí to i naopak).

V Novém zákoně apoštol Pavel velmi často říká: „Kristus je ženich, nevěsta je církev.“ Je to tedy zcela vyjimečný vztah, vztah, kterého si máme vážít, vztah, za který máme být vděční.

A abych to celé nějak uzavřel. Bratři a sestry, uvědomme si, že naše tělo nám dává spousty možností, jak vykonat mnoho dobrého. Většina dobra, které konáme, jde skrze naše tělo – tím, že se na někoho usmějeme, že někomu něco podám, že někomu s něčím pomůžu. K tomu všemu používáme svoje tělo. Na to nezapomeňme. Bůh nám ho dal, abychom skrze to tělo mohli vykonat mnoho dobrého.

Takže ať si zachováme ten správný názor, který chtěl předat apoštol Pavel Korintňanům, ať neupadneme do žádné té krajnosti a pamatujeme na to, že jsme byli vykoupeni za vysokou cenu, za cenu smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Carpe Diem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.01.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jon 3,1-5.10](#); 2. čtení [1 Kor 7,29-31](#); evangelium [Mk 1,14-20](#);

Bratři a sestry, zamysleme se zase nad dnešním druhým čtením. Jsou to dva verše z listu apoštola Pavla Korintňanům. Jenom pro takové jakési oživení toho, co už jsme si říkali: Korint v té době svatého Pavla bylo město, kde Julius Caesar ubytoval vysloužilé římské vojáky, takže ti obyvatelé byli takoví drsní. Bylo to takové velkoměsto se vším všudy, to znamená se všemi těmi klady, že tam třeba bylo divadlo, pěstovala se tam kultura, ale také se všemi těmi zápory, to znamená spousty hospod a dalších různých zařízení. Bylo to město, které žilo z obchodu, z velkého obchodu, byl tam přístav. A jak to tak bývá, když se obchoduje ve velkém, tak vždycky někoho napadne třeba, že by toho druhého mohl ošidit, protože když je to ve velkém, tak to se přece nepozná, jestli jsme na tu loď naložili tolik, kolik jsme měli, nebo jestli jsme tam někde doprostřed podstrčili něco špatného nebo takhle.

Takže bylo to město na jednu stranu velmi drsné, na druhou stranu apoštol Pavel měl Korintňany velmi rád, rád se tam vracel. Poprvé tam přišel někdy kolem roku 50 po Kristu na své druhé misijní cestě a zdržel se tam rok a půl. Když nemohl mezi ně přijít, tak jim psal. Oni také psali jemu. Víme ze souvislosti, že apoštol Pavel napsal do Korinta čtyři dopisy, nám se v Písmu svatém zachovaly dva. A ten kousíček, který jsme dneska četli, tak to je ze sedmé kapitoly, kde apoštol Pavel odpovídá na dotazy Korintňanů. Někdy apoštol Pavel třeba něco vysvětluje, řekli bychom, má takovou přednášku, ale tady to, co jsme my teď četli, to jsou odpovědi na dotazy, takže je to takové stručné, jasné.

A co tam apoštol Pavel říká? Když si to člověk takhle přečte a přečte si to někdo, kdo zná souvislosti, tak se mu vybaví jedno antické přísloví, které my známe v latinské podobě: Carpe Diem. Doslova to znamená „utrhní den“. Dá se to asi přirovnat k tomu, jako když člověk si vezme pomeranč a teď z něho mačká šťávu. Mačká, mačká a pořád ještě mačká a chce z toho vymáčkout úplně všecko, nechce tam nechat ani trošku.

Takže to přísloví Carpe Diem, to říkali lidé, kteří se řídili tou filozofií, že je potřeba toho co nejvíc získat, co nejvíc stihnout, co nejvíc toho utrhout, anebo také to používali jejich kritici, kteří právě říkali: „Takhle ne, to není správný přístup k životu.“ Apoštol Pavel patří mezi kritiky tohoto rváčského přístupu k životu, tohoto přístupu, který chce vysát všechno a využít všechny možnosti. Apoštol Pavel říká: „Naopak, člověk, aby dobře žil, aby byl šťastný, tak musí mít určitý odstup od těchto stvořených věcí.“ Apoštol Pavel nechce říct, že křesťan se nemá o nic starat, že se má nějak flákat, nebo že ten život má prožít tak, že nebude mít zájem o to, co se děje kolem něho. To v žádném případě. Ale říká: „Není správný ten přístup chtít ze všeho vymáčkout, ze všeho něco získat.“

A teď tam Pavel vlastně dává takové protiklady a říká: „Je to vlastně jedno, jestli je člověk vdaná žena, nebo muž ženatý, jestli žije v manželství, nebo jestli je sám. Je to jedno, jestli dneska se raduji a zítra budu mít smutek. Jsou to věci, které se tak rychle mění.“ Potom dál mluví apoštol Pavel o kupování a prodávání věcí a říká: „Nesmíte zapomenout, že ty věci mají omezenou životnost. Vy se musíte ve svém životě opírat o to, co vydrží, co tady bude vždycky – to je váš vztah k Bohu, vaše víra. A na tom stavějte, protože to tady bude vždycky.“ Apoštol Pavel říká, že máme mít určitý odstup od stvořených věcí, které jsou kolem nás, protože říká: „Ty věci vám Bůh dal, stvořil je pro vás, abyste je užívali.“

Na prvních stránkách bible můžeme číst takový Boží příkaz nebo spíš výzvu: „Naplňte zemi a podmaňte si ji. Vy si máte tu zemi podmanit, ne ty věci, aby si podmanili vás.“ A apoštol Pavel říká: „Když budete mít tento odstup a když těch věcí budete správně užívat, ony pro vás budou cestou. Cestou, která vás povede k Bohu. A to je důležité – jít k Bohu. A k Bohu je možné jít, když je člověk sám, je možné tam jít i v manželství. Je možné všechny ty věci, které jsou tady kolem nás, k tomu, abych se o ně rozdělil, abych s nimi vykonal mnoho dobrého, nebo je možné ty věci jakýmsi způsobem zneužít a snažit se z toho vymáčkout, co se vymáčkout dá.“

Bratři a sestry, naše doba je velmi blízká tomu, co prožívali první křesťané v Korintu. Před nějakými těmi patnácti, šestnácti lety, v podstatě v době nesvobody, jsme na tom byli všichni zhruba stejně. V našich domácnostech všichni měli skoro ten stejný nábytek, všichni jsme jezdili téměř ve stejných autech a bylo to takové prostě všechno stejné. A teď se naráz otevřely možnosti a ono už to není stejné. A jak se k tomu stavíme? No, někteří lidé se k tomu staví dobře, ale někteří se k tomu staví stylem: „Musím to mít, za každou cenu. Proč? No souse to má taky. Jak bych vypadal? Já to přece musím taky pořádit, protože už to mají všichni okolo mě.“ A ten člověk se neptá: „Potřebuju to? Udělám tím šťastným někoho? Budu já víc šťastný?“ A ten člověk se stává jakýmsi štvancem, kdy svůj čas, který by mohl věnovat druhým nebo i nějak ho prožít sám, aby byl spokojenější, tak ten čas věnuje tomu, že se števe, števe a shání.

Čas je krátký. Skutečně, čas, který nám byl dán, je krátký. Asi nejvíc si to uvědomují rodiče, když vidí růst své děti, tak je jim jasné, že ten den, který nějakým způsobem uplynul, už se nikdy nevrátí a už nebude možné vzít to nikdy zpět.

Když se mluví tady o tom štvání se, o tom honění se, tak dost často si vzpomenu na takový příběh, je to asi vymyšlené, jak někde v Americe na břehu řeky leží člověk, má v puse stéblo trávy a v řece jednu udici. Přijde k němu nějaký obchodník a říká: „Co tady děláš, člověče?“ A on říká: „Odpočívám, bavím se. Mám tady udici, je mi tu dobře, ležím tady.“ A on mu říká: „Proč tam nemáš ty udice aspoň tři?“ A on říká: „Měl bych? A proč?“ „No, abys chytil víc ryb.“ A on říká: „Co s nima budu dělat? Mně stačí to, co chytím na tu jednu.“ „No prodáš je.“ „Dobře, prodám. No, a co z toho budu mít?“ „No, a pak si těch udic koupíš pět a chytíš víc ryb.“ A on říká: „Dobře, a co s tím?“ „No a prodáš je.“ „No a co?“ „No a pak si koupíš loďku a budeš jezdit na loďce a chytíš víc ryb, koupíš větší síť.“ A tak to jde pořád dál a ten vždycky řekne: „A měl bych?“ A on řekne: „Měl bys.“ „A proč?“ „Abys víc vydělal.“ A pak mu řekne: „A pak těch lodí budeš mít pět, šest.“ A on mu říká: „A proč?“ „A nakonec nebudeš muset dělat nic.“ Ten, co tam tak leží, se na něho podívá a říká: „Vždyť to teď dělám.“

Bratři a sestry, je dobře si uvědomit, co skutečně k životu potřebujeme. Potřebujeme mít někoho rádi a potřebujeme, aby nás měl někdo rád. Skutečně po tom toužíme a ty věci, které tady jsou, nám byly dány jako prostředek, jako cesta. Ne, v

žádném případě jako cíl, ale jako cesta k tomu, abychom my dělali šťastnými ty druhé. A pak z toho vyplyne to, že budeme šťastni i my sami.

Takže, bratři a sestry, nenechme se strhnout těmi, kteří za každou cenu se snaží shánět věci. Ne. Investujme do svých vztahů, do vztahů k druhým lidem a do vztahu k Bohu. Investujme do své víry, protože víra je ten základní vztah, ze kterého se to potom další odvíjí. Platilo to pro Korintány, platí to i pro nás. Poslechněme, co nám radí svatý Pavel.

Objevit svoji cestu jako Boží dar

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
29.01.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
4. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 18,15-20](#); 2. čtení [1 Kor 7,32-35](#); evangelium [Mk 1,21-28](#);

Bratři a sestry, vrátíme se k dnešnímu druhému čtení. Potřetí slyšíme odpovědi apoštola Pavla Korintňanům, odpovědi na otázky, které oni mu poslali. A takhle k tomu musíme přistupovat, abychom dobře pochopili, co Pavel říká.

První věc, bude dobré si připomenout, kdo to byl Pavel, nebo spíš jaký byl. V týdnu jsme slavili svátek obrácení svatého Pavla, a můžeme jednoznačně říct, že Pavel byl vždycky a za všech okolností horlivý. Když byl židem, co se týče náboženství, tak pronásledoval křesťany, protože si říkal: „Oni škodí židovskému náboženství.“ Dělal to naplno, s jakýmsi radikalismem. Když se sám stal křesťanem, začal zase naplno hlásat evangelium. Můžeme opravdu říct, že Pavel byl vždycky radikální. Co dělal, dělal naplno, neznal žádnou polovičatost. A proto i ty odpovědi, které on posílá Korintňanům, to není žádný kompromis, ale je to takové opravdu radikální.

A druhá taková základní myšlenka nebo spíš upozornění: to jsou odpovědi Korintňanům do jejich konkrétní situace. Konkrétní odpovědi na konkrétní dotazy, které oni mu poslali. Když se na to takhle budeme dívat, tak se uchráníme toho, abychom toto Boží slovo nějakým způsobem nepokřivili, protože se to často stává.

Takže co ten Pavel vlastně říká Korintňanům. Nebo spíš začneme od toho, na co se ho ptají. Oni říkají: „Pavle, my čekáme brzký příchod Pána Ježíše. A tak když teda On přijde brzo (podotýkám, že čekali, že to bude v horizontu několika let), když to teda má být takhle brzo, máme se ženit a vdávat, má to význam? Nebo když teda někdo ovdoví, má se znovu oženit, vdát?“

Taková závorka tady: je zvláštní, že se tam mluví o ženách, které ovdověly, a řeší se tam jejich problémy. Nikdy se tam neřeší problémy mužů, kteří ovdověli. To je jenom spíš taková zajímavost.

A Pavel odpovídá. Bratři a sestry, nám ty odpovědi mohou připadat naprosto zbytečné, protože si říkáme: „Vždyť je to jasné. Nám už je to jasné, my nepotřebujeme nějaké dlouhé výklady tady na to, co oni potřebovali.“ Ale zase si musíme přiznat, že my v dnešní době máme jiné otázky, které nás nějakým způsobem třeba zneklidňují, otázky, na které hledáme odpovědi.

Třeba otázka toho, čemu se říká „odpovědné rodičovství“. Kolik dětí, jak rychle za sebou a tak dále, všechno, co s tím souvisí. Nebo další otázka: neustále přibývá sňatků, kdy pouze jeden z těch snoubenců je pokřtěný. Nebo další otázka, která je velmi, velmi taková bolavá: když se rozpadne manželství, když někdo odejde a tady zůstává někdo sám. Co má dělat dál? Anebo v poslední době vůbec to, že mnozí lidé přicházejí a říkají: „Já nepotřebuju žádný papír. My nepudeme vůbec nikam. No do kostela vůbec ne a na úřad taky ne. To je zbytečné.“ Přibývá lidí, kteří nechtějí „institucionalizovat“ svůj vztah. Nechtějí to nějakým způsobem deklarovat, prostě nechtějí žádný obřad, ať už církevní nebo civilní. A mohli bychom o těchto otázkách dlouze a dlouze mluvit, a musíme si přiznat, že je to pro nás těžké najít tu odpověď a že mnohdy nevíme, tak, jako nevěděli Korintňané.

Text, který jsme dneska slyšeli, pro nás může být třeba takovým jakýmsi uklidněním a ubezpečením, že to, co my dnes považujeme třeba za složitou otázku, za nějakou dobu bude vyřešeno. A tak, jako my se dneska díváme s jakýmsi pochopením na ty otázky těch Korintňanů a říkáme si: „Vždyť je to přece jasné,“ tak třeba za nějakou dobu bude jasné to, na co hledáme odpověď my.

Ale vrátíme se k tomu textu. Při celém tom svém radikalismu apoštol Pavel jim nic nenařizuje, ale doporučuje. První věta: „Rád bych, abyste byli bez starosti,“ a v podstatě poslední: „To však říkám ve vašem zájmu, ne abych na vás hodil smyčku.“ Takže co jim ten Pavel říká? Pavel říká asi toto: každý člověk je disponován od Boha k něčemu. V podstatě se to dá rozdělit na dvě skupiny. Jsou lidé, kteří jsou disponováni k tomu, aby prožili svůj život sami a jsou lidé, kteří jsou disponováni k tomu, aby svůj život prožili ve vztahu v manželství. Každý člověk musí hledat, pro co se hodí. Má to objevit jako dar, tuto cestu, kterou mu Bůh nabízí, a má po této cestě jít, protože pak ten člověk bude šťastný.

To, o čem ten Pavel tady mluví, my bychom dnešními slovy řekli: střet zájmů. Víte, ještě nesmíme zapomenout na jednu věc. V době apoštola Pavla ty cesty mnoha lidí byly určeny. Prostě rodina to naplánovala: „Ty si vezmeš tu, ty si vezmeš toho, ty půjdeš třeba do kláštera, ty budeš sám, nebo takhle.“ Díky Bohu tohle už není. Tohle už není, protože když to takhle bylo a někomu vnutili cestu životem, na kterou on se necítil, na kterou se nehodil, kam nebyl volán, tak se mohlo stát a stávalo se, že ten člověk byl velmi nešťastný ve svém životě. To je to, když Pavel říká: „Rád bych, abyste byli bez starostí.“ My můžeme říct „bez přílišných starostí“.

Bratři a sestry, dáte mi jistě zapravdu – vy, kteří žijete v manželství a kteří máte děti, že jste si aspoň někdy říkali: „Jak já to všechno zvládnu, jak já vychovám ty své děti, jak se o ně postarám? A co by se stalo třeba, kdybych přišel o práci nebo kdybych onemocněl?“ Jsou lidé, kteří nad tím mávnou rukou a řeknou: „Jo, nějak bylo, nějak bude.“ Ale jsou lidé, kterým toto působí velké starosti, když o tom přemýšlejí. A toto má na mysli svatý Pavel - aby každý člověk mohl říct: „Já jsem objevil tu cestu, po které mám jít a já po ní jdu. A já vím, že Bůh mě na tuto cestu povolal a vím, že mě neopustí. Ta cesta, po které jdu, je Božím darem.“

Bratři a sestry, máme tedy objevit cestu, po které máme jít. Znovu podotýkám, je to cesta. Cílem je vidět Boha, setkat se s Bohem, dojít k Bohu. To je cíl. Prostředky, cesty, jsou k tomu různé. Apoštol Pavel nechce říct, že jenom jedna cesta je správná, ale mluví o různých nebezpečích na těch cestách. Mluví o tom, že když člověk ztratí obraz Boha, tak se začne zajímat a dívat jenom na věci, které vidí. Začne se starat jenom o věci, které vidí, na které se dá sáhnout, a zapomene, že je tady spousta dalších hodnot.

Bratři a sestry, každý z nás je disponován pro nějakou cestu. Tuto cestu máme hledat. Když ji najdeme, máme za ni děkovat, máme po ní jít. Máme ji přijmout jako dar. Kež tedy ji hledáme, těm, kteří ji třeba nemohou najít nebo kteří ji

nějakým způsobem bolestně hledají, tak ať jsme takovými dobrými průvodci, kteří jim pomohou v tomto hledání. A my sami budme přesvědčiví na té cestě, po které jdeme.

Zapálená svíce připomíná, že Pán je s námi

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.02.2006 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Uvedení Páně do chrámu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mal 3,1-4](#); 2. čtení [Žid 2,14-18](#); evangelium [Lk 2,22-40](#);

Bratři a sestry, vy starší si určitě ještě pamatujete, že tehle svátek se dřív jmenoval Očišťování Panny Marie a byl kladen větší důraz právě na postavu Panny Marie. Dnes, po liturgické reformě, se ten svátek nazývá Uvedení Páně do chrámu a je kladen větší důraz právě na osobu Ježíše Krista. Ale myslím si, že je to svátek obou – Pána Ježíše, Panny Marie, ale že je to taky svátek svatého Josefa, Simeóna, prorokyně Anny, že je to svátek všech těch, kteří poznali v tom děťátku Vykupitele, Zachránce, Pomocníka.

Právě Simeón chválí a děkuje Bohu za to, že Vykupitel, Zachránce bude pomocník. Nám to možná už tak nepřijde, ale někteří židé si mysleli, že Zachránce bude třeba dobyvatel, že bude trestat, že bude soudce. A Bůh řekl: „On bude v první řadě pomocník.“

Takovým znamením toho dnešního svátku je svíce - svíce, kterou si odneseme domů. Ta svíce nezůstane tady, protože ta svíce nám má připomínat, že Pán přišel mezi nás a je s námi, všude. Ta svíce nám má připomínat, že On je s námi, když je nám dobře, i když je nám zle.

Víme, že naši předkové tuhle svíci zapalovali hlavně když se hnala nějaká přírodní katastrofa, bouřka, nějaká nepohoda. Proti některým těm katastrofám třeba už se umíme bránit, ale je tady spousta všelijakých „bouřek“, „průtrží“ a všeho podobného, které se ženou na naši hlavu během celého roku. Teď nemám na mysli žádné přírodní jevy, ale mám na mysli situace v našem životě, které prožíváme. Někdy to můžeme ovlivnit, někdy to nemůžeme vůbec ovlivnit, ale vždycky potřebujeme Boží pomoc a ta svíce nám to má připomínat. Ta svíce nám má připomínat, že Bůh plní naše přání.

Když bychom se zamysleli každý nad svým vlastním životem, tak s takovou určitou pokorou musíme přiznat: „Ano Bože, Ty se o mě staráš a většinou jsi mi splnil to, o co jsem Tě prosil.“ Problém je někdy v tom, že my prosíme nebo si přejeme věci, které jsou doslova nerozumné, věci, které by nám mohly uškodit.

Dnešní svátek nám připomíná, že máme za co děkovat. Simeón děkuje. Děkuje za to, že dostal to, co si přál. Prosil o to nejcennější – setkat se ze Zachránce. My si přejeme různé věci. Co to je? To každý víme, moc dobře to víme. Simeón si nepřeje nějaký hmotný prospěch. Dokonce si Simeón nepřeje ani to zdraví, o kterém my tak pořád mluvíme, ale přeje si setkat se s Mesiášem. Simeón dobře zná pořadí hodnot a ví, co je nejdůležitější - co je potom a co je dál. Prosme o tohle, aby nám i toto bylo jasné, abychom prosili ve svém životě o věci skutečně důležité a potřebné, o věci, které nám skutečně mohou prospět a nejen, že my si chvilkově myslíme, že nám to může prospět.

Bratři a sestry, odneseme si domů svíci. Neměli bychom ji dát někde do skříně, ale měli bychom si ji postavit na nějaké místo, kde ji budeme vidět, a máme ji zapalovat, třeba při modlitbě, když prosíme, když děkujeme. Ale máme ji zapalovat třeba i tenkrát, když se rodina sejde a něco slavíme – narozeniny, jmeniny, nějaké výročí. Ta zapálená svíce nám má připomínat, že Pán je s námi, vždycky. A také to, že ji zapálíme, má vyjádřit to: Pane, my chceme, abys byl s námi, my Tě zveme do našich domovů, do našich rodin a my Ti tak, jako Simeón, děkujeme.

Čeho jsme ochotni se zřeknout?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
05.02.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Job 7,1-4.6-7](#); 2. čtení [1 Kor 9,16-19.22-23](#); evangelium [Mk 1,29-39](#);

Zamyslíme se nad druhým čtením, nad Listem apoštola Pavla do Korinta. Už takové staré antické přísloví říká, že nejvyšší nespravedlnost na světě je to, když někdo stoprocentně vymáhá svoje právo. Když se to říká latinsky, tak se to rýmuje. Největší nespravedlnost na světě je to, když někdo vymáhá stoprocentně svoje právo.

Znáte to, takové ty lidi, kteří chodí a říkají: „Já mám na to právo. To je moje právo a mně musí být vyhověno, a prostě moje práva nasmějí být zkrácena, ani o kousek, ani o chloupeček.“ A apoštol Pavel k tomu říká: Jestliže má někdo takovýhle postoj - já mám právo vždycky a všude a vy je musíte respektovat, to není křesťanský postoj. Protože křesťan je člověk, který musí být ochoten něco obětovat, něčeho se zříct. Koneckonců křesťan je ten, kdo se hlásí k Ježíšovi, a jak čteme v Písmu svatém: „Ježíš Kristus nic nedbal na to, že je svou přirozeností rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl a sestoupil mezi nás.“ Od toho to začíná – křesťan je ten, kdo následuje, kdo napodobuje Pána Ježíše.

Apoštol Pavel v tom úryvku, který jsme četli a vůbec v celé té deváté kapitole Listu Korintánům řeší otázku takového vztahu práva a svobody. A právě říká: křesťan musí být ochoten se zřeknout (nechci říct teď mnoha věcí), prostě musí být ochoten se zříkat. A Pavel dává jako příklad sám sebe, čeho on se zřekl. Na prvním místě se zřekl vlastní rodiny, aby se cele mohl věnovat hlásání evangelia. Na druhém místě se zřekl odměny, která by mu z tohoto hlásání nějak mohla pramenit, která by mu příslušela. Lidově řečeno: nechtěl, aby ho Korintáné živili.

A teď to, co nás může překvapit: oni se tomu velmi divili a skoro na něho byli kvůli tomu nazlobení. Jak to? Jak to bylo? Ve starém Řecku bylo mnoho filozofů a tito filozofové nepracovali, ale každý z nich měl nějakého mecenáše, my bychom dnes řekli sponzora, který je živil. Mělo to jednu nevýhodu. Známe přísloví: čí chleba jíš, toho píseň zpívej. Takže milý filozof měl jedno velké nebezpečí, že nebude říkat to, na co přijde, co vybádá, ale že bude říkat to, co se bude líbit jeho mecenáši, jeho sponzorovi. Byli tací, kterým se to nelíbilo, třeba takzvaná škola klinická. Tady ti klinici chodili žebrat, ale žebráci v každé společnosti jsou dost někde dole, dost se jimi opovrhují, a tak to bylo i v Řecku. Pak zbývá třetí možnost: živit se sám, pracovat rukama. A tohle teda mě osobně překvapilo nejvíc – i tady ta práce vlastními rukama, když ji vykonával ten filozof, tak nebyla oceněna v Řecku. Jakmile někdo tam pracoval svými rukama, tak oni ho moc nebrali. Přesto apoštol Pavel se rozhodl, že bude pracovat svými rukama, že se od nich nenechá živit.

Ale co ještě bylo takového horšího nebo svízelnějšího tady v tom bylo to, že ti Řekové, když nějakého toho filozofa živili, starali se o něj, tak to brali jako projev přátelství, náklonnosti. A když teda Pavel říká Korintánům: „Já nechci, abyste mě živili“, tak oni to brali téměř jako urážku, jako nepřátelství: „On to od nás nechce. My bysme to pro něho rádi udělali a on s tím snad pohrdá.“ Nepohrdal tím, ale nechtěl to. A proto to vysvětluje, proč to nechtěl.

Těch důvodů je tam více. My musíme přiznat, že je všechny neznáme, úplně všechny je Pavel nevysvětluje, ale jsou dva takové hlavní. Jeden: nechtěl, aby ho někdo právě nařkl z toho, že si z evangelia udělal živnost, že patří mezi takzvané falešné proroky, že si z toho udělal dobré zaopatření a dobré bydlo.

A druhý ten důvod, ten je vyloženě takový věroučný, naukový a sice pramení z toho, že Pavel chtěl na sobě, na svém jednání ukázat, že Bůh dává své dary bez nároku, že by za to něco chtěl, bez toho, že by počítal dary nás lidí, že by počítal naše oběti, že by nám dělal nějaké čárky nebo takhle. Bez ohledu na to, v jakém jsme postavení, v jakých žijeme poměrech, bez ohledu na to kým a čím člověk je, Bůh ho obdarovává. A tak Pavel chtěl říct: „Já to svoje snažení chci připodobnit tomu, co dělá Bůh – dávat bez ohledu na odměnu, bez ohledu na to, že bych si za to něco počítal.“

Apoštol Pavel se živil jako stanař, což je dost široké pole. Nevíme přesně, co on u těch stanů dělal, jestli je šil nebo připravoval ta plátna, to je vedlejší. Na jiném místě Nového zákona se dozvídáme o tom, že to pro něho bylo velmi náročné, kdy si tak trochu stěžuje, že přes den je u něho nával lidí a vlastně po večerech on se živil. Takže byl dost vyčerpaný, bylo to pro něho dost vysilující, ale pokud mohl, pokud na to stačil, tak to dělal takhle. Právě z toho důvodu, aby ukázal, že nechce být na obtíž nebo že není nějakým prorokem, který by si z toho udělal živnost, ale že to bere opravdově, že je pro evangelium skutečně nadšený.

Takže Pavel byl ochoten zříct se nějakých věcí, na které měl nárok. Víte, my se zříkáme mnoha věcí ve svém životě, na které bychom měli nárok. Když začneme těmi věcmi, které jsou pro nás nejpřirozenější: rodiče pro své děti se zříkají třeba svého pohodlí, nejdou si v neděli odpoledne lehnout, ale jdou s dětmi ven. Nebo se zřeknou i třeba nějakých peněz, aby mohli dětem něco koupit, protože si řeknou: „Je to potřeba. Je potřeba teď se těm dětem věnovat, je potřeba do nich investovat čas, peníze, energii, schopnosti, protože se to jednou vrátí, má to budoucnost.“ A tak bychom mohli pokračovat.

A jestliže jsme schopni se zříkat věci v tom přirozeném životě pro někoho druhého, tak vlastně Pavel po nás žádá, abychom toto udělali i ve vztahu k Bohu pro svoji víru. Proč? Protože říká: „Ježíš to udělal první. Ježíš to udělal první a vy Ho v tom máte napodobit.“

Víte, v církvi, v každé farnosti jsou vždycky lidé, kteří se takzvaně vezou, kteří říkají: „Ať se zřekne ten druhý, ať to udělá ten druhý,“ a to není dobře. Bylo to už asi v Korintě, proto jim o tom Pavel píše. Ale Pavel taky zároveň říká mezi řádky: „Čím víc v každé té církevní obci bude lidí, kteří budou mít to smýšlení, jaké měl Kristus, jaké mám já Pavel, tak potom ta obec bude tím živější, opravdovější. Čím víc tam bude těch lidí, kteří budou ukazovat na toho druhého a říkat: „Ať to udělá ten druhý, ať se zřekne ten druhý,“ tím ta obec bude mrtvější.“

Bratři a sestry, je to na každém z nás. Jak jsem říkal: zkusme si udělat takové srovnání, čeho se zříkáme ve svém životě z těch přirozených věcí a zkusme se zamyslet nad tím, čeho jsme ochotni se zřeknout pro svoji víru. Zkusme se zamyslet nad tím, jestli jsme pro víru v Ježíše, pro evangelium aspoň trochu tak zapálení jako Pavel.

Všecko dělejte k Boží oslavě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
12.02.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
6. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Lv 13,1-2.44-46](#); 2. čtení [1 Kor 10,31-11,1](#); evangelium [Mk 1,40-45](#);

My se, bratři a sestry, zase vrátíme k dnešnímu druhému čtení. Je to vlastně poslední odpověď apoštola Pavla na dotazy, které mu předložili Korinťané. A poslední dotaz byl takový praktický, a sice ptají se: „Když jdeme kupovat na trh maso a víme, že to maso před tím, než dorazilo na ten trh, bylo nějakou dobu položeno v nějakém pohanském chrámě, obětováno, nabídnuto nějakému pohanskému božstvu a potom teda dovezeno na ten trh, můžeme si ho koupit? Nebude to vypadat, že my se hlásíme k nějakému pohanskému božstvu?“

Byla to otázka praktická, ale velmi důležitá. A apoštol Pavel v řádcích, které jsme dnes nečetli, se snaží odpovědět tady na tento dotaz, a nakonec té své odpovědi on říká: „Ať jíte, ať pijete nebo cokoliv jiného děláte, všecko dělejte k Boží oslavě. On to převádí potom nakonec úplně do jiné roviny, protože říká: „Na jednu stranu je důležité, co člověk dělá, ale ještě mnohem důležitější je, jak to dělá.“

Znáte přísloví, které říká: když dva dělají totéž, není to totéž. Někdo to dělá s nadšením, někdo to dělá, aby to měl hotové. A apoštol Pavel říká: „Žijte svůj život s nadšením, žijte ho v upřímnosti.“ Ale je potřeba, abych to trochu víc vysvětlil.

Ještě na úvod takovou praktickou poznámku k situaci adresátů: je potřeba si uvědomit, že oni měli mnohem víc práce se svojí obživou, že to bylo zpravidla tak, že to, co za ten den vydělali, tak za to si večer koupili jídlo na další den. Takže oni nevydělávali na to, aby si mohli koupit nové auto nebo zaplatit dovolenou. Oni pracovali pro to, aby si koupili jídlo, šaty a všechno, co bezprostředně potřebovali k svému životu. Oni neměli nějaké volno, neměli čas na své záliby, na své koníčky. To živobytí bylo skutečně mnohem tvrdší.

A z toho potom taky vyplývalo, jak se ti lidé chovali k sobě, že právě mnohdy nebyli k sobě nějak ohleduplní, že byli skutečně takoví draví. A apoštol Pavel právě tady do této situace, do té jejich těžké situace, píše: „Ať jíte, ať pijete, cokoliv děláte, všechno dělejte k Boží oslavě.“ Tedy říká: podívejte se na to, jak to děláte, to je taky důležité. Je to hodně důležité, jak to děláte.

Bratři a sestry, to slovo platilo Korinťanům, to slovo platí i nám. My nemáme tolik práce se svým živobytím. Máme třeba zas jiné starosti, ne že bychom je neměli, ale i pro nás platí tady tato výzva: cokoliv děláte, všecko dělejte k Boží oslavě. Apoštol Pavel chce zabránit rozdělení našeho života. Chce zabránit tomu, abychom nedělili svůj život na okamžiky, kdy jsem v kostele, kdy jsem tady třeba před svatostánkem, kdy o něco prosím nebo za něco děkuji, a potom na ty chvíle, kdy jsem venku. Ale říká: „Jsi křesťan, jsi věřící v Ježíše Krista. Nerozděluj to takhle, ten Ježíš je s tebou vždycky.“

Víte, na konci devatenáctého a na začátku dvacátého století se prosazovaly takové názory, které říkaly: když jde člověk do kostela, tak by měl před kostelními dveřmi nechat ty takzvané světské starosti. Měl by nechat venku to, že přemýšlí o tom, co třeba hospodyně bude vařit. Nebo měl bych nechat venku to, že jsem se třeba pohádal s nějakým člověkem, třeba s tchýní někdo nebo já nevím co. Prostě to jsou světské starosti a ty do kostela nepatří.

Apoštol Pavel říká dneska něco úplně jiného. Říká: „Človče, neboj se to všechno přednést Bohu, svoje starosti i svoje bolesti.“ Proto jsem tu mši svatou začal dnes tak, jak jsem začal.

Ježíš Kristus má pochopení pro všechno to, co prožíváme, a apoštol Pavel říká: „Je potřeba propojovat život s bohoslužbou a bohoslužbu s životem.“

Někdo říká: „Nemusím chodit na bohoslužbu. Vždyť pánbůh je všude. Když půjdu do přírody, na procházku, tam se krásně soustředím, tak to úplně stačí.“ Takový člověk se velmi mylí. To nestačí k udržení vztahu. Jak by to vypadalo, když by třeba nějaký chlapec, který chodí s dívkou, tak by jí zavolal a řekl: „Já dneska nepůjdu na schůzku s tebou, já půjdu sám na procházku.“ Co by mu to děvče řeklo? „Tak už nemusíš chodit vůbec.“

A takhle je to, bratři a sestry, i s naším vztahem k Bohu. My ho musíme oživovat, žít. „Cokoliv děláte, dělejte k Boží oslavě.“ Co to bude, to co děláme, o tom musí každý z nás přemýšlet sám, protože každý z nás je trochu v jiné situaci, ale ta výzva je pořád stejná: cokoliv děláte...

Platí tady některá taková základní pravidla. Jedno z těch pravidel je třeba, že nemáme do těch druhých, jak se říká, rýpat. Nemáme zkoušet jejich trpělivost, kolik oni vydrží. Víte, záměrně teď jenom naznačuji, nechci se pouštět do nějakých politických úvah, protože mám strach, že bych se do toho zamotal. To, čeho jsme teď svědky při střetu jednotlivých kultur východu a západu, tak je takové popichování, štourání: kam až můžeme zajít, co si ti druzí nechají líbit?

To je špatně na obou stranách, tenhle přístup. Akorát my křesťané s pokorou musíme říct: my se toho taky účastníme, a to bychom přece neměli, takových těch štouchanců.

Další takové kritérium, které ten Pavel říká, co by člověk neměl dělat, aby s těmi druhými vycházel, tak říká: „To, co člověk dělá, by měl dělat upřímně, bez sledování takzvaných postranních úmyslů.“ Všichni to známe a protože se s tím setkáváme často, velmi často, tak když někdo něco udělá, tak už si říkáme: „A co tím sleduje? Proč to dělá? To nebude jen tak.“ A je nám těžko uvěřit, že někdo dělá něco upřímně, jen tak, opravdu z čisté lásky, z čisté náklonnosti, a stáváme se podezřívaví. A Pavel říká: „To je obrovská škoda, když se do vašich vztahů vloudí tahle podezřívavost, tahle nedůvěra jednoho k druhému.“

Takže apoštol Pavel nás vyzývá a říká nám: „Človče, žij svůj život. I třeba v těžkých okamžicích, v těžkých situacích, žij ho naplno. Žij ho upřímně. Neboj se s jakoukoliv těžkostí, s jakýmkoliv problémem předstoupit před svého pána, a potom už na to nebudeš sám.“

V závěru apoštol Pavel říká: „Napodobujte mne, jako já napodobuji Krista.“ Na jednu stranu to vypadá jako velká troufalost. Někdo by mohl říct: „Tak teda ten Pavel má o sobě hodně velké mínění.“ Ne, Pavel to nedělá z nějaké

vychloubačnosti, ale Pavel ví jednu věc: že každý člověk chce mít před sebou nějaký vzor, viditelný vzor. A Korintáné se nesetkali s Ježíšem Kristem v jeho viditelné podobě, a tak Pavel si předsevzal takový hodně těžký úkol: že on bude ten, který jim toho Ježíše zprostředkuje. Především pro Pavla tohle byl velký závazek, aby je neklamal, a on dělal, co uměl.

Bratři a sestry, přijměme i třeba to riziko, které pramení z naší víry: že ti druzí se na nás budou dívat, že nás budou i posuzovat. Nebojme se toho, ale my sami dělejme to, k čemu nás Pavel vyzývá: „Ať jíte, ať pijete, ať cokoliv jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě.“

Osobní svědectví svatého Pavla

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.02.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

7. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 43,18-19.21-22.24b-25](#); 2. čtení [2 Kor 1,18-22](#); evangelium [Mk 2,1-12](#);

Bratři a sestry, my se dnes poprvé v těch našich úvahách nad Pavlovými listy setkáváme s druhým listem apoštola Pavla do Korinta. Celkem se z něho čte osmkrát – dneska je sedmá neděle v mezidobí a po následujících osm nedělích, ale v liturgickém období. Takže my v tom budeme mít pauzu, protože za deset dnů začíná doba postní, potom budou Velikonoce, ale pak se zase vrátíme do liturgického mezidobí a budeme pokračovat.

Takže dneska to bude takový jakýsi úvod, za jakých okolností Pavel tento svůj dopis napsal. My ho označujeme jako druhý list apoštola Pavla do Korinta, ale z toho, co sám Pavel píše právě v tomto dopise, tak vysvítá, že už je to čtvrtý dopis do Korinta. Takže když my to máme nějakým způsobem zařadit, tak musíme říct, že v Písmu svatém máme právě druhý a čtvrtý list Pavla do Korinta. Ten první a třetí nemáme. Vůbec nevíme, kde ty listy jsou nebo co se s nimi stalo. Trošku tušíme, o čem že je ten, řekli bychom, třetí list, který bývá označován jako „list napsaný v slzách“, tak ho označuje sám svatý Pavel.

Jak to tedy bylo? Pokusíme se to trošičku rekonstruovat. Apoštol Pavel je v Efezu a zdržel se tam trošku déle, než měl v úmyslu. Mezitím přišli do Korinta lidé, kteří mu nebyli přátelsky nakloněni, a začali o Pavlovi říkat: „Pavel je nestálý, Pavel jenom slibuje, Pavel si vymýšlí, Pavel je domýšlivý. To, co dělá, dělá pro svou slávu. Nevěřte mu.“ Když se to apoštol Pavel dozvěděl, tak šel rychle z Efezu do Korintu, ale tahle návštěva nedopadla dobře. Nepodařilo se tady tuto roztržku narovnat, naopak s některými lidmi se to vyloženě projevilo, jako takové nepřátelství.

Pavel odchází, a odchází do dnešní Makedonie. Tam právě odsud píše ten takzvaný „list v slzách“. Posílá tenhle list do Korinta, zřejmě ho tam donesl Titus, a Titus se za nějakou dobu vrací k Pavlovi s takovou radostnou zprávou, že Korinťané uznali, že se nezachovali vůči Pavlovi správně a že to chtějí urovnat, že chtějí znovu navázat to ztracené přátelství. A Pavel, když se toto dozvídá, tak se rozhodne, že půjde potřetí do Korintu, a před sebou posílá ještě dopis, jako takovou přípravu tady na tuto svou návštěvu. A to je právě druhý list Korinťanům.

Dlouhých sedm kapitol apoštol Pavel věnuje jedné jedině otázce. Obhajuje tam sebe, ale i všechny apoštoly, kteří jsou ve službě evangelia. Obhajuje tam všechny kazatele, kteří mluví o Pánu Ježíši. Potom se to téma úplně vymění a apoštol Pavel mluví o sbírce, kterou mají v Korintě, a vůbec v celé provincii, udělat ve prospěch chudých křesťanů v Jeruzalémě.

Jestli si vzpomínáte, když jsme začínali, tak jsme mluvili o tom, že Korint byl obchodní město, přístav, bohaté město, takže v Jeruzalémě naproti nim, to byli skutečně chudáci. A Pavel říká: „Má nastat jakési vyrovnání. Vy ze svého přebytku pomůžete těm, kteří mají nedostatek.“

A na závěr tohoto listu Pavel zase mluví o sobě a uvádí tam některé údaje ze svého života, které nejsou nikde jinde, jenom v tomhle listu. Celý tenhle list je takovým osobním svědectvím svatého Pavla, je takový nejosobnější, kdy on tam dává průchod i svým citům, a z toho, co tam píše, vyplývá, jak on skutečně žil tím, co dělal, jak to u něho splývalo. Vlastně hlásání evangelia byla jeho životní náplň, dělal to cele s velkým nasazením. Vyplývá z toho listu, že měl Korinťany skutečně rád, že mu na nich záleželo. Je to skutečně takové osobní svědectví apoštola Pavla.

Jinak o tomhle listu nevíme, kde byl napsán. Víme, že někde v té Makedonii, možná ve Filippech. Možná, jedna teorie také říká, že ho psali postupně na cestě právě do Korintu, to už se nedá zjistit. Co víme? Víme, že ze Skutků apoštolů vyplývá, že tenhle list byl napsaný na podzim. Na podzim v roce 55, 56, možná 57 po Kristu. Přesněji to nedokážeme určit.

Tenhle list v podstatě všichni známe, nebo spíš známe některé výroky z tohoto listu. Asi nejznámější výrok, který znají všichni křesťané, je to, že poklad víry máme v nádobě hliněné. Potom v tomhle listu je taková myšlenka, že Kristus se pro nás stal chudým, abychom my všichni z jeho chudoby zbohatli. A nakonec, co všichni známe, je věta, kterou používáme právě na začátku mše svaté jako pozdrav, hlavně v těch slavnostních okamžicích: „Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého ať je s vámi se všemi.“ To je pozdrav, který posílá Pavel Korinťanům. Je to vůbec taková nejstarší formule, ve které jsou jmenovány všechny tři osoby Nejsvětější Trojice. A jak říkám, my ji používáme často ve mši svaté, hlavně o svátcích, při nějakých svátečních slavnostních okamžicích.

Takže tolik na úvod k tomu listu a jenom teď maloučko k tomu, co jsme dneska slyšeli. Neslyšeli jsme pozdravy, ale už jsme slyšeli ten začátek té obhajoby Pavla a všech ostatních apoštolů. Říká: „Apoštolové, hlasatelé evangelia, mluví o Bohu. Mluví o tom, že Bůh učinil lidem zaslíbení, přísliby, sliby. Když bychom procházeli Písmem svatým, tak zjistíme, že v Písmu svatém je, a teď se podržte, několik tisíc Božích příslibů, kdy Bůh slibuje něco nám lidem. Někdy konkrétní osobě - Abrahámovi, Mojžíšovi, anebo lidstvu jako celku. A co je tam to hlavní – Bůh to vždycky splní. Drtivou většinu těch svých příslibů už Bůh splnil, některé ještě na své naplnění čekají. Ale právě Pavel říká: „Bůh je věrný. V Bohu je to „ano“. Když řekl „ano“, tak to znamená „ano“.“

Vzpomeňme na to, jak je to s námi, když my něco slibujeme. Říkáme: „No, tak jo. Tak to slíbím, ono se nic nestane.“ Takové ty průpovědky o tom, jako „co se třikrát slíbí, jako když se udělá“, nebo „slibem nezarmoutíš“ a takhle, prostě všechno to ukazuje na to, že ty naše sliby jsou takové nestálé, že to nemyslíme vážně. A Pavel říká: „Bůh to myslí vážně. Bůh to myslí smrtelně vážně. Kvůli tomu Ježíš umřel a vstal z mrtvých.“

Navíc ještě zkusme si vzpomenout, jak je to, když my někomu něco slibujeme, a říkáme si: „No, mám se zavázat někomu slibem? Stojí mi ten člověk za to? Já tím riskuju. Nedávám se mu všanc, že prostě něco slíbím? Budu zavázaný.“ A nechce se nám do toho. Bůh se takhle zavazuje vůči nám – nám lidem, kteří jsme ho tolikrát zklamali, nám lidem, jsme se k němu tolikrát otočili zády. Kdyby dal jeden, dva přísliby, tak bychom řekli: „No, dobře,“ ale několik tisíc? No, to už je něco.

A nakonec takový příměr, jak to máme dobře chápat. Asi všichni jsme se setkali s člověkem, že jsme za někým přišli, něco jsme po něm chtěli a ten člověk začal říkat proč ne, jak by to nešlo a říkal, jaké to jsou překážky a jak je to těžké a co všechno se bude muset udělat. Zkrátka a dobře hledal důvody, proč nám nevyhovět, proč by to nešlo. Apoštol Pavel říká: „U Boha je to přesně naopak. Bůh hledá ve váš prospěch všechny důvody, proč by to šlo. Hledá všechny ty kladné položky, hledá ten způsob, jak pomoci každému člověku.

Bratři a sestry, apoštol Pavel vybízel Korintány, aby k sobě měli ten stejný přístup, jako má Bůh – hledat cestu, jak by to šlo. To bylo potřeba tenkrát v Korintě, ale je to potřeba i dnes. Takže zkusme si z toho odnést jednak to, že Bůh tady v tomto hledá, jak by to šlo, hledá, jak to udělat, jak nám vyjít vstříc, jak nám pomoci, a od nás čeká, že my Ho v tom napodobíme a budeme uvažovat stejně.

Nenechat touhu zatlačit realitou

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
26.02.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
8. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Oz 2,16b.17b.21-22](#); 2. čtení [2 Kor 3,1b-6](#); evangelium [Mk 2,18-22](#);

Bratři a sestry, co říká svatý Pavel v dnešním druhém čtení? Obhajuje se. Obhajuje se z toho, že byl nařčen, že je domýšlivý, že si o sobě moc myslí, že nikoho neposlouchá, že nad sebou neuznává žádnou autoritu, že si dělá, co chce. A on říká: „Nepotřebuji žádné doporučující dopisy.“

Bylo to stejné tenkrát, je to stejné dnes. Víme, jak to je, když třeba nějaký člověk se uchází o zaměstnání, o práci, tak se snaží získat nějaké doporučení, nechci říct zrovna protekci, ale doporučení, že se třeba někde osvědčil, aby byl přijat na další místo, které by mu vyhovovalo, které by se mu líbilo. Dřív skutečně fungovaly doporučující dopisy, dneska je to třeba tak, že někdo s někým promluví nebo pošle esemesku, zatelefonuje a podobně. Ale funguje to pořád stejně.

Apoštol Pavel měl takový doporučující, ne přímo dopis, ale bylo to jakési rozdělení nebo, můžeme říci, jakási domluva v Jeruzalémě s apoštolem Petrem, že Petr bude se věnovat víc židokřesťanům, kdežto Pavel naopak pohanokřesťanům. Takže Pavel sice říká: „Nepotřebuji žádný nějaký takový dopis,“ ale v podstatě ho měl. Říká: „Mým dopisem jsou Korintáné, tahle obec.“ Je to podle přísloví: strom poznáte po ovoci. A on říká: „Dívejte se, jací jsou ti Korintáné.“ Ne, že by byli bez chyby, ale říká: „Dívejte se, k čemu jsem je vychovával, k čemu jsem je vedl, jaké křesťany jsem z nich udělal. A to je teď důležité.“

Musíme se vrátit už do Starého zákona. Když se řekne Izraelita, tak tím máme na mysli člověka, který patří k určitému národu, ale zároveň člověka, který vyznává náboženství, víru v Hospodina, v boha Jahve a překrývá se nám to. Izraelité jsou národ, jsou vyvolený národ, měli by být věřící národ. Víme jak to chodí a bylo to tak i v jejich dějinách, že někteří uvěřili v Hospodina, někteří neuvěřili. Někteří se k němu hlásili jenom navenek, aby z toho měli vnější prospěch.

Tady tuto rozpolcenost, to vnější vyznávání víry, nebo spíš předstírání, že vyznávám víru (jestliže něco dělám jenom navenek, tak to není upřímné), tak tady tento špatný postoj kritizovali už proroci. Nejznámější je výrok proroka Jeremiáše, který v 31. kapitole říká asi tolik: „Hospodin praví: ‚Přijde čas, kdy vezmu Izraelitům z jejich těla srdce kamenné a vložím do jejich těla srdce z masa a kostí.‘“ Jinými slovy: jejich víra bude živá, jejich vztah ke Mně bude živý. Už to nebude jenom něco navenek, jenom zachovávaní třeba nějakých předpisů, aby se neřeklo, aby mě sousedi nepomluvili, abych nevypadal špatně, abych nevybočoval z řady. Ale bude to upřímné, bude to vycházet zevnitř, z mého přesvědčení.

A k tomuhle říká Pavel: „Takhle jsem vychovával Korintány. Aby tam nebyla jenom ta vnější fasáda, ale aby tam bylo tady to vnitřní přesvědčení, vnitřní rozhodnutí, vnitřní nasazení.“

Pavel dál o tom mluví a říká: „Litera zabíjí, duch oživuje.“ A tady se dostáváme k takovému problému. Každá skupina lidí musí být nějakým způsobem organizována, každá skupina lidí se musí řídit podle nějakých pravidel. První křesťané čekali konec světa, brzký konec světa, nebo spíš druhý příchod Pána Ježíše, takže ze začátku se nezdržovali s budováním nějaké organizace, nějaké struktury. To přišlo později. Už teď ten Pavel to vidí a vidí, že s tím bude problém. „Litera zabíjí, duch oživuje.“ Je zde jakési napětí. To napětí je všude v našem životě. Vezměme si třeba jenom to, že každý z nás má nějaké plány, nějakou touhu, něco, co by chtěl uskutečnit, něco vybudovat, něco dosáhnout, někam se jet podívat, já nevím co. Každý z nás má něco takového. Ale pak se setkáváme s realitou, s naší osobní. Třeba, že neumím cizí jazyky, že třeba mně neslouží zdraví, anebo to skončí na tom, že zkrátka a dobře nemám dost peněz na uskutečnění svého nějakého snu, nějakého přání. To je realita. A vždycky tam bude to napětí mezi tím, co bych si přál, co bych chtěl, a mezi tím, co mohu. Ale Pavel říká: „Je potřeba v sobě tady tu touhu něco dokázat, něco udělat, je potřeba v sobě tu touhu pořád povzbuzovat, nenechat ji umřít, nenechat ji zatlačit tou realitou, těmi obtížemi, nenechat ji zatlačit do pozadí, nenechat ji vyhasnout, pořád se k tomu vracet, pořád ji oživovat. Duch oživuje.“

Bratři a sestry, když mluvíme o církvi, říkáme, že církev je organismus. Má to vystihovat takový stav, který by tu měl být. Jsme lidé chybující, jsme lidé nedokonalí. Někdy se nám to daří, někdy se nám to nedaří, to si musíme přiznat. Ale ve středu bude začínat doba postní. Každá vždycky ta nová doba v liturgickém roce je nám výzvou, abychom se právě vrátili zase k těm našim ideálům, abychom si řekli: „Tak já to zase obnovím, já to opráším.“

Mnoho věcí v našem životě děláme pořád dokola. Pořád dokola jíme, pořád dokola spíme, protože to naše tělo potřebuje. Naše duše potřebuje taky pořád dokola obnovu. Potřebujeme začínat. Pavel to neříká proto, aby někomu něco vytýkal, ale říká to proto, aby na to nezapomněli. Duch oživuje, takže nechme se oživovat.

Když to řeknu ještě trochu jinak. Když třeba někdo má jít nakupovat, tak přemýšlí, kam půjde, do kterého obchodu a řekne si: „Tam mají zboží čerstvé.“ Nebo: „Tam to mají staré, tam nepůjdu.“ „Tam je vysoká cena, tam je cena příznivá.“ A takhle hodnotí obchodníka. Stejně tak je to s řemeslníkem: „Ten dělá dobrou práci, ten dělá pěknou práci. Vydrží to, plní termíny, je na jeho slovo spolehlivý. Od něho si to nechám udělat, k němu mám důvěru.“ Takhle hodnotí lidé toho řemeslníka.

Jak hodnotí lidé církev? No dívají se na nás. Dívají se na nás a podle toho, co vidí na nás, hodnotí církev. Takže budme těmi, kteří nenechávají v sobě umřít ty touhy ducha, ale budme těmi, kteří je v sobě povzbuzují a snaží se je s Boží pomocí naplnit.

Bohu nejde o tvůj výkon

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.03.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

POPELEČNÍ STŘEDA

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jl 2,12-18](#); 2. čtení [2 Kor 5,20-6,2](#); evangelium [Mt 6,1-6.16-18](#);

Bratři a sestry, začínáme nové období liturgického roku – dobu postní. Co je jejím smyslem? Jde o to, abychom se přiblížili Bohu, abychom si uvědomili, že Bůh je blízko nám. Abychom se zamýšleli nad svým životem. „Obrátte se ke mně celým svým srdcem v postu, nářku a pláči,“ nám říkal Joel.

Všechny naše sebezápory, všechno to naše snažení, není jenom nějaký tělocvik. To není jenom touha dokázat si, že jsme dobří, ale má to dva úplně jiné významy. První význam spočívá v tom, že si máme uvědomit naopak, že jsme lidé slabí. Že jeden dva dni dokážeme něco dělat, ale když to máme dělat systematicky delší dobu, vyžaduje to velké a velké úsilí. A nemusí jít o nějaké velké věci, může jít i o nějaké drobnosti: něco si nevzít, něco nesníst, nějaký třeba určitý typ jídla, anebo zase naopak i něco udělat, nějakou maličkost. Takže uvědomit si to, že jsme lidé zranitelní, chybující. Na druhou stranu cílem celého toho snažení je to, abychom byli blíž jeden druhému a abychom byli blíž Bohu.

V té době postní se máme taky nad sebou zamyslet. Člověk je jediný tvor, který dokáže přemýšlet. Bratři a sestry, žijeme v době, kdy hodně spěcháme. Máme hodně starostí, hodně povinností a spěcháme. A moc nepřemýšlíme, anebo když, tak jenom tak na povrchu. Hodnotíme ty věci hlavně rychle, moc se u toho nezdržovat, moc se tím nezabývat.

Bratři a sestry, nejde o to, aby z nás byli nějakí filozofové, ale jde o to, abychom se na svůj život podívali opravdově, do hloubky. Aby nezůstalo jenom u těch povrchních pohledů, ale abychom si dali tu práci a podívali se do svého nitra, kam to vedu, jak to vypadá, co si o tom myslí ti druzí nebo jak to na ně působí.

Bratři a sestry, žijeme v době, která je hodně roztříštěná a je to právě tady pro to, že si myslíme, že to hlavní je „zvládat“, co nejvíc toho zvládnout, co nejvíc úkolů. „Já jsem přece výkonný, já podávám výkon.“ Ale prorok říká: „Ne. Bohu nejde o tvůj výkon, Bohu jde o tebe. O to, jestli se dokážeš taky zastavit, jestli se dokážeš zklidnit a podívat se na sebe.“ Často se díváme na ty druhé, že jo, co oni. Ale prostě se máme podívat na sebe, jak to vypadá se mnou. Když zjistíme, že to třeba nevypadá dobře, tak nás to nemá znechutit, ale má nás to obrátit k Bohu, k tomu, abychom Ho prosili o Jeho slitování.

To je další takový moment té postní doby – uvědomit si, že On nám přichází na pomoc právě v těch našich slabostech, že ty naše slabosti nás mají dovést k Němu. Je to takový paradox, protože když někdo dělá něco špatně na této zemi, v jakémkoliv továrně, v jakémkoliv závodě, v jakémkoliv úřadě, řeknou: „Nehodíš se sem, nezvládáš to. My propustíme, my se tě zbavíme, protože to neumíš.“ Ale Bůh říká úplně něco jiného, říká naopak: „Já jsem tady. Já jsem tady pro tebe, já jsem tady proto, abych ti pomohl.“

Bratři a sestry, doba postní nás má připravit na Velikonoce, na svátky našeho vykoupení. Takže neprožijme tu dobu postní jenom jako nějaké cvičení, ale prožijme ji v zamýšlení nad sebou, nad svým životem, nad tím, jak to vypadá, jak by to mohlo vypadat a hlavně, hlavně se snažme být blíž jeden druhému.

Když evangelista cituje Ježíše, tak Ježíš říká: „Zavři se do komůrky svého srdce.“ To neznamená ‚straň se lidí‘, ale to znamená ‚zamysli se, přemýšlej‘.

Bratři a sestry, dostali jsme rozum. Je to velká věc, a používejme ji. Používejme ji tak, jak by si to náš Stvořitel přál.

Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
12.03.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce*

2. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 22,1-2.9a.10-13.15-18](#); 2. čtení [Řím 8,31b-34](#); 2. čtení [Mk 9,2-10](#);

Bratři a sestry, my se dnes znovu setkáváme se svatým Pavlem a s listem Římanům. Četli jsme z něho kousek, tři a půl verše, a začínalo to takovou známou větou: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ Co tím chce Pavel říct?

Bude asi trochu dobré vysvětlit kontext, souvislosti, okolnosti, za jakých to Pavel napsal a komu to napsal. Řím v době, kdy Pavel psal svůj list, bylo skutečné velkoměsto – přes milión obyvatel. To v tehdejší době bylo něco naprosto nevídaného, neslýchaného, aby na jednom místě žilo tolik lidí. Navíc to byli lidé skutečně ze všech koutů Římské říše. Takže řečeno dnešními slovy, dnešní terminologií – globální společnost. Místo, kde se setkávají jednak různé rasy, ale hlavně různé kultury, různé názory, různé zvyky. A v tomhle multikulturním prostředí žije maličká komunita křesťanů. Většinou to byli v tomto okamžiku, kdy jim Pavel píše, křesťané z pohanství, protože židé krátce předtím z rozhodnutí císaře Claudia museli Řím opustit. A tady tito první křesťané, pohanokřesťané, potřebovali upevnit, povzbudit, utvrdit, a tak jim Pavel píše dopis.

Tady v tomto listě Římanům prvních osm kapitol má velmi propracovanou, promyšlenou skladbu, osnovu, a takovým hlavním tématem je myšlenka vztahu Mojžíšova zákona a Božího daru, Boží milosti. Je to látka i pro nás dosti těžká, komplikovaná, postupně se tím budeme prokousávat. A to, co jsme dnes slyšeli, je závěr tady tohoto pojednání, toho dlouhého pojednání. Řekli bychom takový slavnostní závěr, ve kterém Pavel připomíná jednu důležitou věc: „Ať se nám ve světě staví do cesty jakékoliv těžkosti, Bůh je překoná. Bůh se rozhodl přes všechny překážky nás zachránit a prostě nic ho od tohoto neodradí. A toto vědomí, že Bůh mě chce zachránit, mě má provázet po celý můj život.“

Pavel tady nastiňuje ještě takový jiný obraz, a sice představuje jakoby soud. Říká: „Každý člověk na konci svého pozemského putování předstoupí před Boha a bude to jakoby soud, čili něco nepříjemného.“ Ale chtěl bych podotknout, že je to obraz svatého Pavla, který se velmi změní, za chvíli se změní. Ale zůstaňme u toho soudu – soudce, žalobce, obhájce. Kdokoliv, když má stát před jakýmkoliv soudem, je z toho, jak se říká, nesvůj, nervózní, není to nic nepříjemného. A teď dochází k jakémusi paradoxu, protože obhájce je příbuzný ze soudcem, je to jeho syn. V lidském soudu by to takhle nešlo a žádný soud by takhle nemohl fungovat, protože samozřejmě by se tady objevilo to, čemu se říká „námitka z podjatosti“. Soudce musí být nestranný, nesmí nadřizovat ani žalobci, ani obhájci. Když by v lidském soudu se něco takového objevilo, tak by okamžitě všichni protestovali a bylo by to špatně. Ale Pavel říká: „Nám soudce nepokrytě nadřizuje, soudce je na naší straně.“ Proto není jaksí v pořádku zůstat jenom tady u toho, že se řekne, že člověk předstoupí před Boha k soudu. Předstoupí, ale je k tomu potřeba dodat: „Za obhájce budeme mít každý Ježíše Krista.“ A to už úplně mění situaci. Řeklo by se, v tom stavu, v té nepříjemné situaci, kdy budeme stát před soudem, máme s sebou někoho, kdo nám fandí, kdo je na naší straně. Že to Bůh s tou naší záchranou myslí vážně, řekl tím, že poslal Ježíše a že Ježíš za nás umřel.

Pak je tady ještě jiná taková otázka, kterou si kladli i Římané, a sice: „Je to dobro skutečně silnější, než zlo?“ I my se setkáváme se zlem v mnoha situacích, v mnoha různých podobách, a určitě nás napadla i tahle otázka. Skutečně je to dobro silnější? Je to vlastně pod vlivem indického náboženství a indické filozofie, kdy mnoho lidí pokládá dobro a zlo za rovnocenné síly, které spolu bojují v různých podobách. A ta indická filozofie říká: „Někdy zvítězí dobro, někdy zvítězí zlo.“ Pavel říká: „Ne. Vítězí dobro. Dobro už dokonce zvítězilo, v tom okamžiku, kdy Ježíš vstal z mrtvých.“ Proto Pavel říká: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ A potom dál jedním hlasem Pavel říká: „Buďte si jisti tím, že Bůh je s námi, že je s vámi ve všech těch těžkostech, ve všech okamžicích vašeho života je s vámi. Nic nás nemůže odloučit od jeho lásky.“ Něco přeče. Žádná síla, žádný jiný člověk, žádné zlo nás nemůže odloučit od tady této Boží pomoci. Jedině my sami se od toho můžeme odstříhnout, jedině my sami to můžeme odmítnout. Jestliže to takhle člověk odmítne, je to obrovská jeho osobní tragédie. Takový člověk si možná v první chvíli myslí, že něco získal, jakousi svobodu: „Já budu o sobě rozhodovat sám.“ Ale opak je pravdou. Je to naopak krok velmi tragický, je to krok, ve kterém člověk ztrácí to, čemu se říká „pevná půda pod nohama“.

Tahle postní doba, všechny ty texty, které letos budeme číst, nám připomínají smlouvu. Smlouvu, kterou uzavřel Bůh s lidmi, ať už se starozákonním Izraelem nebo se svou církví. Všechny ty texty nás vybízí k tomu, abychom tu smlouvu obnovili nebo abychom to ve svém životě udělali tak, aby ta smlouva fungovala. Nefungující smlouva je k ničemu. Všechny ty texty nám chtějí připomenout, že Bůh je na naší straně, že jediný problém je v nás samotných. Máme se zamyslet nad tím, jestli náhodou to nejsem já, kdo se odděluje, odstřihává, odpojuje od Boha.

V prvním čtení jsme četli o Abrahámovi. Abrahám toho v životě prožil mnoho. Můžeme říct, že zažil mnoho různých zápasů, ale můžeme říct, že nejtěžší pro něho byl ten zápas vnitřní, kdy se měl nějak srovnat s tím, že by měl Bohu obětovat svého syna Izáka.

Bratři a sestry, prožíváme mnohé těžkosti – vnější i vnitřní. Troufám si říct, že ty vnitřní jsou často těžší, než ty vnější, ale nezapomeňme na to: Bůh je s námi a fandí nám.

My kážeme Krista ukřižovaného

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.03.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 20,1-17](#); 2. čtení [1 Kor 1,22-25](#); evangelium [Jan 2,13-25](#);

Bratři a sestry, my se společně vrátíme zase k druhému čtení na zamyslíme se hned nad první větou: „Židé si přejí zázraky, Řekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného.“

Začnu zase trošičku zešíroka. Pavel píše do Korinta. Je v Efezu a dozvěděl se, že křesťanská obec v Korintě nedrží pohromadě. Sice je jich málo, ale jsou ještě navíc rozdělení na různé tábory. Protože Pavel měl Korintány velmi rád, tak se snažil použít všech dostupných prostředků, aby jim pomohl nalézt tu ztracenou jednotu. A tak jim píše. Než ale začal psát, tak přemýšlel o tom, co by je mohlo sjednotit, na čem to postavit, co hledat jako základ, který by byl společný. A říká: „No, ten základ je Kristus, a konkrétně Kristus ukřižovaný.“

Nás to tak možná ani nepřekvapí, protože třeba každou postní dobu si tady postavíme kříž doprostřed kostela, protože kříže jsou v našich domácnostech, v našich pokojích, kříž jako znamení děláme každý den třikrát, čtyřikrát. Zkrátka a dobře ten kříž nějak proniknul náš život. Ale v této první době to znamení kříže nepoužívali zdaleka tak často. Oni používali jiná znamení – znamení ryby, znamení beránka, holubice, malovali Krista zmrtvýchvstalého. Znamení kříže nebylo tak všudypřítomné v křesťanství, jak je dnes.

Apoštol Pavel říká: „Ježíš ukřižovaný, Ježíšův kříž, to je základ, na kterém se můžeme všichni shodnout. Předtím ale ještě vlastně říká, jaké jsou jiné cesty, které lidé hledají.“

„Židé si přejí zázraky.“ Co tím má Pavel na mysli? Nemyslí tím to, když třeba za Ježíšem přišel nějaký člověk, který třeba byl slepý. Známy příklad slepce z Jericha, který sedí v Jerichu u brány, slyší, že jde okolo Ježíš, tak začne křičet: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou.“ Ostatní mu říkají: „Nedělej ostudu, buď zticha.“ On o to víc křičí, protože ví, že to je jeho šance. Tohle nemá Pavel na mysli, takovouhle řekl bychom upřímnou prosbu, kdy někdo prosí o pomoc. Pavel má na mysli to, co jsme slyšeli v evangeliu – židé udělali něco špatně, do chrámového nádvoří nastěhovali prodavače, Ježíš zjednal pořádek, ale oni nepřiznají chybu. Naopak velmi drze se postaví před něho: „Dokaž nám, že to smíš dělat.“

Je to podle toho přísloví: „Zloděj křičí: ‚Chyťte zloděje.‘“ Ten, kdo dělá něco špatného, se nezamyslí nad sebou, nesklopí hlavu a neřekne: „Udělal jsem chybu,“ ale naopak drze vystrčí bradu a řekne: „A ty mi dokaž, že smíš dělat tohle dobře.“ To je úplně postavené na hlavu a je to velmi těžké, když ten, kdo se snaží dělat dobře, ještě je obviňován a je vlastně takhle znevažován. V podstatě se proti tomu nedá bránit.

Za touhle snahou, jak chtěli po Ježíšovi: „Udělej zázrak, ať víme, že to smíš,“ v pozadí za touhle snahou je touha ovládnout Boha, rozkazovat Bohu: „Bože, dělej na můj pokyn, kdy já ti řeknu. Udělej něco mimořádného, něco abnormálního.“

Bratři a sestry, příznějme si, že i my občas po Pánu Bohu tohle chceme. Potom říkáme: „Já jsem se modlil, já jsem prosil a Pán Bůh nic neudělal. Já jsem chtěl nějaký zázrak a On nic neudělal.“ Ne, že On by nic neudělal, ale s námi je to tak, že my máme před očima nějakou svoji vizi, svoje řešení problému a chceme ho Pánu Bohu vnutit, a když On udělá něco jiného, tak my to nepřijímáme nebo my to nevidíme. „On nic neudělal a proto já nevěřím.“

Bratři a sestry, Pán Bůh je na naší straně, ale nebude to tak, že my bychom mu mohli rozkazovat a určovat co a jak dělat má a co a jak dělat nemá.

Druhou tou cestou, která nevede k cíli, o které mluví Pavel, je to, že Řekové zase hledají moudrost. Co se tím myslí? Nechce říct, že by nebylo správné chodit do školy, nechce říct, že by člověk měl být líný získávat poznatky o tomto světě, o tom, co se kolem nás děje a takhle. Ale Pavel kritizuje jedno takové hnutí, kterému se říkalo Gnose. Nechci vás tady unavovat nějakými filosofickými pojmy a filosofickou přednáškou. Když to řekneme obyčejně, tak tady ti gnostici byli lidé, kteří se považovali za lepší a říkali o sobě, lidově řečeno: „My do toho vidíme víc než vy. My tomu víc rozumíme, my jsme chytřejší než vy. A protože do toho víc vidíme, nepotřebujeme věřit. Nepotřebujeme nikoho, my si stačíme sami. Nepotřebujeme žádného boha ani žádného člověka. Ta víra a náboženství, to je pro ty hloupější, pro ty, co nedosahují té naší úrovně, co nemají ten vhled do věcí.“ A pohrdali těmi ostatními. Mimochodem nejmíc úplně pohrdali těmi, kteří nevěřili už zas ve vůbec nic. Nejmíc pohrdali těmi, kteří se zajímali jenom o materiální věci.

A Pavel říká: „Takhle to taky nejde, myslet si, že nepotřebuji vůbec nikoho.“ A říká: „My kážeme Krista ukřižovaného.“

Bratři a sestry, když se podíváme na Kristův kříž, tak si máme uvědomit několik takových momentů. Tím prvním momentem je to, že Ježíš ten kříž vůbec nemusel vzít, že on si mohl vybrat, jestli ano nebo ne. A vzal ho. My si často vybrat nemůžeme, prostě na nás to přijde.

Potom druhý moment – Ježíš neposlal za sebe nikoho jiného. Když se dělá nějaká revoluce nebo něco takového, tak zpravidla někdo to řídí, ten je někde schovaný, a pošle bojovat ty druhé. Má k nim plamenný projev, aby je povzbudil, a pak zůstane, jak se říká, v teple a suchu a pošle ty druhé. Ježíš neřekl žádnému apoštolovi: „Tak běž tam za mě, víš, já na tebe budu myslet.“ Šel tam sám, nikoho neposlal místo sebe.

A když se potom podíváme na Krista, který už visí na kříži, na jeho gesta, na jeho slova, tak vidíme, že on se pořád zajímá o ty, kteří jsou kolem něho, i když jemu jde o život, v podstatě umírá, stará se o to, kde bude jeho matka, co bude s jeho nejmilejším učedníkem, stará se o zločince, který prosí o odpuštění. A když tohle vidíme, když se na tohle podíváme a uvědomíme si to, tak si právem můžeme říct: „No, jako se Ježíš zajímal a staral o ty, kteří byli tenkrát kolem něho, tak on se postará i o mě, on se postará i o nás.“ Pavel nechce říct, že náš život je nějakou frontou na kříže, kdy jeden skončí a druhý přijde, to ne. Ale říká: „Když ten kříž přijde, neboj se ho, nezoufej si, protože Ježíš se dívá, vidí tě a On tě nenechá samotného.“

Homilie 2006

Bratři a sestry, to, co teď tady děláme nebo co já tady dělám, to jsou slova. Ale uvědomme si, že ten kříž, to je událost, událost ze života Pána Ježíše. To nebylo kázání, to nebyla přednáška, ale Ježíš vzal kříž a šel. Nechal se na něj přibít a umřel. A proto je ten kříž tak silný, protože je to událost. Událost, kterou jsme byli zachráněni.

Od doby Pána Ježíše už zaznělo mnoho slov a mnohá z těch slov byla prázdná, ale Kristův kříž, to je něco, z čeho jde síla, protože to není prázdné, protože je to událost, protože to Ježíše stálo život.

Tak bratři a sestry, když přijde nějaká těžkost, nezoufejte si, nebojte se toho, protože Ježíš vzal ten kříž na svoje rameno kvůli každému z nás, aby nám řekl: „Mám o tebe zájem.“ Kristův kříž je to, co nás spojuje. Přidejme svoje osobní kříže ke kříži Kristovu.

Odkud jsme přišli, co děláme a kam půjdeme

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.03.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Kron 36,14-16.19-23](#); 2. čtení [Ef 2,4-10](#); evangelium [Jan 3,14-21](#);

Bratři a sestry, my se dnes poprvé setkáváme s listem apoštola Pavla Efezanům, myslím poprvé v tom období, kdy se zamýšlíme nad druhým čtením. Ten starý Efez byl v dnešním Turecku, v Malé Asii, město zase velmi bohaté. Byl tam chrám bohyně Artemis, který se řadí mezi těch starověkých sedm divů světa. Je to vlastně i církevní obec jedna s těch prvních, o kterých se mluví i potom v knize Zjevení svatého apoštola Jana.

Víme, že apoštol Pavel byl v Efezu tři roky, to vyplývá ze Skutků apoštolů. A už je tady jedna taková těžkost – když si přečteme tento list Efezanům, tak z toho vyplývá nebo vysvítá, že ten, kdo ho napsal, v Efezu nebyl, že nezná adresátův listu. A to se teda dost těžko kloubí dohromady. Víme, že myšlenky jsou apoštola Pavla, takže ti badatelé říkají, že list byl asi adresován někomu jinému a že tam prostě došlo k záměně. Protože, jak říkám, myšlenky jsou Pavlovy, takže tam muselo potom dojít k nějaké změně v těch adresátech, v tom, komu byl ten list určen.

List zřejmě vznikl někdy kolem roku 62 v Římě, ale tady toto úplně přesně nevíme, ale to není tak důležité. Není ani tak důležité, jestli byl třeba adresován Efezanům nebo Laodičanům, to je celkem jedno. Je to součást Písma svatého a z toho vyplývá, že je adresovaný i nám. To je to hlavní.

Takže co nám říká ten dnešní úryvek? V tomto úryvku nacházíme takovou ozvěnu na starou řeckou filozofii. Staří řečtí filozofové si kladli tři otázky: odkud jsme přišli na tenhle svět, co tady máme dělat, proč tady jsme na tomto světě a kam půjdeme až tady na tomhle světě skončíme. I ti staří řečtí filozofové věřili v nějaké bohy a podle toho, v co nebo v koho věřili, tak na to odpovídali. Apoštol Pavel na to odpovídá podle své víry v Ježíše Krista a začíná vlastně tím, že nám vysvětluje, co se stalo na začátku. A říká: Na začátku stvoření se mezi člověka a Boha postavil hřích. A jak Bůh ten hřích odstranil? Úplně jinak, než my bychom čekali.

Vzpomeňme si, jak je to s námi, když my žijeme s někým v nepřátelství, tak co řekneme? „No, až si to rozmyslíš, až se polepšíš, tak přijď a já ti pak odpustím.“ Říkáme to i dětem, když něco provedou: „Až budeš hodnější, přijď.“ Ale Bůh to udělal přesně naopak. Než my jsme cokoliv stačili udělat, než jsme stačili cokoliv říct, Bůh nám odpustil. Bůh nás miloval svou velkou láskou a když jsme byli mrtví pro své hříchy, přivedl nás k životu.

Bratři a sestry, my to slyšíme v podstatě při každé mši svaté, že Bůh nás má rád, že mu na nás záleží a už to bereme jako frázi. Už to bereme jako frázi a nějak nás to nepřekvapuje. Ale mělo by. Mělo by nás to vždycky znovu a znovu překvapovat, znovu a znovu by nám to mělo dávat radost. A znovu další radost by nám mělo dávat to, že Bůh nečeká, až my uděláme ten první krok, ale že ho dělá On. Že ho dělá On a tím chce nás přivést k tomu, abychom na ten jeho krok odpověděli, abychom přijali podanou ruku.

Potom Pavel pokračuje a teď odpovídá na tu třetí otázku, co s námi bude, až tady skončíme. A říká: „Vezme si nás k sobě. Vezme si nás k sobě, vykázal nám místo v nebi, protože jsme spojeni s Kristem.“ A teď: „Té záchrany docházíte z Boží dobroty skrze víru. Není to vaší zásluhou, je to Boží dar. Nedostáváte ho pro skutky, aby se nikdo nemohl chlubit.“

Bratři a sestry, Pavel nechce říct, že skutky a víra jsou nějak odděleny, to vůbec ne, ale Pavel říká: „Nemůžete si to odpracovat, nemůžete si to koupit, ale dostáváte to jako dar.“ My chceme být soběstační. Když nám někdo dává nějaký dar, tak si říkáme: „No, můžu ho přijmout? Nebudu zavázán? Nesvážu si tím ruce?“ A moc si to rozmyslíme. Ale Pavel říká: „Nebojte se přijmout od Boha dar, protože od něho přijímáte každý den spoustu darů. A tady se nám naskytá taková možnost, že bychom každý večer se zamysleli, ztišili a poděkovali za všechny dary, které dostáváme.“

Prvním darem, která dostáváme každý den, je to, že otevřeme oči a vzbudíme se. Připadá nám to samozřejmě, ale je to tak. A takhle bychom mohli pokračovat, je toho spousta. My bychom chtěli být soběstační, ale musíme s pokorou přiznat: „Bože, Ty nás obdarováváš. Ty nás obdarováváš a všechno je tvůj dar.“

Potom Pavel tady v tom pokračuje a varuje před tou myšlenkou, že bychom si mohli svoji spásu odpracovat. My žijeme v době, kdy se počítají statistiky, kdy se počítá takzvaný hospodářský růst. A jakmile to spadne pod nějaké to procento, tak hned říkají: „To je špatné, jak to, že to neroste?“

Bratři a sestry, v našem životě je mnoho věcí, které takhle nemůžeme měřit, které takhle nerostou, které nejsou závislé na našem snažení. Je mnoho věcí, které prostě musíme přijmout jako dar. Jsou věci, které se hodnotí úplně jinak, než ekonomika a hospodářství – třeba přátelství s druhým člověkem, s Bohem, láska, nebo vůbec všechny ty věci, které se týkají umění, toho, čemu říkáme „krása“. To jsou věci, které dostáváme jako dar a máme za ně děkovat.

Teď uděláme takovou odbočku. Co se děje s člověkem, který, řekli bychom, pořád a pořád se za něčím honí? Takový člověk se štve. Má spoustu úkolů, musí toho hodně stihnout a nemá čas přemýšlet. Apoštol Pavel neměl nějaké plané řečnění a plané filozofování a chtěl, aby se každý člověk čas od času nad sebou zamyslel. Člověk, který se štve, tak zůstává na povrchu. Od jednoho úkolu k druhému. A zvládá. A je na to i pyšný: „Já to zvládám. Podívejte se, co já zvládnou práce, co já zvládnou úkolů, podívejte se, jak jsem šikovný.“ Ale něco tady chybí. Chybí tady, můžeme říct, ta vnitřní kotva, to zakotvení, upevnění, protože takový člověk jednoho dne přestane zvládat, onemocní, zestárne, přestane to zvládat. A co teď? Takový člověk je prázdný, vnitřně prázdný a nakonec nešťastný, protože když už nemůže plnit ty svoje úkoly, už není tak dobrý, tak co teď? On přece nebyl zvyklý se zastavit, on nebyl zvyklý přemýšlet. On byl zvyklý plnit úkoly a naráz to nejde. Bratři a sestry, takový člověk potom zažívá ke staru pocitu marnosti, zbytečnosti a říká si: „K ničemu nejsem.“ Na druhou stranu zase ti, kteří ještě zvládají a plní ty úkoly, tak jsou ochotní ty, kteří už nezvládají, kteří jsou staří, nemocní, ty, kteří už nepodávají výkon, tak je odsunout někde pryč, ať je nevidíme, protože oni už neumí rychle běhat a všechno jim dlouho trvá. Ale je to nelidské. Je to nelidské a Pavel říká: „Bůh vás nehodnotí, podle vašeho výkonu. Bůh se na vás dívá úplně jinak.“

A ještě třetí pohled tady do života těch, kteří se štvou. V okamžiku, kdy tito lidé mají děti, tak ty jejich děti, až třeba dospějí, tak řeknou: „Víte, ale na mě neměl nikdo čas, mě se nikdo nevěnoval. Naši museli zvládnout spoustu úkolů a mě nechali samotného, pro mě nikdo neměl čas.“ A pak takový člověk hledá náhradu, hledá někoho, kdo by se mu věnoval. A většinou to nedopadne dobře.

Ale konec strašení. Pavel nám tedy říká, že Bůh nás vezme k sobě. Ale ještě jsme pořád neodpověděli na tu prostřední otázku: co máme dělat na tomhle světě? Říká na konci: „Jsme přece jeho dílo, stvořeni v Kristu Ježíši k dobrým skutkům.“ To je to, co máme dělat na tomto světě. Možná nám to bude připadat málo, možná nám to zase bude připadat jako fráze, ale když se podíváme kolem sebe, tak vidíme spoustu lidí, kteří svůj život prožívají s tou myšlenkou: „Musím si hodně užít. Já jsem tady, tak se o mě starejte, pečujte o mě. Jsem tady, obdivujte mě. Jsem tady, já jsem středem vesmíru a co je kolem mě, to mě nezajímá.“ A Pavel říká: „Křesťan to má dělat přesně naopak. Křesťan se má dívat kolem sebe.“ Není potřeba hned myslet na nějaké velké věci. Není třeba myslet na to, že bych musel zakládat hned nějakou charitu nebo nějaké dobročinné dílo, ale jde o to dívat se kolem sebe. Dívat se kolem sebe a reagovat. Třeba i tím, že pozdravím, že se usměju, že řeknu dvě, tři slova.

Bratři a sestry, když to shrnu, tak jsme tady dnes teď slyšeli takovou odezvu staré řecké filozofie, té moudré filozofie, která hledá odpověď na otázku odkud jsme přišli, co tu děláme a kam půjdeme. Ve světle evangelia můžeme říct, že jsme vyšli z Boží ruky a zase se tam vrátíme. A co máme dělat tady? Dívat se na svého Pána a Mistra Ježíše a jeho napodobovat.

Kéž se nám to podaří.

Byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.04.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 31,31-34](#); 2. čtení [Žid 5,7-9](#); evangelium [Jan 12,20-33](#);

Bratři a sestry, jestli si vzpomínáte, tak na začátku postní doby jsem říkal, že hlavní myšlenkou textů, které budeme letos číst, je obnova smlouvy, smlouvy mezi Bohem a člověkem. Aby to nebylo jenom nějaké prázdné ujednání, ale aby to bylo ujednání, které bude živé. Z Boží strany živé je, jde o to, aby bylo živé i z naší strany.

Slyšeli jsme v prvním čtení z knihy proroka Jeremiáše, jak si vlastně Hospodin stýská, že jsme to my lidé, kteří porušili jeho smlouvu, ale že on to s námi nevzdává, že udělá ještě takový jeden rozhodný krok, aby nás získal pro zachování této smlouvy. Ten rozhodný krok, to je příchod Pána Ježíše. A list Židům, ten kousíček, který jsme dnes četli, tak ten řeší otázku, kdy Ježíš naplnil, uskutečnil to, kvůli čemu přišel – aby obnovil tady tuto smlouvu.

List Židům je vlastně jeden jediný spis Nového zákona, u kterého těžko určujeme vůbec komu je určen a kdo je jeho autorem. Není tam vůbec, kdo by ho mohl napsat. Jsou dvě takové hypotézy – buď, že to byl Apolos, to je ten známý svatého Pavla, anebo potom Klement Římský. Má se za to, že tenhle list, že to bylo původně kázání, které někdo někde přednesl, a toto kázání bylo zaznamenáno a byl k němu připojen závěr jako v dopisu. Ale že nebyl určený ve své té prvotní podobě k tomu, aby byl někam poslán, ale že tedy nějaký kazatel přímo takhle oslovil svoje posluchače.

Význam tohoto listu spočívá v tom, že jako první kniha Nového zákona mluví o tom, že Starý zákon je v Novém zákonu dovršen. Možná nás to překvapí, ale byli lidé, kteří říkali: „Příchodem Pána Ježíše Starý zákon už nějak nás vůbec nezajímá, to odložíme, tam už pro nás není žádné poučení, nic takového.“ Kdežto tady tento list Židům říká: „Ne, bylo by chybou Starý zákon jaksi vygumovat, vůbec se o něj nezajímat, naopak ze Starého zákona získáváme poučení a Nový zákon je jeho dovršením. Ne popřením, ale dovršením.“

List Židům vyzdvihuje dvanáct starozákonních postav, hlavně jejich víru, a dává je za vzor i křesťanům. A potom hlavně list Židům rozvíjí myšlenku, že Ježíš Kristus je velekněz Nového zákona.

Nám to slovíčko velekněz zní trochu možná vznešeně, ale hlavně cize. Latinsky nejvyšší kněz v Římě se nazýval Pontifex Maximus, doslova „nejvyšší stavitel mostů“. Nemyslelo se, že by nejvyšší kněz byl zedník a dělal někde mosty přes Tiberu, ale že staví mosty mezi člověkem - v pohanském Římě mezi člověkem a bohy, v křesťanství mezi člověkem a Bohem. A právě list Židům říká, že Ježíš Kristus je ten jediný prostředník, který nám byl dán, abychom dosáhli spásy.

A teď co nám říká ten konkrétní úryvek, který jsme dneska četli: „Kristus v době, kdy jako člověk žil na zemi, přednesl s naléhavým voláním a se slzami vroucí modlitby k tomu, který měl moc ho od smrti vysvobodit, a byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu.“

Dozvídáme se tam dvě věci. Zaprvé, že Pán Ježíš, lidsky řečeno, váhal. Nebylo to takhle úplně přesně, ale všichni známe Ježíšovu modlitbu z Getseman: „Otče, je-li to možné, ať mě tento kalich mine.“ Ale něco podobného jsme slyšeli i v dnešním evangeliu: „Přišel jsem kvůli této hodině. Přišel jsem kvůli tomu, abych oslavil Otce, abych vydal svědectví. Má duše je rozechvěna. Co mám říct? Otče odejmi ode mě tuto hodinu? Ale já jsem kvůli tomu přišel.“

Na jednu stranu nás to překvapuje, protože my bychom rádi a všichni lidé mají rádi Boha silného, mocného. Tady nějaké váhání – je to vůbec možné? Ze strany božství rozhodně ne, ze strany lidství naopak. Je to pro nás zase ukázka toho, že Ježíš se nám stal podobný úplně ve všem kromě hříchu. Klást si otázky, ptát se a takhle jakýmsi způsobem „váhat“ je lidské a Ježíš přijal i tohle. I tohle, aby nám byl posilou.

My to zažíváme téměř každý den. Vemte si už jenom to, když máme jít k zubaři: „Ne, dneska tam nepudu, to bude bolet. Já to nějak vydržím doma.“ A tak pokračuje „x“ dalších věcí. „Teď bych měl někde jít. No jo, ale tam můžu potkat toho člověka, kterého nemám rád, s kterým se nesnáším. Tak já tam radši nepudu, abych ho nemusel pozdravit.“ A mohli bychom pokračovat. A tady toto, můžeme říct tyto Ježíšovy otázky, toto jeho zdánlivé váhání je nám odpovědí. I on se ptal, i on hledal odpověď. A našel: „Přišel jsem kvůli této hodině. I když to pro mě bude těžké, Otče, já ji podstoupím. Otče, věřím, že mě neopustíš.“ Pro nás to může být návod k modlitbě: „Pane, čeká mě to a to těžké, to a to, čemu bych se nejraději vyhnul. Pane podpoř mě, Pane buď se mnou.“

A teď se dostáváme k dalšímu momentu: „Přednesl s naléhavým voláním a se slzami vroucí modlitby k tomu, který měl moc ho od smrti vysvobodit a byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu.“ Byl vyslyšen? Vždyť umřel, vždyť ho ten kalich neminul. Tak jak to je? Vyslyšel ho ten Otec nebo ho nevyslyšel? Vyslyšel, ale bylo to jinak než my bychom čekali.

Už jsem o tom tady nedávno mluvil. My, když máme nějaký problém, když chceme něco řešit, tak vymyslíme řešení ve své hlavě: „Aha, takhle by to šlo. Aby to co nejméně bolelo, za cenu co nejmenší námahy, aby to bylo pro mě co nejjednodušší. Co ti ostatní, že jim třeba zkomplikuju život, to mě nezajímá. Pro mě to bude nejjednodušší.“ Tahle si to nalinkuju v hlavě a abych to potvrdil, tak to přednesu v modlitbě Bohu a Bože tohle udělej. Já teda k tomu přidám „prosím Tě“, aby to nevypadalo tak pyšně. A On to neudělá a ono to dopadne jinak. A já už neuvažuju o tom, jestli to dopadlo dobře, špatně, ale dopadlo to jinak, než já jsem chtěl. „Pane Bože, to se ke mně nechováš hezky, že to nedopadlo, jak já jsem chtěl. Já jsem to chtěl jináč a tys to neudělal.“ A řekneme: „On mě nemá rád, On mě nevyslyší a něco takového.“

Byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu. Ale dopadlo to jinak – on umřel, ale my jsme tím byli zachráněni a dostal život věčný. Přišel o život pozemský, ale vrátil se do své existence k Bohu Otcí. Ale hlavně, my jsme získali ten život věčný. Tady je to. Že Ježíš, on to věděl. On to věděl, on tu otázku dává více méně hypoteticky: „Mám se tomu vyhnout?“ A taky tam říká: „Když já se tomu vyhnou, bude to škoda pro vás. Vy tím hlavně ztratíte, vy přijdete o mnoho. A já jsem přišel, abych vám ty dveře otevřel.“

Ježíš nás vybízí k tomu, abychom se učili a snažili se dívat jako on. Abychom neměli v hlavě ty svoje plány, které máme pevně nalinkované, ty svoje koleje, ze kterých nechci uhnout ani o centimetr. Nechci uhnout, nechci se podívat doleva,

Homilie 2006

doprava, ale jedu jak tank, protože mně to takhle vyhovuje. Kdyby se podle toho řídil Ježíš, určitě by za nás na kříži neumřel, ale on se díval, co prospěje nám.

Bratři a sestry, tady z tohoto dnešního úryvku si můžeme odnést dvě věci. Ježíš se nebojí ptát, hledá odpověď na ty svoje otázky a ví, že Otec ho neopustí. Bratři a sestry, i my na to pamatujme, že když to nebude přesně podle našeho, podle toho, jak my bychom si přáli, tak to bude proto, že Otec nám chce dát ještě něco víc, ještě něco lepšího.

Ježíš Kristus je Pán

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.04.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

KVĚTNÁ NEDĚLE

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,4-7](#); 2. čtení [Flp 2,6-11](#); evangelium [Mk 14,1-15,47](#);

Bratři a sestry, vyslechli jsme historii umučení Pána Ježíše podle Marka. V druhém čtení z listu Filipánům jsme to slyšeli celé shrnuté od svatého Pavla: Kristus se ponížil, umřel za nás a proto ho Bůh povýšil. A nakonec toho listu jsme slyšeli krátkou větu: Ježíš Kristus je Pán. Je to jedno z nejstarších starokřesťanských vyznání víry. Je to věta, kterou když někdo vyznal v Římské říši při pronásledování, tak kvůli ní zemřel. Je to věta, kvůli které lidé umírali. Proč? Protože touhle větou si připomínali právě to, co Ježíš pro nás udělal.

My jsem často svědky toho, že někdo se snaží někomu uškodit. Přemýšlí, jak by toho druhého třeba ošidil, obelhal, zkrátka a dobře nějak mu uškodil, způsobil mu nějakou škodu. V pašijích jsme slyšeli o tom, jak Bůh a Boží syn se namáhají, aby nám lidem pomohli. Má nás to povzbudit a má nás to inspirovat, abychom jednali podobně.

Ježíš Kristus je Pán. Je pán, který zachraňuje každého z nás. Z touhle větou, s touhle myšlenkou můžeme prožít třeba celé letošní Velikonoce.

Láska k Bohu a láska k člověku spolu souvisí

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
13.04.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce*

ZELENÝ ČTVRTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 12,1-8.11-14](#); 2. čtení [1 Kor 11,23-26](#); evangelium [Jan 13,1-15](#);

Bratři a sestry, všechny texty dnešní liturgie tvoří myšlenkovou jednotu. První čtení mluví o předobrazu, o večeři, kterou si Židé připomínají vysvobození z Egypta. Všimněme si, že to není žádná oslava, která by se děla v nějakém chrámu, ale je to oslava, která se děje doma do dnešních dnů. Na této oslavě má každý z rodiny nějaký úkol, od nejstaršího po nejmenšího. Nejmladší syn se ptá otce: „Co znamená, otče, tato noc?“ A otec odpovídá a vypráví příběh o vysvobození.

V evangeliu jsme uslyšeli ne o samotném proměnění chleba, vína v Ježíšovo tělo a krev, ale o tom, co to provázelo, o dalších gestech, která Ježíš při této jediné večeři učedníkům ukázal, udělal. A ve druhém čtení od svatého Pavla jsme slyšeli o tom, jak se má ta, jak my říkáme dnes, mše svatá slavit.

Svatý Pavel bude naším průvodcem o letošních Velikonocích. On dělal takového průvodce Korintňanům a ve svém prvním listě Korintňanům jim napsal vícero ponaučení o tom, jak se mají chovat při slavení eucharistie, co dělat mají, co dělat nemají. Mimochodem jim tam píše, aby nechodili předčasně domů. Nás trápí třeba zas něco jiného. U nás zase lidé pozdě chodí na mši svatou. Tam zase brzo odcházeli.

Ale to hlavní, co jim Pavel chce říct. Říká: „Musíte uvažovat o tom, co nám Ježíš odkázal. Musíte hledat smysl toho, co nám Ježíš odkázal a musíte se ptát, jaký to má dopad pro můj každodenní život. Co s tím udělám, že slavím tuto paschu, tuto oběť beránka? To, že jsem na mši svaté, jak se to dotýká mého každodenního života?“

Co s tím máme dělat? Můžeme slyšet ve svém životě dva takové povzdechy. Jeden ten povzdech, říkají lidé: „No, já bych do kostela šel, ale já nemám čas. Já mám moc starostí.“ A někdy dokonce třeba řeknou: „Já se musím starat o někoho nemocného.“ Uvedou nějaký důvod, který se jeví, jako že je opravdu vážný. Pavel říká: „Bylo by chybou kvůli lásce k člověku zapomenout na lásku k Bohu. Bylo by chybou kvůli člověku zanedbat Boha. Protože abych mohl milovat člověka, musím napřed milovat Boha. Bůh mi dává sílu, abych miloval chybujícího člověka.“

Druhý povzdech, který se čas od času ozve. Nebývá tak častý, jako ten první, ale taky bývá. Když se něco zase chce po nějakém člověku, tak on zase řekne: „Nemám čas. Já musím do kostela.“ Je velkou chybou kvůli lásce k Bohu zapomenout na člověka, na bližního.

Ježíš, jak si teď asi všichni vzpomínáme, řekl, že ta dvě přikázání spolu souvisí – láska k Bohu, láska k člověku. A Pavel to opakoval Korintňanům. Pavel jim to opakoval a připomíná jim, že Ježíš při poslední večeři řekl několikrát „to čiňte na mou památku“. Jednak když mluvil právě o proměnění chleba a vína, ale potom také, když jim umyl nohy. Říká: „I v tom jsem vám dal příklad. To dělejte taky.“

Jinými slovy: nemáme zanedbávat naše bohoslužebná shromáždění, máme přicházet, abychom se společně modlili, abychom společně Boha chválili, děkovali mu, abychom ho prosili. Ale také nesmíme zapomenout na toho, kdo stojí vedle nás anebo koho potkáme, až odsud vyjdeme.

Všechno to, co Ježíš konal, když tady žil jako člověk, tak konal proto, aby se obnovili naše vztahy k Bohu, obnovily, upevnily. Vztah, to je něco, co může vždycky růst do hloubky, co se může upevnit. Neexistuje žádný mezilidský vztah, o kterém by se mohlo říct: „Ten je tak dokonalý, že už tady není co vylepšit.“ Vždycky to jde spravit nebo ještě vylepšit. Vždycky to může být lepší. A stejně tak k Bohu.

Bratři a sestry, Pán Ježíš, když byl se svými učedníky, s těmi dvanácti, tak jim dal něco ze sebe. Nedal jim nějakou památku, že by jim řekl: „Tak já vám tady nechám šaty. Rozstříhejte si je, každý si vemte domů kousek.“ Nedal jim nějaké medaillonky, nebo nějaké knížky nebo já nevím co. Protože to všechno by bylo mimo něho. Od dal ze sebe.

Bratři a sestry, to je ten nejcennější dar, který můžeme dát, když dáme něco ze sebe – svůj čas, svůj úsměv, to, co umíme. I k tomuhle právě Ježíš říká: „To čiňte na mou památku. To dělejte podle mě a pak budete mými učedníky.“

Bratři a sestry, přišli jsme sem s tím, že jsme pozváni jako apoštolové na poslední večeři. Přišli jsme sem, abychom přijali od Pána dar, ten nejcennější, protože nám dává sebe. Tenhle dar máme přijmout. On nás má posílit a my máme být schopni, až odsud vyjdeme, to, co budeme dělat, dělat na Jeho památku, jako Jeho učedníci.

Kéž se nám to podaří.

On je můj Pán

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.04.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

VELKÝ PÁTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,13-53,12](#); 2. čtení [Žid 4,14-16; 5,7-9](#); evangelium [Jan 18,1-19,42](#);

Bratři a sestry, Velký pátek je v liturgickém roce naprosto významný den. Zase to tady v kostele vypadá úplně jinak než včera. Zmizel ten velký kříž, který jsme měli před očima po celou dobu postní. Zmizely postavy, sochy svatého Jana a Panny Marie. Proč? Protože ten kříž máme mít v srdci. Máme si uvědomit, že na místě Panny Marie a svatého Jana máme být my. Máme stát pod křížem svého Pána, ale máme stát pod křížem i svých bližních. Máme být jeden druhému oporou.

Židé ve svém liturgickém roce mají také jeden zcela vyjimečný den. Nazývá se Jom Kipur. Je to den smíření. Je to den, ve kterém je podávána oběť na smíření, na usmíření Boha. Obětují jednoho kozla, druhého kozla vyhnali na poušť. Potom přinesli ještě další oběti – několik beranů a býků – a velekněz s krví těchto zvířat vstoupil do velesvatyně, pomazal touto krví rohy oltáře a v této velesvatyni pronesl nahlas Boží jméno – jméno, které řekl Bůh v Mojžíšovi, když se mu zjevil v hořícím keři – Jahve, „Jsem, který jsem“. Jinak židé toto jméno vůbec nevyslovují, z úcty k Bohu a ze strachu, že by mohli toto jméno zneužít. Že nejsou hodni, že si nezaslouží vůbec ani vyslovit jméno svého zachránce. A tak když čtou knihy Mojžíšovy a dojdou k tomu místu, kde je tam napsáno Jahve, nahlas řeknou Adonaj. Adonaj znamená Pán.

My jsme před pašijemi vyslechli zpěv, verš. A ten verš říká: „Kristus byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno nad každé jiné jméno.“ Jaké jméno? Řecky se to řekne Kyrios, česky to znamená Pán. Tady se uzavírá takový pomyslný kruh té zvěsti a autor listu Židům ve druhém čtení říká: „Máme vynikajícího velekněze, který prošel až do nejvyššího nebe. Je to Ježíš, Boží Syn.“

Potom tam dál říká svatopisec, že tam vešel ne s krví kozlů, beranů a býků, ale s vlastní krví a proto je Pán, proto je Kyrios. Pro toto, co udělal.

Bratři a sestry, my si dnes máme připomenout, že Ježíš je Pán ne proto, že kázal, ne proto, že uzdravoval, ale proto, že vzal kříž a umřel na tom kříži za nás. Vlastně tady za tím takovým zvoláním „Ježíš je Pán“, jsou dva momenty. My si připomínáme, že Ježíš umřel, aby nám byly odpuštěny hříchy, a vstal z mrtvých, abychom dosáhli spásy, abychom dostali tu důstojnost, kterou měli první lidé. Abychom ji dostali zpět.

Ježíš je Pán. Kdybychom zpívali nebo četli ještě dál, tak Pavel v listě Filipánům pokračuje v tom verši, který začínal: „Kristus byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno nad každé jiné jméno,“ Pavel pokračuje: „A proto před ním poklekne každé koleno a každý jazyk k slávě Boha Otce vyzná: „Ježíš Kristus je Pán.““

Bratři a sestry, věta „Ježíš Kristus je Pán“ je prvotní vyznání víry, vyznání víry první církve. Je to věta, ve které je shrnuto to, v co věříme. Je to vyznání, které chce říct: „Ježíš je můj Pán.“ Ježíš není Pánem jenom nějakým abstraktním, ale Ježíš je můj Pán.

Hebrejšтина je úplně jiný jazyk, než čeština. My to slovíčko pán nebo pan používáme velmi často. Pan učitel, pan ředitel, pan prezident. Hebrejšтина ho nepoužívá takhle. Nebo i ostatní třeba evropské jazyky mluví o učiteli, řediteli, prezidentovi, profesorovi, ale není tam to slovíčko pan nebo pán. Pro nás to slůvko pán nám nějak říká, že ten člověk, kterému říkáme pane, má nad námi nějakou moc, že ten člověk si zasluhuje nějakou naši úctu. Ale protože to slovíčko říkáme často, tak nám tak nějak zevšednělo. Kdežto tady v těch jazycích, které to slovíčko pán nepoužívají tak často, tak když někdo řekne pán, pan, tak to znamená, že si toho člověka, kterému dal tento titul, velmi váží, že je to něco zcela vyjimečného. A my si máme uvědomit, že když dáváme tento titul Ježíši, že je to naprosto vyjimečné. Že tím říkáme, že On pro nás udělal něco zcela zásadního, něco, co pro nás neudělal nikdo jiný a co pro nás nikdo jiný neudělá.

Bratři a sestry, prvním křesťanům v tom týdnu po křtu církev odevzdávala své poklady: modlitbu Páně, Věřím v Boha a ještě některé další věci. Můžeme říct, že v dnešní den nám církev také odevzdává jeden svůj poklad. Tady to zjištění, vědomí „Ježíš je Pán“. Ježíš je Pán celého světa, celého vesmíru, ale On touží po tom, aby byl tvým Pánem. Ne aby ses ho člověče bál, ale abys k němu měl úctu a aby sis ho vážil jako svého nejlepšího přítele. Abys věděl, že tento Pán dal svůj život místo tebe. Že tento Pán se chová zcela jinak, než pozemští páni. Neposílá za sebe své poddané, ale jde sám. Že tento Pán vzal ten kříž místo tebe. Že tento Pán ti prošlapává cestu a říká: „Neboj se, ať budeš prožívat cokoli těžkého, vzpomeň si na můj kříž, já jsem šel před tebou.“

Nakonec bych chtěl říct takovou osobní zkušenost. Nevím, jestli to dokážu dobře popsat. Asi před deseti lety, když jsem byl v Itálii, tak jsem tam od jednoho kněze dostal kříž. Ten kříž je zvláštní z několika důvodů. Za prvé tyto kříže dělali lidé, kteří se léčili ze závislosti na drogách a oni si tady tímto vlastně i trošku vydělávali na živobytí. Ten kříž je dřevěný, je vyřezaný z dřevěné desky, široký asi nějakých dvacet centimetrů, třicet centimetrů vysoký. A co je zvláštní, tak tělo Pána Ježíše není žádná soška, ale naopak to tělo Pána Ježíše je vyřiznuté do toho dřeva. Takže vlastně vidíme dřevo kříže a tam, kde by mělo být tělo Pána Ježíše, tak tam je otvor. A ten kněz říká: „Já ti to dávám proto, že místo toho Krista tam máš být ty.“

Bratři a sestry, vidíme vlastně to místo a nevidíme tělo Pána Ježíše, tak nám to pomůže, abychom si uvědomili: „Aha, On to udělal pro mě. Jemu na mně asi opravdu záleží. Bratři a sestry, „Ježíš Kristus je Pán“ vyznává celá církev, ale každý z nás k tomu má dodat: „Ano. On je můj Pán.“

Kultura života

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.04.2006 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (Velikonoční vigílie)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 1,1-2,2](#); 2. čtení [Gn 22,1-18](#); evangelium [Mt 28,1-10](#);

Bratři a sestry, prožíváme Velikonoce, velikou noc vzkříšení. Nevím, jak vy, ale já se dost často setkávám s tím, že mi lidé říkají: „No, Velikonoce, to je v pondělí.“ Ne. Velikonoce jsou v noci ze soboty na neděli. Židé si připomínají v tuto noc svoje vysvobození z egyptského zajetí, noc, kdy odešli, kdy přešli rákosové moře suchou nohou a byli zachráněni. My si připomínáme, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých.

Můžeme říct, že vždycky si připomínáme vítězství života, vítězství svobody. Když to takhle řekneme, zní to velmi vznešeně, ale člověk si může říct: „No jo, ale co si pod tím mám představit? Co to znamená „vítězství života“? Pokud jste poslouchali dobře poslední čtení z listu Římanům, tak tam před námi Pavel postavil takovou trojici: hřích, smrt, život. Co tím chce Pavel říct? Pavel chce říct to, že hřích je něco špatného. Když lidé jsou k sobě zlí, dělají zlo, hříchy, tak vlastně umírají. Umírají vztahy mezi lidmi, protože jeden člověk druhému nevěří, jeden pro druhého nemá pochopení, jeden druhého podvádí, jeden druhému nadává, křičí. To všechno znamená smrt vztahů. A Pavel říká: „Ježíš Kristus, Boží Syn, přišel proto, aby to neskončilo tou smrtí, aby to pokračovalo, aby se tady znovu obnovil život.“

Bratři a sestry, abychom dobře pochopili, co ten Pavel chce říct, tak se vrátíme do Starého zákona do okamžiku, kdy ti Židé odchází z Egypta. Egypt byla velmi vyspělá civilizace. I dneska se děti učí v dějepise, co všechno staří Egypťané uměli. Do dneska se tam jezdí dívat turisté na velké stavby, které tam jsou, které jsou považovány za div světa, na pyramidy a na všechno možné další. Ale největší jsou ty pyramidy. A co je to pyramida? No je to hrobka.

Pyramida je hrob, veliký hrob. Egypt v celé své velikosti a nádheře byl kulturou smrti. Egypťané si uvědomovali, že náš život na téhle zemi je velmi chatrný. V té době průměrná délka života byla nějakých pětadvacet let. A oni si říkali: „Ale my bychom chtěli žít dýl, dál. A jak to máme udělat?“ Nevím jak a kde, ale přišli na to, nebo řekli si: „Jestliže uchováme naše tělo, tak náš život bude pokračovat i po té smrti.“ A tak začali těla balzamovat, uchovávat a stavět ochranu pro to, aby to tělo zůstalo zachováno. A tak to, co my dnes obdivujeme, jsou velké náhrobky. Ať chceme nebo nechceme, musíme si přiznat, že je to kultura smrti.

Izraelité, kteří proti nim nebyli vůbec nic, kteří bydleli ve stanech, kteří se museli všechno naučit, když odsud odešli, tak tito Izraelité byli o mnoho dál, než ti Egypťané. Věděli, že takový způsob života, jakým žili Egypťané, že to není k ničemu. Že my dál tady na světě proti této kultuře smrti musíme stavět kulturu života. Co to je? To je evangelium.

Všimněme si, že když Ježíš začíná svoje působení, tak začíná od obyčejných věcí. Mluví s lidmi, naváže rozhovor o přirozených věcech. A potom? Potom začne mluvit o Otci. Ty největší pravdy naší víry nám Ježíš vysvětlil za pomoci podobností, za pomoci příběhů, které vzal ze života svých současníků.

Bratři a sestry, kultura života, to není něco, co bychom si museli představovat velmi vznešeně. Kultura života, to je to, že mám pro toho druhého dobré slovo, že mám o něho zájem, že toho člověka podržím, že se budu ptát: „Jak ti můžu pomoci? Co pro tebe můžu udělat?“ Zkrátka a dobře, že jeden druhému nebudeme lhostejní.

Bratři a sestry, slavíme tuto noc vítězství Ježíše nad smrtí. Slavíme to, že On vstal z mrtvých. Ale to je jenom začátek. Protože jednou máme vstát z mrtvých i my.

Vy máte být ten nekvašený chléb

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.04.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (ve dne)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,34a.37-43](#); 2. čtení [Kol 3,1-4](#); evangelium [Lk 24,13-35](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal, když jsme začali slavit velikonoční třídní, naším průvodcem o letošních Velikonocích bude svatý Pavel. Svatý Pavel nám podává výklad, jak máme Velikonoce slavit.

Můžeme říct, že v evangeliích se mluví o takovém základním faktu, že se tam ti lidé třídí, kdo věří, kdo nevěří, že Ježíš vstal z mrtvých. Svatý Pavel, můžeme říct, je o jakýsi krůček dál, výš. Už je to jasné, věříme. Věříme, že Ježíš vstal z mrtvých. Proto jsme tady. Slavíme Velikonoce. Ale jak? Jak je máme oslavit? V listě Korintňanům jsme slyšeli takový jakýsi návod. Máme slavit svátky ne se starým kvasem, ale s nekvašenými chleby.

Co to znamená? Co Pavel chce říct? Bude dobré vysvětlit pár okolností. Pavel, když toto psal do Korinta, tak neměl na mysli jenom Velikonoce, ale měl vůbec na mysli postoje Korintňanů. A ač to tak nezní, on je kárá. Vytýká jim jejich nevšímavost, jejich lhostejnost ke zlému. A říká: „To přece nejde, abyste se scházeli k oslavě Pána, ke mši svaté, a když potom vyjdete ven, abyste dělali, že nevidíte špatnost, která je kolem vás. Takže to je první věc a ta myšlenka je důležitá, že Pavel kárá nevšímavost, lhostejnost.

Druhá věc, na kterou Pavel naráží už jaksi přímo tady v tom svém napomenutí. A sice to je způsob, jakým Židé slavili Velikonoce. Jak víme, když Židé utíkali z Egypta, tak jim nevykynulo těsto a místo teda normálního chleba měli vlastně nekvašené, nevykynuté placky. Na památku tohoto oni celý týden, řekli bychom od našeho Velkého pátku do dalšího pátku, Židé jedí nekvašené chleby. Mají přímo povinnost ze svých domovů odstranit všechno kvašené pečivo. Je na to i zvláštní bohoslužba, zvláštní rituál a tady to kvašené pečivo se pálí, aby nebylo nějakým způsobem znehodnoceno, aby se někde nepovalovalo.

Ta velikonoční hostina ve Starém zákoně spočívala v tom, že Židé jedli beránka a nekvašený chléb. Ty dvě věci patří k sobě, tvoří základ té hostiny. Jestliže by se něco z toho dalo pryč, už to nebude tato velikonoční hostina.

My v Novém zákoně říkáme: „Tím beránkem je Ježíš Kristus.“ A Pavel říká: „A vy jste ten nekvašený chléb.“ Jinými slovy říká: „Vy tam patříte. Vy patříte k tomu beránkovi. Vy nemůžete být lhostejní, vy nemůžete být nevšímaví, protože beránek, Ježíš, si vás všimnul. Přišel za váma, nebyli jste mu lhostejní. Tak ho prosím vás napodobte.“

Nebo když bych měl celé vysvětlit nějakým jiným příkladem, který nám bude asi srozumitelnější. Představte si, že někde v kině se dává nějaký film, skutečně dobrý film. Lidé si o tom povídají a chodí se na ten film dívat. Je to napínavý film. Hlavní hrdina je ve velkém nebezpečí. Je dokonce smrtelně zraněný a málem umře, ale nakonec se uzdraví, vyléčí a všechno to dobře dopadne. Lidé třeba i na konci toho filmu v kině zatleskají, i když to bývá zcela vyjimečně. Ti diváci odcházejí spokojeni. Bylo to napínavé, tak se báli. Drželi palce tomu hrdinovi, fandili mu, aby to dobře dopadlo a ono to dobře dopadlo. Odchází, rozchází se domů a tím to pro ně končí. Mají akorát příjemný zážitek.

A Pavel říká Korintňanům a říká to i nám: „Takhle nemůžete slavit Velikonoce. Velikonoce, to není film, který běží někde a vy se na něho díváte, že byste byli pouhými pasivními diváky. Ale vy tam patříte do těch Velikonoc.“ Pavel říká: „Patříte tam jako ten nekvašený chléb. Prostě máte tam svoje nezastupitelné místo.“

Proč Pavel zdůrazňuje nekvašený chléb, proč neřekne jenom prostě chléb? Protože kvasnice mění to, do čeho se přidají. A Pavel chce říct: „Máte být ryzí, opravdoví. Máte být něčím, co je tam prostě potřeba.“ K té židovské hostině byl potřeba beránek a chléb, nekvašený. Pavel říká: „Vemte to opravdově, vemte to za svoje, jako že tam patříte. Nejste jenom nějakými diváky, ale jste herci, jste těmi aktéry. Dokonce hrajete hlavní roli, jednu ze dvou hlavních rolí.“

Bratři a sestry, takto máme slavit Velikonoce. Ne jenom jako něco krásného, jenom jako hezký zážitek. Ale máme je oslavit jako skutečnost, která se dotýká našeho života, skutečnost, která mění náš život. Posouvá ho k větší opravdovosti, ryzosti. Kéž tedy takhle se nám podaří letos Velikonoce oslavit.

Je to záležitost lásky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.04.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 4,32-35](#); 2. čtení [1 Jan 5,1-6](#); evangelium [Jan 20,19-31](#);

Bratři a sestry, naším průvodcem po celou dobu velikonoční bude apoštol Jan se svým prvním listem. Je to dopis. Víme to z toho, že on tam říká: „Napsali jsme vám.“ Jinak bychom to ani nepoznali, že to je dopis, protože tam není odesílatel, nejsou tam adresáti, chybí tam jakékoliv oslovení. Ale z toho, že je tam napsáno „napsali jsme vám“, poznáváme, že je to dopis, že to není kázání.

Je to dopis, který byl určen několika církevním obcím. Ale jak už jsem říkal na začátku mše svaté, myšlenky platí úplně pro všechny. Jsou to myšlenky velikonoční, myšlenky, které my máme vesměs zažité. Ale první křesťané to zažité neměli a bylo potřeba jim to připomínat.

Třeba hned to první: Ježíš je Mesiáš, Zachránce, Vykupitel, Ježíš je Boží Syn. Nás asi nikdy ani nenapadlo, abychom o tomhle pochybovali, protože jsme se to učili v náboženství, ve škole, odmalička nám to říkají. Ježíš je Boží Syn, ale už v době, kdy apoštol Jan napsal tenhle dopis, byli lidé, kteří o tom pochybovali, a církev to musela vysvětlovat.

Je to velmi důležité, že Ježíš je Boží Syn, protože kdyby nebyl Boží Syn, tak by to nefungovalo. Byli tací, kteří říkali: „No, on to byl zvláštní služebník, on to byl jeden z andělů,“ a takhle. Ne, Ježíš je Boží Syn.

Celý ten dopis je napsán v první osobě množného čísla – my. Ne, že by si pisatel tak moc fandil, ale je to proto, že chce navodit takovou formu, která je přijatelná pro jeho posluchače. Asi takhle: když někdo něco říká, hlavně třeba když něco doporučuje nebo když mu na něčem záleží a začne to říkat formou „ty“, to znamená: „Ty musíš udělat,“ nebo eventuelně „Vy musíte,“ tak se člověk tak nějak podvědomě naježí a řekne si: „Co ty mně budeš povídat, co ty mně budeš přikazovat.“ Ale když ten dotyčný řekne: „Měli bychom udělat,“ nebo „Udělejme, v tomhle se snažme, tady napněme svoje síly,“ zvolí tu formu „my“, tak je to daleko přijatelnější.

Ta forma „my“ chce říct: „My všichni jsme na tom stejně.“ Jak se říká: „Všichni jsme na stejné lodi.“ A tohle chce říct ten pisatel. Nechce říct: „Já jsem chytřejší, než vy. Já jsem nějak nad vámi, proto vám nařizuji.“ Ne. Ale říká: „My všichni jsme na cestě za Ježíšem, na cestě do Božího království.“ A proto používá tuhle formu, která je mnohem přijatelnější pro ty posluchače nebo pro ty čtenáře listu.

Tady ten list byl napsán někdy po roce 100, po evangeliu. Napřed Jan napsal evangelium, potom napsal listy. Že to je Jan, víme z toho, že je tam stejný jazyk jako v evangeliu, stejné obraty, stejné myšlenky. Autor listu není podepsán. Takže pouze ze souvislostí badatelé přišli na to, že je to Jan.

A co nám tedy Jan chce říct? Chce nám připomenout to, co jsem zase už říkal na začátku mše svaté: naše víra není jenom záležitost nějakého svátku, ale je to záležitost všech dnů našeho života. Je jedno, kde jsme. Je jedno, jestli něco slavíme, nebo jestli jsme zrovna v práci. Nemáme zapomenout na to, že nás Ježíš zachránil.

Potom tady autor listu zdůrazňuje lásku k Bohu a lásku k člověku. Připomíná, že křesťanství je vlastně jediné náboženství, které to má takhle spojené, jediné náboženství, které bezvýhradně říká: „Človče, máš mít rád Boha a máš mít rád ty druhé.“ Většina náboženství totiž říká, že se mají mít rádi ti, kteří jsou uvnitř v tom náboženství, kteří mají stejnou víru. A ti, kteří mají jinou víru a jsou nevěřící, tak k těm se mohu chovat už daleko hůř, na ty nemusím brát ohled.

Ale křesťanství říká, že člověk je obrazem Božím, že my všichni máme stejnou důstojnost a proto se máme chovat jeden k druhému pěkně. Ne, že by nám to vždycky šlo, ne že by se nám to dařilo, ale máme to dělat, máme o to usilovat. Jan si troufne dokonce říct, že Boží přikázání nejsou těžká, zachovávat je, že to je záležitost lásky.

Bratři a sestry, když se řekne přikázání, nařízení, tak my to vnímáme jako něco těžkého, nepříjemného. Mnoho lidí se na to taky vymlouvá. Když nějaký člověk nechce uvěřit, tak často říká: „Pán Bůh mi bere svobodu. To já si nenechám vzít. Tady aby mi někdo něco nařizoval, no to vůbec ne.“ Ale Jan říká: „Je to záležitost lásky.“ Jak to takhle může říct? Protože láska je záležitost vztahu.

Jan vychází z takového přirozeného vztahu, který všichni známe. Když se dva mladí lidé rozhodnou, že se vezmou, protože se mají rádi, tak vědí, že si berou toho druhého takového, jaký je – s jeho klady, s jeho zápory. Vědí, že to přinese jejich životu obohacení – to, že budou spolu, ale také to přinese určité omezení. A nikdo nad tím nijak složitě nemudruje, nikdo o tom složitě nepřemýšlí. Prostě jdeme do toho. Proč? Protože mám rád, mám ráda.

A Jan říká: „Takhle je potřeba se chovat i k Bohu.“ Má to být pro nás o to snazší, když si uvědomíme, že On je první, kdo nám dal najevo, že nás má rád, že Mu na nás záleží. On je první, kdo udělal ten krok v Ježíši, v tom, že Ježíš přišel.

Bratři a sestry, jestliže se ztratí láska k Bohu, ztratí se často i láska k člověku. Nechtěl bych teď nějak to absolutizovat, ale často jsme toho svědky, že tam, kde lidé odložili víru, tak že tam jdou k horšímu, k mnohem horšímu i mezilidské vztahy. Proč? Protože chybí motiv. Chybí motiv, proč bych měl mít rád toho druhého člověka. Protože jenom víra mi říká: „On má stejnou důstojnost, jako ty. Bůh ho má stejně rád, jako tebe. Nezapomeň na to.“ Jestliže se tohle ztratí, tahle míra, tak zůstane sebeláska. „Já mám rád hlavně sám sebe a ostatní jsou mi ukradení.“

Když se ještě kousíček posuneme, tak Jan říká, že Ježíš Kristus přišel skrze vodu a krev. Má tím na mysli dva momenty z Ježíšova života. Ten první moment, kdy se Ježíš nechá od Jana Křtitele pokřtít (uvědomme si, že to je křest na odpuštění hříchů, kdy Ježíš žádné hříchy neměl), a konečný moment jeho života, kdy umírá na kříži a voják mu probodne kopím srdce.

Co tím chce Jan říct? Chce právě říct: „Človče, uvědom si, co všechno pro tebe Bůh udělal. On se pro tebe postavil do fronty mezi hříšníky. On se pro tebe nechal zabít mezi hříšníky. On to všechno, co dělal, dělal pro tebe. Jan nám chce připomenout dvě věci: že Ježíš svoje dílo dobře začal, ale taky dokončil, dotáhl do konce. A Jan chce vyzvat adresáty,

nebo ty, kterým ten list určil, ale taky nás, abychom i my jednali podobně. Abychom dobře začali, ale také dobře to dokončili.

Bratři a sestry, máme všechny možnosti, máme všechno, co potřebujeme. Bůh nám fandí, moc nám fandí. Dal nám příklad, dal nám návod, jak to dělat. Evangelium, to je takový „návod k použití“, návod k tomu, jak máme žít svůj život. Tak ten návod použijeme.

Když mluvíme o lásce, přejdeme k činům

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.04.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 3,13-15.17-19](#); 2. čtení [1 Jan 2,1-5a](#); evangelium [Lk 24,35-48](#);

Možná jste někdy slyšeli takovou průpovídku, že když farář neví, o čem má kázat, tak že začne mluvit o Boží lásce k lidem. Takže si budeme dneska povídat o Boží lásce k lidem :). Ale je to proto, že nás k tomu vybízí apoštol Jan.

Jestli jste poslouchali dobře to druhé čtení, tak přímo to slovo láska tam nezaznělo mnohokrát. Jan nám nabízí ve svém listě, troufám si říct, několik jiných pohledů na lásku Boha k člověku a na odpověď člověka k Bohu, než jsme zvyklí. Jan v tom dnešním úryvku, který jsme slyšeli, používá místo slova „láska“ slovo „poznat“. Je to vlastně starý biblický termín, kde se mluví třeba o tom, že Abrahám poznal svou ženu Sáru a ona porodila syna. Někoho milovat znamená toho člověka znát. Láskou Písmo nemyslí nějaký povrchní cit, ale láskou myslí Písmo, řekli bychom, nejhlubší odevzdání se jednoho druhému, a to ať už člověka člověku anebo Boha člověku.

Bratři a sestry, my jsme dnes četli druhou kapitolu listu apoštola Jana. V první kapitole řešil Jan otázku právě záchrany, odpuštění hříchů. A říká: „Ježíš je ta výkupná oběť.“ Jestli si pamatujete, tak na Velikonoce jsem tady mluvil o tom, jak v ten největší židovský svátek, v Den smíření, velekněz vstupoval do velesvatyně. Byl na to přesně vypracovaný rituál, dost složitý. Předtím musel obětovat býčka za vlastní hříchy, za hříchy své rodiny. Potom tam byly další oběti – jednoho kozla zabili, druhého vyhnali na poušť... Ale přesto všechno si ti Izraelitě uvědomovali, že to je nějak málo, že tohle asi nebude stačit k odpuštění hříchů, že to nebude stačit k zaházení zla, které je mezi lidmi.

Oběť – pořád se tady operuje tady s tímto termínem. Co je to oběť? Oběť je něco, čeho se člověk vzdá. Oběť je něco, co člověk nabídne někomu jinému bez náhrady – ať už Bohu nebo druhému člověku. Starý zákon trval ještě na tom, aby ta věc, když ji člověk nabídne Bohu, aby byla zničena na znamení toho, že se jí zříkám, že ji odevzdávám. Proto se ta zvířata třeba spalovala. V Novém zákoně, kdy víme, že ta největší oběť je Ježíš, tak v Novém zákoně se už mluví o tom, že stačí Bohu udělat tuto nabídku, že On ji přijme. Že už není potřeba nic pálit, nic ničit, ale že jde o osobní rozhodnutí člověka. A to si uvědomovali i ti židé při těch starozákonních obětech, že ty oběti naznačují, co se má stát s člověkem, že se člověk chce zříct toho zlého a začít něco nového, něco dobrého.

Apoštol Jan tady v té druhé kapitole, kterou jsme teď četli, právě řeší tu otázku, jak my odpovíme tady na tuto Boží nabídku. Co má člověk udělat, jak má odpovědět?

Když Ježíš Kristus tady působil mezi námi, tak on o lásce mnoho nemluvil. Když budeme srovnávat Janův list s Janovým evangeliem, tak asi nejznámější výrok je ve třetí kapitole Janova evangelia, kdy Ježíš říká Nikodémovi: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna.“ A potom, když začíná Jan líčit Velikonoce, tak říká: „Protože miloval svoje, vydal se jim do krajnosti. Vzal zástěru, umyvadlo, džbán s vodou, ručník a šel jim umýt nohy.“

Vždycky, když Jan mluví o lásce Boha k člověku, tak nikdy nezůstane u slov, ale vždycky to přejde v nějaký čin, v nějaký skutek. Nikdy to není jenom prázdné slovo, ale je to gesto, velkorysé gesto, které nám chce říct: „Člověče, Bohu na tobě záleží.“ Když Jan mluví o lásce Boha k člověku, tak chce tím připomenout, že Bůh tím velmi riskuje. Co riskuje? No naše odmítnutí.

Jan pro to používá příklady z našeho běžného života: když se chlapec zamiluje do dívky, tak na jednu stranu je šťastný, je mu tak nějak lehko, vznáší se nad zemí a je tam ta otázka: „A bude mě chtít? Bude mou lásku opěťovat?“ A to, čeho se ten zamilovaný člověk bojí nejvíce, je to, že bude odmítnut. Proč to, když je člověk odmítnut, proč je to taková rána? No protože v té lásce nedávám něco mimo sebe, ale dávám ze sebe, to, co mám, to nejvzácnější. A proto je to na jednu stranu tak krásné, na druhou stranu je tam ta obava. A protože Bůh při stvoření člověka nám všem dal svobodnou vůli, tak riskuje to, že my můžeme říct: „Ne. Bože, já tě nechci. Já to nebudu opěťovat.“ My teď můžeme říct: „Jasně, no to jsou ti, co v Něho nevěří, co Ho odmítají. Ano, ale ti si to zodpoví sami.“

My jsme tady dnes od toho, abychom si uvědomili, že každý z nás někdy říká Pánu Bohu: „Nemám tě rád.“ Nebo říkáme: „Já nepotřebuju tvou starost, tvou péči.“ Kdy? No to víme každý sám nejlépe. Každý to děláme někdy jindy. Obecně se dá říct, že to děláme tenkrát, kdy se nám to nějak nehodí, kdy se nám to nezdá, když máme pocit, že bychom se museli něčeho vzdát, že bychom o něco přišli.

Bratři a sestry, zkuste si na to v životě dát pozor. Tento postoj není správný. Není to dobře a škodíme sami sobě.

Ale nakonec bych chtěl zdůraznit něco jiného, a sice to, co zdůrazňuje i Jan: když Bůh mluví o lásce, vždycky za tím následuje čin. Bůh nikdy nezůstane jenom u slova. Vždycky je za tím skutek, ze kterého je možné tu lásku poznat. Napodobme Boha hlavně v tomto – nezůstaňme u slov ale přejdeme k činům.

Často se podobáme malému dítěti

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

07.05.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 4,8-12](#); 2. čtení [1 Jan 3,1-2](#); evangelium [Jan 10,11-18](#);

My se bratři a sestry budeme věnovat zase druhému čtení, ale ještě předtím bych se s váma chtěl rozdělit o krásný zážitek, který jsem ve středu v náboženství. S téma nejmenšíma jsme probírali neděli a taková první otázka byla, proč že chodíme v neděli do kostela na mši svatou. Kupodivu teda už druháci zabírali úplně krásně a věděli: „Protože Pán Ježíš vstal v neděli z mrtvých,“ a takhle. A říkám: „Děcka, a kdy byla první mše svatá?“ Samozřejmě jsem chtěl slyšet Zelený čtvrtek. Teď vyletěla jedna ruka a říká: „No tak co? Kdy byla ta první mše svatá?“ Dotyčná osůbka se zamyslela a povídá: „No, myslím někdy za války.“ :) Ale bylo to tak krásný, tak upřímný.

Vrátíme se k tomu druhému čtení. Co nám to druhé čtení chce připomenout? Svatý Jan zcela vědomě navazuje na modlitbu, kterou Ježíš naučil své učedníky, na modlitbu, kterou říkáme každý den několikrát - na to oslovení „Otče náš“. A Jan chce zdůraznit, že když Ježíš řekl: „Bůh je váš otec,“ že to myslí vážně, že to není jenom nějaký čestný titul, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi.

Víte, spousta titulů je čestných a nic z toho nevyplývá. Mají jenom ten význam, že zdobí jméno. Ale Jan říká: „Jestliže můžete říkat Bohu ‚Otče‘ a on o vás říká, že vy jste jeho děti, tak to není jenom pro parádu, ale myslí to úplně vážně. Skutečně jimi jste.“

Bratři a sestry, co to tedy pro Boha znamená? Znamená to, že Bůh o nás má starost, že o nás pečuje – tak, jako správný rodič pečuje o své dítě. Ten rodič dítě, říkáme, vychovává. To znamená, že mu také nedovolí všechno, co to dítě chce. Musí někdy říct ne a to bývá těžké, protože to dítě to často nechápe, to dítě se proti tomu bouří a říká: „Tatínku, maminko, vy mě nemáte rádi.“ Připadá vám to zvláštní, ale když se stane v našem životě něco, co nám nepasuje do našeho plánu, do toho, jak my jsme to vymysleli anebo za co jsme dlouho prosili a ono se to nestane, tak říkáme: „Pán Bůh na mě zapomněl. On mě nemá rád.“

Asi nejlepší je vzpomenout si na horká kamna a maminku, která drží své dítě, aby na ta horká kamna nesáhlo. Opravdu často se podobáme tomu malému dítěti, které chce mermomocí sáhnout na horká kamna, a vůbec netušíme, že by nám to nebylo ku prospěchu, ale naopak že by nám to mohlo velmi ublížit.

Bůh o nás pečuje, má o nás starost. Vždycky o nás pečuje, ne jenom někdy. I tenkrát, když my to třeba nevidíme nebo když si toho nejsme vědomi, když se nám to nezdá nebo když se nám zdá pravý opak.

No a co to dítě? Dítě má přijmout tady tu péči. Víte, maličké dítě má jednu jedinou obavu ve svém životě, a sice že by mohlo ztratit některého z rodičů. To je jeden jediný strach, který má malé dítě. My se často ve svém životě bojíme mnoha věcí, z mnoha věcí máme obavy. Ale napadlo nás někdy, že třeba bychom mohli přijít o Boha, že bychom mohli ztratit víru, že bychom mohli ztratit tuhle oporu? O tohle jsme se asi nikdy nebáli.

Bratři a sestry, my se často podobáme malému dítěti, které se o něco snaží. Mluví o tom Terezie z Lisieux, když říká: My se podobáme malému dítěti, opravdu batolátku, které se mermomocí chce vyškrábat na schod, něco chce. A ono mu to nejde a to dítě se vzteká. Zlobí se samo na sebe, na celý svět, že mu to nejde dostat se o ten schod výš. Potom přijde jeho otec nebo jeho matka, vezmou ho do náručí a nevynesou ho o jeden schod, ale o celé schodiště do dalšího patra. Takhle si Terezie z Lisieux představovala a takhle žila to, že je dítětem Božím. Víte, někdy to zaznívá jako fráze a schová se za tuto větu mnoho věcí, ale jde o to, aby to nebyla fráze v našem životě.

Dítě má takzvaně dělat čest svému jménu nebo své rodině. Známe to, když se něco stane, tak se řekne: „No taková ostuda, v naší rodině, co si o nás budou povídat. No to tady teda ještě nebylo. To jsme úplně znemožnění před všema okolo.“

Bratři a sestry, nosíme jméno křesťan. Máme dělat čest Bohu, křesťanství, Ježíši Kristu. Děláme to? To je další takový námět k tomu, abychom se zamýšleli, jak to Boží otcovství, rodičovství přijímáme. Bratři a sestry, ze strany Boží ta nabídka, to není fráze, to není jenom řečeno nějak do větru, ale je to nabídka, kterou vyslovil Ježíš a řekl jí naprosto vážně: „Bůh chce být vaším otcem. Chce, abyste k němu měli takovýhle vztah.“ Protože do té doby, než přišel Ježíš, tak nikoho ani nenapadlo, že Bůh by mohl být Otcem. Mluvílo se o tom, že je velký, že je mocný, že je silný. Všechny možné atributy a vlastnosti, které připomínají válečníka, vládce, svrchovaného nejvyššího vládce. A Ježíš přišel a řekl: „Mimo toho On chce být vaším Otcem, tedy ten, kdo vás má rád, komu na vás záleží.“

Bratři a sestry, tahle nabídka byla učiněna celému lidstvu, ale taky každému zvlášť, každému člověku zvlášť. S touhle nabídkou přichází Ježíš ke každému z nás a říká: „Tak jestli chceš, já se o tebe budu starat. Přijmeš to?“

O svědomí se musíme starat

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.05.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 9,26-31](#); 2. čtení [1 Jan 3,18-24](#); evangelium [Jan 15,1-8](#);

Já bych se chtěl vrátit zase k dnešnímu druhému čtení, a to hnedka k té úvodní větě: „Děti, nemilujme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy!“

Hlavní myšlenkou celého toho Janova listu je to, že Bůh nás má rád a že mu na nás záleží. A dneska jsme se dostali k pasáži, která pojednává o tom, jak my na to odpovíme, co my s tím. Podle toho, co tady svatý Jan píše, tak vidíme, že i v jeho době byli lidé, kteří měli, jak se říká, plná ústa lásky k druhým lidem, ale skutek utek. Je to asi takový problém každé doby, že vždycky se najdou lidé, kteří o tom hodně mluví, ale o to méně dělají. A svatý Jan tady chce říct asi tolik: „My nemůžeme pro Pána Boha udělat nic přímo, pro něho, pro jeho osobu. On od nás nic nepotřebuje. Ale to, že o něm víme, to, že ho máme rádi, to můžeme ukázat prostřednictvím druhých lidí.“ A to už není vůbec jednoduché.

Je jednoduché mluvit o lásce k Bohu, ale není jednoduché milovat bližního. Bližním je každý náš člověk, každý, kterého potkáváme, tak, jak to říká podobenství o milosrdném Samaritánovi. Každý ten bližní má nějakou chybu nebo nějaké chyby. Konec konců každý z nás je má. A při vědomí tady tohoto bychom se o to měli aspoň pokusit – mít rád toho, který je vedle mě. Ne jenom o tom mluvit, že mi ho do cesty posílá Pán Bůh, ale skutečně toho člověka takhle přijímat. Svatý Jan říká: „Takovou jakousi mírou, takovým pomocníkem v tomhle vám bude vaše svědomí.“

Když se bavíme s dětmi v náboženství o svědomí, tak se jim říká vždycky to, že svědomí je takový hlásek, který se ozývá v našem nitru a říká: „Tos udělal dobře, to bylo pěkné,“ anebo zase naopak: „Tohle se ti vůbec ale vůbec nepovedlo, to mělo být jinak.“ To svědomí není ale norma absolutní, o svědomí se musíme starat, protože svědomí je možné pokřivit. Svědomí taky může zmlknout. Když někdo neposlouchá tenhle svůj hlásek, tak on za chvíli je zticha, protože jakoby si řekne: „Ty mě stejně neposloucháš, nedáš na mé rady, tak co já bych se namáhal.“ A ztichne.

Svědomí je možné pokřivit dvěma způsoby. A sice buď že si člověk myslí, že všechno je hřích, že člověk začne být takzvaně úzkostlivý. Takových lidí je celkem dost. Ale druhý problém, opačná krajnost, a to, že člověk má „svědomí jak formanskou plachtu“, tak to je problém naší doby.

Bratři a sestry, nevím, kdy třeba jsme naposledy slyšeli o svědomí z úst našich představitelů. Protože záležitost svědomí, to není jenom záležitost křesťanství, kostela. Svědomí má každý člověk a každý člověk by měl mít to „vychované svědomí“. A když jsem tak přemýšlel, tak jsem si uvědomil, že už je to hodně dlouho, co jsem slyšel na toto téma někoho promluvit a je to škoda. Je to škoda a je to jeden z důvodů, proč se lidé v naší zemi k sobě chovají tak, jak se chovají. Protože, jak se lidově říká: nemají svědomí. Ztratili tenhle pojem.

No, a Jan pokračuje. Mluví o tom, že nás svědomí může obviňovat, ale taky říká, co vlastně my máme udělat v tu chvíli.

Bratři a sestry, každý z nás určitě zná ten pocit, když si večer lehne a jeho svědomí mu nic nevyčítá a, jak se říká, „s klidným svědomím může zavřít oči“. Ale taky určitě jsme zažili to, že jsme si lehli, ty oči jsme zavřeli a to svědomí říkalo: „Tak dneska se ti to vůbec nepovedlo. Dneska to bylo špatný: to a to.“ A jak rádi bychom to třeba nějak změnili, jak rádi bychom tady to svědomí uklidnili.

Co dělat pro to, aby nám svědomí nic nevyčítalo? Říká to Jan. Říká: „Tou mírou, podle které máte upravovat svůj život, je Ježíš, evangelium.“ To není nic složitého. To je taková ta úvaha: „Co by asi udělal Ježíš, co by asi řekl. Řekl by vůbec něco? Šel by tam, nešel by tam? Pomohl by? Co by udělal?“ Takovéhle srovnávání s evangeliem, to je výchova svědomí. Na to je potřeba čas. To je vlastně jedna jediná podmínka – dopřát si čas a uvědomit si, že jako se potřebuji najíst, napít, jako si musím odpočnout, jako se musím vyspat, tak potřebuji také vychovávat svoje svědomí. Potřebuji ho pořádkem srovnávat s Ježíšem, s evangeliem, s tím, co Ježíš udělal a říkat si: „Tohle bylo dobře, tohle ne.“

Bratři a sestry, v závěru toho úryvku, který jsme my teď četli, Jan adresátům toho listu přeje, aby jim svědomí nic nevyčítalo. A to je takové přání, které mám já pro vás, ale i pro sebe - abychom opravdu mohli každý večer s klidným svědomím zavřít oči a usnout, a ráno s klidným svědomím se probudit a začít nový den. Abychom mohli říct: „Pane, děkuji Ti za to. Děkuji Ti za to, že jsi se mnou a že mi moje svědomí nic nevyčítá.“

Dar lásky a dar rozumu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

21.05.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,25-26.34-35.44-48](#); 2. čtení [1 Jan 4,7-10](#); evangelium [Jan 15,9-17](#);

Bratři a sestry, my jsme se dnes sešli, abychom Bohu děkovali za dary, které jsme dostali. O jednom z těch darů, takovém velikém, možná i největším se mluvilo ve všech třech čteních – o schopnosti mít rád. Tuhle schopnost má jenom člověk. Žádný jiný tvor na zemi není schopen tohoto ... tady se nějak nabízí slovo cit, ale svatý Augustýn říká, že láska je záležitostí rozumu, citu a vůle.

Druhý dar, za který chceme děkovat, to je dar rozumu, schopnosti učit se. Je to i, můžeme říct, taková touha poznávat, jak se říká lidově „přijít věcem na kloub“, touha objevovat, poznat jak to funguje. Ať už jde o zákonitosti přírody, ať jde o jiné země nebo i snaha poučit se a podívat se, jak žijí jiní lidé, jiné kultury, jiné civilizace.

Toto jsou všechno dary, které jsme dostali a které máme rozvíjet. Jestliže na toto nějakým způsobem zapomeneme, pak tady bude prázdno. Skutečně. Co by tady zůstalo, kdybychom nepoužívali svůj rozum? Co by tu zůstalo, kdybychom neměli rádi?

Bratři a sestry, ani radši nedomyslet, jak by ten náš svět byl pustý a jednotvárný. Náš život by vedly pudy, pud sebezáchovy, najít se, vyspat se, postarat se o sebe a to ostatní by nám bylo, jak se říká, volné.

Bratři a sestry, tím, že nás Bůh vybavil těmito dvěma hlavními schopnostmi – uvažovat a mít rád, tak nám dal jakousi autonomii. Písmo hned na začátku říká, že Bůh člověku světil zemi. Říká lidem: „Podmaňte si ji, naplňte tu zemi a spravujte ji.“

Křesťanství je jedno z mála náboženství, které hájí tuto autonomii člověka. Mnohá ta náboženství říkají, že všechno přímo řídí nějaký bůh, nějaké božstvo, že člověk má předepsaný osud a ať člověk dělá co dělá, že ten osud prostě se naplní. Zkrátka a dobře, že člověk je nesvobodný. Kdežto křesťanství říká: „Člověče, máš to ve svých rukou. Máš to ve svých rukou, vezmi, přijmi od Boha tyto dary, které ti dává, a používej je, rozvíjej je a budeš šťastný ty i ti, kteří jsou kolem tebe.“

Dnešní druhé čtení, které mluví o lásce, tak právě má na mysli tu lásku, která se promítá do každodenního života, která je věcí rozumu, citu a vůle. Nejde jenom o nějaké hnutí mysli, ale jde o cílené jednání.

Starí Řekové rozdělovali lásku na tři skupiny, na tři takové kategorie. Tu první známe, o tom se mluví dnes často. Ta první kategorie se nazývá eros, druhá filein a třetí agape.

Eros je řecký bůh. Je to syn bohyně chudoby Pénie. A protože ona mu neměla co dát, protože byla chudoba, tak on chodí a žebrá. Od každého chce a každému říká: „Dej mi. Starej se o mě, pečuj o mě. Dej mi.“ Tím slovíčkem filein starí Řekové označovali lásku přátelskou a láskou agapé označovali lásku, která se dává, která rozdává.

Bratři a sestry, moc a moc potřebujeme, aby i v našem světě, v naší civilizaci, v naší zemi jsme si pořád připomínali, že láska má tu krásnou schopnost obdarovávat, rozdělit se, protože se velmi často setkáváme právě s tím, jak druzí říkají: „Dej mi.“

Víte, je to vidět. Když třeba i přijdou děcka, tak mají takový postoj: „Tak mě bavte. Starejte se o mě. Já jsem tady, tak o mě pečujte.“ A trvá to někdy delší, někdy kratší dobu, než přijdou na to, že nestačí mít jenom postoj té otevřené ruky, ale že je potřeba také něco přinést. A když se člověk nad tím zamýšlí, tak si musí říct: „Aha, ale ty děcka to někde viděly. Ty děcka to nemají samy ze sebe tenhle postoj,“ a musí si s pokorou člověk říct: „My jsme je to naučili.“ Takže musíme začít i u sebe.

Bratři a sestry, škola to je místo, odkud si lidé odnášejí vědomosti, znalosti, ale také vztahy. Ale škola je i místo, kam musíme přinášet. Ono je to tak všude v našem životě. Nejde jenom o to odnášet, brát, ale jde o to taky dávat. A to nám připomíná to dnešní druhé čtení: „Člověče, všude kam přijdeš, tak tam musíš něco přinést.“ Nemyslí se tím nějaká obálka, bábovka nebo něco takového, ale myslí se tím tvůj postoj, s jakým ty tam přijdeš.

Bratři a sestry, apoštol Jan nám k tomu říká: „Bůh přišel první a poslal svého Syna, to nejcennější, co měl.“ Ten obrat, že poslal svého jednorozeného Syna, v hebrejštině znamená, že poslal svého nejmilovanějšího syna, nejmilovanější bytost, jakou měl, někoho, na kom mu nejvíc záleželo.

My, když máme dávat, tak si říkáme: „No, dám mu to? Nedám mu to. Zaslouží si to? Ne, to je moc cenné, to mu nedám. To ne, on si to nezaslouží.“ Co kdyby nám Bůh řekl: „Člověče, nezasloužíš si to. Nedám ti svého Syna, neobdaruju tě.“ My si to nezasloužíme a On to neřekl. Přestože my si to skutečně nezasloužíme, tak On to neřekl.

Bratři a sestry, když mluví apoštol Jan o lásce, má na mysli praktický život nás všech. Žijme tady s tím, že nestačí jenom brát, nestačí se jenom ptát a dívat se, kde mi kdo co dá. Ale že vždycky musím taky přinášet.

Moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.05.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nanebevstoupení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 1,1-11](#); 2. čtení [Ef 1,17-23](#); evangelium [Mk 16,15-20](#);

Bratři a sestry, my se vrátíme k druhému čtení z listu apoštola Pavla Efezanům a zastavíme se u prvních tří rádků: Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, ať Vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat, takže budete moci mít o něm správné poznání.

Je to slovo, které se velmi hodí k tomu dnešnímu svátku, k dnešní slavnosti, kdy, jak jsem říkal na začátku mše svaté, si připomínáme Ježíše, který se vrátil k Otci. Ale zároveň také myslíme na Ježíšovy učedníky, to jsme i my, kteří zůstávají na tomto světě. Ježíš si přál, abychom šli k Otci společně. Ne jednotlivě, ale společně. A proto založil církev. To má své výhody a své nevýhody. Výhodou je to, že nejsme sami, že se známe, že víme, že patříme k sobě. Nevýhody: jsme lidé. I v církvi jsou lidé a všude jsou lidé chybující. I v církvi jsou chyby a mnoha lidem to vadí. Pro mnoho lidí je to překážkou, někdy doslova nepřekonatelnou.

Apoštol Pavel tohle všechno věděl a krásně to vyjádřil právě v tom listu, který jsme teď četli, v tom úryvku. Chtěl je nějak povzbudit a říct, aby se nedali těmito chybami odradit a naopak jim řekl, co mají dělat, aby těch chyb bylo co nejméně.

Začíná takovým zajímavým oslovením: Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy. Co je to sláva? My si to pleteme s pojmem, že je někdo známý, že se o něm ví a už je nám celkem jedno, co se o tom člověku ví. My si říkáme: Slavný je přece ten, pro koho na letišti rozvinují ten červený koberec, nebo různě na filmových festivalech jsou ty koberce. Slavný je ten, o kom píší noviny na první stránce ... No jo, ale co když se tam píše o jeho chybách, o tom, co udělal špatně, o tom, co pokazil? To je taky sláva? Pro mnoho lidí ano.

Ale Pavel dává Bohu titul Otec slávy. Pavel chce říct: „Slavný je ten, kdo udělal něco prospěšného pro druhé lidi.“ Bůh nás stvořil, Bůh poslal svého Syna. Pavel chce říct: „Slavný je ten, kdo se dokázal zřít nějakého svého pohodlí a být prospěšný, užitečný pro ty druhé, kdo dokázal něco ze sebe ztratit a dát to druhým.“ V tomto smyslu patří ten titul Bohu a Pánu Ježíši. A když bychom hledali nějakého člověka, kterého bychom mohli označit jako slavného, tak potom musíme říct: „Je to takový člověk, který udělal něco pro ty druhé.“ Ať už třeba objevil penicilin anebo ... teď mě nenapadá jiné jméno, než matka Tereza. Prostě člověk, který pro ty druhé něco dobrého vykonal. To je ta pravá sláva. Ne to, že o mně píší noviny na první stránce.

Efez v době, kdy jim Pavel adresoval tento list, bylo význačné poutní místo pro pohany. Stál tam chrám bohyně Artemis. Mnoho lidí žilo tady z těch poutí, mnoho lidí na tom mělo zájem, aby ty poutě fungovaly. A můžeme říct, že opravdu Efez byl znám v celém tehdejší světě, v celé tehdejší Evropě. Ale dnes? Tam, kde stál ten Artemidin chrám, jsou ruiny, je tam močál a vlastně kdybychom se dnes zeptali někoho, kde že to je ten Efez, tak by asi málokdo dokázal říct, že je to v dnešním Turecku. Jsou z toho ruiny a ta sláva je skutečně někde pryč, protože platí to přísloví: Světská sláva, polní tráva. A Pavel říká: „Vám jde o jinou slávu, vám jde o jiné věci, o jiné principy.“

A teď pokračujem: Ať tedy tento Otec slávy vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat, takže budete moci mít o něm správné poznání.

„Moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat.“ Jinými slovy Pavel říká: „To není samozřejmé, že člověk pochopí věci, že jim pronikne na kloub, že tomu přijde, jak se říká „na kobytku“.

Latinské slovo „intelligence“, když se to přeloží doslova, znamená „čist uvnitř“. Inteligent je tedy ten, kdo se dokáže na věci podívat nejenom z jedné strany, tím prvním rychlým pohledem, ale ten, kdo se nad těmito věcmi dokáže zamyslet, zastavit. Není to samozřejmé a svým způsobem toto dokázat, toto umět, to je dar. Modlíme se za mnoho věcí: za dobré počasí, za zdraví, za to, aby nebyly války. Modleme se i za tohle, abychom toto dokázali, abychom dokázali ty druhé chápat, abychom dokázali se orientovat v množství informací, které se k nám dostávají každý den.

Když se nad tím zamyslíme (já to vezmu z té stránky méně vážně), když bychom vážně brali reklamu a kdybychom srovnávali reklamu na jeden jediný výrobek, tak zjistíme, že běží současně pět, šest různých reklam na jeden výrobek, a zjistíme, že si protřečejí. „Ten náš výrobek je nejlepší! Ten si kupte. Když si ho nekoupíte, váš život bude chudý, něco ztratíte.“ A mohli bychom pokračovat k věcem vážnějším. V této době dvacet čtyři politických stran se nám snaží nějak vnutit myšlenku, že každá z nich je ta nejlepší. A mohli bychom pokračovat. Dennodenně se tady s tímto setkáváme. Umět se v tom orientovat není vůbec jednoduché. Je to dar, můžeme si ho vyprosít.

„Když ho budeme mít, tak budeme moci mít o Bohu Otci správné poznání.“ Co to je „správné poznání? Bratři a sestry, často se setkávám s tím, že přijdou děcka a ne, že by si stěžovali, ale v podstatě si tak nějak postesknou, že se jim někdo směje, že chodí do kostela. A ty děcka, jak vykládají, tak mezi řádky (oni to neřeknou nahlas, oni to ani možná neví, ale mezi řádky) je takový smutek, že se nedokážou bránit, že nedokážou dost dobře říct: „A proč já tam chodím?“

Bratři a sestry, když by se nás dnes někdo zeptal a řekl nám: „A proč tam jdeš? Vždyť ty jsi blázen. Prší. Že nesedíš doma. Eště se nachladíš, něco si uženeš. Ty jsi takový blázen, že se tam ženeš. Co z toho máš?“ Bratři a sestry, co z toho máme? To, že jsme s Ježíšem, to, že Mu můžeme říct všechno, to, že Mu můžeme říct svoje radosti i bolesti, to, že u Něho hledáme posilu, jak dál. A jsem si jistý, že každý z nás by tady k tomu dokázal říct další důvody, proč jsme tady. Ale o těchhle věcech je potřeba přemýšlet a když na to přijde, o těchhle věcech je potřeba i mluvit, protože to není naše hloupost, že jsme tady. My bychom mohli říct, že je to hloupost jejich, že oni tu nejsou. Ale to by nikam nevedlo, to by bylo k ničemu.

Bratři a sestry, potřebujeme dar od Boha moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat. Prosme o tento dar, aby nám nikdy nechyběl.

Ty jsi Boží dítě a Bůh s tebou počítá

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.06.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Soslání Ducha Svatého

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,1-11](#); 2. čtení [1 Kor 12,3b-7.12-13](#); evangelium [Jan 20,19-23](#);

Bratři a sestry, začnu takovou jakousi odbočkou. Jak slavíme Vánoce, Velikonoce a Letnice? Vánoce slaví i lidé, kteří vlastně v Pána Ježíše nevěří, kteří nevěří v to, že Ježíš je vykupitel, spasitel, ale oslavují je. Velikonoce, ty už slaví vlastně většinou jenom lidé věřící. Ti nevěřící říkají: „Jo, Velikonoce, to je v pondělí, aha, když se chodí po mrskutě.“ A Letnice, ty nám tak nějak proklouznou mezi prsty.

Můžeme se na to podívat ještě z jiné strany. Když byly první Vánoce, tak v Betlémě byla samozřejmě Panna Maria, Josef, několik pastýřů. Deset? Asi tak. Pak možná deset, patnáct přišlo. Ale nemáme žádné zprávy, že by se tam hrnuli lidé z Betléma a okolí.

O Velikonocích tam byli vojáci, co hlídali hrob, kteří utekli, když zjistili, že se něco děje, a pak tam byl anděl, který odvalil kámen. A jinak z lidí nikdo.

O Letnicích - plný dům lidí, apoštolové, ženy, venku shromáždění lidí, několik set, možná i tisícovka lidí, a všichni tito lidé jsou nadšeni z toho, co vidí a slyší.

A když se na to podíváme, tak vidíme, že je tady takový velký paradox. O Vánocích, o Velikonocích, tady při těch velkých projevech nebyl skoro nikdo z lidí a ty svátky se rozšířily a slaví se. Letnice, kde na začátku bylo tolik lidí, tak my pořád jako nevíme, co s tím. Říkáme: „Vždyť to je obyčejná neděle.“ Ono tam jde taky o to, že není žádný den volna navíc. Kdyby byl, tak bychom si možná uvědomili, že je nějaký svátek. Ale pro mnohé z nás je to obyčejná neděle. Ale neměla by to být obyčejná neděle, protože o Letnicích, jak jsem říkal na začátku, to je zrod církve, to je okamžik, kdy církev vystupuje navenek, kdy apoštolové dokážou otevřít dveře z večeřadla, přestanou se bát a jdou ven. Apoštolové už přestanou myslet na svůj strach a uvědomí si, že jsou poslání.

O důsledcích přijetí Ducha svatého mluví svatý Pavel velmi často. Tam bylo dost těžké vybrat pro dnešní den čtení. Měli jsme tam i několik možností toho druhého čtení. Apoštol Pavel tady z této myšlenky žil, uvažoval o ní, co to znamená přijmout Ducha svatého. V listě Římanům říká: „To znamená stát se Božím dítětem.“ V listě Korintňanům, který jsme teď četli, tak mluví o těch darech. V listě Galaťanům říká, jaké je ovoce Ducha svatého.

Hlavní myšlenka toho čtení, které jsme četli dnes, je to, že člověk, který přijal dary Ducha svatého, je má používat. Nemá se jimi pyšnit, aby se jaksi postavil na podstavec a říkal: „Podívejte, co mám, co já jsem dostal,“ ale má je používat. To je hlavní kritérium – být užitečný.

Pavel říká: „Jenom pod vlivem Ducha svatého někdo může říct: „Ježíš je Pán.“ Nám to nepřipadá tak zvláštní. Co je na tom tak divného? Všichni ti pohanští bohové, nebo jejich ctitelé si zakládali na tom, že ten jejich bůh, to jejich božstvo, ta modla, že je silný. A teď se dohadovali, kdo z nich, z těch bohů je nejsilnější, kdo je největší, kdo má největší moc. A Pavel říká: „Ježíš Kristus je skutečný Pán.“ To, že se stal Pánem se stalo paradoxem, kdy vzal kříž a nechal se na něj přibít. V této slabosti se projevila jeho síla, protože vstal z mrtvých. Proto je Pán. Je Pán proto, že všechny dary, které dostal od Otce, tak je používal – tři a půl roku, když tady žil mezi námi. Všechno to, co Ježíš dělal, nedělal proto, aby říkal: „Lidi, dívejte se na mě, obdivujte mě,“ ale dělal to proto, aby lidem ukázal, jak mu na nich záleží. Ježíš byl užitečný.

Bratři a sestry, možná nás tady toto velmi překvapí, ale Ježíš skutečně byl moc a moc užitečný pro všechny, kteří se s ním setkali, ať s ním byli chvíli nebo i delší dobu.

Ježíš Kristus je Pán. Ježíš Kristus není takovým tím pánem, který vybírá desátky, honí své poddané. V žádném smyslu. On je ten Pán, který se stará.

V listě Římanům apoštol Pavel rozvíjí další takovou myšlenku - že jsme byli přijati za Boží syny, za Boží děti. Je to myslím myšlenka, která nám pomůže osvětlit, jak se postavit tady k tomuto svátku oslání Ducha svatého. Zkusme se vžít do situace, že jsme malé děti a že jsme z nějakého důvodu přišli o oba své rodiče a že jsme to, čemu se říká sirotci. Ten sirotek zpravidla je v nějakém domově a má jedno přání – aby přišli dva lidé, kteří by řekli: „My tě chceme, ty budeš naše dítě.“ A když se mu to přání splní, tak ti, kteří tam přijdou a kteří řeknou: „My jsme od teď tvoji rodiče,“ vezmou ho k sobě domů a nepostaví ho někde do kouta a neřeknou mu: „Tady seď, do ničeho nemluv, buď zticha, nepleť se, ty jsi sem teprve přišel.“ Ale řeknou mu: „Ty jsi náš! Ty jsi náš a my s tebou počítáme. Ty se zapojuješ do toho všeho našeho života, do toho, co od teď budeme dělat. Ty tam máš své místo.“ Toto udělal Duch svatý, když přišel o Letnicích.

My říkáme, že je Pomocník, že je Utěšitel, Přímiluvce. To „Přímiluvce“ by se dalo přeložit, že je ten, který se modlí s námi. Pan Ježíš častěji vytykal pohanům, nebo i židům říkal, že si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov, že toho prostě mnoho navykládají, že zahlí Boha svými slovy. A on říká: „To přece není potřeba. Otec je na vaší straně, Otec ví, co potřebujete.“ Říká: „A teď vám dám ještě navíc Pomocníka, který bude s vámi volat k Otci, který se bude s vámi modlit.“

Bratři a sestry, zkusme si na to vzpomenout při našich modlitbách, že je tady Pomocník, Duch svatý, který se se mnou modlí, který se mnou volá k Otci, a že já nebudu vyslyšen proto, že toho hodně řeknu, ale že budu vyslyšen proto, že Otcí na mně záleží.

Odnesme si z této mše svaté tu myšlenku, že jsem to adoptované dítě, které si „někdo“ odvedl k sobě domů, postavil ho doprostřed a řekl: „A já s tebou počítám. A ty teď ke mně patříš, ty patříš do tohoto domu, ty jsi moje dítě.“ Takhle to o Letnicích řekl Duch svatý o každém z nás.

Ty jsi Boží dítě a Bůh s tebou počítá. Počítej ty s ním.

Jste Božím majetkem

P. Josef Havelka

11.06.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nejsvětější Trojice

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 4,32-34.39-40](#); 2. čtení [Řím 8,14-17](#); evangelium [Mt 28,16-20](#);

Bratři a sestry, když se řekne slovo „majetek“, tak tomu rozumíme. Téměř každý nějakou tu trošku má, ať už je to někdo starší nebo i mladší. Ale dneska jsme slyšeli právě, že všichni, jak tady jsme v kostele, tak jsme Božím majetkem a dokonce tam bylo použito slovo „jste blažení“, to znamená „jste šťastni, že jste Božím majetkem, že patříte Bohu“. Jsme šťastni tady z této pravdy, že patříme Bohu? No, je to otázka pro každého člověka, pro každého z nás. Víte, je to velmi důležité, že na této zemi existuje lid, který patří Bohu. Je to totiž lid, který přináší do tohoto světa obrovskou naději, nebo má přinášet obrovskou naději. Je to lid, který žije s Bohem a právě tou nadějí je Bůh. A Bůh přichází do tohoto světa právě skrze lidi. I toto by mělo být něco, co nás přivádí k radosti a ke štěstí, že máme takové důležité a pěkné poslání.

Když jsme se zaposlouchali do prvního čtení, tak si myslím, že to první čtení bylo adresované skutečně pro každého z nás na dnešní dobu, na to, co současně žijeme. My žijeme v době, která je taková nějaká, řekl bych smutná, která je hodně rozbitá, ve které probíhá mnoho myšlenkových proudů, které přináší do lidských srdcí zmatek. A první čtení nám říká, že vlastně ani ten, který patří Bohu, se nevyhne této době, ale neměl by zapomínat, jaké je jeho poslání. Tam v tom prvním čtení bylo krásně řečené, že máme vzpomínat na to, co Bůh vykonal v našem životě, v našem národě, v našich farnostech, prostě co Bůh konal v minulosti.

Dobře víme, že když přichází nějaké těžkosti, něco co nás zaměstná, tak zapomínáme často na to podstatné. Protože to, co nás zaměstnává, může být třeba nějaká starost nebo nějaké zlo, tak skutečně naplní veškeré naše možnosti a tam, kde nás to naplní, tak tam zapomeneme, že ten Bůh opravdu je s námi v našem životě. Víte, proto je důležité, abychom každý z nás měli v živé paměti události, které Bůh v našem životě vykonal, abychom, až přijdou situace nebo chvíle, které jsou obtížnější, abychom žili z tohoto vědomí, že Bůh byl s námi a stále s námi je – tak, jak je to řečené v evangeliu: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“

Křesťané, to jsou lidé, kteří se vrací ve svých myšlenkách do minulosti, kteří z té minulosti žijí, ale nežijí v minulosti. To znamená, že se nesnažíme prosazovat věci, které se žily třeba před padesáti lety, ale znamená to, že čerpáme z minulosti moudrost, čerpáme z minulosti život, čerpáme z minulosti a ze zkušenosti lidí to, jak Bůh se projevoval v jejich životě tenkrát a projevuje se stále. Tím jsme nadějí, že máme pohled zpět, ten nás vede ke chvále Boha, dává nám ale zároveň také i naději do současného života. Tak to je to, co nám chce říct první čtení.

Taková druhá skutečnost, nad kterou se můžeme zastavit, je dnešní slavnost Nejsvětější Trojice. My jsme si zvykli, a myslím si, že je to pravdivé, říkat, že Nejsvětější Trojice, to je tajemství. Tajemství, to znamená, že člověk určité pravdy nemůže proniknout svým rozumem tak, jak by chtěl. Ano, skutečně na to nemáme, abychom ty Boží věci a Boží pravdy pronikli svým rozumem tak, jak bychom chtěli, jak třeba pronikáme něco, co je kolem nás. A proto říkáme: „Je to tajemství.“ Ale zároveň si uvědomujeme, že někteří lidé, když se setkávají s tajemstvím, tak je to vyburcuje k tomu, aby do něho pronikali. Jestliže nás tajemství burcuje, tak můžeme říci, že stále více prohlubujeme svůj život s Bohem, protože nás to k tomu vede, abychom hledali, abychom znovu zjišťovali a objasňovali si pravdy, které už třeba ze života máme a známe. Někteří lidé samozřejmě, když stojí před tajemstvím, tak mávnou nad tím rukou a řeknou: „To já stejně nerozřeším, na to já stejně nepřijdu, tak proč bych se tím zabýval.“ Kdyby křesťan zaujal tento postoj, tak zůstane chudým člověkem.

Nejsvětější Trojice, to je skutečně tajemství, ale bratři a sestry, neznamená to, že by si Bůh s námi hrál na schovávanou. Je třeba říct, že všechno to, co je důležité pro naši spásu, pro náš pozemský život jistě také, tak všechno to jsme se dozvěděli skrze Ježíše Krista, to nám Bůh skutečně řekl. A také je potřeba říct, že nikdo z nás, žádný člověk, nemá na této zemi slíbeno, že všemu porozumí do posledního detailu. Ale můžeme říct, že každý z nás máme slíbeno, že když ve víře, naději a lásce vytrváme, tak spočineme v Boží náruči.

Jaký postoj může člověk zaujmout, když chce proniknout do Božích tajemství? Těch postojů je jistě více, ale já bych se zmínil asi o dvou.

Ten první postoj říká jeden světec - on to možná ještě není ani světec, tedy prohlášen za svatého, ale jmenuje se Izák Syrský. A on říká: „Duše vidí Boha podle toho, jak má čisté srdce.“ Chceme-li tedy proniknout do tajemství Boha, nutný předpoklad je čisté srdce. Východní otcové přirovnávají čisté srdce nebo duši ke studánce. Je-li voda průzračná, odráží nebe, proto všechno co k tomuto cíli, čistotě srdce vede, toho se máme chopit opravdu všemi silami. A to, co odvádí od té čistoty srdce, před tím máme opravdu utíkat jako před velkým nebezpečím a před velkou škodou.

To je taková první cesta, o které jsem se chtěl zmínit: abychom pronikali do Božích tajemství, aby nás ta Boží tajemství zaujala, nadchla, přiváděla k setkání, tak je důležité mít čisté srdce.

To druhé je možná trošku pochybnější (nebo jak to nazvat). O co jde? Četl jsem v jedné knížce (teď si nevzpomínám, jak se ta knížka jmenovala, ale možná jste to také někteří četli). V té knížce byl příběh o člověku, který šel přírodou a viděl tam na stromě hnízdo s malými vylíhlými ptáčky. Ti ptáčci byli slepí, byli čerstvě vylíhli a za chvíli se stalo to, že do toho hnízda přilétla ptačí máma a nesla ve svém zobáku nějakou potravu. A ten člověk, který to píše, tak říká, že i když ti ptáčci byli slepí, tak přesto vnímali, že je zde někdo, kdo je jim blízký a dokonce to projevili tím, že otevřeli zobáčky, aby přijali tu potravu.

A on končí ten příběh tím, že říká: „Díky tomu, že i když neviděli svoji ptačí mámu, ale díky tomu, že tak nějak „ptačím způsobem“ důvěřovali, tak díky tomu se jim za nějaký čas ty oči otevřely a dokonce vylétli z hnízda a žili svým vlastním ptačím životem.“

A toto je zřejmě také něco, co prožíváme právě ve vztahu s Bohem, ve vztahu k tomu Božím tajemství. Někdo, když to bude slyšet, tak může říct: „Ano, to jste celí vy křesťané, vy jste slepí. Vy slepě věříte.“ Ale bratři a sestry, není to pravda.

Slepá víra by byla tam, kdybychom skutečně prostě řekli: „Jasně. Prostě se to vždycky tak věřilo, tak to tak nějak uděláme, abychom nevybočovali.“ To by byla asi slepá víra. Ale tato víra není slepá tehdy, když je spojená s důvěrou v Boha. Konkrétně to tedy znamená, že i když Boha nevidíme vlastním okem, ale máme k Němu důvěru, tak se nám ty oči otevírají. Stále více poznáváme to Boží tajemství, stále více vstupujeme, díky Bohu samozřejmě, do Jeho života. Stále více pronikáme tajemství, před kterými stojíme.

A taková poslední věc je tady toto. Bylo to před časem. Byl jsem na světovém setkání mládeže v Římě před šesti lety. A tam byla velice taková zvláštnost, která mi rezonuje stále v mých myšlenkách. Tam se stala tato událost, že jsme čekali na setkání se svatým otcem, to byly dva miliony mladých lidí, a pěkně to tam šumělo. Prostě když papež přišel, tak všichni skandovali, vítali ho, zpívali a všechny takové ty hesla. A potom se stala taková zlomová situace v okamžiku, kdy svatý otec přistoupil k mikrofonu a říká krátkou větu: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ Krátká věta. A v jednom okamžiku, to je až nepochopitelné, celý tento zástup mladých lidí, ty dva miliony, v tomto okamžiku všichni ztichli. Říkal jsem si: „Proč tak ztichli?“ Vždyť vím třeba já ze školy (jsem ve škole), jak to dá práci uklidnit dvacet lidí. A tam dva miliony!

No bylo to zřejmě dané několika takovými věcmi. Jednak k nim promluvil někdo, kdo je má rád, a oni tu lásku vnímali. To je bezesporu. Potom to bylo patrně dané tím, že zaslechli slova, která toužili možná i ve skrytu svého srdce slyšet. A možná to také bylo proto, že těmto slovům rozuměli.

Bratři a sestry, denně vyslovujeme tuto krátkou větu „ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“, a říkal jsem si: „Rozumíme vlastně této větě? Rozumíme tomu, co vlastně říkáme a doprovázíme to určitým gestem, určitým znamením?“ Víte, to znamení kříže, které také zaznělo v tom evangeliu dnešní neděle, tak to je znamení, skrze které přichází do lidského života spása. Víme, že Pán Ježíš zemřel na kříži. Na kříž vzal naše hříchy, na kříži nás svou smrtí vykoupil – jistě také tím, že vstal z mrtvých. Když děláme právě to znamení kříže a říkáme: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého,“ tak to neznamená nic jiného, než že ta Boží spása, která se projevila v Ježíši Kristu, proniká každého z nás v této chvíli. Můžeme říci, že Bůh právě skrze Krista vykupuje a uzdravuje naše srdce od všeho toho, co v této chvíli, v této dnešní době je ve nás pokažené. Skrze toto znamení kříže Ježíš v nás uzdravuje náš rozum, naše myšlení, naše přání, naše touhy. Uzdravuje naše emoce a všechno to ostatní, co vlastně lidský život nese. Rozumíme té krátké větě „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“?

A tak bratři a sestry, toto je takových pár myšlenek k té dnešní neděli. Má nás tato neděle přivést k obrovské radosti, že patříme Bohu a že Bůh s námi počítá a že chce, abychom vstupovali do Jeho života, abychom všichni našli místo v Jeho srdci, aby toto srdce bylo pro nás velkým zdrojem nového života na věčnosti.

Amen.

Eucharistie dává život

P. Josef Havelka

18.06.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Těla a krve Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 24,3-8](#); 2. čtení [Žid 9,11-15](#); evangelium [Mk 14,12-16.22-26](#);

Bratři a sestry, máme dnes zaměřit své srdce k tomu tajemství, které nám Ježíš dává při poslední večeři. Dává nám své tělo a dává nám ho proto, aby každý z nás mohl z jeho přítomnosti, z jeho blízkosti se těšit, abysme mohli z jeho blízkosti a přítomnosti čerpat všechno to, co je důležité a potřebné pro náš lidský pozemský život.

Jistě by se dalo hovořit o mnoha věcech, ale zkusme si jenom připomenout některé. Když se podíváme do evangelia a pozorujeme události, kde se lidé setkávají s Ježíšem, kde spolu s Ježíšem stolují, tak vidíme, že se odehrávají opravdu velké nebo až úžasné věci. A to platí nejenom když Ježíš rozmnožil chleby a ryby, kdy se stal zázrak nasycení. Neplatí to jenom když byla třeba svatba v Káni galilejské, kdy Ježíš právě při té svatební hostině proměnil vodu ve víno, ale také to platí třeba, když Ježíš přichází na pozvání do domu farizeje Šimona a tam se setkává s hříšnicí, která přijde, aby Ježíše žádala za odpuštění. A také si můžeme připomenout nebo dát před oči ještě třeba událost, kdy Ježíš vstupuje do domu celníka Zachea, kde také vlastně tento celník Ježíše zve, ale kdy se při hostině odehrává to, že celník se obrátí. A to obrácení potom vyjádřil tím, že se rozhodl všechno to, co způsobil a nebylo správné, uvést na pravou míru a také mnoho ze svého majetku rozdat mezi chudé. Jistě máme před očima také událost, kdy Ježíš zasedá právě se svými učedníky při poslední večeři a zde i vidíme, že zase se odehrává něco velkého, něco důležitého. Ježíš totiž při té poslední večeři nabízí způsob, jak nadále mohou učedníci být s ním, jak se nadále s ním mohou setkávat a jak nadále mohou prožívat společenství s ním.

Můžeme říct, že v těchto všech událostech, které jsem vyjmenoval, vnímáme něco, co se dá označit jako změna života. Každý člověk, který seděl s Ježíšem u stolu, každý člověk, který přijal od Ježíše pokrm, tak každý člověk se nějakým způsobem změní. A víte, tím pokrmem nemusí být jenom chléb, ale bylo to třeba slovo, bylo to třeba i něco jiného, ale každý člověk, který je za jedním stolem s Ježíšem, tak tento člověk se mění nebo může měnit. Také i my vlastně, když vidíme všechno to, co se odehrává v evangeliu, tak také i my můžeme prožívat něco podobného. Má-li v našem životě dojít k nějaké proměně nebo změně, je třeba zaujmout také nějaký postoj podobný lidem, který zaujali za života Pána Ježíše. A tak když přistupujeme ke slavení eucharistie nebo když jsme zde v kostele u tohoto stolu, tak máme být velmi pozorní, vnímaví. Máme být přítomni duchem, máme být otevření, protože to je okamžik, kdy Ježíš nás chce obdarovat, ale také kdy nám dává ten dar „sám sebe“, abychom byli proměněni.

Jak to vlastně všechno působí? Před časem jsem se setkal s jedním děvčetem, které přišlo na školu k nám a byla krátce po konverzi. Ona podala takové svědectví, co pro ni eucharistie znamená. Tato dívka v dnešní době, zřejmě také vedena eucharistií, pracuje pro lidi, kterým tato společnost neotevřela svoji náruč, protože jsou to lidé problémoví. Ale tato dívka je tam šťastná. A ona říká: „Když jsem byla mladší, chápala jsem eucharistii jako samozřejmost. Prostě neměla jsem žádný těžký hřích, a tak proč bych nešla k přijímání, když jdou všichni? Vůbec jsem neuvažovala o tom, že by pro mě eucharistie mohla být něco více. Ale s odstupem času chápu eucharistii jako velkou milost, jako osobní setkání s Kristem, který naplňuje mé srdce a touží jej proměňovat ke svému obrazu. Touží po tom, abych se mu co nejvíce podobala tak, jak po tom toužím i já. Neznám žádný jiný a dokonalejší způsob přiblížení se ke Kristu, než skrze čisté srdce, do kterého vstupuje On, Pán skrze eucharistii. Eucharistie dává život, tak proč umírat?“

Toto svědectví, bratři a sestry, je velice hezké. Eucharistie dává život, tak proč umírat. A věřím, že kdybych se v této chvíli obrátil na každého z vás, byste šli sem na toto místo, abyste řekli to, co vy prožíváte s eucharistií, s Kristem, který je zde přítomný, který Vás provází ve vašem denním životě, určitě byste hovořili o mnoha věcech, o tom, jak ten Kristus je skutečně někdo, bez koho si váš život nedokážete představit. Ale myslím si, že je velmi důležité, abychom tohle svědectví podávali, i když nemusíme hovořit třeba takto nahlas přes mikrofon, ale abychom je podávali ve svém denním životě, že Ježíš, který je přítomný ve svátosti oltářní, v eucharistii, nás skutečně proměňuje.

Jak se to může stát? Chodíme každou neděli na mši svatou. Někdy také, pokud je to možné, chodíme na bohoslužbu i během týdne a možná je dobré připomenout, že při mši svaté jsou také dva momenty, kdy můžeme dojít toho proměnění. Abychom byli skutečně Kristem proměněni, je třeba mu to dovolit. Je třeba nabídnout mu svůj život. A potom při mši svaté jsou také ty dva okamžiky. Prvním okamžikem, kdy můžeme dojít k proměně, je to, co nazýváme proměňování. Přináší se dary chleba a vína a dávají se na oltář. Druhým okamžikem je potom samotné svaté přijímání.

Když přinášíme při mši svaté chleba a víno a dáváme je na oltář, tak vlastně každý z nás může (nebo lépe řečeno má) sám sebe, svůj vlastní život, to co prožíváme, přinést Bohu jako dar. A víte, tam je něco velice krásného, možná nám to uniká trošku, protože se třeba zpívalo a možná myslíme ještě na něco jiného, ale když kněz přijímá ty dary chleba a vína, tak se nad těmi dary modlí. Dobře víme, že je třeba přinášeni darů vnímat více, než hmotnou oběť. Vždyť tyto dary jsou plody země, na které vyrostly. Jsou také darem Božím, jsou plodem lidské práce. A když darujeme spolu s těmito dary svůj život, to co přinášíme, když ten svůj život také klademe s těmito dary na oltář, tak se vlastně i náš život může stát takovou obětí, která je milá Bohu.

A jaká je ta modlitba, o které jsem před chvílí hovořil? Kněz se modlí v jednom okamžiku: „Proto tě Otče pokorně prosíme, posvěť svým duchem tyto dary, které ti obětujeme.“ Víte, toto je důležitý okamžik. Ten kněz prosí nejenom za to, aby Ježíš proměnil chléb ve své tělo a víno ve svou krev, ale on vlastně prosí za každého z nás, kteří jsme se položili na oltář, prosí za každého z nás, aby život každého z nás byl proměněn. Každý z nás se v tomto okamžiku stává součástí Kristovy oběti. A víme dobře, že Bůh chce, abychom mu darovali opravdu celé své srdce, aby je mohl naplnit právě tím svým Božím duchem a aby nás za chvíli poslal do světa proměněné jako své služebníky a jako své učedníky.

Víte, to je něco velmi důležitého. Když jdeme na mši svatou, tak skutečně se setkáváme s Kristem a On nás proměňuje. Proměňuje tím, že kněz se za nás modlí, ale proměňuje nás také tím, že přijímáme Pána Ježíše ve svätém přijímání. A jak říká svätý Augustýn: „Staňte se tím, koho přijímáte.“

Měli bychom dost často přemýšlet o tomto velkém daru, který nám vlastně pomáhá k lidské proměně. Měli bychom přemýšlet o tom, proč nám vlastně Bůh tento dar dává a proč ho dává tomuto světu.

Setkal jsem se před časem, ještě když jsem byl severních Čechách, s jednou takovou farní obcí, která neměla mnoho lidí, ale měli obrovský kostel a ten kostel tak, jako to bývá v těch severních Čechách, tak byl velmi zanedbaný a to z toho důvodu, že samozřejmě nebyly finanční prostředky. Ale co tam bylo zvláštního, bylo to, že ti lidé (bylo jich asi sedm v tom kostele), tak když nestačili na údržbu celého kostela, toho Božího domu, tak si vyzdobili a vylíčili ten přesbytář, kde je obětní stůl, kde se přináší nejsvětější oběť, a to byl prostor, který byl úžasně vyzdobený, čistounký, prostě zářil. A tento prostor takto upravený hovořil o tom, kdo pro tu trošku lidí, kdo je Kristus.

A tak bratři a sestry, kéž vždycky, když se scházíme na setkání s Ježíšem, vždycky když zasedáme k jednomu stolu s Ním, když přijímáme pokrm, tak věřme, že Bůh opravdu dělá velké věci, že i v našem životě tyto velké věci může udělat a nebojme se opravdu mu nabízet celý náš život. Jednak proto, abychom i my se stávali obětí ustavičnou, živou, ale také proto, aby nás opravdu proměnil v takové lidi, jaké vlastně od nás očekává, že budeme.

Ať se tak stane.

Snažte se, aby váš život byl hezký

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
25.06.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
12. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Job 38,1.8-11](#); 2. čtení [2 Kor 5,14-17](#); evangelium [Mk 4,35-41](#);

Příběhy pronesené během mše svaté především k dětem, které měly své první svaté přijímání.

Jeden pán jednou šel na cestu. Potkával spousty lidí a jednou taky přicházel do jednoho města a cosi tam stavěli. Teď tam viděl dělníky, jak tam pracují. Přišel k prvnímu a říká: „Co tady děláš?“ Bylo vedro, ten pán měl kladivo a tloukl do kamene. Otřel pot a říká: „Nevidiš? Tluču do kamene. Vůbec mě to nebaví, ale co mám dělat?“

Náš pán šel o kus dál a tam byl člověk, který dělal úplně to stejné, taky kladivem tloukl do kamene. A on mu říká: „Co děláš?“ „Vydělávám na živobytí. Mám doma manželku a tři děti, musím je nějak uživit. Chodím do práce každý den osm hodin.“

Náš poutník na to neřekl nic a šel zas dál. Tam byl třetí a on mu říká: „Co děláš ty?“ Taky tloukl kladivem do kamene. A ten říká: „Nevidiš? Já stavím chrám, kostel, katedrálu. Bude to ozdoba celého našeho města. Už se na to všichni těšíme.“

Ti všichni tři dělali to stejné, ale každý z nich to dělal nějak jinak, měl k tomu jiný postoj. I my jsme třeba celý ten školní rok dělali věci, které nás třeba možná nebavily. Možná jsme si říkali: „K čemu to je?“, když jsme seděli nad úkoly, když jsme chodili na přípravu, když jsme vyplňovali archy. K čemu to je? Abychom postavili chrám, abychom postavili něco krásného.

Bratři a sestry, je to i pro nás k zamyšlení. I my často děláme věci, které jsou nám nepříjemné. Ty věci nemůžeme změnit, ale můžeme změnit svůj postoj k těmto věcem, aby to pro nás nebyla dřina, námaha, ale abychom i my stavěli chrám.

Teď se postavíme a v duchu celý ten svůj život, tu dřinu, to otloukání těch kamenů svěťme Pánu a poprosme ho, aby se z toho stal chrám.

Druhý příběh je o jedné úplně obyčejné rodině a jedné vázičce. Tady ta naše rodina žila v malém domku ve městě a u domku měli zahrádku. Ta zahrádka je v tom příběhu dost důležitá. A v té rodině bývá, jak to taky bylo, táta, máma a několik dětí. Ale stalo se, že táta přišel o práci a měli dost málo peněz a tak přestali svůj domek spravovat. Za chvíli měli oprýskaná okna, začla se jim loupat omítka ze stěny, zahrádka začla zarůstat plevelem, nikdo se o ni nestaral, potom už ani neumývali okna a moc neuklízeli a chodili a docela dost si naříkali a stěžovali si, jak je ta doba zlá.

A jednou jedno z těch dětí, jmenovalo se Honzík, šlo do města. Chodil po městě a dostal se na tržnici. Tam byly různé obchody, obchůdky, stánky a on se díval, co tam všude je. Moc se mu to líbilo. Neměl moc peněz, tak se jenom díval. A jak tak chodil a prolézal to, tak se dostal do jednoho takového obchůdku, říká se tomu vetešnictví, kde se prodávají staré věci, které už nikdo nepotřeboval a třeba je prodal. A teď tam uviděl vázičku. Nebyla drahá, protože byla úplně obyčejná.

Říká si: „Co kdybych ju koupil?“ Vytáhl peníze, těch pár drobných, co měl v kapse, a vycházelo to tak akorát. A říká si: „No, nevím. Doma mně možná vyhubují, že jsem utratil všechny své peníze. Táta mi nedá žádný, ani máma. Oni nemají.“ A pak říká: „Jo, koupím.“

Tak šel a řekl prodavači, že chce tu vázičku. Prodavač byl starý pán, usmál se, ještě mu trošku slevil a když mu ji balil do papíru, tak říká: „Ta vázička je kouzelná, dávej na ni pozor.“

Honzík nevěděl, proč by vázička měla být kouzelná, ale šel domů, doma ji vybalil z papíru a postavil ji na stůl. Uviděla ji maminka a řekla: „To je hezká vázička.“ Vzala kousek hadříku a vázičku vyleštila, umyla. Vázička byla skleněná a krásně se leskla.

Když maminka uviděla tu vázičku, tak si řekla: „Jejda, ona by byla hezká na sluníčku a my máme špinavá okna.“ Umyla okna.

Když to uviděl tatínek, tak říká: „No, k nám sem jde krásné světlo oknem, ale ty zdi už jsou špatné. Už to chce vymalovat, opravit omítku.“ Vymaloval, opravil omítku.

A zapojili se další. Honzíkova sestřička Maruška se podívala na zahrádku a říká: „Tam je plevel. Máme domeček hezký, ale zahrádka je škaredá.“ Vytrhala plevel a nasela tam semínka. Další sourozenci se přidali. Natřeli okna, chodili zalévat semínka. Trvalo to nějakou dobu a ze semínek vyrostly květiny, a když z nich byly květiny, tak Maruška je natrhala a dala je do té vázičky.

A teď si Honzík uvědomil, co říkal ten pán: že vázička je kouzelná. V čem bylo její kouzlo? V tom, že ta vázička jim řekla: „Snažte se. Snažte se, aby váš život byl hezký, aby to kolem vás bylo hezké, aby vy sami jste byli hezcí. Nejenom tím, že budete mít hezké šaty, ale že budete hezcí uvnitř, že budete hezky mluvit a hezky se chovat.“

Dneska je všechno taky takové nazdobené. I ta dnešní slavnost nás vyzývá k tomu, abychom byli hezcí – navenek i uvnitř. Ale má nám to vydržet i zítra, pozítřku, prostě pořád. Z té slavnosti máme žít, máme být hezcí, máme proměňovat to kolem sebe. Takže ať se nám to daří.

Potřebujeme jeden druhého

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.07.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

13. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 1,13-15; 2,23-24](#); 2. čtení [2 Kor 8,7.9.13-15](#); evangelium [Mk 5,21-43](#);

Bratři a sestry, svatý Pavel, jak jsme o tom slyšeli ve druhém čtení, organizoval sbírku pro chudé křesťany v Jeruzalémě. Tady ta sbírka byla někdy kolem roku 56, 57 po Kristu a víme, že jeruzalémská církevní církev byla taková zvláštní, a sice v tom, že ti lidé se dělili o svůj majetek. Prodávali pole, prodávali domy a za ty ztržené peníze vlastně žili společně.

Jeruzalémská církevní obec byla, můžeme říct, bohatá duchovně, odsud se začalo šířit evangelium, ale byla chudá, pokud jde o ty hmotné statky. Vidíme tady v tomhle zase jakýsi záměr, nebo takové působení boží, aby oni nebyli pyšní, aby si neřekli: „Tak my jsme lepší. Odsud to tady začalo, od nás to začalo. My jsme úplně ti nejlepší.“ I oni, přestože na tom byli dobře duchovně, potřebovali hmotnou pomoc od těch druhých. A to je taková jedna z těch hlavních myšlenek, které Pavel zdůrazňuje při pořádání téhle sbírky: potřebujeme jeden druhého, jeden druhému můžeme být prospěšní.

Když se řekne sbírka, nás hned napadnou peníze. Ale oni v té době to dělali jinak. Tam šlo i o hmotné věci. Vlastně i při každé mši svaté, když se vybíralo, tak to nebylo tak, že by někdo obcházel s košíkem, ale ten, kdo chtěl něco dát, tak šel dopředu, dal to biskupovi, biskup to dal jáhnům a ti jáhni to rozdělovali tak, jak bylo potřeba. A šlo často o věci hmotné, hlavně třeba oblečení (boty tam nenosil skoro nikdo). Potom šlo o jídlo.

Vůbec vlastně i při té mši svaté až v tady v tom okamžiku, co donesli lidé, se rozhodovalo, který chleba a které víno bude použito při mši svaté, při liturgii. Vybrali z toho vždycky to nejlepší.

Svatý Pavel, když organizuje tuhle sbírku, tak chce připomenout Korintňanům, že oni mohou přispět jeruzalémským a jeruzalémští mohou zase přispět jim. Používá pro to citát z Druhé knihy Mojžíšovy (byla to poslední věta): „Kdo nasbíral mnoho, tomu nepřebývalo, a kdo málo, neměl nedostatek.“ Je to citát z okamžiku, kdy židé jsou na poušti a živí se manou. Každý den chodili a sbírali manu. Sbírali všichni, ale potom se odměňovalo, každý dostal dávku na den. Bylo to několik litrů, to byl takový hrnec, a když někdo měl málo, tak mu přidali. Když měl někdo moc, tak zase mu sebrali ve prospěch těch druhých.

Ze strany Boží tam bylo takové další jakési omezení, a sice mana vydržela jeden den. Když si ji někdo schoval, jak se říká zakřečkoval, zaškludil do druhého dne, tak se mu zkazila. Ze strany Boží tam šlo o takovou jakousi výchovu, a sice aby Izraelité si uvědomili: „Bůh se o nás stará každý den. Nenechá nás na holičkách. Ta mana zítra zase přijde. My tomu musíme věřit. Musíme důvěřovat, ale potom taky musíme pro to něco udělat. Každý den ji musíme sbírat.“ A tady o tyhle dvě věci, to znamená o tu víru a důvěru na jedné straně, a lidskou snahu nebo spolupráci na druhé straně, jde Pánu Bohu především.

Pavel, když chce pohnout Korintňany k tomu, aby nebyli sobečtí, tak říká: „Uvědomme si, že přišel Ježíš, Boží syn, aby se s námi rozdělil.“ Ale na druhé straně Ježíš, Boží syn, spolupracoval s lidmi. Bral od nich. Oni mu poskytovali střechu nad hlavou, jídlo, pomoc. A on to všechno bral od nás lidí. Neřikal: „Já to nepotřebuju, já se bez toho obejdu,“ ale s pokorou to přijal.

Víte, na světě jsou dva extrémny – extrém lidí, kteří říkají: „Nepotřebuju nikoho, nic. Od nikoho nebudu nic brát. Všecko, co jsem si udělal, čeho jsem se domohl, tak toho jsem se domohl vlastníma rukama a vlastní pílí. Nebudu nikomu zavázán.“ Zní to hezky a není to pravda. Je to hodně nafoukané, hodně pyšné a není to pravda. Není takový člověk, který by se obešel bez pomoci druhých. I kdyby se nakrásně obešel bez pomoci druhých lidí, bez pomoci Boží se neobejde. Ruce, hlavu jsme si nedali my sami, to jsme dostali. Šikovné ruce a chytrou hlavu, to jsme dostali.

Takže je to chyba myslet si, že si stačím sám. Na druhé straně se zase setkáváme s názorem, že někdo pomyslně natáhne ruku a řekne: „Dejte mi, starejte se o mě.“ Často se s tím dneska setkáváme. Jsou sbírky na všechno možné. Apoštol Pavel říká: „S tou sbírkou do Jeruzaléma to takhle není. To není tak, že by jeruzalémští jenom brali, že by jenom natáhli ruku a řekli: „My jsme chudší, tak se o nás starejte.“ I ti Jeruzalémští zase přispívají něčím jiným. Má dojít k vzájemnému vyrovnání.

Bratři a sestry, co teda máme dělat, jak my se máme v životě chovat? Jednak máme mít teda ten postoj Pána Ježíše: „přišel se rozdělít“, ale máme mít i jeho postoj v druhém tom směru: „přišel přijmout nás lidi“. Máme vždycky se zamyslet nad tím a říci: „Tak, co já mohu přinést do farnosti a čím mě ta farnost obohacuje?“ Když někdo jenom nadává a říká (ted' nemluvím o naší farnosti): „U nás je všechno špatně. To tam v té druhé farnosti, tam to funguje, tam je to ...“, tak se mi to nelíbí a vždycky si říkám: „A člověče, co tys udělal pro to, aby tam, kde jsi, to taky fungovalo? Co jsi tam přinesl?“ Vždycky je zapotřebí vidět to dobré a vědět, co já tam přinesu, co já tam dám, o co se rozdělím.

Když mluví apoštol Pavel o té sbírce, nemá na mysli to, že bude někdo obcházet s kloboukem a vybírat peníze, ale má na mysli to, že jeden druhému poskytne to dobré a pěkné, co poskytnout může, to dobré, co má.

Takže dívejme se na to i my takhle. Dívejme se na naši farnost v tom směru, co je tady pěkné, čím mě ta farnost obohacuje a dívejme se na to i z té druhé strany, co já do té farnosti přinesu, aby byla ještě pěknější, ještě krásnější.

Všichni pokřtění musí být hlasateli evangelia

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.07.2006 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 61,1-3](#); 2. čtení [2 Kor 4,1-2.5-7](#); evangelium [Lk 10,1-9](#);

Bratři a sestry, vždycky, když je nějaký velký svátek, tak je těžko o tom mluvit, kázat, protože je tady nebezpečí, že člověk sklouzne do nějakých frází, a troufám si říct, že ten svátek svatých Cyrila a Metoděje je jeden z nejvýznamnějších svátků tady u nás na Moravě, mám na mysli svátku lidí.

Mluvíme o dvou lidech, kteří se dali do služby evangelia. Mluvíme od dvou vyjímečných lidech, to je potřeba si uvědomit. Byli to lidé, kteří měli tu schopnost „dávat druhým“, říkáme, v hrdinském stupni. Byli to dva lidé, kteří skutečně dokázali pro evangelium ztratit úplně všechno, svůj osobní život. Dokázali rozdávat mnohem víc, než my.

Když na ně vzpomínáme, máme za ně děkovat a máme si z nich brát příklad. A tady se dostáváme už k té otázce: „Jak to, že oni to dokázali? Jak to, že byli takoví, jací byli?“ Uvědomme si, že i oni potkali ve svém životě mnoho nepřátel. Byli tam lidé, kteří jim záviděli, byli tam lidé, kteří jim škodili, byli tam lidé, kteří na ně donášeli, křivě proti nim svědčili. Zkrátka a dobře, bylo to úplně stejné jako v naší době, jako dnes.

Kde brali sílu k tomu, co dělali? Odpovědí nám může být dnešní druhé čtení. Odpovědí nám mohou být všechny ty texty, které jsme dnes četli, ale v tom druhé čtení slyšíme příklad apoštola Pavla.

Víte, dost často se říká, že Cyril a Metoděj předběhli dobu a že to dělali způsobem, kterým se to dělá dnes. Já bych řekl, že to bylo přesně naopak. Oni zůstali u kořenů, oni hlásali evangelium a dívali se, jak to dělal Pán Ježíš a jak to dělali ti, kteří byli kolem Ježíše. A v tom je ta síla, že oni vybrali z těch kořenů a z té tradice to nejlepší, co bylo a podle toho jednali.

Co to bylo tady toto? Za prvé apoštol Pavel, když mluví o hlásání evangelia, tak zdůrazňuje to, že všichni pokřtění jsou zároveň hlasateli evangelia, že tady není nějaká skupina lidí, kteří jsou hlasateli a druhá skupina, kteří jsou posluchači. Ale říká: „Všichni pokřtění musí být zároveň hlasateli evangelia. Potom se evangelium bude šířit.“ Jestliže někdo z těch pokřtěných řekne: „Já si na to netroufám, já nemám dost škol, já tomu tak dobře nerozumím, já to nechám na někom jiném,“ tak už to není ono. Ne všichni jsou hlasateli evangelia stejným způsobem, ale každý na svém místě má být hlasatelem evangelia. Protože prvotní církev to takhle chápala, proto se také šířila mnohem rychleji. Pak se to šíření zastavilo, když začali tady existovat lidé, kteří to měli „za úkol“. To je první věc.

A druhá věc. Pán Ježíš, a po něm i apoštolové, hlásali evangelium srozumitelným způsobem. Nejde jenom o to, že mluví jazykem stejným, jako ten, kdo mě poslouchá, ale že to hlásám způsobem, aby to ten posluchač mohl pochopit, přijmout.

Každá doba má své otázky, v každé době se lidé ptají a evangelium na tyto otázky odpovídá, ale ne vždycky je to zřejmé. Cyril a Metoděj dokázali našim předkům odpovědět na jejich otázky. Za pomoci evangelia jim dokázali odpovědět to, co naše předky trápilo. Bohužel dneska my žijeme v době, kdy kolem evangelia je mnoho frází, kdy mnoho vět z evangelia už se nám zdá takových všedních, mnoho vět z evangelia nám připadá, že už v naší době neplatí. Ale není to pravda. I my se potřebujeme vrátit k těm kořenům, k té tradici v tom nejlepším slova smyslu a uvědomit si, že evangelium je stále platné a stále živé. Ale na nás je, jakým způsobem o něm budeme mluvit a jakým způsobem budeme mluvit a jakým způsobem ho budeme zvěstovat v naší době.

Říká se, že v naší době je mnoho hlasatelů, ale že tito hlasatelé odpovídají na otázky, které si nikdo neklade a naopak, že neodpovídají na otázky, které si lidé kladou.

Když se vrátíme k tomu druhému čtení, hnedka třeba k té první větě, kde Pavel říká: „Když jsme pověřeni službou, nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože nám Bůh milosrdně pomáhá.“ Mnoho lidí dnes trpí malomyslností, mnoho lidí má strach. Strach, že budou nemocní, že přijdou o zdraví, strach z toho, že ztratí zaměstnání, strach, že přijdou o střechu nad hlavou, strach z všeho možného. Mnoho lidí si říká: „Stejně, ať udělám, co udělám, stejně to nemá cenu.“ Mnoho lidí o sobě pochybuje, mnoho lidí pochybuje vůbec o tom, že má smysl se o něco snažit tady na tomto světě. A Pavel říká: „Nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože nám Pán milosrdně pomáhá.“ To je odpověď! To je to, co říkal i Ježíš, celých tří a půl roku tohle říkal pořád dokola všem svým posluchačům: „Bůh o vás ví. On se o vás stará, ale vy to musíte přijmout.“

A teď to dál pokračuje. Pavel třeba říká: „Nehlásáme sebe, ale kážeme, že Ježíš Kristus je Pán. My však jsme vaši služebníci kvůli Ježíši Kristu.“

Cyril a Metoděj vykonali velké dílo. Když člověk dělá něco velkého, je v nebezpečí, že si to přivlastní a že to bude považovat za svoji zásluhu, protože lidé, kteří jsou kolem tohoto „vedoucího člověka“, tak k němu přicházejí, poplácávají ho po ramenu a říkají: „Ty jsi dobrý, ty to fakt umíš. Kdyby nebylo tebe, tak to by prostě neexistovalo.“ A Cyril s Metodějem dokázali říct: „To nejsme my. My hlásáme Ježíšovo evangelium.“ Tak jak to říká Pavel: „My jsme vaši služebníci, my jsme vaši bratři.“

A tak se stalo to, že oni zůstali hlasateli evangelia, že se z nich nestali žádní „vůdcové“ nějaké myšlenky, že to nesklouzlo do nějakého lidského hnutí, že se z toho nestala nějaká diktatura nebo něco takového, ale že to zůstalo na rovině evangelia.

Apoštol Pavel tady říká: „Ježíš Kristus je Pán.“ Ten Pavel tím chce říct, že je ten, který může pomoci. Jak jsem říkal, v dnešní době mnoho lidí o sobě pochybuje, mnoho lidí hledá smysl života, mnoho lidí má mnoho otázek, na které jim my nejsme schopni odpovědět, mnoho lidí se bojí. A teď co s tím? My nejsme schopni toho druhého zbavit strachu, ale můžeme ukázat na někoho, kdo to může, kdo může dát ten smysl všemu tomu našemu snažení, celé té naší existenci na tomto světě, a to je Pán.

Apoštol Pavel nakonec říká: „Poklad víry máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám.“ Bratři a sestry, i téhle věty si Cyril s Metodějem byli velmi vědomi, že to nestojí na nich, že i oni byli obdarováni. A tenhle dar, který dostali, tak oni o něho pečovali a dávali ho dál.

Bratři a sestry, od nás se nečeká, že budeme mít ty vlastnosti, které měli Cyril a Metoděj v takovém tom hrdinském stupni, ale čeká se od nás, že i my budeme ochotni se dělit o to, co máme, že i my se budeme starat o svůj poklad víry a že se ho budeme snažit předat dál tam, kde jsme. Ono je to nejtěžší, ale je to taky nejvíc potřebné. Je nejtěžší být prorokem doma, na svém místě, tam, kde jsme, ale tam to také může přinést největší plody a největší užitek.

Když dnes mluvíme o Cyrilu a Metodějovi, tak si máme uvědomit toho, že oni nám předali to, co považovali za nejcennější – víru, evangelium. Je to to nejcennější, co máme, my všichni, jsme tím bohatí. Takže se o ten poklad starejme a předávejme ho dál.

Velebí má duše Pána

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
09.07.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
14. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 2,2-5](#); 2. čtení [2 Kor 12,7-10](#); evangelium [Mk 6,1-6](#);

Položím vám pro začátek takovou otázku: co si myslíte, že dělá farář celý den? Mnoho lidí si myslí, že takový farář si od rána do večera připravuje kázání. Mě v tom utvrdil zase včera jeden telefonát dopoledne. V tom telefonátu šlo o to zjistit, jak budou dneska mše svaté, a mezitím zazněla taky omluva: „No, ty už si určitě připravuješ kázání.“ A když někdo přijde s tím, že „už si určitě zas připravuješ kázání“, tak mně se vybaví dva takové momenty.

Jeden, když jsem byl ještě malý kluk a moji rodiče pomáhali stěhovat jednoho novokněze. Ten novokněz se tam motal mezi těma krabicema a tak, a chtěl pomáhat a rodiče toho novokněze ho pořád odháněli se slovy: „Pepánku, nech toho a běž si připravovat kázání.“

Druhý takový moment, to už jsem byl v Římě a přijel jsem buď na Vánoce nebo na Velikonoce. Vypomáhal jsem v jedné farnosti v Brně a z té farnosti měli přenášet mši svatou přes Proglas do rádia. Místní pan farář si připravoval kázání, děcka ho tam hledaly a říkají: „Kde je farář?“ A jeden říká: „Sedí v kanceláři obložené knihama a smolí kázání. Ani tam nechod, asi mu to moc nejde. Je hrozně nervózní.“

A tak až najdete faráře, který od rána do večera chystá kázání, tak mi řekněte, já se na něho půjdu taky podívat.

Já vám řeknu, co jsem dělal minulý týden. Začlo to ve středu. Ráno jsem chtěl zapnout mobilní telefon a ono nic. Odešel, úplně. No a pokračovalo to v pátek. Měl jsem nějaké pojiždky, vrátil jsem se, přijel jsem ke kostelu, že půjdu nakoupit, nakoupil jsem, vrátím se ke kostelu, chci nastartovat a vůbec nic. Ještě bych měl teda říct, že jak bylo vedro, tak jsem měl na sobě tričko a kraťasy, tak jsem chodil okolo toho auta, a tedka jel na kole nějaký pán. Já jsem stál pod tím zákazem, on se tak na mě podívá a říká: „Tady sem se nesmí jezdit, co tady děláš?“

A včera půl dne už jsem přemýšlel, kde seženu novou baterku do auta. Ale díky jednomu dobrým známým už ji mám, protože taky jsem uvažoval o tom, komu zavolám do Lažánek, aby si pro mě přijeli, kdyby to auto nejezdilo.

Proč vám to celé říkám? Ono to souvisí s dnešním druhým čtením, i když to tak nevypadá. Někteří lidé v Korintě (musím ještě předeslat, že to byli lidé, kteří neměli rádi svatého Pavla, byli to vlastně jeho nepřátelé), tak rozsávali mezi Korintány takovéto otázky: „Co ten Pavel celé dny dělá? Odkud on vlastně přišel? A co on je zač?“

Svatý Pavel jednak Korintány učil, radil jim, ale když na to přišlo, tak svatý Pavel se nebál i nařídít, prostě říct: „Tohle udělejte,“ anebo zase naopak: „Tohle nedělejte.“ A jak to tak bývá, když někdo někomu něco nařizuje, dost často narazí. A Pavlovi nepřátelé říkali: „No, on není jeden z dvanácti. To není ten apoštol, který by chodil s Pánem Ježíšem. Tak kde vůbec vzal tu autoritu, že tady může rozkazovat? Jak si to dovoluje?“ A svatý Pavel na to odpovídá právě tady ve druhém listě Korintánům. Jednak tam připomíná, že po Korintánech nikdy nechtěl, aby ho živili, že se živil prací vlastních rukou, i když by měl nárok na to, aby se o něho starali, ale že to po nich nechtěl.

A potom tam Pavel píše o sobě, kdy líčí svoje duchovní zážitky, řekli bychom duchovní život. Mluví o své modlitbě, o zjeveních, kterých se mu dostalo od Pána, od Ježíše Krista, a končí tím, co jsme dneska četli, co jsme slyšeli, kdy říká: „Přes to všechno, co jsem obdržel, přes všechny dary, přes všechny milosti, mě Pán udržuje v pokoře. Byl mi dán do těla osten.“

Badatelé Písma svatého dva tisíce let přemýšlejí o tom, o co se tady jedná, co to asi může být. Někteří říkají, že to byla taková jako povahová slabost, něco třeba v tom smyslu jako když někdo mlsá a nemůže se ovládnout nebo tak. Ale mnohem víc těch badatelů se právě kloní k tomu, co jsme slyšeli v dnešním komentáři, že to byla nějaká nemoc. Někteří říkají, že to byla padoucnice, ale většina dnešních badatelů se kloní k tomu, že to byl buď nějaký druh malárie nebo nějaká oční infekce, která se pravidelně opakovala. A vlastně tady tato nemoc Pavla vždycky po určité době vyřadila z činnosti, nemohl fungovat, nemohl dělat to, co vlastně bylo jeho posláním – hlásat evangelium. A všichni to viděli. Všichni viděli, že prostě Pavel přes to všechno, co dostal od Boha, je naráz slabým člověkem a nemůže poručit své nemoci, nemůže se jí zbavit.

Bratři a sestry, nám to může připadat takové tvrdé od Boha. Pavel se dal celý do služeb Bohu, třikrát prosí za to, aby ho Pán zbavil tohoto kříže, této slabosti, a ono nic. Proč to tak je? Proč to Pán takhle dělá?

Proč? Všichni to známe, všichni zažíváme tu situaci podobně. Každý z nás má nějakou slabost, nějakou nectnost. A když chodíme ke zpovědi, tak si třeba někdy řekneme: „Tak já se toho zbavím. Už mě to nebaví to tam pořád dokola říkat, žalovat na sebe, já se toho zbavím.“ A člověk si začne dávat pozor. Začne na to víc myslet, soustředí se a daří se. Daří se, trvá to třeba půl roku, rok a člověku se podaří se této nectnosti, tohoto zlého návyku zbavit. A potom se začne člověk věnovat něčemu jinému, soustředí se na něco jiného. A přejde třeba další rok a člověk si „s hrůzou“ uvědomí a řekne si: „A vždyť mně se to vrátilo. Já jsem tam, kde jsem byl před tím. Jak je to možné?“

Jak je to možné, proč to je? Protože tím Pán vychovává naši pokoru. Kdybychom se zbavili všech svých chyb, všech svých nedokonalostí, začli bychom být pyšní a říkali bychom si: „Bože, my Tě nepotřebujem. Já jsem schopen, já se toho dokážu zbavit vlastními silami.“ Ale to, že se nám to vrací, tak nám Pán připomíná a říká: „Človíčku, potřebuješ mě, moc mě potřebuješ.“ A tohle pochopil i svatý Pavel. Svatý Pavel si před Korintány nehraje na žádného supermana, na nějakého vyjimečného člověka v tom směru, že by neměl ty slabosti, ty chyby.

Když se podíváme do lidských dějin, tak zjistíme, že všichni diktátoři, všichni ti vůdčové tajili svoje slabosti. V životopisech to bylo zamlčováno a píší se tam jenom klady. Často jim tam připsují i vlastnosti, které tito lidé neměli. Dělal tam z nich různé génie, že prostě zvládali všechno. Není to pravda.

Pavel naopak říká: „Mám svoje chyby, svoje slabosti a chci, abyste to věděli. Chci, abyste věděli, že i se slabým chybujícím člověkem Bůh počítá a volí si ho za hlasatele svého evangelia. Ale na druhou stranu zase tady to, když Pavel

říká: „Spíše se budu chlubit svými slabostmi,“ to neznamená, že by člověk mohl omlouvat svoji neschopnost, že by se člověk mohl na všechno vykašlat, že by mohl zlenivět a říct: „No, on to Pán Bůh doplní.“ Ne. Tady tato Pavlova věta, ten úryvek, který jsme teď četli, přesně odpovídá Mariinu chvalozpěvu, to, čemu říkáme Magificat, Velebí má duše Pána. Proč? Protože povýšil ponížené, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Pán dělá tuto záměnu. Těm, kteří spoléhají na sebe a kteří jsou pyšní, se to dřív nebo později vymstí. Ale ten, kdo spoléhá na Pána, může počítat s jeho pomocí. Ale co to znamená „spoléhá na Pána“? To taky znamená ze své strany udělat to, co mohu, to, na co stačím.

Bratři a sestry, takový jednoduchý příklad, takový jednoduchý příměr: když chce někdo se napít třeba ze studánky, tak z rukou udělá mystičku, dá je k sobě. Nedá je od sebe a neroztáhne je, to by žádnou vodu nenabral. I my, když chceme spoléhat na Boží pomoc, tak musíme udělat to, co my udělat můžeme, musíme udělat to, na co stačíme. A potom? Potom to můžeme říct jako Pavel nebo jako Maria. To už je jedno. Ale vždycky si můžeme být jistí, že On bude s námi. My uděláme to, na co stačíme, On doplní to, na co my už nestačíme.

Skrze nás Bůh působí

P. Mgr. Jiří Buchta

16.07.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

15. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Am 7,12-15](#); 2. čtení [Ef 1,3-14](#); evangelium [Mk 6,7-13](#);

Bratři a sestry v Kristu, já bych nejprve tak trochu „tůkl“ na evangelium minulé neděle, trochu bych ho připomněl. Vzpomeňte, bylo to, jak Pán Ježíš došel do Nazareta, tam kde vyrůstal, mohli bychom skoro říci do svého rodiště, i když Pán Ježíš se narodil v Betlémě. Mohli bychom říci, že jakýsi velkolepý začátek jeho veřejného působení tam končí, Nazareťané ho nepřijímají. A tam je naznačeno, že vlastně Mesiáš Ježíš bude odmítnut od vyvoleného národa. Je to jakási předzvěst v tom Nazaretě, ale Pán Ježíš se tím netrápí.

Ale ještě bych chtěl říci jednu věc. Jestli si vzpomenete, oni tam ti lidé říkali: „Jaké mocné činy se to dějí skrze něho.“ Všimněte si, oni to dokázali vidět, ty mocné činy, mluvilo to o Boží moci v Ježíši Kristu, a přesto ho odmítli. Víte, tady nás to může vest k poznání, že nakonec, jestli někdo přijme nebo odmítne Boha, nebude na základě rozumnosti nebo takové logiky, že člověk je schopen poznat Boží působení, schopen Boha přijmout, ale bude to na základě nějakých vnitřních postojů, které si člověk, každý ve svém životě ve svém srdci vytváří. Ale Pán Ježíš se tím odmítnutím netrápí a dokonce můžeme říci, že dnes, jak jsme slyšeli v evangeliu, rozesílá své učedníky. Krista to nebrzdí, naopak posílá a apoštolové se stávají jeho spolupracovníky, aby roznesli evangelium, radostnou zvěst, do tehdejší Palestiny.

A ještě bych připomněl (ono to souvisí s tím dnešním evangeliem), první čtení minulou neděli bylo z knihy proroka Ezechiela, kdy ten Ezechiel je poslán a Bůh mu říká: „Synu člověka, běž a prorokuj. Jestli ti lidé tě neuposlechnou, to bude jejich věc, jejich problém, oni se za to budou zodpovídat. Ale ty splníš své poslání, ty sám sebe zachráníš.“

A všimněte si, jakási lehkost (je důležité si říci, budeme dnes mluvit o tom, že jsme posláni zvěstovat Boží království), jakási lehkost, protože se člověk setkává s odmítnutím, nezaznává jenom u toho proroka Ezechiela - „netrap se tím, když tě neposlechnou“, ale zaznává to i v dnešním evangeliu. Kristus upozorňuje apoštoly, že prostě budou místa, kde apoštolové nebudou přijati, budou odmítnuti.

Pán Ježíš, když byl v Nazaretě odmítnut, evangelista Lukáš se zmiňuje, říká tam slova, která jsou až smutná: „Ježíš prošel jejich středem a ubíral se dál.“ A už nemáme zprávu, že by Pán Ježíš se do Nazareta vrátil. Asi to byla jedinečná šance, příležitost, kterou oni dostali a odmítli.

Když mluvíme o tom, že jsme spolupracovníci Pána Ježíše, že bychom měli hlásat Boží království, tak je dobré si říci (ono to souvisí právě s tou minulou nedělí): my nejsme jenom hlasatelé, ale já jsem především na prvním místě příjematel radostné Boží zvěsti. Bůh mluví do mého života a často Bůh mluví skrze ty známé. Oni v tom Nazaretě: „Co ty nám budeš vyprávět? My tě známe, známe tvoje rodiče...“ Jak jsme často v pokušení se postavit: „Co nám bude říkat manžel, manželka, děti, lidé, které známe...“ Ale Bůh často mluví i skrze ně do našeho života. Víte, Bůh nám posílá proroky a je tolik věcí, které ještě v mém životě se musí změnit a je v našem životě reálné nebezpečí, že Boha odmítneme.

My jsme stále ti, kteří Boží zvěst přijímáme do svého života, ale nejsme jenom příjematelé, ale také nositelé. A tady je to propojené a to si někdy křesťané neuvědomují, že spolu je to úzce propojené a souvisí. Jestli jsem příjematel, jsem i nositel. Ve chvíli, kdy jsem od Boha obdarován, nikdy si to bohatství nemohu nechat sám pro sebe, bohatství Boží blízkosti, ale roznáším ho mezi lidi, se kterými žiji. A dokonce se dá říct, teď to řeknu negativně, trochu nepěkně, nepřijemně, ve chvíli, kdy člověk neumí, nechce, nemá zájem nějakým způsobem ze sebe vyzařovat tu Boží blízkost, tak to znamená jenom jednu věc – že ji nepřijal do svého života. Člověk může chodit do kostela, ale vůči tomu Božímu působení může zůstat uzavřený, tupý.

Ale víte, funguje to také opačně. Ve chvíli, kdy se člověk snaží hlásat, neznamená to, že budu druhé lidi přesvědčovat, ale ono se to pozná, čím člověk žije. A jestli je pro mě Bůh a Ježíš Kristus důležitý, tak vždycky to nějakým způsobem ze sebe vyzařuji, prostě ten styl života, způsob jednání a tak dále. A jestli se o to snažím, tak tím, že dávám, je to zajímavé, tím víc se otevírám. A víc, víc se otevírám, aby Bůh mě mohl víc a víc svojí blízkostí v Božím království radostnou zvěstí, kterou přinesl Ježíš Kristus, aby mě mohl více obdarovat.

V evangeliu, ještě bych upozornil, jsou vlastně řečeny i základní principy, jak se Boží království hlásá. První věc je, že apoštolové jsou Kristem posláni. Misio – mise. Všimněte si, že nikdo z farářů, z kněží, nemůže dojít ve vlastní vůli do farnosti, ale vždycky je poslán. A tak to funguje v církvi, nikdo ve farnosti si nemůže dělat na vlastní pěst, ale vždycky tam musí být vztah k farářovi, k biskupovi, kněžím.

A potom apoštolové jdou po dvou. Víte, tady je vidět taková ta tvrdohlavost těch svědků Jehovových, kteří se snaží to mechanicky kopírovat. Tehdejší doba byla jiná, oni to tak dělali. Teď už to tak dělat nejde. Ale přesto, že šli po dvou, že když byli dva a byli v jednotě, tak to jejich svědectví bylo věrohodné, než když hlasatel je osamocen. A to společenství, ta jednota, to je to důležité. Víte, ve chvíli, kdy vy byste měli a máte svědčit tady ve vaší farní obci o Ježíši Kristu a budete mezi sebou rozhádaní, vaše svědectví bude nevěrohodné. Anebo můžeme říci, protože to nikdy není ideální: nakolik budete rozhádaní mezi sebou, natolik vaše svědectví o Ježíši Kristu je nevěrohodné.

A poslední věc, na kterou nás upozorňuje Boží slovo, je ta nezajistěnost: neberte si s sebou peníze, hůl, mošnu, dvoje body, dvoje šaty, jinými slovy „spolehněte se jenom na Mě“. Víte, zase to je jakýsi must, který nám Pán Ježíš dává. A papežové dnešní doby vyzývají, že je potřeba, aby církev, křesťané využívali všech vymožeností, televizi, rádio, internet, aby skrze všechny tyto moderní média hlásali zvěst o Pánu Ježíši Kristu. Ale musíme si být stále vědomi z Písma svatého, že na tomto to nakonec nestojí, to jsou pouze prostředky. Důležité je naše spojení s Pánem. Víte, tady to zabíhá velice hluboce – nespolehat se na nikoho a na nic kromě Ježíše Krista v mém životě. Jinými slovy: já jsem nástroj v Božích rukou. A víte, jestli lpím na věcech tohoto světa, jestli ve svém životě neumím říct „ne“ zlu, jestli se zlem komunikuji, jsou kompromisy v mém životě, nedokázal jsem se úplně dát do rukou Ježíše Krista, a to je záležitost každého z nás, protože o to bojujeme, tak natolik potom jsme neschopní samozřejmě tlumit království zla v tomto světě.

Ale nakolik se dokážeme dát, a to určitě každý z nás také děláme, tak tam skrze nás Bůh obdivuhodným způsobem působí, i když třeba my to zatím nevidíme.

Poselství svátku svatého Jakuba

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.07.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Jakuba, patrona farnosti

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 23,1-6](#); 2. čtení [Ef 2,13-18](#); evangelium [Mt 20,20-28](#);

Ještě si chvilku budeme povídat o děckách. Byli jsme na táboře, a říkali, že vám mám říct nějaký zážitek z tábora. Není to můj osobní zážitek, já jsem u toho nebyl, ale jak děti vždycky plní nějaké dovednosti, tak jsme letos zapojili i paní kuchařky a děti měly projevít nějaké znalosti tady z tohoto oboru. No, a tak se jich ptaly na takové jednoduché věci, třeba jak se dělá volské oko a tak. Přišla tam jedna holčička, a ten fígl byl v tom, že se jí ptaly, jak by udělala volské oko v úplně divočině. Když vyjmenovala všechny ty ingredience, jak to tam dá všechno a došlo k tomu, že to dá nad nějaký ohýnek nebo takhle, tak říkají: „A teď co uděláš?“ „Pustím plyn.“

Takže ty děcka žijí trošku v jiném světě než my a věci, o kterých my třeba víme, že před nějakými třiceti, čtyřiceti lety tady vůbec nebyly nebo nebyly tak samozřejmé, tak ty děcka je berou jako naprosto samozřejmé.

Ale vrátíme se k dnešnímu svátku. Co slavíme? Víte, slavíme člověka, který byl na jednu stranu příbuzný Pána Ježíše, takový trošku vzdálený, ale byl s ním vzdáleně příbuzný. Slyšeli jsme v evangeliu, jak jeho maminka z toho chtěla něco vyrazit, nějaký to „teplý místo“, ale ono se to nepovedlo. Možná bychom čekali, že se na ně bude hněvat Ježíš, ale Ježíš se na tu maminku nehněval. Hněvali se ti ostatní, protože cítili jako „my jsme chtěli taky a oni nás předběhli“.

Sympatické na tomhle úryvku je to, že vůbec v evangeliu je, protože když čteme třeba dějiny různých politických stran a takhle, tak tam můžeme se dočíst, jak to je všechno ideální, jak ti lidi jsou na sebe hodný, jak je to tam bez vady a takhle, ale nikdo tam nepíše o chybách, o tom, že se něco udělalo špatně.

Jakub se nakonec dočkal toho úřadu, byl prvním jeruzalémským biskupem a taky první byl z těch, kdo vlastně pro evangelium, pro víru v Ježíše Krista položil svůj život.

Takže krásné na tom dnešním svátku je to, že slavíme člověka, který se změnil, který na sobě pracoval, který se měnil k lepšímu.

O tom mluvilo taky dnešní druhé čtení. Pavel tam předesílá takový docela složitý problém. Mluví tam o tom, že lidé mezi sebou dělají rozdíly, že se vyvyšují jedni nad druhé, že židé, kteří se obrátili ke křesťanství, říkali těm ostatním: „My jsme něco víc, my jsme z vyvoleného národa.“ Vyvolený národ sice byli, ale vyvolený neznamená nadřazený. To už je záměna a tahle to není, protože Bůh neříká: „Někoho mám raději a někoho méně.“ Když my si někoho vyvolíme, oblíbíme, tak to často znamená, že mu dáváme přednost před všemi ostatními. U Boha to tak není. Můžeme říct, že Bůh si nás oblíbil, vyvolil všechny. Není křesťan první a druhé kategorie. Není někdo, kdo by měl k Bohu blíže a dál. Není to tak, že Bůh by se před někým zavřel, jenom člověk třeba od Boha odejde. Pak má ale ten člověk dál. No a Pavel těm Efezanům říká: „Víte, vy si děláte zbytečné problémy. Tady tím právě, jak zdůrazňujete svůj původ, jak si myslíte, že někdo znamená něco víc, že se díváte jeden na druhého skrz prsty, děláte si zbytečné problémy.“

Ten opravdový problém spočíval v tom, že člověk se otočil k Bohu zády a řekl prostě: „Bože, já tě nepotřebuju. Seš mi k ničemu, já se bez tebe obejdu.“ Že odmítl jeho přátelství.

A Pavel dál říká: „Když nějaký člověk poruší nějaký zákon tady na světě, tak ho zažalují, jde k soudu a ten soud ho odsoudí.“ A Bůh by si taky mohl stěžovat, že jste zapomněli na něho, že jste odmítli to jeho přátelství a říká: „Ale Bůh si nestěžuje. Bůh naopak poslal svého Syna, aby ten to spravil. A on to spravil,“ Pavel říká, „za cenu kříže, utrpení, námahy.“ Pavel tím chce říct, že ty naše mezilidské vztahy je potřeba budovat, že to bude stát námahu, že to nebude samo sebou. Říká: „Ježíš Kristus je pokoj, přinesl vám pokoj.“

Když slyšíme třeba nějaké oslavné projevy o lidech, tak tam se říká, co ti lidé přinesli lidstvu, jaké mají zásluhy. Někdo vymyslel elektřinu, někdo penicilin a já nevím co, někdo lokomotivu a podobně. Jsou to věci důležité, velmi důležité, posunuly lidstvo kupředu. Ale Ježíš přinesl pokoj. Co to je?

Židé se zdraví: Pokoj tobě, Šalom, řecky Eiréné. Co to znamená? To je způsob života. To je způsob, kterým ten člověk žije. Jinými slovy, že nevyhledává nepřátelství, že přeje těm druhým, aby se jim dařilo, přeje jim úspěch, není žárlivý. Žijeme v době, kdy mnoho lidí závidí těm druhým, hlavně úspěch, aby nebyl oblíbenější, než já. Přátelství, lásku si závidíme. Závidíme si toho spoustu. A Pavel říká: „To je špatně.“

My se zdravíme: Dobrý den. Je to pozdrav nic moc, jsou v jiných jazycích pozdravy lepší. Je to takový pozdrav, který nemusí říkat vůbec nic. Když ten žid řekne druhému Šalom, tak to je něco! Prostě on říká: „Já ti přeju ten pokoj. Já ti přeju, abys večer v klidu lehnul a usnul, aby ti tvé svědomí nic nevyčítalo, aby ses ráno zase vzbudil a s nadšením začal nový den. My řekneme: Dobrý den, Brý den. A může to takhle proběhnout naprosto automaticky. Ale mohli bychom začít od tohohle, že budeme tomu druhému člověku přát dobro: „Ať se ti daří. Ať se ti daří, ať máš skutečně dobrý den. Ať ty jsi dobrý, ať ti, se kterými se setkáš, jsou dobří k tobě.“

Abych to nějak zakončil: jedna taková legenda, je to vymyšlené, o městečku, které se jmenovalo Svadebó. A ve Svadebó žili malí Svadebáci a byli to spíš takoví skřítci. Ale tihle skřítci měli jeden takový zvláštní, ale krásný zvyk - když se potkali, dávali si takové malé kožešinky, kousky kůže. Kožešinka je ze srsti, je taková hladká, je to něco pěkného, potěší to. A vždycky, když se pozdravili, tak si je vlastně vyměnili. A tak pořád ve městě Svadebó kolovaly spousty kožešinových kousků, protože jak se potkávali a zdravili se, tak si je vyměňovali. Měli radost z toho, že se setkávají. Měli radost z toho, že dávají dárky a měli radost z toho, že dárky přijímají.

Až se tam jednoho dne objevil jeden cizinec. A když ho jeden Svadebák pozdravil a dal mu kožešinku, tak on se naklonil k němu a říká: „Příteli, dej si pozor, aby se ti nestalo, že těch kožešinek budeš mít málo.“ Ten člověk se zamyslel a říká: „Na tom něco je.“ A tak když se potkal tenhle první Svadebák s druhým Svadebákem, pozdravili se, ten druhý mu dal kožešinku a ten první ji nevrátil. Nedal jinou. A takhle se to začalo šířit. A naráz se stalo, že už si nic nevyměňovali. A už

taky neměli radost z toho, že se potkávají, protože si říkali: „No, já ho potkám, já mu budu muset něco dat a já jich budu mít málo.“

A tak se začali vyhýbat jeden druhému a přecházeli na druhou stranu ulice, aby se nemuseli potkat, aby si nemuseli podat ruku. A v tom městě naráz bylo ticho a smutno. Až jeden z nich si uvědomil, že předtím to přece bylo úplně jinak, že když se potkávali a vyměňovali si ty dárečky, tak jich všichni měli dost, protože všichni dávali, ale všichni taky dostali. A rozhodl se, že se vrátí k tomu, jak to dělali. Našel tu odvahu, že nepřešel na druhou stranu silnice, když pokal svého souseda, ale podal mu ruku a vytáhl z kapsy kožešinku.

To je poselství dnešního svátku svatého Jakuba. To je poselství, které psal apoštol Pavel do Efezu, to je poselství, které říká Ježíš, které nám říká Bůh. Říká: „Člověče, mně na tobě moc záleží. Já tě obdarovávám, neboj se obdarovávat ty druhé, neboj se žít v pokoji, ale počítej s tím, že pro ten pokoj v sobě i kolem sebe budeš muset něco udělat.“

Usilovat o pokoru, mírnost a trpělivost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.07.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

17. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Král 4,42-44](#); 2. čtení [Ef 4,1-6](#); evangelium [Jan 6,1-15](#);

Bratři a sestry, my se zase vrátíme k druhému čtení, k listu apoštola Pavla. List Efezanům bývá nazýván „list z vězení“ a je to právě kvůli té větě, kterou jsme dnes slyšeli hned na začátku toho úryvku: „Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána.“

Pavel byl s největší pravděpodobností ve vězení v Římě. Je celkem jedno, kde byl, v jakém vězení. Když se člověk ocitne ve vězení, není to nic příjemného. Navíc Pavel tam nebyl kvůli nějakým majetkovým deliktům, ale my bychom dneska mohli říct, že se stal „vězněm svědomí“, byl tam kvůli svému přesvědčení. A tito lidé, kteří se dostanou do vězení kvůli svému přesvědčení, tak to mývají ještě těžší, než ti ostatní.

Apoštol Pavel v tuhle chvíli, kdy můžeme říct: je to s ním zlé a jde mu o život, tak on v tuhle chvíli se nedívá na sebe, nefňuká, nestěžuje si, nepíše „jde mi o život, starejte se, nějak mě zachraňte“, ale zaujal úplně stejný postoj, jaký měl Pán Ježíš na kříži. Ježíš, když umírá, tak se dívá kolem sebe z kříže. Vidí svoji matku Marii, vidí Jana a říká Janovi: „To je tvá matka,“ matce: „To je tvůj syn.“ Jinými slovy „postarej se o ni, postarej se o něho“.

Ježíš se dívá až do posledního okamžiku svého života kolem sebe, dívá se na ty, které má rád, a snaží se nějak o ně postarat. A to stejné dělá Pavel. I když on je ve vězení, tak se stará o ty, které přivedl k víře, myslí na ty, pro které pracoval, a můžeme říct, dává jim jakýsi odkaz.

Ta další Pavlova slova jsou označována takzvaně za „patetická“. Je to takové jakési slavnostní prohlášení, i když z vězení. Kdyby toto prohlášení bylo řečeno někým jiným a za jiných okolností, tak bychom nad tím mohli mávnout rukou a mohli bychom říct: „Ano, jsou to velká slova,“ ale právě proto, že je to z vězení a je to od svatého Pavla, tak bychom o těch slovech měli uvažovat: „Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali. Buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví. Snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje.“ To je jádro toho, co Pavel chce znovu připomenout Efezanům a chce to připomenout i nám.

Když se začne mluvit o pokoře, mírnosti a trpělivosti, tak se hned většina lidí naježí. Když někdo někomu řekne: „Musíš být trpělivý,“ tak to znamená: „Jsi netrpělivý.“ Když někdo někomu řekne: „Musíš být mírný,“ hned se ten člověk naježí a řekne: „Copak nejsem? Copak jsem nějaký hrubý?“ Pavel neříká, že by ti Efezané nebyli pokorní, mírní a trpěliví, ale říká: „Zkuste se zamyslet nad svým životem, jestli by to tam nešlo ještě prohloubit, jestli by to nešlo ještě vylepšit.“ A o tohle tady jde. Pavel nás nechce hubovat, nechce říkat: „Jste k ničemu,“ ale říká: „Tyhle vlastnosti jsou potřeba v každé době, protože v každé době se také objevují opačné vlastnosti a ty opačné vlastnosti jsou jako taková nakažlivá nemoc – nemoc, která člověka nakonec zničí.“

Co je opakem pokory? Pýcha, nadutost, namyšlenost. Co je opakem mírnosti? Hrubost, tvrdost, touha prosadit se za každou cenu, neúcta k druhým, pohrdání druhými. Opakem trpělivosti je netrpělivost, to, že člověk chce všechno hned, neustále spěchá, neustále se štve a třeba honí a spěchá a štve ty druhé.

Tyhle vlastnosti se objevují v každé době, je jich spousta a my to vidíme, setkáváme se s tím. Setkáváme se s tím každý den a říkáme si: „Má cenu s tím něco dělat?“ A Pavel říká: „Má, protože když člověk bude usilovat o tyto vlastnosti, o tyto postoje, tak potom dojde k jednotě ve smýšlení a pokoji srdce. Obojí – jednotu ve smýšlení, pokoj v srdci – to je stav člověka, to se nedá nařídit. I když byly v dějinách takové pokusy. Jednota se nedá nařídit. Co se dá nařídit, je uniforma, uniformita. Dalo by se nařídit: „Všichni budete stejně klekat, všichni budete mít stejně sepnuté ruce,“ ale bude to jednota? No nebude a nebude to k ničemu. K té jednotě ve smýšlení musíme dorůst.“

Víte, těžko se o tom i mluví, co to je ta jednota, ale když se podíváme, co je nejednota, tak to vidíme. Nejednota, to je mnoho slov, třeba velkých, ale prázdných, a potom za těmi slovy není vůbec nic a ten, kdo ta slova říká, je vlastně nemyslí vážně a je to hra, je to prázdné. A ta nejednota v každém oboru, v každé lidské činnosti prostě tu činnost paralyzuje, nestane se nic, zablokuje, k ničemu to nevede. Nejednota ve firmě povede k tomu, že ta firma zkrachuje. A takhle bychom mohli pokračovat. Nejednota v rodině vede k tomu, že se rodina rozpadne. Nejednota kdekoliv má zhoubné následky.

Budovat jednotu je velmi obtížné, je to velmi těžké, ale je to náš úkol. Pavel říká: „Budete muset pro to něco udělat, nepřijde to samo od sebe.“ A říká: „Ta cesta k tomu je usilovat o pokoru, mírnost a trpělivost.“

V církevních kruzích koluje jeden takový velmi starý vtip právě o té pokoře, o tom, jak jeden profesor morálky říká svým posluchačům: „A už jste četli tu moji nejnovější knihu o pokoře? Lepší nikdo nikdy nenapsal.“

Takže je to takové úsměvné, ale je to dobré na zamyšlení. Je dobré se nad tím zamyslet, zastavit a říci: „A jak je to se mnou?“ Víte, mnohokrát se nám to nepovedlo, mnohokrát si musíme přiznat, že nám tyhle vlastnosti chybí, tak, jako chyběly Efezanům. Nemysleme si, že v té době to bylo lepší, nebo že v nějaké době to bylo lepší. To je pořád stejné, ale že je to něco velmi důležitého poznáváme z toho, že za jednotu učedníků se modlil Ježíš při poslední večeři a je to jedno z témat, které Pavel připomíná dost často.

Bratři a sestry, přesto, že jsme lidé slabí, chybující a že víme, že nám tyhle vlastnosti kolikrát chybí, přesto o ně usilujeme. Usilujeme o ně, protože to je cesta. To je cesta k tomu, jak něco vytvořit.

Snažme se ukazovat na Ježíše

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.08.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Zj 11,19a; 12,1-6a.10ab](#); 2. čtení [1 Kor 15,20-27](#); evangelium [Lk 1,39-56](#);

Bratři a sestry, slavnost Nanebevzetí Panny Marie je taková slavnost, která se týká každého z nás, a přece je to pro nás dost těžko pochopitelné. Je to něco podobného, jako zmrtvýchvstání Pána Ježíše - nikdo z lidí u toho nebyl. Dokonce tady toto nanebevzetí Panny Marie je zahaleno ještě větším tajemstvím, protože se o něm nemluví v Písmu. Pouze lidová tradice říká, že Panna Maria, když zesnula, tak že u toho nebyl svatý Jan a že když se vrátil za několik málo dní, přál si vidět její mrtvé tělo, a tak otevřeli hrob a ten hrob byl prázdný.

O zmrtvýchvstání Pána Ježíše víme, že to bylo v neděli ráno. Kdy byla vzata do nebe Panna Maria, který den v týdnu, kdy to bylo, nevíme vůbec. Ale přesto, jak říkám, je to svátek, slavnost, která se dotýká každého z nás, protože takhle má skončit naše pozemská existence, tím, že budeme přijati do nebe. Je to něco, v co věříme, v co doufáme, na co bychom se měli vlastně i těšit. Panna Maria do toho nebe došla proto, že následovala svého syna Ježíše, že věřila v Boha.

A to je další taková myšlenka, kterou nám nabízí tato slavnost: jak se do toho nebe dostat? Jak tam dojít? Co dělat?

Když se podíváme do Písma svatého, tak zjistíme, že Panna Maria tam moc nemluví. Mluví s andělem při zvěstování, mluví s Alžbětou. Při narození Pána Ježíše tam není ani jedno její slovo. Potom nabádá služebníky při svatbě v Káni Galilejské: „Udělejte všechno, co vám řekne,“ a to jsou její poslední slova v Písmu svatém. Potom už o ní jenom čteme, že stála pod křížem, že spolu s apoštoly se modlila ve večeřadle a očekávala příchod Ducha svatého. Čili můžeme říct, že to byla žena, která nedělala kolem sebe rozruch. Přesto, jak byla vyjímečná, tak byla velmi pokorná a velmi skromná.

Víte, nesmíme si tady tu pokoru a skromnost plést s tím, že by Panna Maria byla nějak neprůbojná nebo tak. Kdyby chtěla, dokázala by se prosadit. Ale věděla, že Bůh povyšuje ponížené. Byla to žena velmi vzdělaná, protože tady ten chvalozpěv, který jsme slyšeli v evangeliu, to jsou citáty z Písma svatého, ze Starého zákona.

Takový ten základ toho nacházíme (to by byla otázka pro mnohého věřícího od nás, kde že to nacházíme), nacházíme to v knihách Samuelových, kdy Samuelova matka Channa děkuje takhle za narození svého syna Samuela.

Takže Panna Maria byla i velmi vzdělaná, zajímala se o svoji víru a nebyla taková, že by teda řekla: „Tak Pán Bůh zařídí všechno, my nemusíme dělat nic.“ Naopak, právě ta její angažovanost dodává té její víře takovou jakousi jiskru, to nasazení, o kterém jsme teď četli v evangeliu. Po ní nikdo nechtěl, aby šla k Alžbětě. Ona tam jde sama, protože chce. Po ní nikdo nechtěl, aby vyzývala ty služebníky na svatbě v Káni Galilejské, aby Ježíšovi nějak pomohli. Víceméně ani po ní nikdo nechtěl, aby stála pod křížem. Všude tam byla a všude udělala, co šlo. S Alžbětou se modlí a pak jí pomáhá. Ty služebníky vybidne, aby byli poslušní. Pod křížem jenom stojí a mlčí.

Takže Panna Maria, řekli bychom, nedělá pořád to stejné. Určitě u toho přemýšlela, než něco udělala. Určitě se u toho modlila a prosila Boha o pomoc.

Bratři a sestry, život Panny Marie nebyl vůbec jednotvárný. Byl velmi náročný, protože, že je matkou Božího syna, věděla ona, Ježíš a apoštolové to tušili. Ale všichni ti ostatní? Pro ně to byla obyčejná žena z Nazareta, manželka nějakého tesaře. Ale přesto z toho všeho, co vidíme, tak víme, že ona žila ve velké vážnosti, zvláště teda v prvotní církvi, od věřících. Ve vážnosti proto, že byla vždycky tam, kde to bylo důležité, i třeba jenom tím, že tam byla. Ale nebylo to tak, že by dělala rozruch, nebylo to tak, že by chtěla, aby z toho něco vytěžila ona, její osoba, ale vždycky opravdu ukazovala na Ježíše. Na Ježíše, na Boha, vždycky se snažila o prospěch těch druhých, dnes, jak jsme to slyšeli u Alžběty. Ale i ona vede Alžbětu k tomu, aby Alžběta děkovala Bohu, aby si Alžběta uvědomila, že její dítě, na které se tak dlouho těšila, je darem Božím.

Bratři a sestry, je to i náš úkol, protože jsme byli pokřtěni. I my se máme snažit všemožně, prostě jak to půjde, ukazovat na Ježíše. Někdy tím, že budeme mluvit, někdy tím, že budeme mlčet, někdy tím, že někomu budeme vyloženě posluhovat, pomáhat. Jak to udělat nebo co udělat v tu danou chvíli, to si musíme vyprosit, toto poznání.

Bratři a sestry, náš život, naše následování Ježíše Krista, to nebude jednoduché, nebude to nic automatického. A Bůh od nás očekává takové osobní nasazení, abychom používali svoji hlavu, svůj rozum tak, jako Panna Maria. Ale snažme se to všechno dělat tak, abychom opravdu ukazovali na Ježíše, aby kolem nás nebyl zbytečný rozruch, abychom neupoutávali pozornost na sebe, ale ukazovali na svého Pána a Mistra. Tak určitě dojdeme do nebe a setkáme se tam s Pannou Marií a s těmi, kteří nás tam předešli.

Dobře využít čas

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.08.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

20. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Pr 9,1-6](#); 2. čtení [Ef 5,15-20](#); evangelium [Jan 6,51-58](#);

Bratři a sestry, zhruba v polovině minulého století udělali takový zajímavý experiment. Vzal takový jeden text, ve kterém se psalo o tom, jak je ta dnešní doba špatná, ta mládež zkažená, jak lidé jsou k sobě zlí, nepomáhají si, jak té veřejné správě vládne korupce, úplatky, a vlastně byl to takový pesimistický text, který si nařikal, stěžoval a výsledek byl asi takový, že to všechno skončí nějak hrozně špatně. Tenhle text ukazovali různým lidem a ptali se jich, jak myslí, že je ten text starý. No, a ti lidé říkali: To bude současný... A oni jim odpověděli: Kdepak. Je to text ze starého Řecka a pochází z okolí filozofa Sokrata, kdy už vlastně v téhle škole ti filozofové se zamýšleli nad svým okolím a došli k závěru, že dřív to bylo lepší, teď je to špatný a budoucnost je úplně černá.

Svatý Pavel nechce, abychom to viděli takhle černě, nechtěl, aby to takhle černě viděli Efezané, ale chtěl, aby Efezané byli realisté. Nechtěl, aby z nich byli nějakí fňukalové, kteří by nad vším jenom naříkali a říkali, že je to teda všechno špatně. Ale zase nechtěl, aby to byli lidé, kteří by před realitou zavírali oči a dělali, že se nic neděje.

Říká, že žijí ve zlých časech. Víte, každá doba má nějaké klady a nějaké zápory. V té době, kdy apoštol Pavel psal tenhle list Efezanům, tak v Římě byl populární skandál kolem rodiny Lateránů. Všichni známe tady to označení, víme, že v Římě je bazilika svatého Jana v Lateráně. Původně tam byl palác pojmenovaný po téhle šlechtické rodině, ale v době vlády císaře Nerona se zjistilo, že tahle rodina neodvádí daně, že jsou tam velké finanční machinace a císař Nero jim zabavil celý palác a poslal je do vyhnanství do dnešní Francie, tenkrát se tomu říkalo Galie, a na místě tady toho paláce nechal postavit kasárna. Potom, jak šly dějiny, tak kasárna zase zbořili a postavili tam tady tu baziliku, kterou známe dnes.

Co tím chci říct? Že každá doba má své skandály, každá doba má své průšvihy. Na každé době můžeme najít něco, co nás bude pohoršovat, co nás bude šokovat, ale taky tam můžeme najít něco pozitivního, něco, co se nám bude líbit, co oceníme.

Bratři a sestry, i my můžeme určitě říct, že žijeme v době, která není jednoduchá. Žijeme v době, která je složitá, je těžké se v ní orientovat, ale tak, jako to psal apoštol Pavel Efezanům, tak i nám chce připomenout, že máme pomocníka, který nám přichází na pomoc, abychom to všechno dokázali dobře zhodnotit a zachovat se dobře.

Ale to nestačí. Apoštol Pavel dává Efezanům praktické rady, co mají dělat, jak mají spolupracovat s tou Boží pomocí.

První věc jim říká: „Žijte moudře v tomhle čase.“ Co to znamená „žít moudře“? Znamená to snažit se dobře využít čas, který máme. Víte, máme spoustu povinností, každý z nás má spoustu povinností, a nikdy se nestane to, že bychom stihli všechno. Nikdy se nestane to, že bychom to všechno zvládli. Vždycky nám něco zůstane na ten další den a my říkáme: „Já to nestíhám, já to nestačím, je toho na mě moc,“ a jsme takoví štvanci času. Tahle doba zvlášť klade na tohle důraz: udělat toho co nejvíc. Ale Pavel říká Efezanům: „Takhle se na to neďtevejte. Dívejte se na to, jestli jste dobře využili čas. Jestli ano, je všechno v pořádku.“

Některé věci vyžadují dlouhý čas, některé jsou hotové rychle. Něco nám trvá dlouho, a taky jsou věci, které jsou pro nás samotné složité a jsou třeba i nad naše síly a my potom musíme volat na pomoc někoho dalšího, o to to trvá déle. Takže nejde o to dělat si čárky, kolik jsem toho zvládnul, ale jde o to ptát se sám sebe vždycky, když zpytuji svědomí, jestli jsem dobře využil čas.

Člověk, který dobře využívá čas, takový člověk je unavený. Je jeden velký rozdíl mezi leností a únavou: lenochu se nechce ještě než začal cokoliv dělat. Unavenému člověku se taky nechce, nebo můžeme říct spíš nemůže, ale je za ním vidět kus práce.

Tady se dostáváme k takové zvláštní věci. Prožíváme dobu dovolených. K čemu je dovolená? K tomu, aby se člověk nadýchnul, aby vyměnil prostředí, aby se podíval někam jinam, aby se podíval na sebe z druhé strany. Je to velmi potřebné a říkají to vlastně i učitelé duchovního života. Člověk, když vyjede na dovolenou, je vnímavější, je svobodnější, nestrachuje se tolik. Dovolená má svůj velký význam pro oblast tělesnou, ale i pro oblast duchovní, duševní. Při dobré dovolené je dobré využít času.

Bratři a sestry, dobře využít čas taky znamená nenechat se otrávit každodenními povinnostmi, protože když něco trvá dlouho, je to ze dne na den, tak to bere hodně sil a člověk by se toho rád zbavil a bere jako takové třeba i závaží. Pavel říká: „Tohle všechno se snažte proměňovat.“ My bychom chtěli často změnit to kolem sebe – dějiny, svět, lidi. To se nám nepodaří. Málokdy někoho o něčem přesvědčíme, ale že bychom někoho změnili? To už vůbec ne. Ale někoho přece změnit můžeme, jednoho člověka: sami sebe.

Učitelé duchovního života říkají: „Člověče, změň svůj postoj. To, co můžeš změnit, jsou tvé postoje. Hlavně tam, kdy se bojíš, kdy tě něco svazuje. A pak udělej takovou paradoxní věc: za všechny tyhle věci začni děkovat.“ „Za všechno děkujte“ – to tam bylo o kus dál. Je to zvláštní, ale zkusme to – děkovat za to, co neumíme, za to, co nemáme, za to, co nám chybí. Co se stane? Navenek nic. Ty věci nám budou chybět dál a dál je nebudeme umět, ale změní se náš postoj a to je to důležité.

Poslední věc, o které tam dnes svatý Pavel mluvil, bylo právě mluvení. Vybízí Efezany, aby ve své řeči, ve svých rozhovorech při setkání, aby citovali Písmo svaté. Je potřeba si uvědomit, že jazyk Písma svatého jim byl daleko bližší, než nám. Když by asi dneska někdo tady chodil po ulicích a z ničeho nic takhle začal citovat Písmo, tak bychom si asi řekli: „Ten člověk není zcela normální, ten nebude asi úplně v pořádku,“ ale co chce Pavel říct? Chce jim říct, aby spolu mluvili hezky.

Víte, většina lidí má takovou jednu špatnou vlastnost: vždycky je nám bližší to slovo takové příkřejší, kritičtější, než to slovo vlídné, hezké, než to slovo pochopení. A Pavel říká: „Dejte si na to pozor a snažte se, abyste tam do toho svého slovníku dostali právě na prvním místě ta slova chápání, pochopení, povzbuzení. A říká: „Má vám v tom být vzorem Bůh.“

Jeden jediný příklad z Písma svatého: Když se má Eliáš setkat s Hospodinem, tak ho Hospodin vyvede na horu Sinaj a teď se tam objeví vichřice, ale ve vichřici Bůh nebyl, pak se objeví bouře, ale v bouři Bůh nebyl, a tak to pokračuje. A nakonec přijde jemný vánek a v něm byl Bůh. Bratři a sestry, mnoho lidí si myslí, že Pán Bůh je přítomen v nějakých katastrofách, neštěstích a v takovýchhle věcech, které jsou nám nepříjemné. Ale On je přítomen tam, kde lidé spolu mluví hezky, kde lidé se snaží spolu vycházet, kde lidé hledají cestu jeden k druhému.

Bratři a sestry, těch námětů, co měli dělat Efezané, tady byla celá řada. Zkusme si z toho aspoň něco vybrat, kousíček, zlomeček, a zkusme ho uskutečnit. I my žijeme, můžeme říct, v těžkých nebo ve zlých dobách, ale když zkusíme proměnit sebe a kousek toho kolem sebe, tak to bude velké dílo a přispějeme k tomu, že ta doba bude rozhodně hezčí, hodnější a krásnější.

Jako muže a ženu je stvořil

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.08.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

21. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Joz 24,1-2a.15-17.18b](#); 2. čtení [Ef 5,21-32](#); evangelium [Jan 6,60-69](#);

Bratři a sestry, pokud si pamatujete, o čem nám psal svatý Pavel minulou neděli, tak to bylo o tom, že jsou zlé časy, že je vážná doba a dával nám rady, jak v této vážné době máme žít. A teď ten Pavel pokračuje tady v těchto svých radách a dostává se k rodině, ke vztahům mezi manžely. Pavel postupuje v tom svém líčení nebo v tom udílení těch rad velmi rychle. To je, můžeme říct, co věta, to několik pojmů dost obsažných, dost složitých, a vlastně ke konci toho odstavce i pisatel, svatý Pavel, si není jistý, jestli Efezané budou „stíhat“, jestli budou s ním držet krok a dokáží držet nit, držet myšlenku. Proto je tam ta poslední věta: „Toto tajemství je veliké, mám na mysli vztah Krista a církve.“

Co tedy Pavel chce říct nebo co nám chce objasnit? Mluví o našich mezilidských vztazích. Toho se musíme držet a to je to hlavní. Pavel na jedné straně jako apoštol se drží Božích přikázání. Boží přikázání jsou neměnná, ta se změnit nedají. Ale potom v druhé řadě Pavel mluví o některých věcech, které jsou podmíněny dobou, situací. Tyto věci se změnit mohou, k tomu přijdeme.

To Boží přikázání, které má Pavel na mysli, cituje: „Proto opustí člověk otce i matku a připojí se ke své manželce a ze dvou se stane jeden člověk.“ Vlastně cituje Pavel První knihu Mojžíšovu, kde se mluví o stvoření člověka, a tam svatopisec říká: „Bůh stvořil člověka, jako muže a ženu je stvořil.“ Tím se chce říct, že celý člověk je muž a žena. Ti dva mají stejnou důstojnost. Nikdo z nich není víc a nikdo z nich není méně. To bude velmi důležité potom pro dobré pochopení toho dalšího textu.

Další takový koncept, který Pavel sleduje, je koncept, o kterém už jsem tady několikrát mluvil. A sice, že panovník a všichni ti, kteří měli nějakou moc ve společnosti, jednak měli moc, ale měli taky odpovědnost. Na to my lidé často zapomínáme, my vidíme jednu stranu té mince. Je to příjemné mít moc nad druhými, je to příjemné moct poručit, nařít, aby něco udělali. Ale zapomínáme, že s tím také je spojena odpovědnost nebo, řekli bychom, přímo starost, starostlivost. O tomhle Pavel taky mluví. Každá odpovědnost, nebo spíš každá ta pravomoc, je nám dána proto, abychom ji používali k péči, k starosti o druhé. A Pavel dává jako vzor Krista: „Dívejte se, jak se Kristus stará o církev, o lidi, a Jeho napodobujte.“

Pavel, když mluví o lidském zřízení, o zřízení tady na světě, tak má na mysli model, kterému se říká pyramida. Všichni známe, jak vypadá pyramida: nahoře, na pyramidě, na vrcholu je jeden kámen. Může tam být jenom jeden, potom už jich je víc. Ten jeden to celé zastřešuje, zakrývá, ale pod ním musí být ty druhé kameny. Kdyby tam nebyly, tak on by tam nedržel, pyramida by se zhroutil.

Pavel si nedokázal představit, že by to mohlo být nějak jinak. Víte, my žijeme v době, které se říká demokratická, ale toto pyramidální uspořádání existuje pořád v mnoha různých formách. Třeba každý podnik má jednoho ředitele a běda, kdyby jich měl víc – tak se nedohodnou, bude to zkáza toho podniku. A tak bych mohl pokračovat. Jsou situace, kdy tady tento model, toto uzpůsobení, bylo opuštěno. V době svatého Pavla to tak bylo všude – vždycky byl jeden člověk, který rozhodnul. A co víc? V době svatého Pavla na vrcholu té pyramidy byl vždycky muž. Pavel si neuměl představit, že by to bylo jinak. Což zase v dnešní době už takhle neplatí, takhle stoprocentně. Pořád se s tím setkáváme, že je tam víc mužů, ale není řečeno, že by to musel být muž. Tohle jsou totiž věci, které se změnilo na základě nějakého vývoje a tenhle vývoj je podložen evangeliem – to co jsem říkal: že muž i žena mají stejnou důstojnost. A jestliže se ukáže, že ta žena má schopnosti pro to, aby vykonávala tu funkci, proč by ji nemohla vykonávat? Tohle umožnilo evangelium, to, že se evangelium dostalo do společnosti. Ne žádná revoluce, o tohle se nenechme okrást. .

No, ale co je to hlavně, co nám Pavel chce říct a co říká i nám? Říká: „Dívejte se na Krista, jak se Kristus stará o církev, o lidi, a vy ho napodobujte.“

Víte, musíme si zase ještě uvědomit, že Pavel to psal Efezanům, kde svobodu tak, jak ji známe my, mělo pouze deset procent obyvatelstva. Ten zbytek žil v nějakém nevolnictví, otroctví a podobně. Když Pavel tady mluví o podřízenosti, nemluví o nevolnictví, nemluví o otroctví. Nesmíme ty pojmy zaměňovat. Ten Pavel tady pracuje s určitými slovy, s pojmy, a za každým tím slovem se skrývá nějaký obsah. A zase není možné, aby si tam každý dosadil, co chce. Není možné a nebylo by správné, když se řekne: „Tak ty jsi podřízený, ty jsi podřízená, tak mně budeš sloužit.“ Ne, to tam není. To tam není a bylo by to komolení Pavlových slov. Pavel říká: „Každý z vás je někomu nadřízený a každý z vás je někomu podřízený. Jestliže je někdo z vás nadřízený nebo v roli toho nadřízeného, nezneužívejte toto své postavení. Nezapomeňte i na to, že s tou pravomocí vám byla dána odpovědnost. Jestliže jste někomu podřízeni, dělejte to poctivě. Nešidte to tak, jako Kristus neošdil svoje poslání. Kristus se nevyhnul kříži, i když mohl.“

Bratři a sestry, svatý Pavel se tady vlastně dostává na takovou rovinu, kde klade před lidi ideál, jak by ty vztahy měly vypadat. Každý z nás má bohužel tu špatnou zkušenost, že jsme se setkali s nějakým člověkem, který chyboval, a my lidé jsme náchylní k tomu, abychom zneužili svoji pravomoc, abychom zneužili svoje vedoucí postavení. A potom, když slyšíme tento úryvek, tak k tomu máme averzi, odpor, nelíbí se nám to. Ale Pavel nás vybízí a říká: „Napodobujte Krista – když jste nadřízeni, i když jste podřízeni.“ Pavel nám znovu chce připomenout, že Bůh má rád všechny lidi, všechny lidi stejně. Je Mu jedno, jestli je to muž nebo žena, dítě, dospělý člověk, bílý, černý anebo jakékoliv jiné barvy a jakéhokoliv jiného postavení. Bůh má rád všechny lidi stejně a všem dává jako vzor chování svého syna.

Zkusme to. Platilo to pro Efezany, platí to i pro nás. Zkusme napodobit Krista. Přijmeme úřad nebo ty výhody, ale s těmi výhodami přijmeme také tu odpovědnost a starost o druhé.

Boží slovo se stává

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.09.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

22. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 4,1-2.6-8](#); 2. čtení [Jak 1,17-18.21b-22.27](#); evangelium [Mk 7,1-8.14-15.21-23](#);

Bratři a sestry, my se vrátíme zase k druhému čtení. Začali jsme číst list svatého Jakuba, budeme ho číst pět neděl po sobě a jak jsme slyšeli v komentáři, je to takové shrnutí katechezí, vyučování pro ty, kteří se ze židovství obrátili ke křesťanství.

Tenhle list vzniknul někdy kolem roku 80 po Kristu. Je to opravdu takové shrnutí nauky a napsal ho člověk, který o sobě říká, že se jmenuje Jakub a že je příbuzný Páně. Další zmínku o tomto člověku máme v evangeliu podle svatého Marka v šesté kapitole.

Když bychom to vzali podle nějakých našich měřítek a podle pravidel, jak my srovnáváme příbuzenské vztahy, tak bychom řekli, že to byl člověk, který byl s největší pravděpodobností bratranec Pána Ježíše. Byl to tedy někdo, kdo Ježíše znal velmi dobře a kdo mu byl blízký.

Je to shrnutí, čili ty myšlenky jdou zase jedna za druhou velmi rychle. Není to takzvaný vyčerpávající výklad, ten list poměrně krátký.

My jsme zvyklí postupovat jinak. Pokud někdo z vás třeba čte církevní dokumenty, tak v minulých padesáti letech ty církevní dokumenty jsou všechny takové velmi obsáhlé, vyčerpávající. Když se tam nastíní nějaký problém, tak je v tom dokumentu ten problém dokonale rozebrán, popsán a všechny ty dokumenty jsou poměrně obsáhlé, dlouhé. Kdežto tenhle list postupuje jinak. Autor tam zmiňuje všechno důležité, ale vždycky je to třeba jenom jedna věta nebo jedna myšlenka. Protože je to takové shrnutí, tak i vlastně to, co teď tady budu říkat dál v tom kázání, je takové shrnutí, opakování. Většinu z toho už jste někdy slyšeli, ale myslím, že nebude špatné si to připomenout, osvěžit.

Ten dnešní úryvek začíná konstatováním, že každý dobrý úděl, každý dokonalý dar přichází shora, „sestupuje od Otce světél, u něhož není změna ani ztemnění“. Co tím chce říct? Jednak tím teda chce říct to, že Bůh je stvořitel světa, že je dokonalý, protože co je dokonalé, to se nemění. Mění se věci, které jsou nedokonalé. Ty potřebují reformu, potřebují změnu. Je to narážka na Druhou knihu Mojžíšovu, kde se Bůh zjevuje Mojžíšovi v hořícím keři a říká: Jsem, který jsem. Jsem s vámi. Jsem ten, který se nemění, ale jsem ten, který na vás myslí, který je s vámi.

Autor tohoto dopisu naráží na chování pohanů. Pohané se domnívají, že jejich bůžek, jejich modla, má permanentně, stále špatnou náladu. Je potřeba přinést nějakou oběť, aby se nálada tady toho našeho božstva zlepšila a aby nám dopřál něco – abychom nalovili dobře, abychom sklídili úrodu a takhle. A svatopisec říká: „Pozor, to není křesťanský postoj. Křesťanský postoj je ten, že si člověk uvědomuje, že všechno, co dostávám, je dobré, že Bůh má naopak dobrou náladu nebo že je mi příznivě nakloněný a já nemusím tady škemrat o to, aby se boží nálada změnila.“

Když budeme číst staré řecké báje, tak zjistíme, že právě ti řečtí bohové měli lidské vlastnosti, že se mezi sebou hádali, podváděli jeden druhého, jeden na druhého dělali různé finty a takhle. Toto není křesťanský postoj. Křesťanství říká něco úplně, ale úplně jiného. Potom dál Jakub říká, že Bůh nám dal své slovo, že to slovo nám dává život.

Bratři a sestry, často se asi zamýšlíme nad tím, co potřebujeme pro svůj život. Říkáme si: tak střechu nad hlavou, abychom se měli do čeho obléct, abychom měli co jíst. A napadne nás taky někdy, že potřebujeme dobré slovo pro svůj život?

Uvědomme si, že on to napsal v době, kdy neměli rozhlas, neměli televizi, neměli časopisy, měli jakési noviny. Většina zpráv se šířila tím, že někdo přišel a řekl tu zprávu. A tam platilo to, že muselo být spolehnutí na to, co ten posel říká, že skutečně lehkou mohlo dojít k nějaké dezinformaci.

Slovo je velmi důležité pro náš život. Spoléháme na slovo druhého člověka. A Jakub říká: „Můžeme se taky spolehnout na slovo Boží. Slovo Boží se totiž stává.“ V bibli, když se mluví o slovu Božím, tak se tam neříká, že Bůh slovo řekl, ale že se Boží slovo stává, že slovo a skutek na straně Boží jsou spojené. Z každého slova něco vyplývá, nějaká činnost, nějaký závazek a Bůh to splní. Boží slovo není jenom nějaké plácnutí do vody. A Jakub říká: „Ve vašem životě to má být taky tak. Nemá to být jenom ‚jako‘, nějaká hra.“

Bratři a sestry, jsou národy, ve kterých se dělají takové zdvořilostní nabídky, nějaké sliby, ale vlastně už ten, kdo to říká, to nemyslí vážně. Arabové pro to mají výraz „taraf“. Taraf je slib, který ten, kdo ho slibuje, nemá v plánu vyplnit. Je to třeba slib, že pozve svého příbuzného, aby se k němu nastěhoval, aby u něho bydlel. Ale toho příbuzného ani nenapadne, aby se tam stěhoval, protože ví, že to byla zdvořilostní nabídka. Evropan je z toho zmatený a neví.

A nemusíme chodit až do Asie. Jednou nám jeden profesor psychologie vyprávěl svůj příběh, co se mu stalo. Musím předeslat, že jeho manželka pochází z Bulharska. Oni tam jezdí do dneška do toho Bulharska a vyprávěl, jak takhle večer seděli někde u ohýnku, opékali maso a plánovali, jak půjdou na Vitošu. A teď vyloženě to šlo, jako kdy se sejdou, kdo co vezme, kdo se postará o jídlo, o pití, kdo zajistí lístky a takhle. Na sraz přišel on sám. Volal těm kamarádům, kde jsou. A oni říkali: „To nikdo nemyslel vážně, to jsme jen tak vyprávěli. Ty to nechápeš?“ A on říkal: „Ne, já to opravdu nechápu.“ V naší kultuře to není zvykem. Naše kultura je skutečně, můžeme říci, vychovaná listy svatého Pavla a listy svatého Jakuba. Když se něco řekne, tak to platí nebo má to platit, a považujeme za špatné, když to tak není.

Jakub dál říká, že to Boží slovo je semeno. Co to znamená? Tady si to můžeme vysvětlit výrokem svatého Augustina, který říká: „Člověče, Bůh tě stvořil bez tebe, Bůh tě vykoupil bez tebe, ale Bůh tě nespasí bez tebe.“ Jinými slovy: dostals zálohu, dostals něco a teď to musíš používat, teď se o to musíš starat, aby to fungovalo, aby to vyrostlo, aby to vykvetlo. Už je to na tobě. Naše spása, naše záchrana není něco automatického, není to něco magického, ale my všichni o to musíme usilovat, my všichni to musíme chtít.

Dál se dostává Jakub k tomu, co je to zbožnost. „Zbožnost pravá a ryzí před Bohem je toto...“ Možná bychom čekali, že se tam ozve: třikrát denně se modlit, chodit do kostela, přispívat na charitu a takhle. Nic takového. „Ujímat se sirotků a vdov.“ Určitě nás to překvapí. Proč se tam nemluví právě o tom našem vztahu k Bohu? Proč? No protože to se tam předpokládá, že ten, kdo je zbožný, že se modlí, účastní se bohoslužeb, účastní se slavení, žije s církevní obcí.

Ale potom, Jakub říká, tam musí být takové převedení ven do praktického života. Kdo to byli sirotci a vdovy? To byli lidé, kteří byli odepsaní, s těma nikdo nepočítal. Jestliže rodina přišla o živitele, o muže, tak jim nezbývalo, než žebrat. Ty děti neměly vlastně žádnou perspektivu, že by chodily do nějakých škol, že by se třeba i něčím vyučily. To všechno bylo pryč, protože na to nebyly prostředky. To byly takzvané ztracené případy. Bylo jich spousta a nejhorší na tom bylo, že se o ně skoro nikdo nestaral, že ti jejich současníci k tomu byli lhostejní. A Jakub říká: „Zbožný je taky ten, kdo se stará o tyhle ‚ztracené případy‘, kdo má o ně zájem.“ Je jasné, že nezměníme svět, že nepohneme se světem, ale můžeme aspoň něco.

Jakub k tomu chtěl pohnout svoje současníky a chce k tomu pohnout i nás. Máme si uvědomit, že naše zbožnost, to znamená náš vztah k Bohu, ale taky naše vztahy k druhým lidem.

A nakonec říká, že ten, kdo je zbožný, se má uchovat neposkvřený od světa. Řečtina má pro svět dva výrazy, my jenom jeden v češtině. A Písmo svaté rozlišuje svět, který stvořil Bůh, svět dobrý, krásný, bez hříchu a potom svět odvrácený od Boha, svět, který je plný zla. A Jakub tady mluví právě o tom světě, který se otočil k Bohu zády, a říká: „Tohohle se má křesťan varovat.“ Jakub nechce říct, že máme utíkat ze světa, ze svého postavení, ale říká: „Naopak. Naopak se máte snažit tam vnášet to, jak to Bůh chtěl: krásu, přátelství, pokoj.“

Bratři a sestry, toto všechno nám píše příbuzný Pána Ježíše, ten, kdo Ježíše znal a chtěl se rozdělit s námi o to, na co Ježíš kladl důraz, o co Ježíšovi šlo. Těch myšlenek tam bylo, myslím, celkem hodně. Zkusme si z toho každý vybrat to, co je nám blízké, sympatické a aspoň něco z toho zkusme uvést do života.

Tohle je dům Boží

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.09.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

23. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 35,4-7a](#); 2. čtení [Jak 2,1-5](#); evangelium [Mk 7,31-37](#);

Bratři a sestry, svatý Jakub začíná ve svém listě mít oddíl, kterému se říká vyučování, nebo by se dalo říct i kázání. Pozná se to podle toho oslovení „moji bratři“. Tím se ale myslí všichni, my bychom dnes řekli „moji bratři a moje sestry“. Jakub mluví o víře – o víře, která se musí ukázat. A teď překvapivě začíná mluvit právě o víře, která se má ukázat v našem shromáždění, v našem společenství, a zase nás překvapuje. Neříká, že naše víra se ukáže na našich modlitbách, to předpokládá samozřejmě, ale říká: „Naše víra se musí ukázat na vztahu k druhému člověku.“ Proč? Protože lidé velmi často upadají do chyby, která se pořád a pořád opakuje, a sice podle vnějšího vzhledu, podle toho, jak člověk vypadá, my soudíme, jaký ten člověk je. Podle vnějšku, zevnějšku, hodnotíme vnitřek toho člověka. To jsou dvě věci, které spolu nesouvisí.

Jestli se někdo narodil hezký nebo škaredý, za to ten člověk nemůže. To nevypovídá nic o tom, jestli je ten člověk čestný, anebo jestli je to darebák. Jestli má někdo na sobě hezké šaty anebo montérky, to ještě nic neříká o tom, jestli ten člověk je hodný nebo zlý. Ale bohužel v dějinách to takhle často bylo.

Svatý Jakub říká: „Vy byste se měli tohohle vyvarovat a mělo by to začít už ve vašem shromáždění.“ První křesťané se shromažďovali po domech, nebylo jich tolik, kolik nás, a byli to lidé většinou z chudších vrstev. Byli to lidé, kteří na svém životě každý den zakoušeli to, že byli odstrkovaní, že jim někdo říkal: „Počkej, teďka tady přišel někdo větší, vyšší, než ty.“ A tak by se čekalo, že oni ve svých bohoslužebných shromážděních budou na tohle citliví. A přesto ne. Přesto i oni za chvíli tam začali dělat tyto rozdíly – kdo je bohatší, kdo je důležitější v té lidské hierarchii, tomu začali dávat přednost.

Shromažďovali se po domech, to znamená, že tam nebyl žádný pevný zasedací pořádek, a hodně často cestovali, takže se, můžeme říci, účastnili těch bohoslužeb na různých místech v různých městech, v různých domech.

Bratři a sestry, s námi se ten problém táhne taky, myslím se všemi. Ten problém se táhne dva tisíce let. Asi nejnámější příklad tohoto problému je, když svatý František z Assisi přišel k papeži, aby mu papež schválil stanovy jeho řádu. A když Pavel uviděl zalátanou kutnu, tak ho poslal pryč a v podstatě mu vyhuboval, že takhle se k papeži nechodí. František to nevzdal a přišel druhý den. Mezitím měl papež sen, kdy se mu zdálo, že se hroutí bazilika svatého Petra a teď v tom snu papež uviděl človíčka, který tam přibíhá, podpírá tu baziliku a ten pád zastavil. A v tom snu poznal, že to byl svatý František. Když František přišel druhý den, tak už ho přijal úplně jinak.

Ale my, bratři a sestry, nemůžeme počítat s tím, že budeme mít nějaké sny, nějaké vidění, kdy se dozvíme, jaký kdo je. My musíme zavděk tím, co máme tady z listu apoštola Jakuba a chovat se podle toho.

Jak se chováme v našich bohoslužebných shromážděních? Vzpomněl jsem si zase na několik vtipů, kdy ten první tady rozhodně neplatí. To je o tom, že se říká, že v kostele by nemusela být první lavice, protože ve většině kostelů zůstává prázdná. Díky Bohu to u nás tady není a jsem za to rád. A že čím dál od oltáře ta hustota lidí je vlastně větší.

Potom je mnoho vtipů (teď se nechci dotknout nikoho, kdo sedí tady v kostele) na ty, kteří sedí na kraji – říká se jim „špuntovky“, že zašpuntují lavici a prostě nepustí nikoho dál. Ale známe to všichni, kdy přijde někdo cizí a „sedí na mém místě“, protože ten člověk neví, že tady někdo sedává, na té lavici to napsané není, a nikdo z nás tady nemá to své místo pevně. Proč? Abychom si uvědomili, že jsme na cestě, na cestě k Bohu, kde není nic jistého, kde musíme pořád usilovat. Ale my, když přijde takhle někdo cizí, tak velmi často se v nás objeví to „vždyť on mi sedí na místě“, místo toho, co bychom si řekli: „Tak je nás o jednoho víc. Tak člověče vítěj mezi nás, který jsi přišel, ať už na návštěvu jednou, anebo jsi přišel do našeho společenství třeba trvale. My tě vítáme.“ V nás se objeví to první: „Vždyť on je na mém místě.“ Ale ono to není moje místo. Tohle je dům Boží a je to místo pro všechny, kteří sem chtějí přijít.

Jak jsem říkal, Jakub mluví o víře. Ten úryvek, který jsme teď četli, končil větou: „Poslyšte moji milovaní bratři, což nevyvolil Bůh právě chudé v očích světa, aby byli skrze víru bohatí?“ Toto je dům Boží a když se podíváme, tak zjistíme, že podle lidských měřítek sem přicházejí lidé, kteří hledají. Takovou, řekli bychom, nevhodou těch, kteří jsou bohatí podle měřítek nevěřícího světa, je to, že ti lidé si říkají: „Jsem zajištěný. Nepotřebuji nikoho, nepotřebuji ničí pomoc.“ Kdežto člověk, který bojuje o svou existenci, člověk, který tvrdě pracuje, tak tenhle člověk zpravidla bývá pokornější, zpravidla bývá vnímavější a je si vědom toho, že potřebuje Boha, potřebuje druhé lidi. A takový člověk je spíš nakloněn tomu, aby přišel a prosil.

Často se setkáváme s tím, že nám někdo dává za vzor ty, kteří, jak se říká, to někam dotáhli: „Podívej se na něho. Podívej se, kam on se dostal, co on vybudoval. Podívej se, z něho si ber příklad.“ V dnešním čtení nám Jakub dává příklad ze všech těch obyčejných lidí. Otáčí to a říká všem: „Dívejte se na tyhle obyčejné lidi, na ty, kteří se snaží, kteří ‚nemají na růžích ustláno‘, kteří usilují o to být dobrými lidmi, být dobrými křesťany. Z nich si berte příklad.“

Bratři a sestry, buďme takhle vnímaví, buďme takhle otevření a přivítejme s otevřeným srdcem, ale i s otevřenou náručí všechny ty, kteří přicházejí do našeho společenství, do tohohle domu Božího. Ať už s tím, že třeba tady jenom projíždějí, i takových je tu hodně, a zastaví se tu na bohoslužbu, anebo i ty, kteří sem přicházejí s tím, že se sem třeba přistěhovali, že sem přicházejí jako noví a chtějí mezi námi prožívat bohoslužbu, chtějí se s námi setkat s Bohem.

Přinášet lidsky Boha do našeho života

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

17.09.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

24. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,5-9a](#); 2. čtení [Jak 2,14-18](#); evangelium [Mk 8,27-35](#);

Bratři a sestry, v dnešním druhém čtení jsme slyšeli, myslím, ten nejnámější úryvek z listu svatého Jakuba, kde se mluví o víře a skutečných pramenících z víry. Velmi často v dějinách byl tady tenhle úryvek dáván do protikladu z listy svatého Pavla, kde Pavel píše o tom, že spásy docházíme zadarmo, z Boží milosti, pro naši víru. Takže to vypadá, jako kdyby ten Jakub mluvil o něčem jiném a Pavel o něčem jiném. Ale je to nepochopení. Abychom tomu přišli na kloub, tak se na to musíme podívat tak normálně, lidsky.

Jak je to s námi, když píšeme někomu dopis? Nemám teď na mysli nějakou žádost někde na úřad nebo něco takového, ale dopis píšeme někomu, koho známe, kdo třeba od nás chce poradit, kdo se nás na něco zeptal. A takhle to bylo s Pavlem i s Jakubem.

Pavel tu svoji myšlenku o tom, že spásy docházíme zdarma z Boží milosti skrze víru, píše lidem, kteří se obraceli ke křesťanství, kteří se teprve stávali křesťany, ať už ze židovství nebo z pohanství. Kdežto Jakub, můžeme říct, už je minimálně o krok až o dva kroky dál a píše svůj dopis lidem, kteří se hlásí ke křesťanství. A Jakub jim to křesťanství vysvětluje, říká jim, co to znamená být křesťanem.

Možná nás to překvapí, ale tady ta Jakubova pobídka, že naše víra musí být vidět, že z ní musí pramenit skutky, tahle pobídka pramení z přikázání lásky k bližnímu. Je to z toho, kdy víme v křesťanství, že Bůh stvořil člověka jako svůj obraz a každý člověk, ať je kdekoliv na světě, ať vyznává jakoukoliv víru, má svoji důstojnost a křesťanství říká: „Ty se k tomu člověku takhle chovej. Měj ho rád, jako Bůh má rád tebe. Měj zájem o ty druhé lidi, jako Bůh má zájem o tebe.“

Bratři a sestry, v tom se křesťanství liší od mnoha náboženství, i těch velkých, a liší se tím také od pohanských náboženství, které byly rozšířené v době Pavla a Jakuba. Většina náboženství říká asi toto: „Měj zájem o druhé lidi, rozdávěj almužny, starej se, ale pozor, jenom o ty, kteří jsou stejné víry, jako seš ty. Ti ostatní tě nezajímají.“

Kdežto Ježíš nepoložil nikdy takovouhle hranici, že by řekl: „Jenom ty, kteří vyznávají stejnou víru, jako ty.“ Všichni lidé byli stvořeni k obrazu Božímu, všichni byli zachráněni Ježíšem, všem byla nabídnuta Boží pomoc. A není možné, když Bůh nabízí všem, aby člověk řekl: „Tak já jenom některým.“

Jakub nechce nikoho nějakým způsobem napomínat, kritizovat, ale chce vyzvat k tomu, aby naše víra se neomezovala jenom na kostel, na bohoslužbu, na modlitbu, anebo aby se neomezovala jenom na diskuze.

Tady v té starověké době existovaly takzvané „filozofické školy“, kde ti, kteří byli svobodní, kteří měli čas, majetek, volnost, se scházeli a debatovali. Často vedli složité debaty, složité diskuze, ti lidé byli vzdělaní, ale často nic dál z toho. Dodebatovali, rozešli se a hotovo, konec. A Jakub říká: „Evangelium, to není jenom k debatě. Evangelium je k zamyšlení, k rozjímání, k debatě, k rozhovorům, ale je taky k uskutečnění, k akci.“

Prožíváme školní rok. Když někdo ve škole takzvaně opisuje nebo kopíruje, tak zpravidla nebývá pochválen, spíš naopak. Ale v té škole evangelia jsme vybidnuti, abychom co nejméně kopírovali svého mistra a pána, abychom si z něho brali příklad. Abychom nezůstali jenom u toho, že budeme něco povídat, ale aby to bylo propojené, propojené s životem akce, se skutkem.

Ještě jedno takové srovnání. Apoštol Pavel hlavně se zamýšlí nad tím, co se hlásá, jaksi nad obsahem toho hlásání, aby se tam nehlásalo, neříkalo něco špatně. Jakub se dívá na to, jakým způsobem se hlásá, aby se nestalo, že by ti posluchači mohli říct tomu hlasateli: „Ty nám tady něco hezkého povídáš, ale skutek utek, realita je jiná.“ A Jakub říká: „Tohle musí být také v jakési harmonii.“

Dává tam příklad doslova člověka, který trpí nouzí, který nemá co jíst, nemá do čeho se obléci. Díky Bohu nejsme v takové situaci, že by u nás lidé umírali hladem, ale to neznamená, že by u nás lidé nepotřebovali pomoc. Jsou lidé, kteří jsou na tom skutečně špatně, a teď je otázka, co my s tím. Jakub nenabízí nějaký uniformní návrh, co dělat. Všimněme si, že on tam neříká: „Tak je vemte k sobě domů bydlet,“ nebo: „Posílejte jim pravidelně peníze.“ On tam nastiňuje ten problém a říká: „Teď je na vás, jak se k tomu postavíte. Každý má jiné možnosti, každý má jiné schopnosti, každý je na tom jinak. Každý se do toho může zapojit nějakým způsobem. Jde o to nezůstat lhostejný.“ My bychom dneska ještě mohli říct: „Nejde jenom o materiální bídu, ale taky o duchovní bídu.“

Ve středu byl svátek svatého Jana Zlatoústého. Tenhle biskup se znelíbil byzantskému císaři a byl poslán do vyhnanství. Byl poslán do vyhnanství právě proto, že otevřeně říkal, co je v evangeliu a tehdejším mocipánům se to nelíbilo. A tenhle Jan Zlatoústý v jedné své řeči vlastně kritizuje chování svých současníků, křesťanů. Je to celkem tvrdé. Já to budu parafrázovat, takže to bude možná trochu zmírněné. On říká: „Na světě by nebyli pohané, kdyby na světě byli opravdoví křesťané. Ale my křesťané často máme větší strach ze smrti, než ti pohané. Nebereme smrt jako setkání s Otcem, ale jako zánik všeho. My křesťané často hromadíme víc peníze, než ti pohané. Zapomínáme na to, že ty peníze jsou prostředkem k tomu, abychom pomohli druhým, abychom něco vybudovali pro sebe i pro druhé. My křesťané často toužíme po moci víc, než ti pohané a zapomínáme na to, že ten, který měl nejvyšší moc, přišel, aby sloužil.“

Je to tvrdé. Je to velmi tvrdé, ale je to burčující a je dobře se nad tím zamyslet, protože žijeme v době, kdy mnoho lidí se nenechává vést láskou, přikázáním lásky, ale sebeláskou. Ty poměry v naší době jsou taky dost tvrdé a je dobře si stavět před oči nějaká jiná měřítká, jiné názory, aby člověk to pořád mohl konfrontovat, aby mohl srovnávat. Hlavně aby mohl kontrolovat a srovnávat sám sebe.

V dějinách dvacátého století byli různí velcí lidé, kteří slyšeli tuhle výzvu svatého Jakuba, výzvu Pána Ježíše, a snažili se ji nějakým způsobem uskutečnit. Asi dva nejnámější: Matka Tereza, která napřed přišla do Indie jako řádová sestra Dominikánského řádu a celkem o ni bylo postaráno. Ve škole učila dívky z takových těch středních a vyšších vrstev a

neměla v podstatě žádný kontakt s tou bídou ulice. Ale když uviděla bídu té ulice, tak si řekla, že s tím chce něco dělat. Ona nemohla všechny ty lidi zachránit, ale chtěla, aby ti lidé alespoň důstojně zemřeli. Devadesát devět procent těch lidí, které ona doopatrovala, nebyli vůbec křesťané.

Za druhé světové války Roger Schutz, evangelický pastor, když viděl, jak se to v Evropě vzájemně vraždí, tak chtěl s tím taky něco dělat. Tak se začal modlit a začal kolem sebe shromažďovat lidi z různých křesťanských vyznání, kteří se modlili s ním, a vzniklo z toho velké hnutí.

V jižní Americe ještě žije teď biskup Helder Pecoia Camara, který v šedesátých letech se vystěhoval z biskupské rezidence, zabral si tam dva pokoje a řekl: „Já nemůžu zůstat v té rezidenci, když tolik lidí tady nemá kde bydlet.“ Prodal auto a když se ho ptali, jak teda jezdí, tak říká: „Já nemám problém.“ On teda pořád chodil v té klerice biskupské, a říká: „Já, když vyjdu ven před dům, tak udělám nejvíc tak deset kroků a někdo zastaví a řekne: ‚Pane biskupe, kam potřebujete odvézt?‘“

Bratři a sestry, to všechno jsou velké příklady, ale jsou to příklady lidí, kteří se nechali inspirovat tím úryvkem, který jsme dnes slyšeli. Po nás se chce, abychom se taky nechali inspirovat, často v maličkostech.

Já můžu říct jeden takový svůj příklad. Nechtěl bych si tady přihlívat svou polívčičku a, jak se říká, sebechvála smrdí, ale mám jednu takovou zkušenost, že někdy po obřadech (svatba, pohřeb, křtiny), přijdou lidé a řeknou: „Nám se to líbilo,“ ale to jako ještě nic, a občas se stane, že někdo řekne: „Nám se to líbilo proto, že to bylo takové lidské.“ Myslím si, že to je taky jeden z požadavků naší doby, abychom přinášeli Krista, Boha do toho našeho života lidsky, abychom ukazovali tady ten zájem, který má Bůh o nás a abychom podle svých možností, schopností a sil se snažili ukazovat takovéhohlehle Boha, protože takový Ježíš byl. Chodil mezi lidmi, mluvil s lidmi, pomáhal jim tak, jak to šlo.

Bratři a sestry, nikdy nám nikdo nenabídne hotovou odpověď, jak mají vypadat ty naše skutky víry. Je to na nás. O to je to těžší, ale o to je to krásnější, protože je to svobodné. Kdyby to bylo nadiktované, tak by to byla uniforma. Ale Ježíš, Bůh nám i v tomhle nabízí svobodu a říká: „Člověče, přemýšlej, jak ty odpovíš, co ty s tím uděláš.“

Přemýšlejme o tom třeba dnes, ale i v dalších dnech svého života.

Dobro i zlo se řetězí

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.09.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

25. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 2,12.17-20](#); 2. čtení [Jak 3,16-4,3](#); evangelium [Mk 9,30-37](#);

Bratři a sestry, zase se zamysleme nad druhým čtením, ale chtěl bych znovu připomenout to, co jsem říkal na začátku mše svaté. Ty zprávy o chybách apoštolů, často, můžeme říct, o velkých nedostacích, které měli, jsou pro nás takové utěšující, potěšující v tom slova smyslu, že můžeme říct: „Tak vida. I ti apoštolové byli lidé s nohama na zemi, lidé, kteří měli své chyby a často je nezvládli tak, jak jsme to slyšeli v dnešním evangeliu.“ Třebas na té rovině řeči nebo i na té rovině, jak se říká, že si o sobě moc mysleli.

Pro nás je to utěšující v tom, že všichni lidé mají přístup k Pánu Ježíši, tedy i já. Každý člověk, byť by chyboval sebevíc, tak Ježíš ho od sebe neodežene.

A teď už se vraťme k dnešnímu druhému čtení. Je to zase, můžeme říci, taková záležitost praxe, o čem tady mluví svatý Jakub. Není to žádný teoretický traktát, ale jsou tam popsány vlastnosti dobré a špatné, a jsou tam popsány v určitém pořádku, není to jenom tak náhodně sestavené. V první řadě, co ten Jakub tam chce vysvětlit, tak je to, že jak dobro, tak zlo se takzvaně řetězí. To znamená, když udělám něco dobrého, nějakou maličkost, tak vlastně to je semínko a ono to bude pokračovat. K tomu malému dobru se přidá další. A takhle to pokračuje a roste a nakonec to vydá nějaký plod. Zkrátka a dobře, on chce říct, že jakýkoliv skutek, ať dobrý nebo špatný, není izolovaný, ale má souvislosti.

Zase naopak právě s tím zlem je to taky tak, že je to taky takové semínko a to semínko toho zla může růst a může nakonec z toho vzniknout velké zlo.

Jakub volí v tom dnešním čtení velmi ostrá slova, tvrdé výrazy. Nevíme přesně proč. Jediná taková analogie, která nás může napadnout, je ta, že když třeba rodiče vidí, že jejich dítěti by hrozilo nějaké nebezpečí, nějaká velká škoda, něco opravdu velmi nepříjemného, tak i rodič volí ostřejší slova, zvýší hlas, ostřejší tón, aby své dítě uchránil, aby ho varoval. A takhle nějak k tomu přistupuje i Jakub. Na začátku toho úryvku bylo oslovení „milovaní“, čili Jakub nechce ty svoje posluchače nebo spíš ty čitatele listu nějakým způsobem popudit proti sobě, nechce jenom jim vyhubovat, ale záleží mu na nich. Pro nás už tady toto je takový první myšlenka, kterou si máme odnést do praxe. Často se totiž stává, že ta kritická slova toho hubování nebo nějaké to napomenutí, že často se to dostane někomu jinému, než tomu, komu to patří.

Měli bychom vždycky si uvědomit, že není na místě, aby to vyznělo jenom povšechně, ale že by se to konkrétní slovo mělo dostat k tomu člověku, ke kterému je adresováno. Abychom tedy volili správně slova, abychom volili tón a všechno to, co s tím souvisí, aby to bylo tomu člověku ku pomoci. Aby ho to třeba varovalo tak, jako Jakub varoval ty adresáty listu.

No, a potom on vlastně tam říká: „Z čeho vznikají války, z čeho boje mezi vámi? Jen z vašich žádostí, které bojují ve vašich údech.“ On tam jinými slovy opakuje to, co známe už z prvních stránek starého zákona: je to spor mezi Kainem a Ábelem. Celý ten problém vlastně začíná v Kainovi uvnitř, kdy on závidí svému bratrovi, uvnitř proti němu reptá a potom se to provalí navenek. A Jakub říká: „Tady to zlo, ten řetěz toho zla se dá zastavit, ale je potřeba ho zastavit co nejdřív.“ Čím později, tím je to těžší, obtížnější. Když to člověk zastaví v sobě, tak to ještě se dá, ale jakmile se to dostane ven, je to těžké zastavit a mnohdy velmi obtížné napravit, někdy skoro nemožné to napravit. A tak on říká: „Věnujte pozornost už svým myšlenkám a tomu, co se vám honí hlavou, a zastavte to.“

Vzpomínám si, před nějakými dvaceti lety jsem dostal do rukou takovou knížečku. Bylo to vlastně vyprávění pro děti o tom, jak v Africe jeden lovec našel malého leoparda. Ta knížečka se jmenuje „I malí leopardi vyrostou“, a vypráví o tom, jak našel opuštěné mládě, vzal si ho domů, takovou hezkou kočičku přítulnou. A teď jeho okolí mu říká: „Ale bacha, ono ti to vyroste a už to pak nebude takové koťátko, ale bude to pěkně velká šelma, a je to dravec!“ A on jim všem říká: „Ne, já to zvládnou. To bude dobrý, uvidíte. Můj leopard bude jiný.“

Leopard vyroste a je z něho šelma, a vlastně ten příběh pokračuje tak, že tady ta šelma napadne toho svého ochránce a končí to tak, že začne ta šelma terorizovat celou vesnici a nakonec vlastně ji zabije náčelník té vesnice. Je to vlastně vyprávění náboženské o hříchu, o tom, jak i malý hřích může vyrůst a o záchraně. Tím náčelníkem tam byl myšlený Pán Ježíš. Je to takový, jak říkám, alegorický příběh pro děti, ale myslím velmi příhodný a dobrý.

Víte, ten list toho Jakuba ještě tady sleduje jednu myšlenku. My si někdy říkáme, že nám třeba nikdo nerozumí, nebo že my máme problémy, které nemá nikdo jiný. Ale to není pravda. Podle zjištění psychologů lidstvo má společných devadesát procent problémů. Pouze malá část problémů, které máme, je originálních a jsou pouze moje problémy. Ale jinak, většina těch problémů už tady byla, je a bude. Jinými slovy, my máme takové to přísloví, že někdo „objevil Ameriku“, Italové mají hezké přísloví „objevil, že voda může být teplá“.

Jakub chce říct asi toto: „Nesnažte se, neplýtvajte energií na to, že budete u každého problému se snažit hledat svoje řešení, ale uvědomte si, že jste součástí lidstva. To řešení nebo ta řešení už byla nalezena. Vy je přijměte.“ Nejhorší, co bychom my mohli udělat, tak bychom mohli říct: „Nás se ten text netýká, vždyť nám to adresováno nebylo.“ Byla by to naše škoda a naše chyba, a ochudili bychom se vlastně o to poučení nebo o to varování, o ten návod, který už nám dali jiní. A dali nám ho ne proto, že by nám chtěli život znepríjemnit, ale naopak usnadnit.

Potom dál Jakub pokračuje a rozvíjí takovou myšlenku, kterou my taky známe. V podstatě každý den se setkáváme s lidmi, kteří se domohli ať už nějakého postavení nebo třeba nějakého bohatství nečestným způsobem, nějakým podvodem. A my si říkáme: „Tak já se tady snažím, snažím se zachovávat ta přikázání církevní, zákony státní, snažím se nikomu neublížit. Co z toho mám? Nic. Když se podívám kolem sebe, tak vidím, co je všelijakých podvodníků a různých existencí a individuí a jak se jim daří dobře.“ A Jakub říká: „Nemylte se. Nemylte se, trvale oni z toho nebudou mít vůbec nic, nezískají nic.“

Píše: „Zabijíte a nenávidíte, a přesto nemůžete dosáhnout ničeho. Bojujete a válčíte, ale nic nemáte.“ On tam použil jako příklad vlastně ty nejtěžší zločiny: boje, zabití, válčení. Když mluví Jakub o válce, tak nemá na mysli jenom to, když se někde setkají armády a lidé spolu bojují zbraněmi, ale má na mysli také to, když v uvozovkách „lidé mezi sebou válčí“. Čeština na to má taky takové hezké slovo, že lidé vedou „žabomyší války“ - takové ty války mezi sousedy, takové ty nepříjemné pohledy, takové ty jakoby náhodou pronesená slova, takové ty mnohoznačné výroky, které zamořují atmosféru a vztahy mezi lidmi. To všechno jsou války. To jsou války, které nevedou vůbec k ničemu a opravdu jenom znepríjemňují a otravují život.

A nakonec tam mluví Jakub o prosbě. Říká: „Prosíte nebo neprosíte, a prosíte špatně.“ Možná nás to nikdy nenapadlo, že prosit je taky potřeba umět, že to není automat. Říkám to už asi potřetí za tu dobu, co jsem tady: Pán Bůh není automat, do kterého hodíme jeden otčenáš nebo dva zdrávasy a z Něho vypadne to, co my jsme si naplánovali a co my jsme chtěli. Pán Bůh nás vyslyší, tím si můžeme být jistí, protože On to slíbil. Ale my nemůžeme určovat kdy a jak, jakým způsobem.

Nejznámější tady z těch prosebníků je svatá Monika, matka svatého Augustýna, která se za jeho obrácení modlila patnáct let. A vlastně, můžeme říct, i ji Pán Bůh překvapil, protože ona si přála, aby se Augustýn stal křesťanem, a on se stal biskupem, byl činný v církvi, angažoval se. Takže to její přání se naplnilo, ale bylo to taky vlastně chvíli před její smrtí.

Bratři a sestry, Jakub nám předložil dneska vícero myšlenek. Můžeme říct, že ta různost těch myšlenek je velká a každý z nás si z toho může vybrat. Opravdu, neříkejme si: „Není to určeno pro mě.“ Naopak, řekněme si: „Je to pro mě. Je to všechno pro mě. Jakub mně to říká proto, že i mě má rád. I mně říká tím oslovením ‚milovaný‘, ‚milovaná‘.“ Říká nám to proto, že nám chce být průvodcem za Pánem Ježíšem, že nám chce usnadnit cestu našeho života. Ty problémy, které řešil Jakub a jeho současníci, z velké části byly ty stejné, které řešíme my. On nám ukazuje nebo nabízí nám pomoc při jejich řešení.

Přijměme ji.

Bůh ti odpust', bratře

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
28.09.2006 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
Svátek sv. Václava
příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 6,9-21](#); 2. čtení [1 Petr 1,3-6;2,21b-24](#); evangelium [Mt 16,24-27](#);*

Slavíme skutečně významného člověka, můžeme říct, i vyjimečného člověka, ale přesto je těžké takhle dělat promluvu, právě proto, že často to sklouzne do různých fráží, různých vět, které ti řečníci neustále opakuji, a ona to často nebyvá ani pravda a je to takové prázdné.

Abychom oslavili dobře ten svátek svatého Václava, je dobré si připomenout několik věcí. Jedna z těch věcí je právě to, že Václav dokázal přijmout odpovědnost – věděl, že s tím jeho postavením nejsou spojeny jenom výhody a pocty, ale taky odpovědnost.

Potom je tam ta schopnost vidět dopředu, dál, kam povede to, co on začal. Je důležité dobře začít a stejně tak důležité je dobře skončit. Je důležité vidět, co bude na začátku, ale taky kam ta cesta vede. Nejde jenom o to hnát se po nějaké cestě, ale ta cesta musí mít taky cíl. A právě ta taková poslední myšlenka je o tom odpuštění, teď jsme o tom zpívali těsně před evangeliem. Je to vlastně největší svědectví, které Václav vydal: v okamžiku, kdy umírá, dokázal odpustit. Ten jeho život nám chce připomenout právě následování Krista, a on tady v tom okamžiku své smrti vlastně napodobuje Krista, který dělá to stejné na Kalvárii.

Dnešní čtení jsou velmi dobře vybraná k tomu svátku a vyjadřují všechny tyto myšlenky.

Když se zastavíme u žalmu, tady je ten první vtip, co jsem slíbil dětem: Ptá se pan farář v náboženství, kdo je nejmocnější, kdo je vševládný. Samozřejmě chce slyšet, že Pán Bůh. Přihlásí se tam nějaká malá holčička a říká: „Nejmocnější je slečna z fary.“ Pan farář říká: „Jak to?“ A holčička říká: „No, vždyť jsme to v neděli zpívali v kostele v žalmu.“ „Jak? Co jsme zpívali?“ „No, tam jsme přece zpívali: „A ty hospodyně vládneš nade vším.““

Takže my víme, že žádná hospodyně ani na faře ani nikde jinde :)

Takže už k tomu druhému čtení. Ten list apoštola Petra je právě adresován křesťanům druhé generace. Jak víme, ti první čekali ten brzký příchod Pána Ježíše – druhý příchod ve slávě. Ale když se jim narodily děti a viděli, že to bude trvat déle, tak se jim snažili dát takový odkaz, povzbudit je, co mají dělat. A právě celý tenhle list je takovým povzbuzením. Petr tam říká: křest na jedné straně je dar, na druhé straně je to i úkol. Být křesťanem znamená přijmout Boží dar, ale přijmout s tím také poslání, úkol. Křesťan má, říkáme, obstát ve světě. Křesťan se má angažovat ve světě, křesťan má být ten, který ten svět proměňuje.

Později ve středověku se objevily takové názory, že existence na tomhle světě, že to je nic, to nejdůležitější, že nás čeká. Ta druhá část, to je pravda – to nejkrásnější, to nejhezčí nás čeká – život na věčnosti u Boha. Ale ta první část toho výroku, že život na téhle zemi, že to je nic, to není v pořádku. Tenhle svět stvořil Bůh, Bůh ten svět zachránil, poslal na něho svého syna Ježíše, takže Bůh si toho světa velmi váží, a my ten svět máme proměňovat. Máme ten svět vést zpět k tomu dobrému, jak ho Bůh chtěl. Máme to dělat tím, že budeme následovat Ježíše.

To je další taková myšlenka tady z tohoto listu. Mluví se tam o tom, že křesťané mají získat dědictví. Ve Starém zákoně tím dědictvím byla myšlena zaslíbená země – že oni tam přijdou, tu zemi obsadí a budou tam v klidu žít. To byl takový nejvyšší cíl izraelského národa. A přišli tam, zemi obsadili, ale rozhodně tam nežili v klidu. V Novém zákoně se tím cílem, tím nejvyšším cílem, právě tím dědictvím, myslí život s Bohem – život s Bohem v plnosti na věčnosti, ale život s Bohem už taky teď. Právě ten život teď na této zemi, tím svatopisec nemyslí, že to jsou jenom právě ty kříže, že jsou to jenom těžkosti.

Druhý takový výrok, co jsem si vzpomněl (ten prý teď zazněl nedávno v televizi). Bylo tam něco o soudech a nějaký soudce nebo advokát tam říká: „Spravedlnost hledejte u Pána Boha. U soudu hledejte pouze výroky.“ To je další část tady toho listu, kdy se tam mluví o tom, že Bůh je nejvyšší spravedlivý.

Dál tam Petr líčí to, jak Boží syn právě přijal ty těžkosti, ty stejné těžkosti, které neseme my.

Bratři a sestry, každý stav, každé životní místo, s sebou přináší nějaké radosti a nějaké těžkosti, nějaké bolesti. My, když si myslíme, že někdo žije bez těch těžkostí, tak se velmi pleteme. Naopak, čím je člověk vyšší postavený, tím to s sebou přináší vyšší nebo větší pokušení toho, že ten člověk začne myslet jenom na sebe, že se přestane zajímat o ty druhé. Svátek svatého Václava je nám připomínkou právě toho, že on dokázal vzít i tu odpovědnost. Jak říkáme, každá mince má dvě strany – rub a líc.

Když mluvíme o těch pokušeních, to se skutečně stalo v semináři. Jeden kolega byl u zkoušky z morálky a dostal otázku, co udělá, když na něho přijde pokušení. Chvilu se zamyslel a povídá: „No, poddám se mu.“ Dostal od toho profesora desetiminutovou přednášku o šestém přikázání, jak je potřeba bojovat a takhle. Když ta přednáška skončila, tak tady ten spolužák povídá: „No, to je řečí kvůli dvěma pivům.“

Bratři a sestry, každý na tom místě, kde stojíme, nosíme nějakou odpovědnost. Každý jsme dostali nějaké dary. My si dnes připomínáme člověka, který se do té odpovědnosti narodil. On si to nevybral, nikdo z nás si nevybral místo, kde jsme se narodili. On si klidně mohl říct: „Tak já jsem nahoře a mě nezajímá to, co je dole.“ Nepropadněme nějakému takovému tomu sladkému sentimentálnímu líčení, jak se ten Václav staral o ty lidi a takhle. Jistě, staral se, ale nedokázal to všechno. Dělal, na co stačil. Bylo i mnoho věcí, na které nestačil. Ale to, že právě dělal pořádně to, na co stačil, ho dovedlo až do té Boleslavi. To ho vlastně dovedlo až tam k těm kostelním dveřím, kdy on dokázal říct: „Bůh ti odpust', bratře.“

My dneska si připomínáme celé to jeho státnické dílo, ale nezapomeňme, že ten vrchol spočívá tady právě v těch slovech, v tom, kdy on dokáže neoplatit svému bratrovi, kdy on vlastně dokáže být jiný. Je to jeden okamžik, vteřina, dvě. Ale přesto je to něco velmi důležitého. Kdyby nebyl připravený na to, kdyby dlouhá léta nežil podle evangelia, tak by to nedokázal. Můžeme říct, že celý jeho život byl jakousi přípravou právě na tohle.

Bratři a sestry, náš život jde také po nějaké cestě. Věříme, snažíme se, chceme následovat Krista, chceme následovat evangelium. Inspirujme se příklady těchto velkých lidí, ale buďme si vědomi toho, že za tím velkým okamžikem, za tou vteřinou, dvěma vteřinami, je dlouhá příprava, dlouhý život, který často třeba vůbec není vidět.

Takže, ať je nám svatý Václav vzorem, inspirací a můžeme říct i jakousi útěchou v našich těžkostech.

Křik vašich ženců pronikl k sluchu Pána

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.10.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

26. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Nm 11,25-29](#); 2. čtení [Jak 5,1-6](#); evangelium [Mk 9,38-43.45.47-48](#);

Bratři a sestry, my se zase zamyslíme nad dnešním druhým čtením. Je to trošku takový oříšek, proč Jakub napsal to, co napsal. Pokusím se to vysvětlit.

Podle výzkumů víme, že většina prvních křesťanů byli lidé chudí. Velká část, víc než polovina z nich, byli dokonce otroci, tedy lidé, kteří neměli vůbec žádná práva. Jak to tedy, že Jakub píše o bohatých lidech? Víme, že ti, kteří byli bohatí v první církvi, tak ti dávali k dispozici své domy. První křesťané se scházeli buď venku, anebo v domech bohatých příslušníků církve.

Víme taky, že třeba církev v Jeruzalémě byla velmi chudá. Svátý Pavel na ně organizoval sbírku, jak o tom čteme v listě Korintňanům. Víme, že ti první křesťané v Jeruzalémě se dělili o svůj majetek, právě proto, že někteří neměli vůbec nic. Jak to tedy, že čteme v listu svatého apoštola Jakuba tady to „vy boháči, plačte a naříkejte nad strastmi, které na vás přijdou“?

Když řekneme pravdu, úplně přesně nevíme. Nevíme, jestli ta slova jsou adresována dovnitř, do církevní obce, anebo jestli jsou adresována ven, někomu, kdo není křesťanem. Faktem je, že ve skutcích apoštolů najdeme taky jeden příklad nesprávného chování prvních křesťanů v Jeruzalémě, kdy manželé Ananiáš a Safíra přinášejí před apoštoly peníze, které utržili za svůj majetek, a říkají: „Prodali jsme všechno a neseme všechny peníze.“ Za prvé: nikdo je nenutil, aby vůbec něco takového udělali, a za druhé, oni si část těch peněz nechali, ale říkali: „Neseme všechno.“ Čili tam byl jasný podvod. Apoštolové to poznali a oni za to byli potrestáni. Ne lidsky, ale od Boha.

Čili už i v té prvotní církvi bylo zase tady to pokušení vlastnit něco na úkor druhého. Jakub nemluví o tom, že by bylo špatné něco vlastnit, že by bylo špatné vydělat si peníze, pořídít něco, mít něco uloženo na knížce deska bychom řekli, ale ten Jakub říká: „Nesmí to být na úkor někoho druhého.“ Protože v té době se většina lidí živila zemědělstvím, tak ty příklady jsou vlastně brány tady z tohoto zemědělského prostředí.

„Ale mzda, o kterou jste ošidili sekáče, kteří vám požali pole, ta mzda křičí, a křik vašich ženců pronikl k sluchu Pána.“ Jinými slovy, je v tom právě míněný nějaký podvod, nějaký nečistý způsob toho zisku. A Jakub říká: „Tohle je špatně.“

Potom je tady další věc: okolnosti, za kterých se člověk stará o sebe, o svůj majetek. Jsou tam vlastně naznačeny dvěma větami: „Hromadili jste si majetek i v tyto poslední dny.“ Víme, že prvotní církev tímto výrazem „poslední dny“, „poslední doba“ míní okamžiky před příchodem Pána Ježíše. Jinými slovy, Jakub chce říct: „Teď bylo potřeba dělat něco jiného, teď jsou tady důležitější věci.“

Nikdo nechce popírat, že třeba zabezpečení rodiny je důležitá věc, velmi důležitá věc. Ale jsou ještě důležitější věci – třeba právě výchova dětí, další nasměrování v duchovním životě a takhle.

Potom se tam objevil ještě jeden obrat, a sice: „Jste hýřili i tehdy, když už nastávala řež.“ Je to obrat ze Starého zákona a myslí se tím okamžik, kdy Babylóňané dobyli Jeruzalém. Tedy jinými slovy: když šlo do tuhého, kdy bylo potřeba myslet právě zase na jiné věci, a ti lidé, někteří z nich, se tam starali o sebe, o svůj majetek.

Takže ten Jakub, když to nějakým způsobem shrneme, tak říká: „Človče, uvědom si, že všechno, co máš, i to hmotné, že to jsi dostal. Uvědom si, že to není to nejdůležitější, i když je to důležité. Ale není to to nejdůležitější. A ty musíš vždycky posoudit okolnosti a způsob, jak se o tyto věci budeš starat.“ Jinými slovy: nesmí tě to takzvaně pohltit, nesmí ti to být „nade vše“, jak to bylo v tom komentáři: hromadit peníze pro peníze.

Celý ten dnešní úryvek je možné ale vyložit ještě v úplně jiném slova smyslu, a sice, že bohatství nejsou jenom hmotné věci, ale také dary, to, co jsme dostali. Každý z nás je něčím bohatý. Člověk, který je bohatý, je náchylný k tomu, že si bude říkat: „Stačím si sám, nepotřebuji nikoho dalšího.“ Je pyšný, je uzavřený, a to je špatně.

To jsou vlastnosti, které kritizuje Jakub: tady tu uzavřenost a pýchu. Jestliže člověk něco umí (a to je také bohatství, velké bohatství, že něco umím), jestliže člověk takhle něco umí a používá to pro sebe i pro druhé, je to v pořádku. Ale jestliže ten člověk to používá takovým způsobem, že říká: „Tak já jsem tady, obdivujte mě, tleskejte mi, ale hlavně si uvědomte, že já jsem lepší, než vy a že vy to neumíte“, tak to je špatně. To je velmi špatně a je to přesně naopak, než by si to přál svatý Jakub.

Takže, bratři a sestry, to pokušení té soběstačnosti, uzavřenosti, je tady vždycky. Myslím, že nikdo z nás není tak extrémně bohatý, nikdo z nás není na tom tak, že by si myslel, že mu patří celý svět, ale nikdo z nás nemůže říct: „Já jsem imunní vůči tomu pokušení uzavřít se do sebe a říkat si: „Já se budu starat o sebe, vy se starejte taky o sebe.““

Jakub vlastně toto celé, co napsal, tato velmi tvrdá slova, napsal proto, že chtěl adresáty listu, ty, kteří to budou číst, chtěl s nimi zalomcovat a chtěl jim říct: „Rychle to napravte, rychle ze sebou něco udělejte.“ Nakolik ta jeho slova platí i nám, to už je na každém z nás, abychom my to domysleli, abychom my to promysleli, jestli se mě to týká třeba v té oblasti hmotné, anebo jestli se mě to týká v té oblasti darů, schopností, toho, co umím, a tak dále.

Jestliže najdeme něco, co bychom měli změnit, mějme odvahu to změnit. Jestliže zjistíme, že je všechno v pořádku, tak opakujme a děkujme se svatým Pavlem a řekjeme: „Milostí Boží jsem, co jsem.“

Tenhle svět je skutečný

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.10.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

27. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 2,18-24](#); 2. čtení [Žid 2,9-11](#); evangelium [Mk 10,2-16](#);

Bratři a sestry, dneska jsme slyšeli úryvek z listu Židům a z listu Židům budeme teďka číst druhé čtení až do konce liturgického roku, až do slavnosti Ježíše Krista Krále. Takže já trošičku připomenu takový ten úvod, o kterém už jsem jednou tady mluvil, o tom, co ten list Židům je zač, a začneme se věnovat těm jednotlivým odstavcům.

Kdo napsal list Židům a komu je adresován? Tady na tuto otázku hledali odpověď církevní otcové, můžeme říct, už od těch nejstarších dob a moc úspěšní nebyli. Origenes, jeden z těchto badatelů, v jednom svém spise si tak povzděchnul na adresu toho, kdo je autor listu Židům: „Kdo napsal tento list, to ví skutečně jenom Bůh.“ Možná, že to byl Barnabáš, možná to byl Apolos, kterého známe z listu Korintánům, ale to jsou domněnky. Autor se prostě nepodepsal. Víme, že to byl někdo, kdo uměl dobře řecky. Víme, že uměl řecky lépe, než Pavel, protože ty listy jsou takové propracovanější. Víme určitě, že tento list Pavel nenapsal, protože tady tento list má úplně jinou osnovu, než jak psal svatý Pavel. Pavel vždycky střídal část teoretickou a praktickou. Tady se střídají jednotlivá ponaučení.

Tenhle list, i když nevíme, kdo ho napsal, a nevíme přesně, komu byl určen, tak tenhle list je velmi důležitý. Můžeme říct, že po evangeliích je to nejdůležitější spis Nového zákona. Ale je dost těžké mu porozumět. Právě je to proto, že ten jazyk, vůbec ta větná skladba už je nám dost vzdálená. My se takto nevyjadřujeme.

Tenhle list poprvé mluví o tom, že Starý zákon je předobrazem Zákona nového. Tam ještě je dobré připomenout, že v řečtině se nepoužívá slovíčko zákon, ale smlouva. Tedy, že Stará smlouva je předobrazem Nové smlouvy.

V listě Židům jsou jmenovány osoby ze Starého zákona jako předobrazy a vzory, které my sami máme následovat. V tomhle listě se také používá pro církev a pro věřící v Krista označení „putující lid Boží“. Možná už jste to slyšeli někde, protože tuhle myšlenku, tohle pojmenování znovu oživil II. vatikánský koncil, když hledal odpověď na to, kdo je to církev, nebo co je to církev, a právě jako odpověď použili citát z listu Židům, že jsme putující lid Boží. Tak, jako Židé putovali do zaslíbené země z Egypta nebo potom se vraceli z babylónského vyhnanství zase zpět do své vlasti, tak i my jsme na cestě, na cestě k Bohu, na cestě k Ježíši.

Tenhle list Židům odpovídá na otázky, které si ti lidé tenkrát kladli. Je to velmi zvláštní, že to, co jsme právě dneska slyšeli, nám dělá problémy, vůbec třeba zachytit tu myšlenku a poslouchat a pochopit, co ten pisatel vlastně chce říct. To byla odpověď na otázky, které oni si kladli.

Víte, někdy se říká, že církev je muzeum, a dneska že tady se řeší nějaké věci, které už dnes nikoho nezajímají, a někoho mladého, no to už vůbec ne. Jestli je některá farnost muzeum, tak to je muzeum proto, že to z ní udělali ti farníci. Církev, nebo každá ta místní církev, diecéze, každá farnost je natolik přítomná, natolik živá, nakolik ti věřící chtějí být živí v přítomnosti, nakolik neutíkají někde do minulosti a nevzpomínají na staré zlaté časy.

Takže co tady vlastně dneska ten autor listu Židům předložil, jakou otázku? Jsou to dva takové myšlenkové proudy. Jeden ten proud je ten, že Židé ve svém Jeruzalémském chrámu každý den přinášeli oběti, různé oběti. Vrcholem těch obětí bylo odpoledne obětování beránka. Dělal to několik set let a sami ti Židé si kladli otázku: „A k čemu je to dobré? Jsme lepší? Je náš národ blíž Bohu? Jsou z nás lepší lidé? Je silnější naše víra v Hospodina?“ A museli si odpovědět: „Ne, my nejsme lepší, nejsme blíž Bohu. Ne, že by chyba byla na straně Boží, ale chyba je na straně nás lidí.“ A autor listu Židům říká: „Nejdokonalejší obětí je Ježíš Kristus.“ Proč? No, protože nedal za sebe žádné zvíře, ale šel do toho sám.

Takže on odpovídá na tu otázku: „Člověče, jestliže chceš být blíž Bohu, nejde o to, abys za sebe něco nastrčil, něco, někoho, nějaké zvíře, nějaký jiný dar. Ale ty se musíš přiblížit, ty musíš chtít. Pak budeš lepší, pak budeš blíž.“

Druhý ten proud myšlenek vycházel z řeckého pojetí, z řeckého chápání světa. Myslím, že většina z vás někdy slyšela o filosofu Platónovi a o jeho díle, a tady ten filosof Platón říkal, že tenhle svět je svět stínů, že to tady není tak skutečné, ale že ten skutečný svět je někde jinde, a že my se tady tak pohybujeme mezi těmi stíny. Pro ty z vás, kteří by se o tom chtěli dozvědět víc, tak bych je odkázal na stať, která se jmenuje „Platónův jeskynní mýtus“.

A tady to Platónovo nazírání na svět vedlo člověka k tomu, že si řekl: „Tak když je to tady jenom takový stín, tak proč bych se tady o něco snažil. Vždyť tady o nic nejde.“ A autor listu Židům říká: „Kdepak, tenhle svět je skutečný. Je velmi skutečný. Taky je skutečná starost, kterou má Bůh o tenhle svět. Ta starost jde tak daleko, že On posílá svého syna, Ježíše.“ Ježíš je jediný tvor, který si mohl vybrat, co prožije, co neprožije, jestli se mu v životě vyhnou těžkosti nebo nevyhnou těžkosti, co na sebe vezme nebo co na sebe nevezme. My si vybrat nemůžeme, zpravidla. Zpravidla ne. Někdy ano, ale to málokdy. A tenhle Ježíš se s námi tak moc ztotožnil, že vzal i to, co nemusel. V tom je ta velikost té jeho oběti, v tom je to krásné, v tom je ukázaná důstojnost člověka.

Známe to. Většinou, když je někdo nahoře a může si vybrat, jestli něco nepříjemného udělá nebo neudělá, tak to neudělá. Právě i staré řecké přísloví říkalo: „Co je dovoleno Bohům, není povoleno volům.“ Byla tam ukázaná jakási ta propast mezi těmi dole a těmi nahoře. A Bůh říká: „Mezi mnou a vámi nebude žádná propast.“

Ale ta myšlenka toho listu Židům jde ještě dál. A on říká: „Člověče, ty si vybrat nemůžeš. Ty si vybrat nemůžeš, jestli se nějakému utrpení vyheš nebo jestli je přijmeš, ale můžeš si vybrat, jak se k tomu postavíš.“ Všichni to známe. Když člověk onemocní (nemoc dávám jako jeden příklad z druhu těžkostí a trápení), když člověk onemocní, tak se stane pokorným. Když je na té posteli, tak to všechno vypadá jinak a všechno dostává jinou hodnotu a jinou cenu.

Ale taky se setkáváme s tím, že třeba člověk, který je nemocný dlouho, tak se stane takovým nevrlym, začne na to své okolí „poštěkávat“, je netrpělivý, protože ta nemoc trvá dlouho, možná to bude napořád, a člověk se s tím těžko srovnává. List Židům nám říká: „Člověče, uvědom si v těch svých těžkostech, v těch svých trápeních, že ten, který se tomu mohl

vyhnout, se tomu nevyhnul, aby tě posílil. A potom, člověče, záleží na tobě, za jaký konec to chytneš: jestli budeš víc pokorný, anebo jestli budeš víc nabručený, jestli budeš víc nevrlý.

Bratři a sestry, tohle jsou myšlenky, které jsou pro každý den, pro praktický život. Když prožíváme svůj všední den, tak to jde mnohdy tak rychle, že nemáme ani čas se nad tím nějak zamyslet, nemáme čas o těchto věcech přemýšlet. Měli bychom si ten čas udělat, naplánovat si ho, abychom byli připraveni na ty těžkosti a na to, co právě přináší všední den.

Takže odnesme si z dnešní bohoslužby to, že Ježíš, který nemusel, tak to vzal, a navíc nám ukazuje jak, za jaký ten konec, to máme chytnout, jak to máme vzít, aby nás to utrpení nezlomilo, ale aby nás to dovedlo až k němu. Tak, jako on prošel přes Velký pátek až k nedělnímu ránu.

Inflace slova

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.10.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

28. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 7,7-11](#); 2. čtení [Žid 4,12-13](#); evangelium [Mk 10,17-30](#);

My se, bratři a sestry, vrátíme k druhému čtení, ale na úvod bych chtěl něco málo k evangeliu. A sice, dostáváme na faru katechetický věstník a poslední rubrikou tady toho věstníku je taková kolonka, která se jmenuje „Poslední slovo mají děti“. No, a tam jsou vždycky nějaké takové ty přebrepty nebo něco, co děti takhle řeknou v náboženství. No, a teď to přišlo nedávno, jak paní katechetka se ptá, co má udělat ten bohatý, aby se dostal do nebe, aby prošel tou úzkou bránou a chce slyšet něco v tom smyslu právě, že to ten bohatý rozdá, rozdělí se a takhle. A nějaký klučina se tam přihlásil a tady na tu otázku, co má udělat boháč, aby se dostal do nebe, povídá: „Co nejvíc zmenšit velblouda.“ To je přesně podle toho, jak říkají děcka: „Co nejde silou, jde ještě větší silou.“ :)

My se vrátíme k dnešnímu druhému čtení. Bude to trošku takový kurs řečtiny. Je to o slovu a ten autor se vyjadřuje velmi precizně, mluví v pojmech. Přeložit pojem je velmi obtížné, takže překladatelé do českého jazyka měli co dělat a (já tím nechci kritizovat to, co udělali, nebo takhle) měli co dělat, dalo jim to hodně práce. Celkem to vystihli, ale je tady ještě další problém, a sice těch dva tisíce let. Vlastně řecká kultura je jiná, než naše kultura, a k těm adresátům listu tady ty slova, ty pojmy, promlouvaly víc, než k nám.

Takže mluvíme o slovu. Bude dobré si připomenout, že pro Židy a vůbec pro lidi středního východu slovo je mnohem víc, než nějaký zvuk, mnohem víc, než sled souhlásek a samohlásek, mnohem víc, než něco, co rychle odezní. Oni to brali tak, že slovo má moc - buď pomoci nebo ublížit, povzbudit nebo člověka zase naopak třeba pokárat. Každopádně, že se slovem, se slovy je potřeba dobře hospodařit, dobře uvažovat, kde použít jaké slovo.

Teď to srovnáme s tím, s čím se setkáváme my, vlastně každý den. Říkáme tomu inflace slova, že slovo nemá váhu, nemá hodnotu. Slova se říkají a co? A nic. To se tak řeklo. Já jsem to tak nemyslel, to jsem jen tak řekl. A člověk neví. Neví, kdy to má brát vážně, a tak pro jistotu to nebereme vážně vůbec.

Zase, prožíváme takové období, kdy se na naši hlavu snášejí mnohá slova. Budeme volit příští týden a člověk potřebuje k tomu skutečně jakýsi dar moudrosti, aby to dokázal všechno přecedit, jestli ty sliby, které nám dávají, jsou reálné, jestli to není stavění vzdušných zámků a jestli vůbec to myslí vážně, anebo jestli je to jenom takové zaklínadlo. Tady potřebujeme to, o co prosil Šalamoun v tom prvním čtení, ducha moudrosti.

Ale vraťme se k listu Židům: „Boží slovo je plné života a síly.“ Co tím chce říct? Chce tím říct, že to Boží slovo má platnost pro každou dobu a pro všechny lidi. Když řekne člověk nějaké slovo, má to platnost pro někoho. Když napíše dopis svému příbuznému, platí to pro něho a platí to nějakou určitou dobu. Potom vlastně ta platnost se jakýmsi způsobem vyčerpá. Ale Boží slovo je platné vždycky a všude.

Takové srovnání s tou řeckou vzdělaností: Řekové měli desítky filosofů. Nejznámější jsou Platón a Aristoteles, ty další už nezná skoro nikdo a kdo z nás dnes ví, co všechno napsali Platón a Aristoteles? To znají lidé, kteří to studují, kteří se tím zabývají.

Evangelium? Evangelium čte víc, než miliarda lidí na světě. Boží slovo je plné síly. V Písmu svatém, když se mluví o Božím slově, tak se vždycky říká, že Boží slovo se stalo. Ne, že Bůh jenom říká něco, ale že se to zároveň také stává. Je to už v první knize Mojžíšově: při stvoření Bůh řekl a stalo se. Hned po tom slovu následuje nějaká akce. Čili není to, jak my říkáme, prázdné slovo, není to do větru. A tohle Boží slovo má v sobě ještě jednu sílu, a sice chce přetvořit posluchače. Chce přetvořit toho, kdo to slovo slyší, kdo ho přijímá. Chce ho přetvořit, ale asi tak, že ho chce získat. Ne přetvořit stylem „vnutit“. Bůh nám dal svobodu a tu svobodu v žádném případě nechce pošlapat, a tak nás chce získat, nadchnout, abychom my si řekli: „Tak to je to slovo pro můj život a podle tohoto slova já se budu snažit žít. Tohle se budu snažit uvádět ve skutek.“ Získat, nadchnout, povzbudit - takovou silou disponuje Boží slovo, především takovou silou.

A teď říká, kam to slovo se až dostává, co to znamená, že to slovo nám Bůh posílá: „Proniká až k rozdělení duše a ducha, kloubu a morku, pronáší soud i nad nejnvtnějšími lidskými myšlenkami a hnutími.“ A tady, hlavně tady jsou právě pojmy, které byly známy i z řecké filosofie. Ten první pojem je nahrazen českým slovem „duše“. V řečtině v originále je tam slovíčko „psyché“, my to známe - psychologie, ale tam se myslí něco úplně jiného. Řekové tím slovem psyché mysleli jakýsi základ, základ všeho, co existuje. Jinými slovy svatopisec říká: „Bůh dal základ, On je autor, On je původce všeho, co existuje.“ Může nám to připadat zvláštní, vždyť my to víme. Jenže v té době, kdy tenhle list byl napsán, mnoho lidí nebo většina lidí věřila v různé bohy a říkali: „Tenhle bůh je základ. Ne, támhle ta bohyně. Ten je nejmocnější.“ Autor listu Židům říká: „Ne. Bůh dal základ. Jediný Bůh je ten, který stojí za tím vším, co tady existuje.“

To slovíčko „duch“ v originále je slovíčko „pneuma“, a tím se myslí lidská duše. Jinými slovy: Bůh je příčinou, je základem všeho, co tady existuje, ale ještě víc se stará o člověka. Jeho péče o člověka je větší, než o ten celý svět. Proč? No, protože člověk je podobný Bohu - podobný ve svobodné vůli a ve schopnosti mít rád, udělat šťastným, dívat se na druhého, hledat štěstí pro druhého. A k tomuhle nás taky inspiruje Boží slovo a vybízí.

Potom se tam mluví o kloubech, morcích a hnutích naší mysli. Zase, v řečtině jsou to pojmy a svatopisec tím chce říct to, že to Boží slovo se týká celého našeho života - našeho života, který se týká našeho těla. To znamená toho, kdy vyděláváme na obživu, na jídlo, na to, abychom měli kde bydlet, abychom měli se do čeho obléci, abychom zajistili potřeby, všechno to, co potřebuje naše tělo. I tohle se dotýká Boží slovo. Konec konců, dnes děkujeme za všechno to hmotné, za všechno to krásné, co jsme sklídili na našich polích a zahradách. Ale taky se to Boží slovo týká toho, čemu říkáme rozum, intelekt, duchovní stránka. Právě toho, kdy uvažujeme, přemýšlíme, kdy nemyslíme jenom na sebe, ale na ty druhé, kdy je chceme nějakým způsobem obdarovat, udělat je šťastnější, spokojenější.

No, a potom říká takové varování, že před tímhle Božím slovem se nemůže nikdo skrýt: „Před jeho očima je všechno nahé a odkryté.“ A teďka jim dává před oči vlastně v náznaku takové dva obrazy. Člověk, který nerozumí řecky a který si o tom

víc nepřečte, tak tam těžko ty obrazy najde. A sice je to obraz atletických závodů a obraz řeckého divadla. Ty závody jsou tam naznačeny, o tom divadle tam není ani slovo, ale vyplývá to ze souvislosti. Jak? Sice řecké slovo „gymnos“ (od toho je ten gymnasta), to je nahý.

A co se tím chce říct? Začneme od toho divadla. V řeckém divadle herci vystupují v kulisách, v kostýmech a v maskách. Takže těch herců není ani tolik, kolik je rolí v tom určitém dramatu, protože se střídají. Převléknou kostým, převléknou masku a jeden herec vystupuje v několika rolích. Je to hra. Ten herec někdy hraje člověka spokojeného, jindy člověka našťavaného, někdy se směje, někdy pláče, někdy je nazlobený, ale vždycky je to hra. On je schovaný – v kulisách, v masce, v kostýmu. Kdežto ten gymnasta, na něho je vidět, je vidět jeho propracované tělo a to, co tam ten atlet dělá, je jakýsi souboj, souboj mezi těmi jednotlivými účastníky závodu. Všichni na ně vidí, tam se nic neschová. Ono by to šlo taky přeložit, že všechno je ne jenom odkryté, ale prosté. Že v tom není přetvářka, že v tom není takováhle hra. A svatopisec chce říct: „Před Bohem není možné hrát divadýlko. Není možné převlékat masky a není možné převlékat kostýmy. Není možné se tvářit, že je to jenom jako, ale je to skutečně do určité míry zápas – zápas, kdy my, stejně jako ten atlet, ze sebe vydáváme to nejlepší, to nejvíc, co umíme, a někdy jdeme skutečně na pokraj svých sil. Bůh to ví a posílá nám na pomoc svoje slovo, svoje vtělené slovo – Ježíše, protože Ježíš přináší zvěst útěchy, radosti a povzbuzení. Boží slovo je nám dáno proto, aby nás povzbudilo, aby nám ukazovalo cestu a aby nás vedlo. Aby nás nadchlo, aby nás získalo.

Takhle ho přijměme, takhle se k němu postavme.

Nejvyšší stavitel mostů

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

29.10.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

30. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 31,7-9](#); 2. čtení [Žid 5,1-6](#); evangelium [Mk 10,46-52](#);

Bratři a sestry, už minulou neděli se čtení z listu Židům dostalo k takovému myšlenkovému jádru toho celého listu, a sice čteme o tom, že Ježíš Kristus je velekněz. A teď autor toho listu vysvětluje, co tím chce říci, vysvětluje souvislosti a můžeme říct, že to bere velmi ze široka. Odvolává se na různá místa Starého zákona, odvolává se tam na Abraháma, na Mojžíše a vůbec na ty nejstarší události.

Abych začal nějak opravdu postupně. Prvním veleknězem byl Áron, Mojžíšův bratr. Co je úkolem velekněze? To se tam říká hnedka v první větě toho dnešního úryvku: „Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha.“ To je, můžeme říci, hlavní myšlenka celého toho poslání velekněze. Potom to poslání se realizuje v nějakých úkonech, v nějakých obřadech, v nějakých modlitbách.

Můžeme říci, že jeden z největších židovských svátků je svátek smíření – Jom kipur, a právě o tom to svátku velekněz vstupoval do velesvatyně, do místa, kde byla uložena Hospodinova archa, v ní byly desky Desatera, Mojžíšova hůl, mana a tak dále.

Velekněz dřív, než vstoupil do této velesvatyně, do toho ústředního bodu jeruzalémského chrámu, tak musel nejprve přinést oběť za hřích za sebe a za svou rodinu, a potom tam teprve mohl vstoupit. Protože velekněz byl chybný, protože Izraelité byli chybní, tak se tato oběť za hřích podávala každý rok. Autor listu Židům říká: „Ale protože Ježíš Kristus nebyl chybný, nikomu nic neudělal, nikomu nic neprovedl, ani Bohu ani lidem, tak tuto oběť za hřích, za náš hřích přinesl jednou jedinkrát, a to stačilo.“ Má tím na mysli Ježíšovu smrt na kříži.

Co je úkolem velekněze? Být v záležitostech lidí u Boha, stát před Bohem v záležitostech lidí. Jinými slovy velekněz, nebo taky někdy pro Ježíše Krista užíváme titul Prostředník, je ten, který zprostředkovává a přednáší Bohu naše prosby, naše děkování, a od Boha nám přináší Boží dary.

Staří Římané nazývali nejvyššího kněze v Jupiterově chrámu, což bylo nejvíc uctívané božstvo ve starém Římě, tak ho nazývali Pontifex Maximus. Doslova to znamená „nejvyšší stavitel mostů“. Je to takový, myslím si, krásný titul, který vyjadřuje právě to poslání, co tento člověk měl dělat. Autor listu Židům tohle všechno věděl, toto znal a říká: „V plnosti tenhle titul patří Ježíši Kristu. On je ten nejlepší stavitel mostů.“

Potom se odvolává autor listu Židům na Melchizedecha. Kdo to byl Melchizedech? Musíme přiznat, že o tomhle člověku toho mnoho nevíme, ale co víme, to stojí za to. Melchizedech byl současník Abraháma. Abrahám se s ním setkal v Palestině, v zemi Kanán, když se vracel z jedné vítězné bitvy. Abrahám tam byl vtažen do takové potyčky mezi místními králi a Abrahám musel bránit sebe, svoje lidi a svůj dům. Když zvítězil a vracel se domů, tak mu vyšel vstříc mezi jinými právě Melchizedech, který je titulován jako král Sálemu a kněz Boha nejvyššího. Zvláštní je to, že tento člověk zastával dva úřady. To nebylo obvyklé. Normální bylo, že byl tu král a byl tu nejvyšší kněz. Ale nebylo normální, aby to bylo vztaženo na jednu osobu.

Co se tím chce říct? Král je ten, který se má starat o své poddané po té stránce vnější, aby jim nic nechybělo, po té stránce materiální, hmotné. Kněz má o ně pečovat po té stránce duchovní. A tady ten Melchizedech je chápán jako předobraz Ježíše Krista a kde se říká jinými slovy: „Ježíš Kristus se o nás stará kompletně, komplexně, po všech stánkách, po té stránce tělesné i po té stránce duchovní.“ Navíc ten Melchizedech přinesl oběť v ten okamžik, kdy vítali Abraháma, a obětoval chleba a víno. Toto je v První knize Mojžíšově, víc než tisíc let před Poslední večeří, před první mší svatou, a církve toto právem chápe jako předobraz Poslední večeře, předobraz první mše svaté. Takže tolik k tomu Melchizedechovi.

Co dál říká autor listu Židům? Říká, že ten náš velekněz je dokonalý, že ten náš velekněz „nemá chybu“, že je na něho spolehnout, že na něm nenajdeme nic špatného, že je opravdu, my bychom řekli, skvělý. To je všechno pěkné, ale ta důležitá myšlenka zaznívá potom: přes tuto všechnu svoji dokonalost, skvělost on je slitovný, on má pro nás pochopení - pochopení pro naše slabosti, pro naše chyby.

Ten řecký originál, v kterém je list Židům napsán, tak tam se objevují slova, která my známe: sympatie, antipatie, ale taky apatie. Všichni víme, co to je apatie – když nikdo nemá zájem. V prvním století po Kristu se v římské filosofii objevil takový směr, který říkal, že ti bohové jsou dokonalí, a taky hlavně, že jsou oddělení od nás lidí, a sice že jsou bezcitní v tom smyslu, že se nezajímají o to, co prožívají lidé. A tak mnozí lidé se báli, strachovali se a říkali si: „Kdo ví, jak to s nama dopadne.“ Zastáncem tady toho byl filosof, který se jmenoval Plutarchos, je to celkem známé jméno v tom filosofickém světě. A autor listu Židům vlastně říká: „Křesťanství nabízí úplně jiný pohled na svět a říká: „Tehle pravý Bůh, přesto, jak je dokonalý, tak má taky pochopení. Vy máte jeho sympatie. On je ochoten se vcítit do vás, on chápe, co prožíváte. K němu můžete přijít, jeho se nemusíte bát.““

My jsme to slyšeli už mockrát, a tak nám to nepřipadá nic zvláštního, ale pro lidi prvního století po Kristu to byla převratná novinka. Bylo to něco, co je velmi oslovovalo a čeho si velmi vážili.

Bratři a sestry, zkusme se zamyslet nad tímhle momentem naší víry, zkusme si uvědomit, co to znamená pro mě osobně, že mohu před Ježíšem předstoupit s čímkoliv – se svou radostí i se svou bolestí. Zkusme za to taky poděkovat, protože jestliže máme takovéhohle zastávce, jestliže máme někoho takového, komu můžeme svěřit úplně všechno, tak je to jistě pro náš život posila. Zkusme taky zamyslet nad tím, jak by to asi bylo, kdybychom ho neměli, kdybychom ho neznali.

Takže jakkoliv tuhle pravdu známe, jakkoliv jsme ji slyšeli mockrát, tak bych řekl: skoro každý den za ni děkujeme. Ježíš je Prostředník, který je skutečně dokonalý, ale přes všechnu svou dokonalost je to Prostředník slitovný, Prostředník, který má pochopení pro každého z nás.

Blahoslavenství dávají laťku výš

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.11.2006 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Všech svatých

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Zj 7,2-4.9-14](#); 2. čtení [1 Jan 3,1-3](#); evangelium [Mt 5,1-12a](#);

Když jsem teď jel z Lažánek, tam teda přšlo fest, tak jsem si vzpomněl na to, že původně se tenhle svátek slavil v květnu. Tak jsem si říkal, jestli to nebylo lepší, protože teď to je rok co rok. V neděli byla taky řádná bouřka, takže kdybychom chtěli jít na ten hřbitov v neděli, tak bychom si taky nepomohli. Na toho prvního listopadu to přeložili v 9. století pod vlivem anglosasů. U nich, u Keltů, začínal právě v tyto dny nový rok, a tak to bylo přehozeno z toho května.

V tom květnu to byl svátek, kdy byl pohanský chrám Pantheon přeměněn v křesťanský chrám. Někdy se říká, že ten Pantheon, že to byl chrám všech bohů. To není pravda. V tom zasvěcení chrámu, v tom pohanském, se říkalo něco jiného. Tam se říkalo, že je to nejsvětější místo na zemi. A jak v Římě potom se dostali k moci křesťané, tak do tohoto chrámu začali nosit kosti mučedníků, protože to bylo nejsvětější místo a oni to brali tak, že kosti, pozůstatky těch, kteří umřeli pro víru, pro Ježíše Krista, že i vlastně s těmito pozůstatky má být nějak důstojně nakládáno v tom smyslu, že jim chtějí projevit náležitou úctu.

Ale my ten dnešní svátek bereme spíš jako takový návod pro život – jak žít, co dělat, a církev nám předkládá v evangeliu Blahoslavenství. Je to text, který je v Novém zákoně téměř nejdůležitější. Má stejnou důležitost, jako ve Starém zákoně Desatero, ale tady v tom Blahoslavenství oproti Desateru je jeden velký rozdíl. Můžeme říct, že v Desateru se operuje s pojmy „musíš, nesmíš“. Blahoslavenství říká člověku „můžeš“. Desatero, to jsou jakési patníky u cesty. Mezi nimi je vymezená ta cesta „od do“. Kdežto Blahoslavenství, ty už dávají tu laťku výš, ale je to právě celé uvozeno tím „můžeš člověče“.

Každé to blahoslavenství se skládá ze dvou částí. V té první části Ježíš mluví o nějaké situaci, situaci člověka a zpravidla jsou to situace, které nejsou nějak příjemné, když se tam tomu člověku něco děje, někdo mu ubližuje, něco mu chybí. Ale Ježíš neblahoslaví tady tento nedostatek, neblahoslaví tu situaci.

Víte, někdy, já si to sám pamatuju, když jsem byl v nějaké druhé nebo třetí třídě na základní škole, tak k nám do třídy přišel nějaký pán, to byla nějaká přednáška (říkám druhá, třetí třída, takže jsme byli malý děcka), a on nám vykládal o tom, jak ta církev je špatná, jací jsou to tmáři a jak říkají těm lidem, aby všechno vydrželi a nic nechtěli měnit a že prostě v nebi budou odměněni a takhle. Nakonec jsme na něho všichni koukali, myslím, že to nebylo jasný nikomu z nás. Tohle není pravda. Ježíš nikdy neblahoslavil tady tyto špatné okolnosti, ale Ježíš blahoslaví lidi, svoje následovníky, kteří se snaží tyto špatné okolnosti proměňovat k lepšímu.

V každé svízelné, v každé špatné situaci má člověk několik možností, co udělá. Nejčastěji začne nadávat. Nebo je mnoho lidí, kteří říkají: „Já jsem to neunesl,“ a začnou pít, začnou obviňovat všechny okolo. Těch způsobů je víc – někoho raní mrtvice, někdo dostane infarkt, někdo se zhroutí. A někdo se taky zastaví a začne o tom přemýšlet. Někdo se taky začne modlit – „modlit se“ znamená přemýšlet před Bohem, přemýšlet o svém životě s Bohem, vtáhnout ho do svého života. A někdo dokonce si začne říkat: „A co mám dělat? Co můžu udělat? Jak to mohu obrátit k lepšímu?“ Bohužel těchto lidí, kteří hledají nějaké to pozitivní řešení, je pořád málo. Mohlo by jich být pořád víc.

Bratři a sestry, tady jsou vyjmenovány situace, do kterých se dostáváme každý den, každý den se setkáváme s nějakou nespravedlností, každý den se setkáváme s tím, že jsou lidé, kteří nevytváří pokoj, ale dusno. Každý den se setkáváme s tím, že lidé se snaží urvat pro sebe víc, než potřebují na úkor těch druhých. A teď záleží na nás, co my s tím uděláme. A Ježíš říká: „Člověče, když to chytneš za ten správný konec, jsi blahoslavený.“

Když jsem mluvil o těch svízelných situacích, tak jsem si vzpomněl na ten příklad, který už jsem tady dával nedávno o té Terezii z Avilly, jak jela zakládat klášter a uvázl její kočár uprostřed rozvodněné řeky, koně se splášili, upadlo kolo a já nevím, co ještě. A ta Terezie říká Bohu: „To mi děláš!?“ My máme často takovou chuť právě Pánu Bohu něco vyčítat v té svízelné situaci, a ta Terezie v tu chvíli prošla takovou velikou školou, kdy ji ten Bůh vysvětluje, že to není tím, že by ji neměl rád nebo že by o ni neměl zájem.

V židovské moudrosti se vypráví taky jeden takový příběh. U té Terezie, to se skutečně stalo, ten židovský příběh je víceméně fiktivní. Vypráví o tom, jak za pronásledování židů ve Španělsku jeden žid musel utéct s rodinou. Nechal tam celý majetek, všechno. Tak, jak byli, utekli, nasedli na nějakou malou lodičku a snažili se přes Středozemní moře dostat do Afriky, pryč ze Španělska. No, a strhla se bouře a uprostřed těch vln jeho dvě děti vpadly do vody a utopily se, udeřil blesk a zabil jeho ženu. A teď on zůstal sám uprostřed té vody.

Druhý den, když se utišila bouře a on tam sedí na té loďce sám, tak se začal modlit a říká: „Bože Izraele, já jsem opustil všechno kvůli tobě. Abych mohl chválit a vzývat tvé jméno, tak jsem tam nechal všechno, svůj majetek. Chtěl jsem si vzít jenom své nejbližší, ty, které jsem měl rád, ale i ty jsi mi vzal. Bože, nevím, proč mi to děláš. Bože, já tomu nerozumím, ale já tě budu mít vždycky rád, i když mi děláš tohle. Vždycky tě budu milovat, a třeba tobě natruc.“

Bratři a sestry, to je fikce, ale ten příběh je velmi hluboký, je třeba o tom chvíli přemýšlet. Není to takové jednoduché, že by hnedka ten závěr nám byl jasný a hlavně přijatelný, ale je to to stejné, co právě zažila ta Terezie z Avilly. Je to odpověď na otázku, jestli je možné žít podle Blahoslavenství, protože o to se lidé v dnešní době, nechci říct prou, ale pořád si kladou tuhle otázku.

Bratři a sestry, církev dnes, kdy si připomíná všechny, můžeme říct, ty miliony lidí, kteří jsou v nebi, kteří tam došli, tak nám staví právě před oči Blahoslavenství, protože říká: „Oni tam došli proto, že šli touhle cestou.“ Někomu se to dařilo víc, někomu míň, ale každý z nich to aspoň zkusil. Žít Blahoslavenství je těžké, ale je to cesta, která vede do nebe. Žít nějak jinak, to je cesta, která vede do pekla.

Bratři a sestry, přijměme tady tuhle těžkou cestu a můžeme si být jisti, že Bůh stojí za námi a říká: „Já tě na téhle cestě doprovodím a neboj se, určitě nemineš cíl.“

Potřebuji, Pane, Tvoje odpuštění

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

12.11.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

32. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 17,10-16](#); 2. čtení [Žid 9,24-28](#); evangelium [Mk 12,38-44](#);

Bratři a sestry, v dnešním druhém čtení autor listu Židům používá obrazy, které ti první křesťané, zvláště ti, kteří byli obráceni ze židovství, důvěrně znali: svatyně, velesvatyně, krev oběti, nejvyšší nebe nebo samé nebe a podobně. Pro nás už jsou tyhle termíny trochu cizí, trochu vzdálené, takže se nad nimi zamyslíme a pokusím se je víc zase vysvětlit, přiblížit.

Začneme od samé té instituce Jeruzalémského chrámu. Židé měli jeden jediný chrám v celé své zemi a scházeli se do tohoto jednoho chrámu. Ono to nebylo zas až tak komplikované, protože celá Palestina, celý Izrael, je asi tak velký jako jižní Morava a oni tam nechodili každý týden, ale měli povinnost přijít do chrámu třikrát za rok, nejméně.

V době Pána Ježíše Jeruzalémský chrám byl skutečně veliký. Celé to chrámové nádvoří, celý ten prostor chrámové hory zaujímal prostor jednoho kilometru čtverečního, to je opravdu velká rozloha. Hned za vstupem do tohoto chrámu bylo nádvoří pohanů. Tam mohl přijít kdokoliv. Vlastně to ani nepřipomínalo chrám, ale spíš to připomínalo tržiště. Právě z tohoto místa Ježíš vyhnal prodavače býčků, holubů, směnárny a všechny ty kupce, jak o tom čteme na Květnou neděli. Teprve za tímto nádvořím byly další nádvoří a tam už směli vstoupit jenom židé. Před vstupem na tato nádvoří stála chrámová stráž, která všechny nežidy zastavila. Můžete se zeptat: „A jak poznali, že jsou to židé?“ Podle oblečení. Tenkrát vlastně každý národ chodil oblékaný jinak a bylo to vlastně poznat na první pohled, kdo kam patří.

To, že židé nepouštěli do chrámu cizince, nežidy, tak to samozřejmě vyvolávalo zvědavost, co tam je, proč tam nechcú ty druhé pustit. A jednak teda vznikly pomluvy toho typu, že židé v té velesvatyni, na tom nejsvětějším místě uctívají hlavu osla, ale také to vedlo třeba ke krveprolití, kdy Římané, když obsadili Jeruzalém, tak římský velitel Pompeius, který byl velmi zvědavý, co že tam ti židé mají, tak se tam chtěl dostat, no a vlastně kněží se mu postavili do cesty a nechtěli ho tam pustit, tak on je nechal zabít. Až se tam dostal, tak byl velmi překvapený, dojdeme k tomu, proč.

Takže dál byla další nádvoří, kam už směli jenom židé, teď se to dělilo na nádvoří žen, na nádvoří mužů a vlastně v centru celé té chrámové hory stála stavba, které se říká svatyně a velesvatyně. Ještě venku před tady touto stavbou byl oltář, na kterém přinášeli zápalné oběti.

Svatyně a velesvatyně vlastně byla jedna stavba uvnitř rozdělená oponou, tou oponou, která se roztrhla při Ježíšově smrti. Ve svatyni byl stůl, na kterém leželo dvanáct chlebů, každý jeden ten chleba, jeden pecen za jeden kmen Izraele. Tyto chleby se vyměňovaly a vždycky potom je snědli kněží.

Dál v té svatyni byl sedmiramenný svícen, ale nebyly na něm svíčky, ale olejové lampy. A potom tam byl oltář, na kterém bylo dřevěné uhlí, a na ten oltář se sypalo kadidlo. Kadidlo se tam sypalo ráno a večer, kněží chodili taky čistit ty olejové lampy, měnit ty chleby. Tohle se dělalo každý den, takže do svatyně chodili kněží každý den, ale bylo to považováno za takový čestný úkol, a tak se o tom losovalo, kdo tam půjde, aby v tom nebyly nějaké lidské zájmy, že „já si to zasloužím víc, než ty ...“ Do velesvatyně nechodil nikdo, pouze velekněz jednou za rok o svátku smíření, hebrejsky Jom kipur.

Ve velesvatyni byl kámen, vlastně se mu taky říkalo oltář, a na tom kameni byla postavena Archa úmluvy – dřevěná schránka potažená zlatem, ve které byly desky Desatera, Mojžíšova hůl a některé ještě další věci. Ale tahle schránka úmluvy se ztratila v době babylonského zajetí, takže v době Pána Ježíše už tam stál jenom ten kámen. A právě, když tam tedy Pompeius vstoupil, když před tím zabil několik desítek kněží, aby se tam dostal, tak byl velmi překvapený, když zjistil, že tam není nic, než kámen.

Do této velesvatyně velekněz směl vstoupit po vykonání celkem hodně komplikovaných obřadů: musel si obléct všechna bohoslužebná roucha, celý se předtím musel umýt a musel přinést nejprve oběť za svůj hřích a za hříchy své rodiny – musel obětovat beránka a býčka – a teprve potom mohl vstoupit do té velesvatyně. Ještě předtím před něho přivedli dva kozly, on na ně vložil ruce a losovali o těch dvou kozlech. Jednoho z těch kozlů obětovali, zabili a nad druhým kozlem se velekněz modlil. Obrazně řečeno vložil na jeho hlavu všechny hříchy Izraele, které se za ten rok v Izraeli staly, a toho kozla potom vyhnali do pouště.

My, když mluvíme o zlu, tak nazýváme zlého ducha „děbel“, „satan“, oni říkali tomu zlému duchu „azazel“. Takže byl ten kozel vyhnán do pouště, kde podle jejich názoru přebýval zlý duch azazel. Poušť je místo, kde člověk nemůže žít, které není uzpůsobené k lidskému životu.

Potom ten velekněz vstoupil do velesvatyně, v ruce měl misku s krví toho kozla, kterého obětovali, a stříknul prstem krev na ten kámen, ten oltář ve velesvatyni, a pomazal jí rohy toho oltáře. Pak se ještě vrátil a přišel tam ještě jednou a ten obřad ještě pokračoval, byl dosti komplikovaný.

Proč používali krev? Protože podle jejich mínění v krvi sídlí život. Oni neměli ještě tak velké znalosti z medicíny jak my a oni to brali tak, že když viděli, že někdo se zranil a tekla mu krev a pokud tomu člověku někdo nepomohl, pokud to krvácení nezastavil, tak ten člověk zemřel. Takže si řekl: „Aha, v krvi je život, krev je sídlo života,“ a proto krev uctívali. V žádném případě židé krev nejedí, ani v žádném pokrmu.

Takže velekněz chodil každý rok do velesvatyně s krví kozlů. Každý rok se ten obřad opakoval. Židé tento den mají přísný půst a vlastně celý ten den mají židé prožít v takovém duchu kajicnosti, pokory, uvědomění si vlastních chyb a jakési prosby o odpuštění a také s tím předsevzetím „chci být lepší“.

Oni sami si uvědomovali, že se ten obřad musí opakovat každý rok, protože pořád vlastně lidé hřeší. I přes to předsevzetí, které si dáváme, musíme s pokorou přiznat třeba: moc se nám to nedaří, někdy ano, někdy ne. Je třeba ten obřad opakovat. Svatopisec podotýká a říká: „Ježíš Kristus to udělal jednou pro vždycky s tím rozdílem, že nezabili žádného kozla, že tam neposlal za sebe nikoho jiného, ale šel tam sám.“

Bratři a sestry, a teď co my s tím? Jak se k tomu máme postavit, co si z toho odnést? Možná jste se už setkali s člověkem, který skutečně provedl něco zlého, hodně zlého, a takový člověk si potom říká: „Co mám udělat, aby mi bylo odpuštěno?“ Ale všichni to známe, myslím, že všichni už jsme si položili tuto otázku, kdy se nám „něco vydařilo“ a říkali jsme si: „Co mám udělat, abych to napravil? Co mám udělat, aby mi bylo odpuštěno?“ A často, často potom ti lidé dělají skutečně namáhavé věci, opravdu si dají nějakou velkou práci, velké úsilí, aby jim bylo odpuštěno.

Napadá mě příklad z filmu Misie, je to vlastně o španělských misionářích v Jižní Americe, a tam je taková zápleтка, že jeden ten Španěl v souboji, vlastně ze vzteku, zabije svého bratra. Potom toho velmi lituje a uloží si takové pokání, že s těmi misionáři jde k indiánům do pralesa. Je to namáhavá cesta do kopce, do velmi strmého kopce a on si jako pokání uloží to, že tam vytáhne na provaze svoje brnění, svoji výzbroj. A jak jdou do toho kopce, tak vlastně ten kopec je tak strmý, že on padá dolů, nejde mu to. Jeden z těch misionářů jde a ten provaz přesekne. On se na něho podává, otočí se, vrátí se zpátky dolů pro to brnění, ten provaz zase naváže a táhne znovu zpět. Tady ten misionář to nechápe, ale druhý mu říká: „Musíš ho to nechat vytáhnout. On potřebuje dosáhnout toho pocitu odpuštění.“

Ten dnešní úryvek z listu Židům nám chce říct něco podobného, chce nám říct: „Človče, i ty dosáhneš odpuštění a nemusíš nikam nic tahat, žádné brnění do prudkého kopce nebo něco podobného, ale musíš přiznat, že to odpuštění potřebuješ, jinými slovy „ohnout kolena, ohnout krk“. A to je taky velmi těžké, někdy je to velmi těžké přiznat, že jsem to já, který potřebuje to odpuštění. Ne ten druhý, ne ten souseď, který má podle mě tolik chyb, ale já.

Takhle se pokouřit, takhle přiznat před Pánem, před druhými lidmi: „Jsem to já Pane, který potřebuje tvoje odpuštění,“ to nebývá jednoduché, ale funguje to a je to účinné. Takže nebojme se použít tuhle možnost, využít tuhle nabídku, kterou nám Ježíš dává, protože On kvůli tomu umřel na kříži. Neposlal tam nikoho, ale šel tam sám.

Věčnost začíná dnes

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
19.11.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
33. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dan 12,1-3](#); 2. čtení [Žid 10,11-14.18](#); evangelium [Mk 13,24-32](#);

Bratři a sestry, dnes se setkáváme, můžeme říct, naposledy s listem Židům, mám na mysli v tom souvislém čtení. Příští neděle je Slavnost Ježíše Krista a druhé čtení bude z knihy Zjevení apoštola Jana z Apokalypsy. Dnes se tedy s tím listem Židům trochu loučíme, zase z něho budeme číst o Vánocích.

Ten dnešní úryvek je takové jakési shrnutí toho, co jsme slyšeli v minulých nedělích, hlavně teda v tu minulou neděli a ještě o týden dříve. Tady toto shrnutí bylo vyvoláno okamžitou potřebou církve. Můžeme říct, že svatopisec schválně tam zařadil toto shrnutí, aby zdůraznil jednu myšlenku, která má význam i pro nás.

Abych to vysvětlil: první křesťané se domnívali, že Pán Ježíš přijde brzo, o tom už jsme tu mluvili mockrát. Brzo v tom smyslu opravdu deset, maximálně patnáct let. Tato doba uplynula, Ježíš nepřišel tak, jak oni ho čekali, a naopak začalo pronásledování církve na různých místech Římské říše v různých formách. Ale obecně se dalo říct, že té církvi se nedařilo dobře na konci prvního století, právě kvůli těm pronásledováním. A tak křesťané si kladli otázku: „Jak to, že nepřišel? Kde je? Proč nejde? Co ho zdržuje? Udělali jsme něco špatně? Měli bychom dělat ještě něco, co jsme třeba zanedbali?“ A byli tím jaksí zneklidnění.

A právě ten dnešní úryvek, ten dnešní odstaveček je odpovědí na tyto otázky. Autor listu Židům říká: „Ne, neudělali jste nic špatně.“ Oni si ještě říkali: „Měli bychom ještě přinášet nějaké oběti, něco dalšího, něco takového, jako bylo v Jeruzalémském chrámu?“ A on jim říká: „Ne, není potřeba. Není potřeba, protože to, co Ježíš udělal na kříži, to je dokonalé. K tomu se nedá už nic přidat, to se nedá vylepšit, je to perfektní.“

My všichni známe, když třeba nějaký učedník vyrobí v dílnách nějaký výrobek, přijde potom jeho učitel, mistr a řekne: „Hele, tady bys to ještě mohl vylepšit, tady by se na tom dalo ještě nějak zapracovat a támhle by to šlo ještě udělat dokonalejší.“ Tak s Ježíšovou obětí nelze udělat něco takového. To je skutečně už dokonalé a provždycky platné.

Autor říká: „Nesnažte se to vylepšit, nejde to,“ ale říká: „Připomínejte si Kristovu oběť.“ Připomínáme si Kristovu oběť při každé mši svaté. Dřív, před II. vatikánským koncilem, se víc mluvilo o tom, že každá mše svatá je zpřítomnění Ježíšovy oběti na Kalvárii, to vlastně, co se stalo na kříži. Po II. vatikánském koncilu se zase víc mluví o tom, že je to jakési připomenutí nebo zpřítomnění toho, co se stalo ve večeřadle na Zelený čtvrtek. Ale pravdou je, že každá mše svatá je zpřítomnění toho, co se stalo od Zeleného čtvrtku až do velikonočního rána, do velikonoční neděle, do zmrtvýchvstání.

Bratři a sestry, zkusme znovu v sobě oživit tady tu myšlenku, že je to nejen Zelený čtvrtek, ale taky Velký pátek, aby se nám to z toho neztratilo. Na jedné straně je to radost z té hostiny, z toho setkání Ježíše s apoštoly, z toho, že slaví vysvobození z Egypta, že slaví svobodu. Ale na druhé straně je to také Ježíšovo úsilí, Ježíšova námaha, kterou on musel vynaložit, abychom my byli osvobozeni, abychom my získali svobodu od zlého, od hříchu, od toho všeho, co nás spoutává.

Když slavíme mši svatou, je to zpřítomnění. To je teologický termín, řekli bychom, je to taková část definice mše svaté. Když se slaví třeba zlatá svatba, tak ti manželé vzpomínají na to, jaké to bylo před těmi padesáti lety. Potom jejich děti vzpomínají už třeba, když si pamatují, jaké to bylo před čtyřiceti lety a takhle, ale je to vzpomínka, která je nějakým způsobem odtržená od té reality. Ale mše svatá, to není vzpomínka, to není něco „jako“, ale je to skutečně přítomný Ježíš. No, a autor listu Židům říká: „A z tohohle, z tohohle zpřítomnění berte sílu do těch těžkostí, do těch pronásledování, do těch trampot všedního dne. Tady na toto se dívejte. Dívejte se na Ježíše a říkejte si: ‚On je se mnou,‘“ protože oni si říkali: „On tu není, on odešel,“ a brali to tak „my ho nevidíme, tak on tu není“. A svatopisec říká: „To není pravda. I když ho nevidíte, on je tady. Je tady třeba jinak, ale je tady.“

A proč teda nepřichází, proč ještě nepřišel, proč nepřišel ještě za dva tisíce let? Nikdo z nás si to nesmí vykládat jako nějakou slabost, jako nějaké „otálení“, jak tam říká autor. Naopak, je to záležitost toho, že Bůh chce, aby co nejvíc lidí ho poznalo, aby co nejvíc lidí poznalo Ježíše, aby co nejvíc lidí v něho uvěřilo, aby co nejvíc lidí bylo zachráněno. Takže je to naopak snaha, touha přivést co nejvíc lidí k věčnému životu. Bůh dělá všechno co může, aby k sobě přivedl co nejvíc lidí.

Když se tam mluví o tom příchodu, o věčnosti a takhle, tak je tam ještě další taková otázka: Kdy bude ta věčnost? A my řekneme: „No, to bude. To bude zítra, pozítřku, někdy,“ ale mluvíme o tom v budoucím čase. Kdežto ten autor chce říct: „Ne. To, že Ježíš je tady přítomen, že on vykonal tu oběť na kalvárii, že umřel a vstal z mrtvých, tím okamžikem začla věčnost.“ Není ta věčnost (nebo Boží království) tady mezi námi ještě ve své, řekli bychom, viditelné formě, není tady v celé šíři, není tady úplně celé, ale už je tady a působí, funguje.

Jeden z komentátorů Bible, Písma svatého, nějaký Filón, když komentoval právě tady tento úryvek z listu Židům a mluví se tam o té věčnosti, tak on tam říká k tomu, že jiné jméno, jiný název pro věčnost je „dnes“. Od toho okamžiku Ježíšovy smrti a Ježíšova zmrtvýchvstání věčnost je „dnes“, protože jak tam Ježíš v evangeliu mluví o tom, že nepomine to pokolení, to jsme my všichni, to jsou ty dva tisíce let, to jsou i ti, co přijdou po nás. My všichni jsme jedno pokolení.

Bratři a sestry, nedívejme se na tu věčnost a tady na tyto věci jako na něco, co bude, ale dívejme se na to jako na něco, co už je přítomno v mém životě. Ne třeba úplně naplno, ale už je to tady.

Když jsem mluvil o tom, že ten jiný název pro věčnost je dnes, tak jsem si vzpomněl na to, že vyšla kniha takových úvah (ona vyšla poprvé někdy kolem roku 1968 a teď po osmdesátém devátém vyšla znovu) a ta kniha se jmenuje „Věčnost začíná dnes“ a navazuje právě na tyto myšlenky, tady na toto, že to nesmíme chápat jenom mechanicky: nevidím, není to, nemůžu si na to šáhnout, neexistuje to.

Bratři a sestry, autor listu Židům jim několikrát zopakoval tady toto: „Sice Ježíše nevidíte, ale On je tady. On je tady, aby vám pomohl, On je tady, aby vám byl blízko, aby vás podržel. Přijměte tady tuto jeho pomoc, tuto jeho podporu. Buďte si vědomi toho, že věčnost začíná dnes“.

Buďme si toho vědomi i my.

On byl, je a přijde

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.11.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Ježíše Krista Krále

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dan 7,13-14](#); 2. čtení [Zj 1,5-8](#); evangelium [Jan 18,33b-37](#);

Bratři a sestry, ten dnešní svátek myšlenkově zapadá skutečně do Velikonoc - taky jsme slyšeli evangelium z Velkého pátku. Ten dnešní svátek není svátkem nějakého triumfu, ale je to svátek, který nám má připomenout pokoru, pokoru člověka. Máme si uvědomit, že neexistují nějakí nadlidé a nějakí podlidé, máme si uvědomit, že nikdo z nás není víc a nikdo z nás není méně.

Ten svátek vlastně vznikl právě v okamžiku, kdy už se ukazovalo, že na světě budou různé třenice, těžkosti, které vlastně vyvrcholily I. světovou válkou a za dvacet let se to ještě znovu vrátilo v podobě II. světové války.

Ten svátek Krista Krále má připomenout, že Bůh, když stvořil svět, dal světu řád, že si tady každý nemůže dělat, co chce, a hlavně, že by jeden neměl ubližovat druhému. Že ten řád spočívá v tom, že jeden bude respektovat druhého, jeden druhému bude partnerem.

Tenhle svátek je svátkem proti všem pokušením člověka se nějakým způsobem vyvyšovat nad druhé, tenhle svátek je odpovědí proti všem pokušením pýchy, nadřazenosti a podobných věcí.

Když se vrátíme k dnešnímu druhému čtení, tak jsme slyšeli z knihy Zjevení apoštola Jana jakýsi chvalozpěv na Ježíše Krista. Celá tak kniha je pro nás dost těžko pochopitelná, ona je plná obrazů. Většina těch obrazů je vzata ze Starého zákona a tady už začíná ta první potíž. My je všechny neznáme, všechny je nechápeme. O to je to taková větší výzva, abychom studovali Starý zákon, abychom se snažili tomu porozumět. A potom, některé ty obrazy jsou takové, jak to mám říct, hodně divoké, skoro. Jsou tam bytosti plné očí, které mají křídla, různě se pohybují podobně, jsou tam jezdcí, kteří přinášejí různé věci nebo zase naopak berou, je to takové velmi dramatické. Ale ve svém celku ta kniha je nazývána knihou útěchy. Možná nás to překvapí, ale je to tak, protože ta kniha mluví o Ježíši Kristu, o jeho vítězství a o tom, že přijde, aby se postaral o ty, kteří na něho spoléhají. I když to Ježíšovo vítězství bude za cenu utrpení, ale on je skutečný vítěz na rozdíl od mnoha lidí, kteří ze sebe ty vítěze dělají, kteří se prohlašují za vítěze, kteří si na něco hrají. On si nehraje. Tomu odpovídaly ty tři tituly, které jsme slyšeli hned na začátku: je svědek hodný víry, prvorozený z mrtvých a vládce nad pozemskými králi.

„Svědék hodný víry“: v době, kdy byla napsána Kniha zjevení, tak veškeré soudní procesy a věci tohoto charakteru byly založeny na svědectví, na svědectví několika lidí, kteří přišli a mluvili. Svědčili buď ve prospěch někoho nebo v neprospěch někoho a velmi bedlivě se tam zkoumalo, jestli se ta svědectví shodují, protože už v té době byli křiví svědkové, už v té době se stávalo, že se zkoušeli domluvit, aby někoho „potopili“, aby na někoho vymysleli něco, aby ho obvinili nespravedlivě a nespravedlivě odsoudili. A svatý Jan říká: „Ježíšovi se dá věřit. Jeho svědectví, jeho slova jsou skutečně pravdivá. On na nikoho nic nevymýšlí, on se nesnaží někoho potopit, ale naopak pozvednout.“

„Prvorozený z mrtvých“: vlastně všichni lidé hledají, jak by tady na této zemi žili co nejdéle a pokud možno pořád. Ježíš Kristus přichází s nabídkou a říká: „Já ti, člověče, dám trvalý život, který neskončí, ale nebude teda na téhle zemi. Nebude na téhle zemi a zůstane tam brána, kterou musíš projít – smrt. Ale neboj se, já jsem tou branou prošel první a já tě převedu.“ Někdo může říct: „Ale je to pravda?“ Máme svědectví apoštolů, máme svědectví osob, které mluvily s Ježíšem Kristem po jeho zmrtvýchvstání. Když se to spočítá, všechny ty osoby, jak o tom mluví Písmo, hlavně evangelia a Skutky apoštolů, tak to vychází, že je to skoro stovka lidí, kteří Ježíše viděli po jeho zmrtvýchvstání. Kdyby to byl jeden, dva lidé, mohli bychom říct: „Spletli se, mohli se splést.“ Stovka lidí se splést nemůže.

„Ježíš je vládce nad pozemskými králi“: to je právě to, o čem jsem mluvil, že je to svátek pokory. Že všichni lidé, ať jsou ti nejvyšší nebo ti nejnižší ve společnosti, by si měli uvědomit, že nejsou úplně na vrcholu té pyramidy, ale že na vrcholu je Boží syn a jestliže mi byla svěřena nějaká odpovědnost, tak mi byla svěřena taky proto, abych se staral o ty druhé. Nebyla mi dána ta funkce jenom proto, abych si jí užíval, abych se tím pyšnil, ale z každé funkce, která má nějaké výhody, vyplývají také nějaké povinnosti.

Bohužel, lidé jsou v pokušení na tohle zapomenout. Je to už od dob té Římské říše. Už vlastně v tom Pilátově výroku: „Jsem snad já Žid?“ je cítit jakési pohrdání. On vlastně říká: „Já jsem přece Říman, já jsem něco víc.“

Dvacáté století bohužel, můžeme říct, bylo plné toho, kdy se tady různé národy považovaly za nadřazené a o těch druhých říkali, že jsou méněcenné a podobně. Za těmito vládci zůstaly skutečně miliony mrtvých lidí a velká spoušť.

Bratři a sestry, svátek Ježíše Krista Krále nám má připomenout ten řád, to, že řád, který dal Bůh tomuhle světu, je řád tolerance, řád pochopení, řád spolupráce. Ne řád bezohlednosti, ne řád, kdy jeden zotročuje druhého, ale naopak řád spolupráce. Ten svátek není nějakou pohádkou nebo není nějakou připomínkou zašlých časů, ale je to svátek, který má živou myšlenku. Myšlenku, kterou máme uvádět do svého života, myšlenku, která nás má povzbudit.

Ta kniha Zjevení svatého Jana byla napsána v době pronásledování a měla poskytnout útěchu pronásledovaným křesťanům - Ježíš si pro vás přijde, on na vás nezapomněl, nebojte se. Bratři a sestry, nebojte se i my.

Mně se v té knize nebo konkrétně v tom úryvku, který jsme dnes slyšeli, líbí vlastně ten konec: „Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Vševládný.“ Je to víceméně citát nebo parafráze z Mojžíšových knih, kdy se Bůh zjevuje Mojžíšovi v podobě hořícího keře a Mojžíš se ho ptá: „Kdo jsi?“ A on říká: „Jsem, který jsem, Jahve. Jsem s vámi, jsem pro vás.“ A tenkrát je to adresováno Židům, kteří otročili Egyptanům a dělali pro ně cihly. V té knize Zjevení apoštola Jana je to adresováno všem věřícím. Ten výrok je trošičku pozměněný, ale je tam ta myšlenka: On byl, je a přijde. Není tam jenom to, že bude. To „bude“ by mohlo znamenat: „On bude i bez vás, až vy už tu nebudete.“ Ale tam je to „přijde“, přijde si pro vás, přijde si pro tebe, On tu je pořád, On je věčný, ale On o tobě ví.

Z toho se raduj a z toho hledej, člověče, sílu.

Doba adventní nabízí nový začátek

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.12.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 33,14-16](#); 2. čtení [1 Sol 3,12-4,2](#); evangelium [Lk 21,25-28.34-36](#);

Bratři a sestry, vždycky vlastně, když stojíme na začátku něčeho nového, tak si říkáme, jak to prožít, jak se mám k té situaci postavit. Doba adventní se přímo nabízí, jako takový nový začátek, takže dnes se pokusím předestřít několik myšlenek, z kterých si můžete vybrat, jak tu dobu adventní prožít. Průvodcem nám bude svatý Pavel se svým listem Soluňanům.

Ten list nebo tady ten úryvek, který jsme dnes četli, je vybrán velmi příhodně. Je to totiž takové pohlazení. Apoštol Pavel založil církevní obec v Soluni a šel dál. Ale pořád, pořád je má rád. Má k nim takový velmi osobní vztah, a tak, nejspíš v Korintě, se rozhodl, že jim napíše. Píše jim jaksi osobně, můžeme říct, že je v duchu vidí před sebou, před očima. Vidí jejich život, jejich snahu, jejich námahu, jejich starosti - každodenní starosti, každodenní námahy – a chce je povzbudit, chce je pohladit a říká jim: „Já to vím, myslím na vás, myslím na vás s láskou. Ale ví to ještě někdo, někdo mnohem důležitější – ví to Bůh. A taky na vás myslí, taky na vás myslí s láskou a není Mu jedno, co prožíváte.“

A teď jim říká: „Je toho u vás mnoho dobrého, opravdu se snažíte a mějte na paměti, že je to dobře. A když je něco dobrého, tak to může být ještě lepší.“ Říká jim, že má Pán rozhojnit jejich lásku jednoho k druhému a má posílit jejich srdce. Vlastně jim říká: „Víte, když se k sobě budete chovat hezky, když budete myslet jeden na druhého, když budete brát ohled jeden na druhého, tak ty starosti poneseš lehčeji. Bude vám lehčeji, když to poneseš společně. Tak, jako se Ježíš přidal k nám, k tomu nešení našich starostí a podepřel nás, tak podpírejte jeden druhého.“

Když mluví Pavel o srdci člověka, tak tím má na mysli něco jiného, než my. My Evropané, když mluvíme o srdci, tak ho chápeme jako sídlo citu a naopak hlavu chápeme jako sídlo rozumu a vůle. Kdežto na východě chápou srdce jako sídlo rozumu, vůle. V srdci člověka dochází k rozhodnutí, co bude dělat nebo nebude dělat.

Takže Pavel říká: „Ať je vám Pán oporou, podporou ve vašem rozhodování, protože vůbec se rozhodnout, i to někdy bývá velmi těžké. A potom jít a udělat to, to je ještě mnohdy daleko těžší. Takže ať vám Pán dá odvalu rozhodnout se a rozhodovat se neustále pro všechno dobré, krásné. Ať to poznáte a ať to podporujete.“

Pavel postupuje tady v té své výzvě velmi diplomaticky: „Nakonec vás bratři prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši.“ Neříká to stylem rozkazovacím, neříká: za prvé musíte udělat ..., za druhé ..., za třetí ..., čtvrté, páté přikázání a takhle. Ale chce je získat, chce je nadchnout pro to: prosíme vás, napomínáme vás. Říká to způsobem, který je pro ně přijatelným, my bychom dnes řekli „stravitelným“.

Bratři a sestry, to celé, co jsme dneska četli, je část požehnání, které apoštol Pavel svolává na Soluňany. To požehnání má tři části, my jsme z toho dnes slyšeli druhou a třetí část. Co to znamená žehnat? Svolávat pomoc Boží, přát někomu dobré, přát mu, aby mu Bůh pomáhal, aby ten člověk cítil Boží pomoc, Boží podporu. Tenhle prvek, tenhle rozměr se trochu vytratil z našeho života. My se samozřejmě snažíme, je to potřebné, je to dobré, ale je taky potřebné a dobré nezapomínat na to, že všechno dobré, co jsme zvládli, je nejenom proto, že máme šikovné ruce a dobrou hlavu, ale proto, že nám Bůh žehná, protože On nám dal ty ruce i tu hlavu.

Bratři a sestry, žehnejme teď v adventě víc jeden druhému. Nemusí jít jenom o nějaký formální úkon, ale může jít o takové přání, když se ráno rozcházíme nebo když se zase třeba večer sejdeme. Provázejme jeden druhého tak, jako provázel apoštol Pavel Soluňany. Je od nich daleko, ale myslí na ně, píše jim s láskou.

Když přijdeme teď v době adventní do většiny obchodů, tak už tam budou hrát koledy a budou nám vlastně vnucovat vánoční atmosféru. Ale Vánoce začnou v noci ze čtyřadvacátého na pětadvacátého. Teď je advent, nenechme si ten advent ukrást, nenechme se o něj ošidit. Budeme podnikat různé přípravy, různé věci, které je potřeba nachystat na Vánoce. Dělejme to a dělejme to tak, jako to dělal svatý Pavel, když psal Soluňanům. Mysleme na ty konkrétní lidi, kvůli kterým to děláme, pro které to děláme a myslíme na ně s láskou, s náklonností. A potom to naše snažení, to vnější snažení bude mít i takový, troufám si říct, duchovní a vnitřní rozměr. A už to nebude jenom vnější snažení, ale bude v tom něco daleko víc.

Nechme se ve svém životě inspirovat svatým Pavlem v jeho vztahu k Soluňanům a snažme se, aby i v našem životě Pán stále víc a víc rozhojňoval lásku jednoho k druhému i ke všem lidem.

Dopis z vězení

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.12.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Bar 5,1-9](#); 2. čtení [Flp 1,4-6.8-11](#); evangelium [Lk 3,1-6](#);

Bratři a sestry, my se teď společně zamyslíme nad úryvkem z listu apoštola Pavla Filipánům. Je to list, který se nazývá Dopis z vězení a tím je asi řečeno mnohé - ne všechno, ale mnohé. Jestliže někdo, kdo je ve vězení, kdo je sám ve velmi těžké a svízelné situaci, dokáže napsat něco tak krásného, jako svatý Pavel, tak musíme říct: to byl vnitřně silný člověk, to byl vyrovnaný člověk, to byl člověk, který věděl, co chce a oč běží, a můžeme se ptát, kde vzal tu sílu, kde vzal tu vyrovnanost a toto všechno. A odpověď on sám říká: v Ježíši Kristu, v tom, že svůj život postavil do služby evangelia. Může to znít jako fráze, ale on ten dopis napsal z vězení a potom to fráze není.

Ten dopis je zase velmi takový útěšný, doslova optimistický. My z něho budeme číst ještě příští neděli, a to je už ten známý text: „Bratři, radujte se stále v Pánu, opakují: radujte se!“ A když někdo z vězení dokáže napsat toto, tak to už je opravdu, jak se říká, síla.

Co nám tím ten Pavel chce říct? On tam jednak chválí Filipány za pomoc v díle hlásání evangelia. Říká: „Vždyť od prvního dne až do této chvíle mi pomáháte v rozšiřování evangelia.“ Jinými slovy: já jsem něco začal, zasel jsem takové semínko a teď to semínko začalo žít vlastním životem. A Bohu díky za to, že to semínko se ujalo, že roste, že se rozmáhá. A říká: „Je to i vaše zásluha, že jste to přijali za své.“

Tady se ta úvaha teď může rozdělit a mohli bychom uvažovat o tom, jak je naše farnost podobná té farnosti ve Filipech anebo jak každý z nás je podobný křesťanům ve Filipech. To už je takový námět na zamyšlení pro každého z nás. Ale co bych chtěl ještě nabídnout, tak je vůbec úvod tady toho úryvku: „Ve všech svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny.“ Apoštol Pavel přes tady tu svou svízelnou situaci nevidí svět černě. Nevidí to ani, jak se říká, černobíle. Přesto, že on má nějakou obtíž, dokonce nezaviněnou, protože v tom vězení je pro hlásání evangelia, ne, že by spáchal nějaký zločin, tak Pavel vidí, kolik je kolem něho dobrého, krásného.

Bratři a sestry, náš problém spočívá v tom, že když na nás přijde nějaká těžkost, nějaká svízel, tak my to začneme vidět všechno černě a často se přestaneme radovat z ostatních dobrých věcí, které se nám podařily, z ostatních krásných věcí, které jsme ve svém životě potkali, a vidíme jenom ten problém, jenom tu černotu. A Pavel právě říká Filipánům: „Ne, takhle ne. Svět je barevný, Bůh ho tak stvořil a vy se ho takhle snažte vidět.“

„Ve všech svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny.“ Je to zvláštní obrat „prosím s radostí“. On ten Pavel, než začne psát, tak on děkuje za ty Filipány, za to, co se tam podařilo, za všechny ty výsledky a potom prosí a říká vlastně: „Pane, prosím Tě, ať toto dobré dílo pokračuje, ať se nezadusí. Posiluj ho, podporuj ho, aby rostlo.“

Jednak je to námět na naše modlitby, abychom nezapomínali svými modlitbami podporovat to dobré, co je kolem nás, ale taky je to námět na náš postoj. Jak prosíme? No, často jsme takoví zdrcení, často jsme taky neodbytní, takoví vtíraví. Ale prosit radostně? Možná nás to ani nenapadlo, ale zkusme to. Když to dělal Pavel a fungovalo to u něho, proč by to nefungovalo v našem životě?

No, a potom co dál? Co Pavel po nich chce a k čemu je vybízí? „A za to sem modlím, ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší.“ Teď se Pavel dostává k takovému trošku těžšímu tématu, které je vlastně víc filosofické, a odpovídá zase na otázky té doby. V tehdejší době byl filosofický směr, kterému se říkalo gnose, znamená to poznání. Tady ti gnostici říkali: „My máme do toho vhléd, nám je to celkem všechno jasné. Máme to poznání, znalosti, máme schopnost proniknout do těch věcí a to nám stačí. My nepotřebujeme žádného Boha, žádného pomocníka, my máme do toho vhléd,“ a na všechny ostatní se dívali z patra.

Ostatní lidi rozdělovali do dvou skupin. Těm dalším, kteří byli pod nima, říkali: „Vy jste ti věřící (řecky je víra „pistis“). No, vy teda potřebujete tu berličku. Vy do toho tak nevidíte a ta víra je taková berlička, o kterou vy se opřete. Nejste tak chytří, jak my, tak co se dá dělat, mějte si tu svou berličku.“

A potom jako úplně poslední nejnižší skupina lidí, to byli materialisté, „hilici“. Říkali: „No, vy máte jenom tu hmotu. Vy se staráte o to, co budete mít k obědu a nic víc vás nezajímá.“ Protože dávali gnostici ty materialisty úplně na tu nejnižší úroveň, tak o téhle filosofii se za minulého režimu vlastně vůbec nemluvilo, protože ti gnostici na ně psali i takové trošku posměšné spisy a bylo to něco, co se minulému režimu vůbec nehodilo do toho systému.

Ale Pavel říká: „Podívejte, kdybyste znali nevím co, kdybyste znali všechno na světě a neměli byste rádi druhé lidi, nebylo by to k ničemu. Samozřejmě je potřeba snažit se získat určité vědomosti, určité znalosti, ale spojte to se vztahem k druhým lidem, spojte to s láskou. Spojte to s tím, že to, co se naučíte, že to, co získáte, že to dáte do služby těm druhým. Když si to necháte pro sebe, když se tím budete pyšnit: ‚Já to znám, já jsem nad váma,‘ tak to bude k ničemu. Bude do k ničemu vám i těm druhým. Je to na nic, je to zbytečné.“

Takže Pavel kritizuje. Kritizuje postoj těch gnostiků a vlastně nabízí takovou syntézu, takové spojení a říká: „Ano, snažte se proniknout do věcí, které jsou kolem vás, ale taky se snažte budovat svoje vztahy, vztahy založené na lásce.“ A o těch vztazích vlastně on pokračuje: „Abyste dovedli volit to lepší, čistotou jen zářili.“

„Volit to lepší,“ to je těžké, protože kolikrát se setkáváme s tím, že se řekne: „A to stačí. Proč se namáhat, proč hledat nějakou cestu, proč se snažit najít něco nového? Vždyť to tak stačí, vždyť to tak dělají všichni. Nebudu přece vybočovat, nebudu na sebe upozorňovat, nebudu se lišit. Vždyť je to tak jednoduché.“ A Pavel říká: „Dívejte se na Ježíše. Dívejte se na Ježíše a od Něho berte tu sílu volit to lepší.“ On to nedává jako příkaz, ale vlastně o to prosí a vybízí je k tomu a moc by si přál, aby oni tady v tom poslechlí tuhle jeho výtvu.

A pak říká: „Abyste čistotou jen zářili.“ Tady není potřeba hned myslet na šesté přikázání, ale mluvíme o čistotě úmyslu, myšlenek, jak se říká, jednání na rovinu. Myslím, že většina z nás má tu špatnou zkušenost, že někdo s námi jednal a my

jsme pak museli přiznat si nebo říct: „On se mnou nejednal na rovinu. Bylo tam něco, nějaký boční úmysl, on tím sledoval nějaký svůj vlastní prospěch.“ A Pavel říká: „Tohle nedělejte. Tohle nedělejte, ať jsou ty vaše vztahy čitelné, ať je spolehnutí na vaše slovo, ať jste skutečně jeden druhému oporou a podporou, ať tam není nějaká přetvářka, ať tam není to, čemu se říká intriky.“

A nakonec? Na konec je vyzývá k tomu, aby konali dobré skutky ke cti a chvále Boží. Bratři a sestry, my tady k tomu trošku máme odpor, protože právě za minulého režimu se spousta různých akcí dělala ke cti, na počest nějaké revoluce a nějakých věcí a většinou co? Většinou to byla velká bublina, která byla prázdná, většinou v tom byl nějaký podraz, v tom závazku, a nikdo to nemyslel vážně a vlastně všichni si z toho dělali legraci. Tady v té době, kdy to napsal svatý Pavel, tak to mysleli skutečně vážně.

My, když něco děláme, třeba i ty dobré skutky, tak je nám bližší dělat to třeba pro ty druhé, protože máme rádi druhé lidi, máme k nim vztah. Ale ke cti Boží, ke cti a slávě Boží, je nám to trošku cizí. Ale ono to k tomu patří. Spíš než dělat nějaké velké věci, je potřeba, aby to bylo v našich srdcích, protože Ježíš u všeho, co dělal, tak taky říká: „Dělám to proto Otče, abych Tě oslavil, abych oslavil Tvé Jméno, aby se Tvé Jméno stalo ctěné a vážené, aby i ti ostatní věděli, jak jsi dobrý, aby měli možnost se přesvědčit o Tvé dobrotě, o Tvém zájmu o člověka.“

Apoštol Pavel nevybízí ani Filipány, ani nás, abychom dělali nějaké velké závazky, abychom dělali něco, co bude nafouknuté jako bublina, ale říká: „Zase jde o postoj. Ukazujte těm druhým, jak dobrý je Otec, ukazujte těm druhým, že Bůh je Otec a to stačí. To je to ,jednání ke cti a slávě Boží.““

Bratři a sestry, těch myšlenek tam bylo zase dneska celkem hodně, tak jak to svatý Pavel umí na malém prostoru pojednat o několika věcech. Každý z nás si z toho může vybrat, co chce. Mě nejvíc oslovila ta úvodní myšlenka, kterou jsem říkal na začátku: přes ty těžkosti, které Pavel má, nevidí to černě a nevidí to černobíle. Vidí i spoustu dobra a krásy kolem sebe a mluví hlavně o tomhle. Zkusme zaujmout tenhle Pavlův postoj. Možná nám to dá hodně práce, ale ten výsledek bude určitě stát za to.

K čemu je advent?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

17.12.2006, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sof 3,14-18a](#); 2. čtení [Flp 4,4-7](#); evangelium [Lk 3,10-18](#);

Bratři a sestry, pokusíme se dnes zamyslet nad tím, jaký význam má advent, k čemu je advent. Mnoho lidí neví - neví, co s tímhle obdobím. Různě z rádií, z televizorů už se útočí na Vánoce, už se tam mluví o Vánocích a doba adventní se ztrácí. Je to škoda, protože i tahle doba liturgického roku má svůj význam, velký význam.

Takové zkušenosti, jak to asi vypadá (spíš pro zmapování situace): V náboženství jsme se snažili s těmi největšími odpovědět právě tady na tu otázku „K čemu je advent?“ a ptal jsem se, co se objevuje v kostele nového, jiného, než v jiné liturgické doby. Samozřejmě jsem mířil k adventnímu věnci. No, a děcka říkaly: „Stromky a betlém.“ A já říkám: „Hmm, tak jste napřed.“

Pak ještě jiný takový zážitek. Já jsem u toho nebyl, mám to zprostředkovaně, tak doufám, že vám to řeknu přesně. Byly se tady podívat děcka z mateřské školky, tady z bítýšské školky. První otázka byla: „Děcka, kdo z vás tu ještě nebyl?“ Přihlásila se jich víc, než půlka. No, a jak šla ta debata dál, tak paní varhanice jim říká: „Děcka, přijďte se podívat o Vánocích na betlém.“ A teď viděla, že děti nějak „neberou“, že nevědí, o co jde. Takže další otázka: „Děcka, a víte, co je to betlém?“ Přihlásil se klučina a říká: „Já vím, kdo je to batman, já ho mám na DVD.“ :)

Takže, jak se říká, plete si koše s baňama, ale tomu malému se to nedá nějak vyčítat, to je obraz doby. Mě tak napadlo, jak jsme na tom my, jestli my si to taky nějak nepleteme.

První význam adventu tkví v tom, že každý člověk, který chce něco udělat, tak se na to musí připravit. Každý sportovec musí trénovat. Každý člověk, který chce postavit dům, tak si pořídí plány, poshání materiál a pak začne. Udělá finanční rozvahu, jestli na to má nebo nemá. A takhle je to ve všem – vždycky se musíme připravit a ten, kdo se nepřipraví, tak to zpravidla skončí špatně. Ten, kdo se nepřipraví, tak podstupuje velké riziko, že to nedotáhne k cíli, že to nedokončí nebo třeba u toho adventu, že to neprožije.

Bratři a sestry, to je jeden z těch významů adventu. Druhý, ten vyplývá ze všech těch adventních zpěvů. Dneska už jsme naslouchali třem slokám z rořátů, příští sobotu večer oslavíme čtvrtou neděli adventní a uslyšíme všechny čtyři. Ty první dvě sloky mluví o situaci člověka. Zase je to takové zmapování toho, co se stalo, toho, co mělo být, toho, co nebylo, anebo toho, co naopak je. Je to takový obraz docela smutný, pochmurný: „Rozvál jsi nás jako zvadlé listí. Pro svoji nepravost jsme se dostali do vyhnanství. Byli jsme urváni jako listí ze stromu, protože jsme se od Tebe odvrátili.“ Ale v těch druhých dvou slokách se zase už mluví o tom, co dělá Bůh, a jsou takové plné útěchy ty sloky - o tom, jak On přichází. A k tomu je dobrá doba adventní – uvědomit si, že přes všechny naše selhání, přes všechny naše problémy, přes všechno, co neumíme, Pán přichází.

Zažil to apoštol Pavel ve vězení (zřejmě byl v Efezu) a píše o tom Filipánům: „Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko.“

Zažít ve vězení, v bezvýhodné situaci, radost, hlubokou vnitřní radost, to není jen tak. Musíme možná i trošku se závistí nebo s jakousi touhou přiznat: „Pane, já to neumím. Nejsem zdaleka tak vysoko, jako svatý Pavel. Nedokáži všechny ty těžkosti, všechny ty problémy obrátit v radost, obrátit to ve svůj prospěch. Ale chci to zkusit, chci se to učit.“

Apoštol Pavel v tom vězení myslí na Filipany a snaží se je povzbudit. Ne, že by neviděl chyby, které byly v té filipské církevní obci. Jaké byly? Úplně ty stejné, jako dnes: nedrželi spolu, hádali se a chybělo jim to, čemu se říká ušlechtilost, proto je k tomu vybízí. Ale přes to všechno je má rád a připomíná jim: „Pán je blízko.“

Když lidé ve Starém zákoně čekali na příchod Mesiáše, Zachránce, tak se ptali a říkali: „Proč ještě pořád nejde? Proč je někde daleko?“ A proroci jim říkali: „On přichází a je blízko. Je vedle vás, je s vámi, ale vy se ho musíte snažit vidět, vy ho musíte pustit do svého života.“

Bratři a sestry, my sice žijeme už v době po narození Pána Ježíše, ale také prožíváme advent – advent svého života. My čekáme na setkání s Ježíšem. Nejpozději v okamžiku své smrti ho uvidíme tváří v tvář. My si taky možná někdy říkáme, kde je. Daleko? Vysoko? Ví o mně, stará se o mně? A Pavel říká: „Ano, je vedle tebe, je ti blízko, ale i ty ho musíš k sobě pustit, i ty ho musíš přijmout. Tady to otevření dveří, přijetí do srdce, to není záležitost jenom jednorázová. Je jasné, že člověk to jednou udělá poprvé, ale pak se k tomu musí vracet, musí to opakovat, obnovovat. A k tomu je advent.

Bratři a sestry, naši předkové v době adventu měli víc času. Většina jich pracovala v zemědělství a na polích je teď klid (relativní). Měli víc času a tak ten čas věnovali Bohu, že chodili na mši svatou a nechávali k sobě promlouvat všechny ty texty, které mluví na jedné straně o tom, že jsme toho mnoho zkazili, ale na druhé straně mluví o tom, jak je nám Pán blízko a jak ho ty naše prohry a to všechno, jak ho to přivádí blíž k nám. Neodvádí ho to od nás, není takový, že by se otočil a šel pryč, ale naopak přibližuje se k nám.

Naši předkové tedy dali svůj čas Bohu – tak, jak uměli, tak, jak to chápali. Nechali se oslovit těmi texty. My žijeme v úplně jiné situaci, náš způsob života už je naprosto odlišný, ale měli bychom to udělat podobně. Nakolik máme čas, natolik se ho snažme věnovat Pánu. Natolik, nakolik jsme vnímaví, natolik, jak jsme schopní, nechme se oslovit všemi těmi texty, které nám přináší útěchu a které nám říkají: „Človče, neboj se. Přes všechny prohry, přes všechny zklamání Pán je blízko.“ Je blízko i tobě, nezapomeňme na to.

Z lásky k nám přijal omezení

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.12.2006 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mich 5,1-4a](#); 2. čtení [Žid 10,5-10](#); evangelium [Lk 1,39-45](#);

Bratři a sestry, církev nám v předvečer Vánoc dává před oči text z listu Židům, kde se mluví o příchodu Pána Ježíše. Co to znamená, že přijal tělo? Říká se tam, že je to obět, že on se obětoval. Co to znamená obětovat se?

Na tuto otázku už si kladli odpověď proroci ve Starém zákoně. Autor listu Židům cituje 40. žalm, potom ještě cituje První knihu Samuelovu a další dva proroky, a zdůrazňuje tam jednu takovou velice závažnou myšlenku.

Já vám to vysvětlím na příkladě, se kterým se setkávám třeba i já a možná i vy dost často. Lidé nevěřící říkají: „Ti katolíci to mají dobrý. Oni něco provedou, jdou ke zpovědi, tam se z toho vyzpovídají, je jim to odpuštěný a oni to můžou dělat dál.“ A já těmto lidem říkám: „Vždyť vy jste to nepochopili. Vy vůbec nechápete, o co tady jde v té svátosti smíření.“

Je to odpuštěno, ano, ale za dvou velmi důležitých podmínek. První je ta, že ten člověk toho lituje, že je mu líto, že udělal něco špatně, a tou druhou podmínkou je to, že ten člověk si umíní upřímně, že už to nechce dělat, že se toho chce upřímně zbavit, že má to, čemu se říká „dobré předsevzetí“. Potom je to odpuštěno. Jakmile by někdo k tomu přistupoval právě tak „řekl jsem to, můžu to dělat dál“, tak to v žádném případě odpuštěno není.

Už proroci ve Starém zákoně chtěli říct těm, kteří přinášeli nějaké dary do chrámu, ať už to byly dary peněžité, věcné, nebo ať už to byly zvířata k oběti, tak jim chtěli říct: „Záleží na tom, s jakými úmysly přicházíte. Záleží na stavu vaší mysli. Jestli to děláte jen tak, abyste se ukázali před druhými nebo jestli to děláte tady právě s tím úmyslem ‚tak tam něco dám a budu si moct dělat co chci‘ anebo jestli do toho chrámu přicházíte s tím úmyslem ‚chci být lepší, chci se změnit‘.“

Je jasné, že ta obět přinese ten patřičný účinek jedině tenkrát, jestliže je tam tady to poslední: „Chci se změnit, chci svůj život změnit k lepšímu.“ Velmi závisí na stavu mysli toho, který tu obět přináší. Kdyby tomu tak nebylo, pak by to byla magie: něco tam dám a něco vypadne. Pak by to byl ten automat: dám deset korun a vypadne teplá čokoláda. Ale takhle to rozhodně nefunguje.

Bratři a sestry, ten autor listu Židům právě chce říct, že nám lidem často chybí tady to správné smýšlení, když něco děláme ve vztahu k Bohu nebo i k druhým lidem, a říká: „Kristu to nechybělo. Kristu to nechybělo a on kvůli nám, z lásky k nám (a to není fráze) – z lásky k nám přijal omezení.“ Je možné mluvit o tom, jak mám druhého moc rád. Je možné o tom skládat básně, je možné o tom zpívat, ale co činy? Autor listu Židům chce říct: „Je důležité, co řekneš, člověče, ale je taky důležité, co potom uděláš. Patří to k sobě, nejde to od sebe oddělit.“ Kristus, Bůh, řekl: „Člověče, mám tě rád,“ ale pak taky podle toho jednal.

Naše lidské tělo – máme ho všichni rádi, staráme se o ně, pečujeme o ně – ale to naše lidské tělo má mnohé nedokonalosti. Je unavené – chvíli něco děláme a už si musíme odpočinout. Potřebuje najíst, potřebuje napít, musíme ho dobře oblékat, musíme se o něho starat po stránce zdravotní. Když onemocníme, musíme se léčit, jinak to naše tělo vypoví službu. Musíme mnoho věcí. Kristus je jediný, který nemusel. On skutečně nemusel vůbec nic a on vstoupil do tohoto stavu omezení, on to na sebe přijal.

Takže ne jenom nějaká slova, ne jenom prázdná gesta, ale skutečně on sestoupil mezi nás a vzal to, co máme my. My jsme si vybrat nemohli, on ano. Takže od něho potom ta slova: „Člověče, mám tě rád, záleží mi na tobě,“ mají jinou váhu, mnohem větší váhu.

Jak jsme slyšeli v poslední větě prvního čtení z knihy proroka Micheáše: „On sám pak bude pokojem.“

Bratři a sestry, mnozí lidé budou slavit tyhle Vánoce jako svátky klidu, míru a takhle a ztratí se ten, který ten klid a mír přináší. Zapomenou na to dítě, které leží v jeslích a říká: „Já jsem tím pokojem.“ On je ztělesněním radosti, pokoje, přátelství.

Už v době Starého zákona Židé překládali Starý zákon do cizích jazyků, hlavně do řečtiny. Teď taková odbočka: Jak víte, Židé byli obchodníci a v podstatě žili ve všech krajinách kolem Středozemního moře. Starý zákon původně je napsán hebrejsky a někteří Židé, kteří žili mimo území Palestiny, neuměli už hebrejsky, uměli řecky. Tenkrát takovou rozšířenou řeč byla řečtina. Úřední řečí v době, kdy se narodil Pán Ježíš, v Římské říši byla řečtina – ne latina, ale řečtina. A tak ještě před narozením Pána Ježíše vyvstala tady ta potřeba přeložit Starý zákon do řečtiny. Ten překlad se nazývá Septuaginta, byl pořízen v dnešním Egyptě, v Alexandrii, a měl velký význam proto, aby ti Židé, kteří nebyli v přímém kontaktu se svou vlastí nebo pravlastí, aby si udrželi víru – víru v Hospodina.

A tady v té Septuagintě je ten citát z toho 40. žalmu tak, jak jsme ho četli, jak jsme ho slyšeli. Ale v tom hebrejském originálu se neříká „připravils mi tělo“ nebo „dals mi tělo“, ale říká se tam „dals mi uši“. Proč? Proč je to tam takhle a tam je to jinak? Protože v té Alexandrii právě kladli důraz na to, že Kristus přijal stejné tělo – takové, jako máme my, s těmi omezeními. V té Palestině, tam to vnímali trošičku jinak. K čemu je ucho? No, abych slyšel, abych poslouchal - ty, kteří jsou nade mnou i ty, kteří jsou pode mnou.

Žijeme v době, která je velmi rychlá, říkáme „hektická“, a často si stěžujeme nebo je nám líto, že nás ti druzí neposlouchají, že nemají dost času, aby si vyslechli, co my máme na srdci, co jsme zažili, co jsme prožili. Nemáme komu říct svoje radosti i svoje bolesti, protože nikdo nemá čas. Kristus je ten, který „přijal uši“, aby poslouchal svého Otce, ale aby taky poslouchal nás, řekl bych lépe: aby nám naslouchal, čeho jsme plní, co mu chceme říct.

Bratři a sestry, Vánoce jsou připomínkou toho, že Ježíš Kristus přišel – přišel, aby se s námi ztotožnil, přišel, aby nám skutkem ukázal, jak mu na nás záleží, přišel, aby nám řekl: „Člověče, já jsem ochotný ti naslouchat – naslouchat všemu, co ti radost dělá i co ti radost bere.“

Homilie 2006

Bratři a sestry, prožijme takhle ty nadcházející Vánoce jako příchod toho, který je ochoten nás vyslechnout – vyslechnout a pomoci.

Prošlapávat cestu jednoho člověka k druhému a všech lidí k Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.12.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost narození Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 9,1-6](#); 2. čtení [Tit 2,11-14](#); evangelium [Lk 2,11-14](#);

Bratři a sestry, ještě jednou vás všechny vítám na této půlnoční mši svaté. Možná jste si třeba někdy už položili otázku: Proč se o Vánocích chodí do kostela takhle v noci? Proč se tam nejde třeba odpoledne nebo ráno? Vždyť by to bylo pohodlnější. Takhle jsou s tím spojené nesnáze, člověku se chce spát a je z toho celý takový rozlámaný.

Proč jsme tady? Mohli bychom ty všechny důvody shrnout do dvou takových hlavních. Ten první je skutečně časový – že si chceme připomenout okamžik, kdy se narodil Ježíš Kristus v Betlémě. Víme, že to bylo v noci a chceme se skutečně tomuto okamžiku co nejvíc přiblížit. Chceme také podstoupit jakési nepohodlí, protože i pro něho to bylo nepohodlné. Bylo to namáhavé pro Marii, pro Josefa, pro všechny aktéry té události. Chceme i tohle podstoupit, chceme se i v tomhle připodobnit tomu narozenému dítěti.

Ale hlavně tady jde o symboliku světla. Slyšeli jsme o tom v prvním čtení i vlastně v evangeliu - o tom, že se naráz objevilo světlo. Pokud se podíváte dobře na obrazy, které znázorňují narození Ježíše Krista, tak velmi často malíři tady do těch svých obrazů právě také zakomponují světlo. Zpravidla na tom obraze bývá nějaká chýše nebo jeskyně a bývá ve tmě, ale vevnitř v té chýši je narozené dítě a z toho dítěte vychází světlo. Ti, kteří jsou kolem toho dítěte, tak jsou nějakým způsobem ozářeni – víc nebo méně, podle toho, jak jsou daleko nebo jak jsou blízko.

Bratři a sestry, a to je hlavní smysl téhle bohoslužby, tohoto shromáždění – abychom i my (kolem nás je tma) do sebe nasáli toto světlo, abychom do sebe nasáli pokoj a radost, které nám přináší toto dítě.

Není potřeba tady se nechávat vést nějakými složitými úvahami, ta úvaha se nabízí úplně sama: Jaké to je když se narodí dítě? Všichni ti, kteří jsou kolem něho, mají radost. Radují se z toho, že přišel na svět nový život, pokračování rodiny. V každém tom dítěti je velká naděje.

Josef a Maria měli radost z tohoto dítěte, ale měli ještě větší, protože věděli, že to dítě má velký úkol – zachránit svět. Každé dítě má velký úkol, v každém dítěti se promítají přání a touhy jeho rodičů. Každé dítě je předurčeno k tomu, aby udělalo něco, co jeho rodiče nezvládli, co se jim nepodařilo. V každém dítěti je velká naděje. Když se dítě narodí, tak můžeme říct, že převrátí úplně běh rodiny, je to vzhůru nohama, protože všechno se točí kolem toho dítěte. Je s ním mnoho radosti a je s ním také spousta starostí, ale nikdo na ty starosti nemyslí, nikdo to tomu dítěti nevyčítá, ale naopak všichni to berou samozřejmě, je to samozřejmě, my to pro to maličké uděláme. A to maličké roste, to maličké nezůstane pořád v kolébce, v postýlce, ale roste a rozvíjí se.

Bratři a sestry, příchod Ježíše Krista na náš svět, to je, jako by nám Bůh podal ruku, jako by nám řekl: „Budeme kamarádi. Já tě zvu ke spolupráci, já ti pomůžu.“ Na nás je, abychom tuto podanou ruku přijali.

Bratři a sestry, nevím, jestli se už vám někdy stalo, že jste někomu nabídli ruku a on ji nepřijal. Mnohokrát za den si podáváme ruce a děláme to často velmi automaticky, ale v okamžiku, kdy tu ruku nastavíme a ten druhý ne, tak nás zamrazí, zabolí a řekneme si „Tak co se stalo? Proč ne!“ Bůh nám tu ruku podává a zaleží na nás, jestli my ji stiskneme. On přichází, aby nám dal radost, aby nám dal pokoj, ale taky právě něco čeká. Co od nás čeká? Že budeme jednat podobně, jako jedná toto dítě. Můžeme říct, že toto dítě nám prošláplo cestu od Boha k nám, od Boha k člověku. Co čeká od nás? Že budeme taky prošlapávat cestu – od člověka k Bohu, od člověka k člověku.

„Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem,“ to napsal svatý Pavel Titovi. V té době, kdy to Pavel psal, tak byla taková otázka, jestli ten Ježíš, ten Zachránce přišel pro všechny nebo jenom pro některé. A oni měli obrovskou radost, že pro všechny. Můžeme říct, že vánoční svátky jsou tak populární právě z tohoto důvodu, že si toto uvědomuje většina lidí: „Přišel i pro mě, ale jde o to, abych já jeho podanou ruku přijal, abych ji stisknul a abych od něho přijal tady toto poslání – prošlapávat cestu jednoho člověka k druhému a všech lidí k Bohu.“

Bratři a sestry, o Vánocích jsou lidé na sebe hodnější. Je to pěkné, je to krásné. Je jenom škoda, že nám to vydrží tak do druhého, třetího ledna a pak na to zapomeneme. Pak zapomeneme na tenhle vánoční úkol, na tohle vánoční poslání: být jeden druhému nablízku a jako Bůh podává ruku nám, podávat si vzájemně doslova i obrazně jeden druhému ruku, být jeden druhému oporou.

Pro svatého Pavla tady to přijetí Krista pokračuje. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života a žili v tomto nynějším věku rozvázně. Když se o někom tenkrát řeklo, že je to bezbožník, tak to byla téměř nadávka a bylo to takové vyjádření pohrdání druhým člověkem. Bylo tím vyjádřeno, že to je člověk, který má rád jenom sebe, že to je člověk, kterému na druhých nezáleží, že to je člověk, který nic nebuduje, ale jenom boří. V dnešní době, když se o někom řekne „bezbožník“, tak už to nevyjadřuje téměř nic, ale i v naší době je mnoho lidí, kteří se takhle chovají, kteří myslí jenom a jenom na sebe. Dnešní noc je připomínkou toho, že Bůh myslí na nás. Dnešní noc je připomínkou toho, že Bůh hledá lidi, kteří budou ochotni ho následovat v tom, co začal jeho syn Ježíš Kristus: hledat, prošlapávat cestu od jednoho člověka k druhému, od člověka k Bohu.

Bratři a sestry, jak jsem říkal v tom zamyšlení o obraze: někteří lidé mají tvář ozářenou, někteří ne. Ozářenou ji mají ti, kteří jsou blízko, kteří se nebáli jít blízko, kteří přišli až do blízkosti toho dítěte. Udělejme i my tuhle duchovní cestu, dojděme až k tomu dítěti. Dojděme až k němu a od něho si vezměme to světlo, radost a pokoj, a prosme ho, aby toto všechno, co on nám přináší, aby nám to nevydrželo jenom do druhého ledna, ale pokud možno celý příští rok.

Správná oslava Božího narození se musí promítnout do našeho života

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.12.2006 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Boží hod vánoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,7-10](#); 2. čtení [Žid 1,1-6](#); evangelium [Jan 1,1-18](#);

Bratři a sestry, slavíme narozeniny Pána Ježíše, On má dnes narozeniny. My jsme taková kultura, kde se narozeniny člověka slaví hodně, je to oblíbený důvod oslavy, ale když se podíváme na stránky Písma svatého, ať už Starého nebo Nového zákona, tak tam nenajdeme mnoho zmínek o oslavě narozenin někoho. Mluví se tam o narození Jana Křtitele, v Novém zákoně, mluví se tam o tom, že se mnozí z jeho narození radovali. Mluví se tam o narození Pána Ježíše, ale o oslavě narozenin jako takových je v novém Zákoně vlastně jedna jediná zmínka, a to kdy narozeniny slaví král Herodes a víme, že to nedopadlo zrovna dobře, že to končí smrtí Jana Křtitele.

Vůbec ta kultura starozákonního lidu Božího byla skeptická k těmto oslavám. Oni říkali: „No, že se někdo narodil, to ještě není důvod to nějak slavit. Až ukáže, co v něm je, až udělá něco dobrého, tak to budeme oslavovat. Budeme oslavovat jeho dobré skutky, to, co dobrého v životě vykoná. Ale abychom automaticky oslavovali každý rok nějaké datum? To přece není žádná zásluha, toho člověka, že přišel na svět. A je to jistě pravda a stálo by to v mnohém také za zamyšlení.

První církev víc než narozeniny Pána Ježíše slavila Velikonoce – okamžik jeho smrti a zmrtvýchvstání, protože to je skutečně ten čin, ten vrchol, kvůli čemu Ježíš přišel. Dnes, kdy si připomínáme jeho narození, si připomínáme jakýsi kořen, začátek. Každá rostlina potřebuje kořen, ale potřebuje také potom to dál. U toho kořene to neskončí, z toho kořene vyrazí nějaké stéblo a na konci toho stébla se objeví klas nebo něco, v čem je ukrytý plod. Správná oslava Vánoc nesmí skončit jenom pohledem do Betléma, nesmí skončit tím, že by si člověk řekl: „No, Pane Ježíši, měls to těžký před těma dvěma tisíci lety,“ nesmí to skončit tím, že si člověk hezky něco zaspívá nebo trošku se rozteskní u jeslíček.

Správná oslava Božího narození se musí promítnout do našeho života. Jak? O co tady asi jde? Dobře to vystihují lidové příběhy, které se tradují k Vánocům. Většinou jsou to příběhy vymyšlené, jsou to nějaké naučné příběhy, které se vyskytují v podstatě ve všech zemích, ve všech kulturách, ale mají jedno společné – právě tu myšlenku, že správně oslavit Vánoce znamená přenést je do přítomnosti, tam, kde člověk žije.

Já jsem si vybral tady z těch příběhů jeden. Je takový až čítankový. Vypráví o tom, jak dva malí kluci, jmenovali se Petr a Pavel, jdou na půlnoční mši svatou.

V té jejich zemi, v městě, kde oni žijí, je krásný kostel, veliký, vyzdobený, nádherný, ale co je ještě zvláštějšího na tom kostele, jsou jeho zvony. Ty zvony zvoní pouze jednou za rok o slavnosti Božího narození, a to ještě ne vždycky. Jenom tenkrát, když tam Pánu Ježíši někdo přinese nějaký opravdový dárek, nějaký opravdový dar. Ne, že by tam lidé nic nenosili, každý rok tam nosí, ale zvony už několik let nezazvonily a tak všichni čekají, kdy zazvoní příště, při jaké příležitosti, co bude potřeba přinést.

A tak tito dva kluci jdou na půlnoční. Jde tam spousta lidí, ale oni jdou trošku pozdě. Skoro než vejdou do kostela, tak v jedné postraní uličce uvidí jednu paní. Je stará a evidentně je nemocná. Také šla na půlnoční, ale ta cesta ji vyčerpala a ona tam stojí opřená o dům a vypadá to, že každou chvíli spadne.

Ten starší Petr říká mladšímu Pavlovi: „Běž sám. Běž, já tady s ní zůstanu, já se o ni postarám. Teď jsou všichni na půlnoční. Až půlnoční skončí a lidé vyjdou z kostela, on mi někdo pomůže. Ale teď je potřeba, abych u ní zůstal tu chvíli, tu hodinu, než půjdou lidé z kostela. Jdi tam sám, já budu s ní.“ A když Pavel odchází, tak na něj ještě zavolá a říká mu: „Tady máš penízek, který jsem chtěl dát Ježíškovi do betléma. Nezapomeň mu ho tam dát,“ a Pavel jde.

Když skončí půlnoční bohoslužba, tak se lidé postaví do řady a po jednom nosí svoje dary k jeslíčkám a tam je kladou k oltáři, který stojí v blízkosti betléma a všichni čekají, jestli zvony nezačnou zvonit. Nosí věci malé, velké, ale všechno jsou to věci nákladné. Poslední v řadě stojí král a zvony pořád nezazvonily, a tak král sundá svoji korunu a dá ji na oltář. A všichni říkají: „Teď už musí! To musí zazvonit, to přece není možné, on se vzdal symbolu své vlády!“ Ale nic. Varhaník už se chystá, že začne hrát závěrečnou sloku a v tom uslyší něco zvláštního: zvony se rozezněly. A tak se podívá od varhan a vidí, jak od toho betléma odchází malý kluk, který tam položil malou minci. Je to Pavel, který tam dal Petrovu minci. A zvony se rozezněly a všichni z toho měli obrovskou radost.

Bratři a sestry, můžeme možná říct, že tenhle příběh je naivní a že jste třeba už podruhé nebo třetí větě věděli, jak to skončí, jak to dopadne. Ano, v tom příběhu jsme to věděli, ale jak to dopadne v našem životě? Ten příběh je jednoduchý, skutečně ta rovnice je jednoduchá, ale uskutečníme ji ve svém životě? Podaří se nám přenést betlém do svého života, do místa, kde žijí, do toho okamžiku, kde jsem, mezi lidmi, mezi kterými se pohybují?

Správně oslavit Vánoce znamená vidět ty, kteří jsou kolem mě, vidět, co oni potřebují a pomoci jim a obdarovat je, jako bych stejně obdaroval narozeného Spasitele. Jestliže tohle dokážeme, potom opravdu oslavíme Vánoce.

Kéž to dobře prožijeme a kéž se nám takhle podaří Vánoce oslavit.

Štěstí člověka nespočívá v seberealizaci, ale ve službě

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

31.12.2006 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Rodiny

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 3,3-7.14-17a](#); 2. čtení [Kol 3,12-21](#); evangelium [Lk 2,41-52](#);

Možná někde v domku u babičky, u dědečka najdete ještě obrázek Svaté rodiny – takový ten barvotisk z 19. století, kde je taková ta idylka vykreslená, jak svatý Josef řeže nějaký ten trám, andělé mu pomáhají táhnout pilu, Pán Ježíš tam někde pomáhá a Panna Maria u toho přede len nebo dělá něco u kolovrátku. Taková idylka, která se do našeho světa ani nehodí. My jsme spíš na každém kroku konfrontováni s něčím jiným, nejenom s tím, co nám servíruje televize a sdělovací prostředky, ale i s tím, co kolikrát bolestně prožíváme – nedorozumění v rodinách, generační problémy, kdy si staří nerozumí s mladými a mladí se starými a často si mezi sebou nerozumí vrstevníci a rozcházejí se manželé. A není to záležitost jenom lidí kolem nás, těch třeba nevěřících pohanů, kteří neuzavřeli církevní manželství, ale je to bohužel smutná záležitost, která se dotýká i nás, i našich rodin, i těch manželství, která byla svátostně stvrzena před Bohem, před knězem.

Čím tomu je? Můžeme se ptát po všech možných důvodech a my vždycky hledáme chybu kolem sebe a ne u sebe. Proto třeba, když posuzujeme stav naší společnosti, tak říkáme: „Za to může těch čtyřicet let totality, komunisti a to, co do nás servirovali a k čemu nás vedli.“ A zrovna tak, když se díváme po příčinách rozpadu rodin, tak se díváme spíš kolem sebe než do svého nitra a budeme hledat důvody prostě v tom všem, co nás dneska svádí (někdy ty důvody jsou skutečně třeba alkohol, automaty a já nevím co dalšího), ale ve skutečnosti ta příčina jednoho i druhého stavu společnosti a rozvodovosti, která s tím souvisí, je asi někde jinde.

Já se domnívám, že hlavní příčina toho negativního, co prožíváme a co se nám nelíbí – ať už je to rozvodovost nebo zmíněný alkohol, závislosti na automatech, na drogách, kriminalita, já nevím co dalšího negativního ve společnosti – tak je to vždycky buď kolaps, selhání víry nebo absence víry. Můžete se mnou souhlasit nebo ne, ale ono to jde spolu ruku v ruce a taková ta sekularizace, zesvětštění společnosti, kterou prožíváme už dlouhou dobu - za to nemůžou jenom komunisti, ale to je vlastně trend, který už tady bezmála dvě stě let intenzivně pracuje v naší společnosti. Evropa se stává zpátky misijním územím, opustili jsme tradiční hodnoty, které nám věrosvěstové přinesli, ve které jsme uvěřili a které nás dlouhou dobu ovlivňovaly, tak zpátky se dostáváme někam jinam a tady ty jevy, které jsou ve společnosti, ať už je to ta rozvodovost anebo kriminalita nebo všelijaké další negativní jevy, tak jsou jenom takový varovný signál, že jdeme špatnou cestou.

A ono se to bohužel netýká jenom těch lidí kolem nás, kteří nechodí do kostela, ale ta sekularizace společnosti se týká i nás, i těch, kteří vytváříme církev a farnost a kteří jsme pokřtěni a tvrdíme o sobě, že jsme křesťané. Chtě nechtě, společnost, ve které žijeme, nás ovlivňuje a my se nedíváme jenom na ty vzory, třeba jako dneska na Svatou rodinu, a domníváme se, že třeba tady ten ideál patří někde dávno zpátky, ale díváme se na svoje sousedy, na svoje přátele a říkáme si: „Přece musíme žít životem dnešní doby. Musím mít to, co mají moji sousedé, musím se chovat tak, jak se chovají moji pohanští sousedé,“ a přestáváme se odlišovat od těch lidí, kteří se na hony Pánu Bohu vzdálili. A takže žijeme takovou jakousi duchovní schizofrenii – na jedné straně bychom něco chtěli, ale na druhé straně pro to strašně málo děláme.

Víte, mně někdy připadá taková trošku krátkozraká snaha mladých párů, snoubenců, kteří spolu chodí a chtějí se vzít a na jedné straně chtějí od Pána Boha požehnání a chtějí, aby církev potvrdila jejich sňatek, a na druhé straně pro to nechtějí nic udělat. Vysvětlím: Nemyslím tím, že třeba nechtějí chodit na nějakou přípravu a tak dál. Proč by se připravovali? Přitom svátost manželství je něco strašně důležitýho. Vemte si, když budete chtít řídit automobil, tak já nevím, kolik měsíců chodíte do autoškoly a připravujete se, abyste neohrozili ty ostatní a sami sebe, a ve svátosti manželství, tam jde o víc. Tam nejde jenom o ohrožení sebe sama a toho druhýho v tom životě časným, ale tam jde o ohrožení spásy duše – sebe, partnera, partnerky, dětí. A ta příprava je skutečně velice důležitá. A tím nemyslím, že to je jenom příprava, kde farář nebo katecheta něco jim poví, ale je to příprava, kde ti dva poznávají Pána Boha, poznávají Boží vůli, jestli se k sobě hodí, jestli jsou skutečně od Boha ti vyvolení a povolání k této svátosti.

On není velkej rozdíl mezi svátostí kněžství a svátostí manželství a ne nadarmo Pán Ježíš říká: „Mnoho je povolaných a málo vyvolených.“ Je to taková výzva, že skutečně zde jde o něco velkého a že člověk musí tomu někdy i něco obětovat.

My se tak nějak díváme pragmaticky na to, k čemu nás vede církev – zachovat si panenství a panictví do svatby - a říkáme si: „Vždyť to je nějaký zkonstatělý, přece nebudu kupovat zajíca v pytli.“ Že? A v tom je takový ten pragmatismus, já vím. Sám nevím, jak bych třeba kolikrát ve vaší situaci jednal nebo se zachoval, ale domysleme si jednu věc: Když chceme od Pána Boha něco, a tím něčím není něco maličkýho, to je skutečně Boží požehnání a Boží pomoc účinná v různých situacích, do kterých se vztah těch dvou lidí (rodina) dostane, tak já tomu musím taky něco obětovat. A možná, že je to třeba právě to, že si zachováme tu předmanželskou čistotu vlastně až do té rozhodné chvíle. Možná, že pak dostanu daleko víc, než když dopředu poznám všechno a kdy pragmaticky vybírám a tak dál. Možná, kdybysme dokázali víc spoléhat na Pána Boha a ne na svůj kolikrát prapodivný lidský úsudek, tak bysme třeba byli šťastnější v těch našich vztazích. Rozhodně, když od Pána Boha něco chceme, musíme mu taky něco odevzdat, něco dát. A to je kolikrát i v těch našich vztazích právě v rodině.

Víte, zase ta dnešní společnost nás vede k něčemu: ty musíš realizovat svoje „já“ a užít si a být a ... hlavně taková ta filosofie americká, která se k nám dneska vkrádá. Ale ty naše mezilidské vztahy nebudou nikdy šťastný, pokud budeme na první místo stavět sami sebe. Vždycky pokud chceme být šťastní, tak musíme na prvním místě vidět toho člověka vedle sebe. To často říkám snoubencům a nevím jestli s větším nebo menším úspěchem: Pokud chcete, aby vaše manželství bylo šťastné, tak musíte dávat na první místo toho druhýho. Pokud budete sami sebe stavět na první místo – já, moje bolítky, moje křivdy a já nevím, co dalšího – moje uražený „já“, tak se nikdy nedomluvíte.

A myslím si, že to je příčina většiny nedorozumění v našich vztazích. Ať už jsou to ty vztahy v malém – v té rodině, nebo ve větším – třeba ve farnosti, nebo zpátky k rodinám – mezi generacemi, prarodiče a děti a vnoučata, anebo třeba v církvi. Vždycky, když jsme se v církvi někde nedomluvili, když došlo k třeba nějaké roztržce – rozkol církve na východní, západní, reformace a tak dál, tak vždycky to bylo nějaký nedorozumění a byla to vždycky pýcha u některých lidí, kteří se nedokázali mezi sebou domluvit, kteří viděli sami sebe, svoje zájmy a svoje uražený „já“, ale neviděli toho člověka vedle sebe, toho druhého. A to si myslím, že je hlavní příčinou třeba takových těch nešťastných nedorozumění v rodinách. Kdybysme dokázali potlačit to své „já“ a na první místo postavit toho člověka vedle sebe – to může být tatínek, maminka, bratr, sestra, děti, partneři mezi sebou navzájem – tak bysme byli asi šťastnější, nejenom ten člověk vedle mě, ale i já.

Víte, štěstí člověka nespočívá v seberealizaci, ale ve službě. To třeba krásně jste určitě zažili o Vánocích. Vždyť ty nejkrásnější dárky, který jsou, tak to není to, co já dostanu pod tím vánočním stromečkem, ale co dávám těm druhým. To je takovej názorovej příklad, že to štěstí nenajdu u sebe, ale najdu je u druhých – tím, že budu rozdávat, že budu dávat nejenom ty hmotný dárky, ale i něco sám ze sebe – svůj čas, svoji lásku.

Možná, že to můžou být takový klíče, jak ozdravit naše mezilidský vztahy, jak po takové té lidské stránce něco udělat, abysme byli šťastnější mezi sebou navzájem - vytvářet dobrou rodinu, být příkladem svým dětem.

Víte, já si myslím, že ještě jeden z takových velkých omylů je v dnešní době (já nevím, jestli nám to vědomě říkají někteří „pedagogové“), že člověk se má nechat rozvíjet přirozeně a nemá se násilím ovlivňovat a tak dál. Zdravý rozum říká něco úplně jiného.

Kdysi v nějaké zoologické zahradě prý měli postavený u vchodu zrcadlo a tam byl nápis „Toto je nejnebezpečnější šelma“, kdy se člověk právě podíval a sám viděl sebe v tom zrcadle. Skutečně člověk přichází na svět jako šelma a prostě řídí se pudy, svými instinkty a hlavně pudem sebezáchovy. Nevidá se na své okolí a žene se za tím jenom uspokojovat své potřeby. A teprve společnost dospěla různými cestami k tomu, že je tam, kde je. Svoji úlohu zde sehrály náboženství, víra, poznání Boha. To, že lidé poznali Boha, tak je svým způsobem formovalo a je to markantně vidět na různých kulturách, které byly ovlivněny různými náboženstvími. Vemte si, dneska lidi hodně pošilávají na Západě třeba po islámu a u nás je to třeba buddhismus a já nevím, který další náboženství. Já je nechci zavrhnout tady ty další veliký světový náboženství, to vůbec ne. Domnívám se, že jsou to spolu s křesťanstvím a třeba s tím islámem a židovstvím, že to jsou prostě různé cesty ke stejnému cíli. Ale domnívám se, že ta naše cesta křesťanství je pro nás – pro mě, pro tebe – ta nejlepší. A kdo si myslí něco jiného, že třeba to ideální hlásá ten buddhismus, tak ať jede třeba do té Indie a nějaký čas tam žije. Myslím si, že kultura té země a různé problémy, které tam jsou, svědčí o něčem. Prostě, asi pro mě je ideální to, co je tady a to, co nám zde věrozvěstové přinesli a k čemu nás vedli, a co nějakým způsobem socializovalo společnost.

Víte, ta společnost, že se dostala ze stavu, kde se mezi sebou zabíjeli jenom pro obživu, kde se lidé třeba pojídali navzájem a já nevím co dalšího, takové extrém, tak byl dlouhodobý proces, kde svoji roli sehrály jednotlivé náboženské kultury, jak jsem říkal, poznání Boha. A my, když opouštíme, Pána Boha, tak se dostáváme někde zpátky.

Souvisí to třeba i s výchovou dětí. Když chceme děti dobře vychovat, tak je musíme vést vlastním příkladem a v podstatě musíme je socializovat. Nikdo z nás se nenarodil jako ideální jedinec a to, jací jsme – jestli třeba dokážeme vidět člověka vedle sebe a být trochu empatičtí a někde třeba slevit z toho svého já, tak to byl právě příklad rodičů, to byla výchova. Kdyby tady ta výchova scházela, tak jsme skutečně někde na úrovni těch zvířátek anebo šelem. V tomto si myslím, že je nezastupitelná role úloha rodiny.

Vzpomínám si na slova mojí maminky, která skoro celý život pracovala v jeslích a říkala: „Nemáme problémy s dětmi, ale s rodiči.“ A já, když už pátý rok „umravňuji“ chovance ve věznici, tak čím dál tím víc, poznávám, když se setkávám s jejich rodinami, a nemyslím jenom přes nějaký písemný projev, když čtu třeba dopisy anebo se podívám do nějaké takové té sociální anamnézy toho našeho chovance, vězně, a když se potkám s jejich rodinami třeba při návštěvách, tak poznávám to staré přísloví, že jablko nepadá daleko od stromu.

Ti naši chovanci, ti kriminálníci, jistě, oni jsou tam právem, udělali něco, za co nesou odpovědnost a za co je ta společnost odsoudila třeba k nějakému trestu, ale ve skutečnosti ve většině případů jsou odpovědny rodiče – za to, jak je vychovali, k čemu je vedli, jakým jim byli příkladem.

To je taková velká zodpovědnost nás, kteří vytváříme rodinu, kteří jsme zodpovědní za své děti a kteří je máme vést nejenom slovy a tím, že je třeba přihlásíme do náboženství a že je v nedělu vezmeme do kostela, ale kteří je máme vést příkladem – příkladem vzájemné lásky, úcty jeden k druhému, poctivosti života a dětem máme dát čas. To je asi to nejdůležitější právě v dnešní době – lásku a čas. Když svým dětem dokážete věnovat právě ten čas, kterýho se nám všem nedostává, dáte jim svoji lásku, povedete je svým příkladem, tak to vnější ty děti neohrozí. Žádný sdělovací prostředky, špatný filmy a já nevím ... dealer drog, kterej bude stát před školou a bude je někde svádět, tak je neohrozí. Když zanedbáte výchovu, sami budete špatným příkladem nebo polovičatým příkladem, nedáte dětem lásku a čas, tak je ohrozí všechno, i třeba to zdánlivě dobré – počítač, vzdělání a já nevím co dalšího.

Svatá rodina je nám takovým příkladem, že i ve složitých situacích se můžeme správně rozhodovat a žít podle Boží vůle. Taková ta idylka na tom obrázku, ta vůbec nebyla idylkou. Vemte si, na začátku té rodiny stojí veliký podezření: „Vždyť má snoubenka je mně nevěrná. My jsme spolu nic neměli a ona čeká dítě“ - něco skutečně strašně složitýho pro toho Josefa a i pro Marii. A oba dva poslouchají Boží vůli a řídí se ne podle svého zraněného „já“, ale podle Boží vůle. Měl sen: „Vezmi k sobě zpátky svoji snoubenku.“ Určitě pod tím snem bylo to, že on ji především měl rád, miloval Marii víc, než sám sebe. A potom různé další složité situace, do kterých se dostávají - exil do Egypta: „Ještě v noci se seberte a utečte. Hrozí vám nebezpečí.“

Poznávali Boží vůli a snažili se podle ní zařadit. Kéž to dokážeme i my po těch dvou tisíci letech.

Amen.